

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

ปริญญา

ส่งเสริมการเกษตร

ส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน

Factors Affecting to Decision Making on Para Rubber Plantation of Farmers in
Phu Phiang District, Nan Province

นามผู้วิจัย นายพัฒน์พงศ์ ดีปานา

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์สุวิสา พัฒนเกียรติ, วท.ม.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(รองศาสตราจารย์พัฒนา สุขประเสริฐ, ศศ.ด.)

หัวหน้าภาควิชา

(รองศาสตราจารย์พิชัย ทองดีเลิศ, ค.ด.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา วีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน

Factors Affecting to Decision Making on Para Rubber Plantation of Farmers in
Phu Phiang District, Nan Province

โดย

นายพัฒนพงศ์ ดีปานา

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

พ.ศ. 2557

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พัฒนพงศ์ คีปานา 2557: ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร อำเภอ
ภูเพียง จังหวัดน่าน ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร) สาขาวิชา
ส่งเสริมการเกษตร ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
หลัก: รองศาสตราจารย์สุวิสา พัฒนเกียรติ, วท.ม. 212 หน้า

วิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยด้านความรู้ในการผลิต
ยางพารา ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา 2) ลักษณะการ
ตัดสินใจในการปลูกยางพาราของเกษตรกร 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล
ปัจจัยด้านความรู้ในการผลิตยางพารา ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสังคมกับการตัดสินใจ
ปลูกยางพาราของเกษตรกร และ 4) ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในอำเภอ
ภูเพียง จังหวัดน่าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราจำนวน 193 คน
เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด การทดสอบสมมติฐานใช้ค่าไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 92.2) อายุเฉลี่ย 46.91 ปี ระยะเวลา
ในการปลูกยางพาราเฉลี่ย (6.42) ปี มีความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ
57.5) มีรายได้รวมต่อปีเฉลี่ย 184,580.31 บาท/ปี จำนวนพื้นที่ปลูกยางพาราเฉลี่ย 12.14 ไร่ มีจำนวน
แรงงานในการทำสวนยางพาราเฉลี่ย 1.95 คน และไม่มีการกู้เงิน ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ
ยางพาราจากเจ้าหน้าที่ทางการเกษตร (ร้อยละ 76.2) โทรทัศน์ (ร้อยละ 47.7) การฝึกอบรม (ร้อยละ
66.8) ระดับการศึกษาส่วนมากอยู่ในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 39.9) ระดับการตัดสินใจปลูกยางพารา
ของเกษตรกร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับ
ยางพารา รายจ่ายต่อปีของครัวเรือน จำนวนแรงงาน การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับยางพาราจากสื่อบุคคล
สื่อมวลชน สื่อกิจกรรม และระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของ
เกษตรกรในอำเภอภูเพียง จังหวัดน่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และ 0.05

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Patpong Deepana 2014: Factors Affecting to Decision Making on Para Rubber Plantation of Farmers in Phu Phiang District, Nan Province. Master of Science (Agricultural Extension), Major Field: Agriculture Extension, Department of Agricultural Extension and Communication. Thesis Advisor: Associate Professor Suwisa Pattanakiat, M.S. 212 pages.

The objectives of this research were to investigate: 1) to examine basic demographics, knowledge, economics and society of para-rubber growers in Phu Phiang District, Nan Province 2) decision on para-rubber cultivation of para-rubber growers 3) relationships between basic demographics, knowledge, economics and society of para-rubber growers to the decision in cultivated para-rubber growers. 4) the problems and suggestions of para-rubber growers. Data were collected from 193 of para-rubber growers in Phu Phiang District, Nan Province. by using interview schedule. Data were analyzed and manipulated in percentage, arithmetic mean, maximum and minimum figures. The hypotheses were tested through Chi-square test

Research results revealed that majority of para-rubber growers were male (92.2 percent). With an average age of 46.91years. Period to para-rubber cultivation average were of 6.42 years. The growers had knowledge of about para-rubber at good level (57.5percent). Average income household were 184,580.31 baht /year and average of farm land were 12.14 rai. Average labor were 1.95 person family and not use the loan to grow para-rubber trees. Most of the growers received information about para-rubber cultivation from government officials (76.2percent), television (47.7 percent), and training (66.8 percent). Attained an elementary education (39.9 percent). Their decision towards para-rubber cultivation was at the high level.

Hypotheses testing found that sex, age, marital status, knowledge on para-rubber, annual expenses per household, labors and perception on para-rubber information of para-rubber toward personal media, mass media and media activities growers were statistically related to their decision to cultivate para-rubber in Phu Phiang District, Nan Province. at 0.01 and 0.05 level of significance.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขจากรองศาสตราจารย์สุวิสา พัฒนเกียรติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์ ดร.พัฒนา สุขประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์ ดร. สาวิตรี รั้งสิทธิ์ ประธานการสอบ และ ดร.นันทา บุรณะชนัง ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสุนทร คุณแม่พัชชีรารวรรณ ดีปานา และครอบครัวดีปานา ที่เป็นกำลังให้และให้การสนับสนุนตลอดระยะเวลาการศึกษา และขอขอบพระคุณ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราทุกท่าน และเพื่อนๆ ปริญญาโทสาขาส่งเสริมการเกษตร ที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจที่ดีมาโดยตลอด

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่ครอบครัวดีปานา ที่คอยช่วยเหลือ แนะนำ ให้กำลังใจ และสนับสนุนทุนการศึกษามาเป็นอย่างดี ตลอดเวลาจนสำเร็จการศึกษาดูดี พี่น้อง เพื่อนๆ คณะครูอาจารย์ทุกท่านที่คอยสั่งสอนให้ความรู้ คำแนะนำ ให้การศึกษาค้นคว้าประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี

พัฒน์พงศ์ ดีปานา
เมษายน 2557

(1)

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(12)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตในการวิจัย	3
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	3
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	7
การปลูกยางพาราในประเทศไทย	8
โครงการปลูกยางพาราเพื่อยกระดับรายได้และความมั่นคงให้แก่เกษตรกรในแหล่งปลูกยางใหม่ระยะที่ 1 (2547–2549)	41
การปลูกยางพาราในจังหวัดน่าน	48
การปลูกยางพาราอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน	56
แนวคิดและทฤษฎีการตัดสินใจ	56
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้	71
แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร	73
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	81
สมมติฐานการวิจัย	84
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	85
กรอบแนวคิดการวิจัย	87
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	88
ประชากร	88
กลุ่มตัวอย่าง	88

สารบัญ

	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	90
การวัดตัวแปร	91
การทดสอบเครื่องมือ	94
การเก็บรวบรวมข้อมูล	95
การวิเคราะห์ข้อมูล	96
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	97
ผลการวิจัย	97
ข้อวิจารณ์	177
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	186
สรุปผลการวิจัย	186
ข้อเสนอแนะ	194
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	195
ภาคผนวก	197
ภาคผนวก ก แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	198
ภาคผนวก ข ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์	206
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	213

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	อัตราปุ๋ยสูตรสำเร็จที่ใช้กับยางพาราก่อนเปิดกรีด	28
2	แสดงปริมาณแม่ปุ๋ย	30
3	สารเคมีกำจัดวัชพืชในสวนยาง	30
4	การใส่ปุ๋ยพืชคลุม	32
5	ตารางแสดงพืชเศรษฐกิจที่สำคัญในอำเภอภูเพียง	55
6	ความแตกต่างของการแสวงหาข่าวสารทั้ง 2 ประเภท	65
7	แสดงจำนวนประชากรและจำนวนตัวอย่างจำแนกเป็นรายตำบล	90
8	จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล	98
9	จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามปัจจัยด้านความรู้ในการผลิตยางพารา	99
10	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	100
11	สรุปความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละด้าน	105
12	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพารา	107

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	108
14	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยด้านสังคม	112
15	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	114
16	สรุประดับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละด้าน	117
17	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านภาพรวม	120
18	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านผลผลิตยางพารา	121
19	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านราคายางพารา	122
20	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านสถานที่	123
21	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ และการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านการส่งเสริมการผลิต	124

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
22	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ และการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านภาพรวม	125
23	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ และการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านผลผลิตยางพารา	126
24	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ และการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านราคายางพารา	127
25	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ และการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านสถานที่	128
26	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ และการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านการส่งเสริมการผลิต	129
27	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม สถานภาพการสมรสและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านภาพรวม	130
28	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม สถานภาพการสมรสและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านผลผลิต ยางพารา	131
29	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม สถานภาพการสมรสและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านราคา ยางพารา	132
30	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม สถานภาพการสมรสและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านสถานที่	133

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
31	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพการสมรสและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านการส่งเสริมการผลิต	134
32	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความรู้ในการผลิตยางพาราและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านภาพรวม	135
33	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความรู้ในการผลิตยางพาราและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านผลผลิตยางพารา	136
34	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความรู้ในการผลิตยางพาราและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านราคาขายพารา	137
35	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความรู้ในการผลิตยางพาราและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านสถานที่	138
36	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความรู้ในการผลิตยางพาราและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านการส่งเสริมการผลิต	139
37	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายจ่ายต่อปีของครัวเรือนและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านภาพรวม	140

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
38	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายจ่าย ต่อปีของครัวเรือนและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านผลผลิต ยางพารา	141
39	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายจ่าย ต่อปีของครัวเรือนและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านราคายางพารา	142
40	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายจ่าย ต่อปีของครัวเรือนและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านสถานที่	143
41	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายจ่าย ต่อปีของครัวเรือนและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านการส่งเสริม การผลิต	144
42	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม จำนวนแรงงานและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านภาพรวม	145
43	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม จำนวนแรงงานและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านผลผลิตยางพารา	146
44	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม จำนวนแรงงานและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านราคายางพารา	147
45	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม จำนวนแรงงานและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านสถานที่	148

สารบัญญัตราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
46	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนแรงงานและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านการส่งเสริมการผลิต	149
47	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนพื้นที่ปลูกยางพาราและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านภาพรวม	150
48	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนพื้นที่ปลูกยางพาราและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านผลผลิตยางพารา	151
49	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนพื้นที่ปลูกยางพาราและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านราคายางพารา	152
50	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนพื้นที่ปลูกยางพาราและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านสถานที่	153
51	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนพื้นที่ปลูกยางพาราและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านการส่งเสริมการผลิต	154
52	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลและการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านภาพรวม	155

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
53	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการ รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลและการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านผลผลิตยางพารา	156
54	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการ รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลและการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านราคายางพารา	157
55	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการ รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลและการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านสถานที่	158
56	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการ รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลและการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านการส่งเสริมการผลิต	159
57	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการ รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนและการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านภาพรวม	160
58	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการ รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนและการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านผลผลิตยางพารา	161
59	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการ รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนและการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านราคายางพารา	162

สารบัญตาราง (ต่อ)

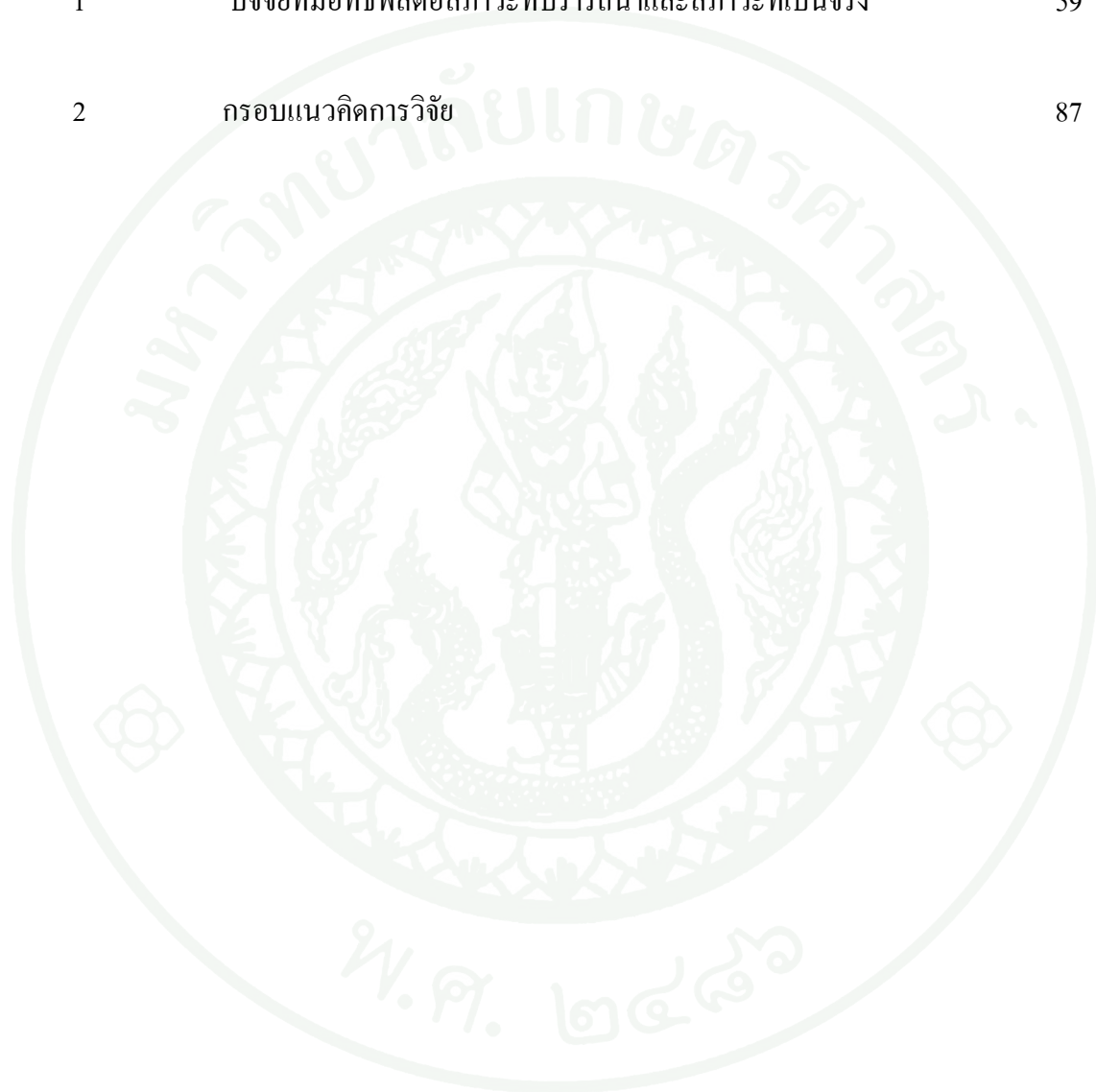
ตารางที่		หน้า
60	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการ รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนและการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านสถานที่	163
61	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการ รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนและการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านการส่งเสริมการผลิต	164
62	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการ รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อกิจกรรมและการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านภาพรวม	165
63	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการ รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อกิจกรรมและการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านผลผลิตยางพารา	166
64	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการ รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อกิจกรรมและการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านราคายางพารา	167
65	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการ รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อกิจกรรมและการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านสถานที่	168
66	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการ รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อกิจกรรมและการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านการส่งเสริมการผลิต	169

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
67	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษาและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านภาพรวม	170
68	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษาและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านผลผลิตยางพารา	171
69	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษาและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านราคาขายพารา	172
70	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษาและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านสถานที่	173
71	จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษาและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านการส่งเสริมการผลิต	174
72	สรุปผลการวิจัยจากการทดสอบสมมติฐาน	189
73	สรุปผลการวิจัยจากข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร	190
74	สรุปผลการวิจัยจากการทดสอบสมมติฐาน	191

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสภาวะที่ปรารถนาและสภาวะที่เป็นจริง	59
2	กรอบแนวคิดการวิจัย	87

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญของประเทศไทยมานาน และนับวันจะมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น นับจากปี 2534 เป็นต้น มาประเทศไทยเป็นผู้ผลิตยางและเป็นผู้ส่งออกยางพารา รายใหญ่ที่สุดของโลก โดยยางพารานั้นจัดอยู่ในสินค้า 10 อันดับแรกของการส่งออก โดยมีมูลค่าการส่งออกมากกว่า 1 แสนล้านบาทต่อปี และจากข้อมูลปริมาณผลผลิตยางธรรมชาติของโลกในปี 2549 มีจำนวนมากถึง 9.19 ล้านตัน เปรียบเทียบกับเมื่อ 10 ปีก่อนหลัง คือปี 2540 ที่ผลิตได้ 6.46 ล้านตัน แล้วจะเห็นได้ว่าการผลิตยางธรรมชาติของโลกในช่วงระหว่างปี 2540–2549 ขยายตัวในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 3.68 ต่อปี ต่ำกว่าการขยายตัวของความต้องการใช้เล็กน้อย ผลผลิตยางธรรมชาติของโลกในอนาคตคาดว่าจะยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยอัตราการขยายตัวจะเพิ่มสูงขึ้นกว่าที่ได้มีการคาดการณ์ไว้ร้อยละ 2 (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2549)

ปัจจุบันพื้นที่ปลูกยางพาราในประเทศไทยปี 2550 มีจำนวนประมาณ 14.3 ล้านไร่ เนื่องจากการขยายตัวของพื้นที่ปลูกยางใหม่ในประเทศ จากนโยบายที่รัฐบาลได้จัดทำโครงการส่งเสริมการปลูกยางพาราในเขตปลูกใหม่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 1 ล้านไร่ ส่งผลทำให้ปัจจุบันผลผลิตยางโดยรวมประมาณ 3.123 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2550 ประมาณ 5.86 % คิดเป็น 3.02 ล้านตัน เนื่องจากเนื้อที่กรีดยางมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากการปลูกทดแทนด้วยยางพันธุ์ดีในช่วงที่ผ่านมาทำให้ปริมาณผลผลิตต่อไร่ในปี 2550 มีประมาณ 283 กก./ไร่ โดยเนื้อที่กรีดยางเพิ่มขึ้นในทั่วทุกภาคของประเทศ ยกเว้นจังหวัดละเซียงเทรา ชุมพร สุราษฎร์ธานี พังงา พัทลุง สตูล และตรัง ที่มีเนื้อที่กรีดยางลดลง เนื่องจากเกษตรกรโค่นต้นยางพาราเก่าเพื่อปลูกทดแทนด้วยยางพันธุ์ดี (สถาบันวิจัยยาง, 2550)

การปลูกยางพาราในจังหวัดน่านปัจจุบันเกษตรกรเริ่มมีความสนใจปลูกกันมากขึ้น ซึ่งในอดีตนั้นเกษตรกรจังหวัดน่าน ทำอาชีพปลูกข้าวโพด เลี้ยงสัตว์เป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ มักจะเกิดภาวะภัยแล้ง น้ำท่วม ดินทรุดตัว และมีการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดวัชพืชเป็นจำนวนมาก จังหวัดน่านโดยผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน ได้ตระหนักและให้ความสำคัญต่อปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นการฟื้นฟูธรรมชาติให้กลับคืนมา และสร้างอาชีพอย่างยั่งยืนให้แก่

เกษตรกร จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจเพื่อทดแทนพืชเชิงเดี่ยว ภายใต้โครงการพัฒนาจังหวัด ในกิจกรรมส่งเสริมการปลูกยางพารา โดยสนับสนุนการปลูกยางพาราแก่เกษตรกรที่สนใจและมีคุณสมบัติ ครบถ้วน ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของโครงการฯ ในปี 2554 จังหวัดน่าน โดยผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน ดำเนินการส่งเสริมการปลูกยางพารา ในพื้นที่ 14 อำเภอ พื้นที่ปลูก 2,250 ไร่ (สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน, 2554) และจากการศึกษาข้อมูลของสำนักส่งเสริมและพัฒนาการ จังหวัดเชียงใหม่ (2548) พบว่าเกษตรกรในอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน มีอาชีพหลักคือการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งมีพื้นที่กว่า 27,456 ไร่ของอำเภอภูเพียง แต่เกษตรกรประสบปัญหาเรื่องราคาผลผลิตตกต่ำสืบเนื่องมาตลอด ปัจจุบันภาครัฐจึงได้ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกยางพาราทดแทนเพื่อลดพื้นที่การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ให้เป็นทางเลือกอาชีพใหม่ทางการเกษตรให้กับเกษตรกร เพื่อแก้ไขปัญหาราคาข้าวโพดตกต่ำ

ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่อาจมีผลต่อการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร ในอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน เพื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีข้อมูลเพื่อพิจารณาและใช้ประกอบการวางแผนเพื่อการส่งเสริมการปลูกยางพาราของเกษตรกรในอำเภอภูเพียงหรืออำเภออื่นๆ ของจังหวัดน่านหรือในพื้นที่อื่นๆ ที่มีบริบทและสภาพการณ์ใกล้เคียงกัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยด้านความรู้ในการผลิตยางพารา ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน
2. เพื่อศึกษาลักษณะการตัดสินใจในการปลูกยางพาราของเกษตรกรในอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยด้านความรู้ในการผลิตยางพารา ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสังคมกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรในอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน
4. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงคุณลักษณะพื้นฐานของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน ว่ามีศักยภาพเป็นอย่างไร เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการปลูกยางพาราได้นำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประกอบการวิเคราะห์ถึงความเหมาะสมในการส่งเสริมให้ปลูกยางพารา

2. ได้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้มีข้อมูลที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการปลูกยางพาราของเกษตรกรในอำเภอภูเพียงหรืออำเภออื่นๆ ในจังหวัดน่าน ซึ่งก็จะทำให้มีการขยายพื้นที่การปลูกยางพาราและตอบสนองนโยบายการปลูกยางพาราของรัฐบาลได้อย่างเหมาะสม ต่อไป

ขอบเขตในการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลจากการตรวจเอกสารและสัมภาษณ์จากเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา โดยกำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านสถานที่ การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการวิจัยที่อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน จำนวน 7 ตำบล คือตำบลน้ำแก่น ตำบลน้ำเกีฮัน ตำบลฝายแก้ว ตำบลเมืองจั้ง ตำบลนาบั้ง ตำบลม่วงตึ๊ด และตำบลท่าน้ำ

2. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในอำเภอภูเพียง ที่ได้มีการขึ้นทะเบียนของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราไว้กับสำนักงานเกษตร อำเภอภูเพียง ในปี พ.ศ. 2554 จำนวน 372 คน

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายและขอบเขตของคำศัพท์ปฏิบัติการเพื่อให้เกิดความเข้าใจในแนวทางเดียวกัน ดังต่อไปนี้

เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรที่ได้มีการขึ้นทะเบียนของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราไว้กับสำนักงานเกษตรอำเภอภูเพียง ในปี พ.ศ.2554

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะทั่วไปส่วนบุคคลของเกษตรกร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส และระยะเวลาในการปลูกยางพารา

อายุ หมายถึง จำนวนปีเต็มของเกษตรกร ซึ่งนับจากปีที่เกิดจนถึงวันที่ให้ข้อมูล อายุเกิน 6 เดือนให้ปัดเป็น 1 ปีเต็ม หน่วยเป็นปี

สถานภาพการสมรส หมายถึง สถานการณ์ครองคู่ในปัจจุบันของเกษตรกร ได้แก่ โสด สมรส และหย่าร้าง/หม้าย

ระยะเวลาในการปลูกยางพารา หมายถึง ระยะเวลาในการปลูกยางพาราของเกษตรกรจนถึงปี พ.ศ. 2556 มีหน่วยเป็นปี

ปัจจัยด้านความรู้ในการผลิตยางพารา หมายถึง ความสามารถในการจำแนกออกเป็นความรู้เกี่ยวกับเนื้อเรื่องซึ่งเป็นข้อเท็จจริง วิธีดำเนินงาน และหลักการเกี่ยวกับยางพารา ทั้งหมด 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการเลือกพื้นที่ปลูกยางพารา ด้านการเตรียมพื้นที่ปลูกยางพารา ด้านการเตรียมหลุมปลูกยางพารา ด้านวิธีปลูกยางพารา ด้านพันธุ์ยางพาราและด้านการบำรุงรักษาในสวนยางพารา ด้านการจัดการสวนยางพารา ด้านมาตรฐานการกรีดยางและระบบการกรีดยางที่ดี และด้านการแปรรูปผลผลิตยางพาราและการเพิ่มมูลค่า

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ หมายถึง สภาพทั่วไปด้านเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ได้แก่ รายได้ต่อปีของครัวเรือน รายจ่ายต่อปีของครัวเรือน จำนวนพื้นที่ปลูกยางพาราและจำนวนแรงงาน

รายได้ต่อปีของครัวเรือน(พ.ศ. 2555) หมายถึง รายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเกษตรกรซึ่งเป็นรายได้จากการขายผลผลิตยางพารา รายได้จากการประกอบอาชีพเสริมทางการเกษตร และอาชีพเสริมนอกภาคการเกษตร โดยไม่หักค่าใช้จ่ายในปีการผลิต พ.ศ. 2555 หน่วยบาทต่อปี

รายจ่ายต่อปีของครัวเรือน หมายถึง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเกษตรกรในปี 2555 หน่วยบาทต่อปี

จำนวนพื้นที่ปลูกยางพารา หมายถึง ปริมาณพื้นที่ทั้งหมดที่เกษตรกรปลูกยางพารา มีหน่วยเป็นไร่

จำนวนแรงงาน หมายถึง จำนวนแรงงานในการทำสวนยางพาราซึ่งได้แก่แรงงานทั้งหมดในครัวเรือนของเกษตรกรและแรงงานที่เกษตรกรจ้างเพื่อทำสวนยางพารา มีหน่วยเป็นคน

ปัจจัยด้านสังคม หมายถึง สภาพทั่วไปทางสังคมของเกษตรกร ได้แก่ การรับข้อมูลข่าวสารระดับการศึกษา และการเป็นสมาชิกกลุ่ม

การรับข้อมูลข่าวสาร หมายถึง แหล่งข่าวสารเกี่ยวกับยางพาราที่เกษตรกรได้รับ ได้แก่ การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับยางพาราของเกษตรกรจากสื่อบุคคล สื่อมวลชน และสื่อกิจกรรม

1. สื่อบุคคล ได้แก่ เพื่อนเกษตรกร ผู้นำท้องถิ่น ญาติ/พี่น้อง และเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
2. สื่อมวลชน ได้แก่ รายการวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วารสารทางการเกษตร
3. สื่อกิจกรรม ได้แก่ การเข้ารับการฝึกอบรม การประชุม การสาธิต การศึกษาดูงาน และนิทรรศการที่จัดขึ้นในท้องถิ่น

ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาชั้นสูงสุดของเกษตรกร ได้แก่ ต่ำกว่าประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา

การเป็นสมาชิกกลุ่ม หมายถึง การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มของเกษตรกร ได้แก่ กลุ่มสมาชิก ธ.ก.ส. กลุ่มสมาชิกเกษตรกร กลุ่มสมาชิกสหกรณ์การเกษตร กลุ่มสมาชิกกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง(สทย.)

การตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร หมายถึง สิ่งที่สนับสนุนให้เกษตรกรตัดสินใจปลูกยางพาราทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผลผลิตยางพารา ด้านราคายางพารา ด้านสถานที่ และด้านการส่งเสริมการผลิตยางพารา โดยวัดระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจของเกษตรกร แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง น้อย

ด้านผลผลิตยางพารา หมายถึง ข้อมูลในเรื่องความสามารถในการให้น้ำยางและ ระยะเวลาในการให้น้ำยางตลอดระยะเวลาการปลูก

ด้านราคายางพารา หมายถึง ระดับราคาและแนวโน้มของระดับราคาของน้ำยาง หรือผลผลิต

ด้านสถานที่ หมายถึง ท่าเลที่ตั้งซึ่งเกี่ยวข้องกับภูมิประเทศ และการคมนาคม

ด้านการส่งเสริมการผลิต หมายถึง การสนับสนุนจากภาครัฐ และแรงงานในครัวเรือนของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

งานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร อำเภอกูเพียง จังหวัดน่าน ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. การปลูกยางพาราในประเทศไทย
2. โครงการปลูกยางพาราเพื่อยกระดับรายได้และความมั่นคงให้แก่เกษตรกรในแหล่งปลูกยางใหม่ระยะที่ 1 (2547–2549)
3. การปลูกยางพาราในจังหวัดน่าน
4. การปลูกยางพาราอำเภอกูเพียง จังหวัดน่าน
5. แนวคิดและทฤษฎีการตัดสินใจ
6. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้
7. แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร
8. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การปลูกยางพาราในประเทศไทย

ความเป็นมาของการปลูกยางพาราในประเทศไทย

ยางพารา (*Hevea brasiliensis*) เป็นพืชป่าพื้นเมืองแถบลุ่มแม่น้ำอเมซอนในทวีปอเมริกาใต้ ในปี พ.ศ. 2419 เซอร์ เฮนรี วิกแฮม (Sir Henry Wickham) ได้นำเมล็ดไปเพาะที่สวนพฤกษศาสตร์คิวในประเทศอังกฤษ ได้กล้าจำนวน 2800 ต้น แล้วส่งต้นกล้ายางพาราไปปลูกในประเทศต่าง ๆ ซึ่งเป็นอาณานิคมของอังกฤษ รวมทั้งมาเลเซียหรือมลายูในสมัยนั้น จำนวน 22 กล้า ในปี พ.ศ. 2420 ด้วย สำหรับประเทศไทย พระยารัษฎานุประดิษฐ์ มหิศรภักดี (คอซิมบี๊ ณ ระนอง) เจ้าเมืองตรัง ซึ่งเป็น "บิดาแห่งยางพาราไทย" ได้นำต้นยางพาราจากมาเลเซียเข้ามาปลูกที่ อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ปี พ.ศ. 2442 ซึ่งถือว่าเป็นยางพาราต้นแรกของประเทศไทย ก่อนที่จะได้มีการปลูกเป็นสวนยางพาราที่ อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส โดยชาวเดนมาร์ก ในปี พ.ศ. 2445 และหลวงราชไมตรี (บุญ บุญศรี, 2547) ได้นำไปปลูกที่จังหวัดจันทบุรี ในปี พ.ศ. 2454 จนแพร่กระจายเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญรองจากข้าวในทุกวันนี้

พื้นที่ปลูกยางพาราในประเทศไทย

จากข้อมูลสถิติการเกษตรของประเทศไทยของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระบุว่าในปี พ.ศ. 2547 มีเนื้อที่สวนยางพาราทั่วทั้งโลกประมาณ 58.46 ล้านไร่ โดยประเทศอินโดนีเซียมีพื้นที่ปลูกยางพารามากที่สุดคือ 20.39 ล้านไร่ รองลงมาคือไทย (13.02 ล้านไร่) มาเลเซีย (8.01 ล้านไร่) แต่เป็นที่น่าภาคภูมิใจว่าผลผลิตน้ำยางต่อไร่ของไทยมีปริมาณสูงที่สุด (231 กิโลกรัมต่อไร่) รองลงมาคือ อินเดีย (206 กิโลกรัมต่อไร่) มาเลเซีย (147 กิโลกรัมต่อไร่) และจีน (126 กิโลกรัมต่อไร่) ในขณะที่อินโดนีเซีย ซึ่งมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดในโลกนั้นกลับให้ผลผลิตต่อไร่ต่ำที่สุด คือ เพียงไร่ละ 101 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปีเท่านั้น ไทยจึงเป็นประเทศผู้ผลิตน้ำยางที่สูงที่สุดในโลกในขณะนี้

ในรอบสาม ทศวรรษที่ผ่านมา พื้นที่ปลูกยางพาราของไทยเพิ่มมากขึ้นทุกปี เฉลี่ยปีละประมาณหนึ่งแสนห้าหมื่นไร่ กล่าวคือเพิ่มจาก 8.5 ล้านไร่ในปี พ.ศ.2517 ขึ้นมาเป็น 10.3 ล้านไร่ในปี 2527 11.9 ล้านไร่ ในปี 2537 และ 13.0 ล้านไร่ ในปี พ.ศ. 2547 รวมทั้งมีแนวโน้มว่าเนื้อที่ปลูกจะเพิ่มขึ้นอย่างมากและรวดเร็วในอนาคตอันใกล้ด้วยเหตุผล 2 ประการ คือ ราคาน้ำยางขยับตัวสูงขึ้นเกือบ 3 เท่า ตัวในช่วงเวลา 4-5 ปีที่ผ่านมา และความต้องการไม้ยางพารา ซึ่งเป็นเสมือนหนึ่งไม้สักขาว

หรือ white teak ของตลาดโลกที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนทำให้การหาซื้อไม้ยางพาราจากสวนของเกษตรกรในขณะนี้ขยับตัวสูงขึ้นถึงไร่ ละ 40000-60000 บาท ส่งผลให้พื้นที่ปลูกยางพาราทั้งใน "เขตการปลูกยางเดิม" (ภาคใต้และภาคตะวันออก) และ "เขตการปลูกยางใหม่" (ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ขยายตัวไปทั่วประเทศอย่างกว้างขวาง รวดเร็ว และต่อเนื่อง ยางพาราเจริญเติบโตได้ดีในดินร่วน ลึก มีสัดส่วนดินเหนียวและดินทรายใกล้เคียงกัน คืออย่างละประมาณ 30-35 เปอร์เซ็นต์ เป็นดินที่มีการระบายน้ำและอากาศดี มีค่า pH 4.5-5.5 อากาศชุ่มชื้นตลอดปี ฝนตกปีละประมาณ 175 วัน ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยประมาณ 2000-2500 มิลลิเมตรต่อปี อุณหภูมิเฉลี่ย 20-30 องศาเซลเซียส แต่เจริญเติบโตได้ดีที่สุดในช่วงอุณหภูมิเฉลี่ย 26-27 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปี ไม่น้อยกว่า 65 % ความเร็วลมเฉลี่ยตลอดปีไม่เกิน 1 เมตรต่อวินาที ความสูงจากระดับน้ำทะเลเฉลี่ยปานกลางจนถึงระดับความสูง 1000 เมตร แต่ในเขตที่สูงอายุการเริ่มกรีดยางจะช้ากว่าในพื้นที่ราบราว 1-2 ปี ระยะปลูกมาตรฐานคือ 3x8 เมตร คือ 66 ต้นต่อไร่ ซึ่งจะเริ่มเปิดกรีดได้ครั้งแรกเมื่ออายุประมาณ 5 ปี โดยก่อนหน้านี้นี้เกษตรกรจะมีรายได้จากพืชแทรก นั่นคือ เกษตรกรควรปลูกยางพาราตามระบบวนเกษตร โดยมีสับปะรด ถั่ว ข้าวไร่ หรือ ข้าวโพด เป็นพืชควบ

ในการปลูกยางพาราควรมีการพิจารณาความเหมาะสมในหลายด้านด้วยกัน โดยสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (2555) อธิบายเกี่ยวกับการปลูกยางพารา ดังนี้

การเลือกพื้นที่ปลูกยางพารา

ยางพาราจะสามารถปลูกได้และให้ผลดีถ้ามีสภาพแวดล้อมบางประการที่เหมาะสมดังนี้

1. **สภาพพื้นที่ที่เหมาะสม** เป็นพื้นที่ที่มีระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลไม่ควรเกิน 600 เมตร และเป็นพื้นที่ราบหรือมีความลาดเอียงไม่เกิน 35 องศา หากมีความลาดเอียงเกิน 15 องศา ต้องทำขั้นบันไดหรือปลูกพืชคลุมดินเพื่อป้องกันการพังทลายของหน้าดิน โดยพื้นที่ที่ไม่มีน้ำท่วมขัง การระบายน้ำและอากาศถ่ายเทได้ดี
2. **ดิน** ควรมีหน้าดินลึกไม่น้อยกว่า 1 เมตร โดยไม่มีชั้นของหินแข็งหรือดินดานซึ่งจะขัดขวางการเจริญเติบโตของราก เนื้อดินควรเป็นดินร่วน ดินร่วนเหนียว หรือดินร่วนเหนียวปนทรายมีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ไม่เป็นดินเค็มและมีความเป็นกรดเป็นด่าง 4.0-5.5
3. **ปริมาณน้ำฝน** มีปริมาณน้ำฝนไม่น้อยกว่า 1,250 มิลลิเมตรต่อปี และมีจำนวนฝนตกเฉลี่ยอยู่ระหว่างปีละ 120-150 วัน

4. ความชื้นสัมพัทธ์ เฉลี่ยตลอดปีไม่น้อยกว่า 65 เปอร์เซ็นต์
5. อุณหภูมิ เฉลี่ยตลอดปีไม่แตกต่างกันมากควรมีอุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 24-27 องศาเซลเซียส
6. ความเร็วลม เฉลี่ยตลอดปีไม่เกิน 1 เมตรต่อวินาที

การเตรียมพื้นที่

การเตรียมพื้นที่ปลูกสร้างสวนยางพารา เป็นการปรับพื้นที่ให้มีสภาพเหมาะสม สำหรับปลูกยางทั้งด้านการปฏิบัติงานในสวนยางและการอนุรักษ์ดินและน้ำจึงจำเป็นต้องวางแผนการใช้พื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อความสะดวกในการดูแลบำรุงรักษาต้นยาง

1. การเตรียมพื้นที่ปลูกยาง ได้แก่ การทำความสะอาดพื้นที่ การวางแผนการขุดหลุมและการจัดทำขั้นบันได เป็นต้น
2. การวางแผนปลูกในพื้นที่ราบ เริ่มจากการวางแผนหลัก ห่างจากแนวเขตสวนไม่น้อยกว่า 1.5 เมตร ตามแนวตะวันออก – ตะวันตก ไม่ขวางทิศทางลม
3. การวางแผนปลูกในพื้นที่ลาดเท ในพื้นที่ลาดเทหรือพื้นที่ที่อยู่บนเขาการวางแผนปลูกไม่สามารถใช้วิธีแบบเดียวกับพื้นที่ราบได้ เนื่องจากที่ลาดเทหรือที่ควนเขามีการไหลบ่าของน้ำในขณะที่มีฝนตก เพื่อป้องกันการชะล้างและการพังทลายของดิน จึงจำเป็นต้องวางแผนปลูกตามแนวระดับ หากพื้นที่มีความลาดเทมากกว่า 15 องศา ต้องทำขั้นบันได

ประโยชน์ของการทำแนวระดับและขั้นบันได

1. ป้องกันการพังทลายของหน้าดิน
2. ป้องกันการชะล้างปุ๋ยที่ใส่ให้กับต้นยาง
3. ทำให้รากต้นยางยึดแน่นกับดิน ไม่ถูกน้ำชะลึ้มได้ง่าย
4. ช่วยรักษาความชุ่มชื้นในดิน

5. ง่ายและสะดวกแก่การปฏิบัติงานในสวน ตลอดจนการเก็บผลผลิต

4. **ระยะปลูก** ระยะปลูกขางพาราที่เหมาะสม สำหรับเขตปลูกขางใหม่ (ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ที่แนะนำ มี 2 ระยะคือ

4.1 ที่ราบ ใช้ระยะปลูก 3x6 เมตร หรือ 3x7 เมตร ได้จำนวนต้น ไร่ละ 89 หรือ 76 ต้น

4.2 ที่ลาดเท ระยะปลูก 3x8 เมตร ได้จำนวนต้น ไร่ละ 67 ต้น

การเตรียมหลุมปลูก

การขุดหลุมปลูกขางให้ขุดด้านใดด้านหนึ่งของไม้ชะมบตลอดแนว โดยแยกดินที่ขุดเป็น 2 กอง คือ ดินชั้นบนและดินชั้นล่าง ผึ่งแดดไว้ประมาณ 10 วัน เพื่อให้ดินแห้งแล้วย่อยดินชั้นบนใส่รองก้นหลุม ส่วนดินชั้นล่างให้ผสมกับปุ๋ยหินฟอสเฟต (0-3-0) อัตราหลุมละ 170 กรัม ควรใส่ปุ๋ยอินทรีย์หลุมละ 6 กก. รองก้นหลุมร่วมกับปุ๋ยหินฟอสเฟต แล้วกลบหลุม ขนาดของหลุม 50x50x50 เซนติเมตร (กว้างxยาวxลึก) สำหรับการขุดหลุมปลูกในพื้นที่ลาดเท เมื่อปักไม้ชะมบเรียบร้อยแล้ว ควรขุดปลูกเอียงไปด้านในของพื้นที่ลาดเทเล็กน้อย เมื่อปลูกขางไปแล้วอาจต้องแต่งชานเพิ่มเติม โยขุดดินบนพื้นที่ลาดเทมากลบด้านบนนอก เพื่อให้ดินขางอยู่กลางชั้นบนได้พอดี

วิธีปลูก

การปลูกขางพาราจะแตกต่างกันไปตามชนิดของต้นพันธุ์ขางซึ่งในที่นี้จะกล่าวเฉพาะการปลูกด้วยต้น ตอตาและต้นขางชำถุงเท่านั้น เนื่องจากการปลูกด้วยเมล็ดแล้วติดตาในแปลงมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและเสียค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษามาก จึงไม่ค่อยมีผู้นิยมทำกันในปัจจุบัน

1. การปลูกด้วยต้นตอตา นำดินบนที่ผสมปุ๋ยฟอสเฟตเรียบร้อยแล้วใส่รองก้นหลุมแล้วกลบหลุมให้เต็มด้วยดินล่าง จากนั้นใช้เหล็กหรือไม้แหลมขนาดเล็กกว่าต้นตอตาเล็กน้อยปักนำเป็นรูตรงกลางหลุมให้ลึกเท่ากับ ความยาวของรากแก้ว แล้วนำต้นตอปักลงไป กดดินให้แน่น พูนดินบริเวณโคนต้นเล็กน้อยอย่าให้กลบแผ่นตา พยายามให้รอยต่อระหว่างรากกับลำต้นอยู่ระดับปากหลุมพอดี

2. การปลูกด้วยต้นยางชำถุง วิธีปลูกยางในภาคตะวันออกและภาคใต้ นำดินที่ผสมปุ๋ย पोสเฟตเรียบร้อยแล้วใส่รองก้นหลุม จากนั้นนำต้นยางชำถุงไปตัดดินที่ก้นถุงออกประมาณ 1 นิ้ว เพื่อตัดปลายรากที่คดงอแล้ววางลงไป ในหลุม โดยให้ดินปากถุงหรือรอยต่อระหว่างลำต้น และรากอยู่ในระดับพื้นดินปากหลุมพอดี ถ้าต่ำเกินไปให้ใส่ดินรองก้นหลุมเพิ่ม หรือถ้าสูงเกินไปให้เอาดินในหลุมออก จัดต้นยางให้ตรงกับแนวต้นอื่น ใช้มีดกรีดด้านข้างถุงพลาสติกจากก้นถุงถึงปากถุงให้ขาด จากนั้น กลบดินล่างที่เหลือลงไปจนเกือบเต็มหลุม อย่าเพิ่งกดแน่น ค่อยๆดึงถุงพลาสติกที่กรีดไว้ ออกแล้วอัดดินข้างถุงให้แน่น แล้วกลบดินเพิ่มจนเต็มหลุม อัดให้แน่นอีกครั้ง พูน โคนเล็กน้อยเพื่อป้องกันน้ำขัง จากนั้นปักไม้หลักและใช้เชือกผูกยึดต้นยางไว้เพื่อป้องกันลมโยก

3. การปลูกซ่อม หลังจากปลูกแล้วอาจมีต้นยางบางต้นตายไปเนื่องจากอากาศแห้งแล้ง ด้วง โรคและแมลงทำลาย หรือต้นที่ปลูกไม่สมบูรณ์ จำเป็นต้องปลูกซ่อมซึ่งควรทำให้เสร็จภายในช่วงฤดูฝน ต้นพันธุ์ที่เหมาะสมสำหรับปลูกซ่อม คือ ยางชำถุง เพราะทำให้ต้นยางที่ปลูกในแปลงมีขนาดใกล้เคียงกัน ส่วนต้นยางที่มีอายุเกิน 1 ปี ไปแล้วไม่ควรปลูกซ่อม เพราะจะถูกบังร่มไม่สามารถเจริญเติบโตทันต้นอื่นได้

พันธุ์ยางพารา

สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร (2536) ได้ออกคำแนะนำพันธุ์ยางพารา สำหรับเกษตรกรทั่วไป

พันธุ์ยางพารามีเป็นจำนวนมาก แต่การเลือกพันธุ์ยางพารามาปลูกนั้นควรที่จะคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการปลูก ให้ผลผลิตสูง มีการเจริญเติบโต มีความเหมาะสมต่อสภาพพื้นที่ที่สามารถปรับตัวได้ดีในสภาพแวดล้อมต่างๆ ด้านทาน โรคภัยแรงในพื้นที่ได้ดี และมีความต้านทานลมแรงได้ดี ดังนั้นการได้รับทราบถึงลักษณะประจำพันธุ์ของยางพาราแต่ละพันธุ์จะทำให้เกษตรกรสามารถเลือกยางพารามาปลูกได้อย่างถูกต้อง สำหรับพันธุ์ยางพาราที่แนะนำให้ปลูกแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มตามวัตถุประสงค์ของการปลูกคือ กลุ่ม 1 พันธุ์ยางที่ให้ผลผลิตน้ำยางสูง กลุ่ม 2 พันธุ์ยางที่ให้ผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้สูง และ กลุ่ม 3 พันธุ์ยางที่ให้ผลผลิตเนื้อไม้สูง ทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกรสามารถเลือกปลูกได้ตามต้องการง่ายขึ้นพันธุ์ยางแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ตามวัตถุประสงค์ของการปลูก ดังนี้

กลุ่มที่ 1 พันธุ์ยางผลผลิตน้ำยางสูงเป็นพันธุ์ยางที่ให้ผลผลิตน้ำยางสูงเป็นหลัก การเลือกปลูกพันธุ์ยางในกลุ่มนี้ ควรมุ่งเน้นผลผลิตน้ำยาง

กลุ่มที่ 2 พันธุ์ยางผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้สูง เป็นพันธุ์ที่ให้ทั้งผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้ โดยให้ผลผลิตน้ำยางสูงและมีการเจริญเติบโตดี ลักษณะลำต้นตรง ให้ปริมาณเนื้อไม้ในส่วนลำต้นสูง

กลุ่มที่ 3 พันธุ์ยางผลผลิตเนื้อไม้สูง เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตเนื้อไม้สูงเป็นหลัก มีการเจริญเติบโตได้ดีมาก ลักษณะลำต้นตรง ให้ปริมาณเนื้อไม้ในส่วนลำต้นสูงมาก ผลผลิตน้ำยางจะอยู่ในระดับต่ำกว่าพันธุ์ยางในกลุ่มที่ 1 และ 2 เหมาะสำหรับเป็นพันธุ์ที่จะปลูกเป็นสวนป่า เพื่อการผลิตเนื้อไม้

กลุ่มที่ 1: พันธุ์ยางผลผลิตน้ำยางสูง

1. พันธุ์สถาบันวิจัยยาง 251 (RRIT 251)

แม่ + พ่อพันธุ์: ต้นกล้ายางจากแปลงเอกชนในจังหวัดสงขลา

แหล่งกำเนิด: ประเทศไทย

การเจริญเติบโตของลำต้น: ระยะเวลาก่อนเปิดกรีดและระหว่างกรีดเจริญเติบโตปานกลาง ความสม่ำเสมอของขนาดลำต้นทั้งแปลงดี ทำให้มีจำนวนต้นเปิดกรีดมาก

การแตกกิ่งและทรงพุ่ม: แตกกิ่งมากทั้งขนาดใหญ่และขนาดกลาง การแตกกิ่งไม่สมดุล พุ่มใบทึบ ทรงพุ่มมีขนาดใหญ่เป็นรูปกลม

การผลัดใบ: เริ่มผลัดใบก่อนข้างเช้า

ความหนาของเปลือก: เปลือกเดิมและเปลือกงอกใหม่จะหนาปานกลาง

ระบบกรีด: ครึ่งลำต้น วันเว้นวัน

ผลผลิตน้ำยาง: ผลผลิต 10 ปีกรีดเฉลี่ย 457 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี สูงกว่าพันธุ์ RRIM 600 ที่ปลูกในแปลงทดลองเดียวกันร้อยละ 57 ในช่วงผลัดใบผลผลิตจะลดลงเล็กน้อย

ความต้านทานโรค: โรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา-ต้านทานโรคปานกลาง โรคราแป้ง-ต้านทานโรคปานกลาง โรคใบจุดนูน-ต้านทานโรคปานกลาง โรคเส้นดำ-ต้านทานโรคได้ดี โรคราสีชมพู-ต้านทานโรคปานกลาง

อาการเปลือกแห้ง: มีจำนวนต้นยางแสดงอาการเปลือกแห้งน้อย

ความต้านทานลม: ต้านทานปานกลาง

การปลูกในพื้นที่จำกัด: ไม่แนะนำปลูกในพื้นที่ลาดชัน พื้นที่ที่มีหน้าดินตื้นและพื้นที่ที่มีน้ำใต้ดินสูง

2. พันธุ์สถาบันวิจัยยาง 226 (RRIT 226)

แม่ + พ่อพันธุ์: PB 5/51 + RRIM 600

แหล่งกำเนิด: ประเทศไทย

การเจริญเติบโตของลำต้น: ระยะก่อนเปิดกรีดและระหว่างกรีดเจริญเติบโตปานกลาง ความสม่ำเสมอของขนาดลำต้นทั้งแปลงปานกลาง

การแตกกิ่งและทรงพุ่ม: กิ่งมีขนาดปานกลางและแตกกิ่งเล็กๆจำนวนมาก ทรงพุ่มมีขนาดปานกลางเป็นรูปพัด

การผลัดใบ: เริ่มผลัดใบเร็ว

ความหนาของเปลือก: เปลือกเดิมบาง เปลือกงอกใหม่หนาปานกลาง

ระบบกรีด: กรีดลำต้น วันเว้นวัน

ผลผลิตน้ำยาง: ผลผลิต 8 ปีกรีดเฉลี่ย 346 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี สูงกว่าพันธุ์ RRIM 600 ที่ปลูกในแปลงทดลองเดียวกันร้อยละ 37 ผลผลิตเพิ่มเพิ่มขึ้นปานกลางเมื่อใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง ในช่วงผลัดใบผลผลิตจะลดลงเล็กน้อย

ความต้านทานโรค: โรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา-ต้านทานโรคดี โรคราแป้ง-ค่อนข้างอ่อนแอโรคใบจุดนูน-ต้านทานโรคปานกลาง โรคเส้นดำ-ต้านทานโรคดี โรคราสีชมพู-ต้านทานโรคปานกลาง

อาการเปลือกแห้ง: มีจำนวนต้นยางแสดงอาการเปลือกแห้งน้อย

ความต้านทานลม: ต้านทานปานกลาง

การปลูกในพื้นที่จำกัด: ปลูกได้ในพื้นที่ลาดชัน และพื้นที่ที่มีความชื้นสูง ไม่แนะนำให้ปลูกในพื้นที่ที่มีหน้าดินตื้น พื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง

3. พันธุ์ยาง BPM 24

แม่ + พ่อพันธุ์: GT 1 + AVROS 1734

แหล่งกำเนิด: ประเทศอินเดีย

การเจริญเติบโตของลำต้น: ระยะก่อนเปิดกรีดและระหว่างกรีดเจริญเติบโตปานกลาง ความสม่ำเสมอของขนาดลำต้นปานกลาง

การแตกกิ่งและทรงพุ่ม: กิ่งมีขนาดปานกลาง แตกกิ่งมาก และมีการทิ้งกิ่งน้อย พุ่มใบค่อนข้างทึบ ทรงพุ่มมีขนาดปานกลางเป็นรูปกรวย

การผลัดใบ: เริ่มผลัดใบเร็วและทยอยผลัดใบ

ความหนาของเปลือก: เปลือกเดิมหนามาก เปลือกงอกใหม่หนาปานกลาง

ระบบกรีด: ไม่ควรใช้ระบบกรีดที่มีความถี่มากกว่าครั้งลำต้น วันเว้นวัน เพราะจะทำให้ต้นยางแสดงอาการเปลือกแห้งมาก

ผลผลิตน้ำยาง: ผลผลิต 10 ปีกรีดเฉลี่ย 335 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี สูงกว่าพันธุ์ RRIM 600 ที่ปลูกในแปลงทดลองเดียวกันร้อยละ 41 ผลผลิตเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย เมื่อใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง ในช่วงผลัดใบผลผลิตลดลงปานกลาง

ความต้านทานโรค: โรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา-ต้านทานโรคได้ดีมาก โรคราแป้ง-ต้านทานโรคปานกลาง โรคใบจุดนูน-ต้านทานโรคปานกลาง โรคเส้นดำ-ต้านทานโรคดี โรคราสีชมพู-ต้านทานโรคปานกลาง

อาการเปลือกแห้ง: มีจำนวนต้นยางแสดงอาการปานกลาง

ความต้านทานลม: ต้านทานปานกลาง

การปลูกในพื้นที่จำกัด: ปลูกได้ในพื้นที่ลาดชัน พื้นที่หน้าดินตื้น พื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูงและพื้นที่ที่มีความชื้นสูง

4. พันธุ์ยาง RRIM 600

แม่ + พ่อพันธุ์: Tjir 1 + PB 86

แหล่งกำเนิด: ประเทศมาเลเซีย

การเจริญเติบโตของลำต้น: ระยะก่อนเปิดกรีดและระหว่างกรีดเจริญเติบโตปานกลาง ความสม่ำเสมอของขนาดลำต้นทั้งแปลงปานกลาง

การแตกกิ่งและทรงพุ่ม: แตกกิ่งช้า มีขนาดกิ่งปานกลาง ทิ้งกิ่งมาก ทรงพุ่มมีขนาดปานกลาง เป็นรูปพัด

การผลัดใบ: เริ่มผลัดใบเร็ว

ความหนาของเปลือก: เปลือกเดิมบาง เปลือกงอกใหม่หนาปานกลาง

ระบบกรีด: ครึ่งลำต้น วันเว้นวัน

ผลผลิตน้ำยาง: ผลผลิต 10 ปีกรีดเฉลี่ย 289 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ผลผลิตเพิ่มขึ้นในระดับปานกลางเมื่อใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง ในช่วงผลัดใบผลผลิตทางภาคใต้ลดลงเล็กน้อย แต่ลดมากในพื้นที่แห้งแล้ง

ความต้านทานโรค: โรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา-อ่อนแอมาก โรคราแป้ง-ต้านทาน โรคปานกลาง โรคใบจุดนูน-ต้านทาน โรคปานกลาง โรคเส้นดำ-อ่อนแอมาก โรคราสีชมพู-อ่อนแอ

อาการเปลือกแห้ง: มีจำนวนต้นยางแสดงอาการเปลือกแห้งน้อย

ความต้านทานลม: ต้านทานปานกลาง

การปลูกในพื้นที่จำกัด: ปลูกได้ในพื้นที่ลาดชัน ไม่แนะนำให้ปลูกในพื้นที่ที่มีหน้าดินตื้น และพื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง

ข้อแนะนำ/ข้อสังเกต: ไม่ควรปลูกในพื้นที่ที่มีโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา และโรคเส้นดำระบาดรุนแรง

กลุ่ม 2 พันธุ์ยางที่ให้ผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้สูง

1. พันธุ์ยาง PB 235

แม่ + พ่อพันธุ์: PB 5/51 + PB S/78

แหล่งกำเนิด: ประเทศมาเลเซีย

การเจริญเติบโตของลำต้น: ระยะก่อนเปิดกรีดเจริญเติบโตดีมาก เปิดกรีดได้เร็ว ความสม่ำเสมอของขนาดลำต้นทั้งแปลงดีทำให้มีจำนวนต้นเปิดกรีดมาก ระยะระหว่างกรีดเจริญเติบโตปานกลาง

การแตกกิ่งและทรงพุ่ม: ระยะยางอ่อนแตกกิ่งเร็ว กิ่งมีขนาดเล็กจำนวนมาก และทยอยทิ้งกิ่งด้านล่าง เมื่ออายุเพิ่มขึ้นจะเหลือกิ่งขนาดกลาง 4-5 กิ่งในระดับสูง มีพุ่มใบค่อนข้างบาง ทรงพุ่มมีขนาดใหญ่เป็นรูปกลม

การผลัดใบ: เริ่มผลัดใบช้าและทยอยผลัดใบ

ความหนาของเปลือก: เปลือกเดิมนานกลาง เปลือกงอกใหม่บาง

ระบบกรีด: ครึ่งลำต้น วันเว้นวัน

ผลผลิตน้ำยาง: ผลผลิต 10 ปีกรีดเฉลี่ย 330 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี สูงกว่าพันธุ์ RRIM 600 ที่ปลูกในแปลงทดลองเดียวกันร้อยละ 37 ผลผลิตเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง

ผลผลิตเนื้อไม้สูง: ในช่วงอายุ 6, 15 และ 20 ปีให้ผลผลิตเนื้อไม้ส่วนต้น คิดเป็น 6.75, 22.34 และ 28.09 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ ตามลำดับ

ความต้านทานโรค: โรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา-ต้านทานโรคปานกลาง โรคราแป้ง-อ่อนแอมาก โรคใบจุดนูน-อ่อนแอมาก โรคเส้นดำ-ต้านทานโรคปานกลาง โรคราสีชมพู-ต้านทานโรคได้ดี

การปลูกในพื้นที่จำกัด: ไม่แนะนำให้ปลูกในพื้นที่ลาดชัน พื้นที่ที่มีหน้าดินตื้นและพื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง

2. พันธุ์ยาง PB 255

แม่ + พ่อพันธุ์: PB 5-51 + PB 32/36

แหล่งกำเนิด: ประเทศมาเลเซีย

การเจริญเติบโตของลำต้น: ระยะก่อนเปิดกรีดเจริญเติบโตดี ความสม่ำเสมอของขนาดลำต้นทั้งแปลงปานกลาง ระยะระหว่างกรีดเจริญเติบโตปานกลาง

การแตกกิ่งและทรงพุ่ม: แตกกิ่งขนาดเล็กจำนวนมาก พุ่มใบทึบ ทรงพุ่มมีขนาดปานกลาง เป็นรูปกลม

การผลัดใบ: เริ่มผลัดใบค่อนข้างช้า

ความหนาของเปลือก: เปลือกเดิมและเปลือกงอกใหม่หนา

ระบบกรีด: ครึ่งลำต้น วันเว้นวัน

ผลผลิตน้ำยาง: ผลผลิต 10 ปี กรีดเฉลี่ย 318 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี สูงกว่าพันธุ์ RRIM 600 ที่ปลูกในแปลงทดลองเดียวกันร้อยละ 46 ผลผลิตเพิ่มขึ้นปานกลางเมื่อใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง ในช่วงผลัดใบผลผลิตลดลงปานกลาง

ผลผลิตเนื้อไม้: ในช่วงอายุ 6,15 และ 20 ปี ให้ผลผลิตเนื้อไม้ส่วนลำต้น 0.10, 0.28 และ 0.39 ลูกบาศก์เมตรต่อต้น คิดเป็น 6.26, 21.27 และ 27.24 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ ตามลำดับ

ความต้านทานโรค: โรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา-อ่อนแอ โรคราแป้ง-ต้านทาน โรคปานกลาง โรคใบจุดนูน-อ่อนแอ โรคเส้นดำ-ต้านทาน โรคปานกลาง โรคราสีชมพู-อ่อนแอ

การปลูกในพื้นที่จำกัด: ปลูกได้ในพื้นที่ลาดชัน พื้นที่ที่มีหน้าดินตื้นและพื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง

3. พันธุ์ยาง PB 260

แม่ + พ่อพันธุ์: PB 5/51 + PB 49

แหล่งกำเนิด: ประเทศมาเลเซีย

การเจริญเติบโตของลำต้น: ระยะก่อนเปิดกรีดเจริญเติบโตดี ความสม่ำเสมอของขนาดลำต้นทั้งแปลงดี ทำให้มีจำนวนต้นเปิดกรีดมากกระยะระหว่างกรีดเจริญเติบโตปานกลาง

การแตกกิ่งและทรงพุ่ม: แตกกิ่งน้อย กิ่งมีขนาดปานกลางและแต่ละกิ่งจะแตกกิ่งเล็กๆ จำนวนมากเป็นชั้นๆ พุ่มใบทึบในช่วงอายุน้อย ทรงพุ่มมีขนาดปานกลางเป็นรูปกลม

การผลัดใบ: เริ่มผลัดใบช้า

ความหนาของเปลือก: เปลือกเดิมนานปานกลาง เปลือกงอกใหม่บาง

ระบบกรีด: กรีดลำต้น วันเว้นวัน

ผลผลิตน้ำยาง: ผลผลิต 10 ปี กรีดเฉลี่ย 322 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี สูงกว่าพันธุ์ RRIM 600 ที่ปลูกในแปลงทดลองเดียวกันร้อยละ 32 ผลผลิตเพิ่มขึ้นปานกลางเมื่อใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง

ผลผลิตเนื้อไม้: ในช่วงอายุ 6,15 และ 20 ปี ให้ผลผลิตเนื้อไม้ ส่วนลำต้น 0.10,0.26 และ 0.36 ลูกบาศก์เมตรต่อต้น คิดเป็น 6.85,19.90 และ 25.53 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ ตามลำดับ

ความต้านทานโรค: โรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา-ต้านทานปานกลาง โรคราแป้ง-ต้านทานปานกลาง โรคใบจุดนูน-ต้านทานปานกลาง โรคเส้นดำ-ต้านทานปานกลาง โรคราสีชมพู-ต้านทานดี

การปลูกในพื้นที่จำกัด: ปลูกได้ในพื้นที่ลาดชัน พื้นที่ที่มีหน้าดินตื้น และพื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง

4. พันธุ์ยาง RRIC 110

แม่ + พ่อพันธุ์: LCB 1320 + RRIC 7

แหล่งกำเนิด: สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา

การเจริญเติบโตของลำต้น: ระยะก่อนเปิดกรีดเจริญเติบโตดีมาก เปิดกรีดได้เร็ว และ ความสม่ำเสมอของขนาดลำต้นทั้งแปลงดี ทำให้มีจำนวนลำต้นเปิดกรีดมาก ระยะระหว่างกรีดเจริญเติบโตปานกลาง

การแตกกิ่งและทรงพุ่ม: กิ่งมีขนาดใหญ่แตกกิ่งในระดับสูง เนื่องจากการทิ้งกิ่งด้านล่าง เมื่ออายุมากขึ้นทรงพุ่มมีขนาดใหญ่เป็นรูปพัด

การผลัดใบ: เริ่มผลัดใบช้า

ความหนาของเปลือก: เปลือกเดิมและเปลือกงอกใหม่บาง

ระบบกรีด: กรีดลำต้น วันเว้นวัน

ผลผลิตน้ำยาง: ผลผลิต 10 ปี กรีดเฉลี่ย 324 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี สูงกว่าพันธุ์ RRIM 600 ที่ปลูกในแปลงทดลองเดียวกันร้อยละ 27 ผลผลิตเพิ่มขึ้นปานกลางเมื่อใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง

ผลผลิตเนื้อไม้: ในช่วงอายุ 6,15 และ 20 ปี ให้ผลผลิตเนื้อไม้ ส่วนลำต้น 0.10,0.29 และ 0.40 ลูกบาศก์เมตรต่อต้น คิดเป็น 6.44,21.86 และ 27.55 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ ตามลำดับ

ความต้านทานโรค: โรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา-ต้านทานดี โรคราแป้ง-ต้านทานปานกลาง โรคใบจุดนูน-ต้านทานปานกลาง โรคเส้นดำ-ต้านทานปานกลาง

การปลูกในพื้นที่จำกัด: ไม่แนะนำให้ปลูกในพื้นที่ลาดชัน พื้นที่ที่มีหน้าดินตื้น และพื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง

กลุ่ม 3: พันธุ์ยางผลผลิตเนื้อไม้สูง

1. พันธุ์ยาง ฉะเชิงเทรา 50 (RRIT 402)

แม่ + พ่อ: RRIC 110 ill. (RRIC 110 ill. ย่อมาจาก RRIC 110 illegitimate clonal seed หมายถึง เมล็ดที่เก็บจากต้นแม่พันธุ์ RRIC 110 ที่เกิดจากการผสมข้ามตามธรรมชาติ)

แหล่งกำเนิด: ราชอาณาจักรไทย

การเจริญเติบโตของลำต้น เจริญเติบโตดีมาก ต้นยางอายุ 6 ปี มีขนาดเส้นรอบวงลำต้น 51.6 เซนติเมตร

การแตกกิ่งและทรงพุ่ม: ทรงพุ่มค่อนข้างใหญ่ ลักษณะการแตกกิ่งสมคูลการแตกกิ่งอยู่ในระดับสูง และรูปทรงลำต้นตรง

การผลัดใบ: เริ่มผลัดใบเร็ว

ผลผลิตเนื้อไม้: ต้นยางอายุ 6 ปี ให้ผลผลิตเนื้อไม้ส่วนลำต้น 0.11 ลูกบาศก์เมตรต่อต้น คิดเป็น 7.76 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่

ความต้านทานโรค: โรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา-ต้านทานปานกลาง โรคราแป้ง-ต้านทานปานกลาง โรคใบจุดนูน-ต้านทานดี

2. พันธุ์ยาง AVROR 2037

แม่ + พ่อ: AVROR 256 * AVROS 352

แหล่งกำเนิด: สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

การเจริญเติบโตของลำต้น: เจริญเติบโตดีมาก ต้นยางอายุ 6,15 และ 20 ปี มีขนาดเส้นรอบวงลำต้น 50.3,78.5 และ 87.3 เซนติเมตร ตามลำดับ

การแตกกิ่งและทรงพุ่ม: ในช่วงอายุขาน้อยมีกิ่งขนาดเล็กจำนวนมาก แตกกิ่งสมคูล พุ่มใบทึบ กิ่งกิ่งเล็กค่อนข้างเร็ว เมื่ออายุมากเหลือกิ่งขนาดใหญ่ 1-2 กิ่งในระดับสูง ทำให้ทรงพุ่มโปร่ง รูปทรงลำต้นตรงลักษณะกลม

การผลัดใบ: เริ่มผลัดใบเร็ว

ผลผลิตเนื้อไม้: ต้นยางอายุ 6,15 และ 20 ปี ให้ผลผลิตเนื้อไม้ส่วนลำต้น 0.10,0.31 และ 0.43 ลูกบาศก์เมตรต่อต้น คิดเป็น 7.22 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่

ความต้านทานโรค: โรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา-อ่อนแอ โรคราแป้ง-ต้านทานปานกลาง โรคใบจุดนูน-ต้านทานดี โรคราสีชมพู-ต้านทานดี

ความต้านทานลม: ต้านทานดี

การปลูกในพื้นที่จำกัด : ไม่แนะนำให้ปลูกในพื้นที่ลาดชัน พื้นที่ที่มีหน้าดินตื้นและพื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง

3. พันธุ์ยาง BPM 1

แม่ + พ่อ: AVROR 163 + AVROS 308

แหล่งกำเนิด: สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

การเจริญเติบโตของลำต้น: เจริญเติบโตดีมาก ต้นยางอายุ 6,15 และ 20 ปี มีขนาดเส้นรอบวงลำต้น 50.1,78.1และ 86.9 เซนติเมตร ตามลำดับ

การแตกกิ่งและทรงพุ่ม: ในช่วงอายุขยายน้อยแตกกิ่งต่ำ มีกิ่งขนาดเล็กจำนวนมาก การแตกกิ่งสมคูล ทรงพุ่มรูปกรวยมีขนาดปานกลางทรงพุ่มโปร่งอยู่ในระดับสูง

การผลัดใบ: เริ่มผลัดใบเร็ว

ผลผลิตเนื้อไม้: ต้นยางอายุ 6,15 และ 20 ปี ให้ผลผลิตเนื้อไม้ส่วนลำต้น 0.10,0.31 และ 0.43 ลูกบาศก์เมตรต่อต้น คิดเป็น 7.12 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ ตามลำดับ

ความต้านทานโรค: โรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา-ต้านทานดี โรคราแป้ง-ต้านทานปานกลาง โรคใบจุดนูน-ต้านทานปานกลาง โรคราสีชมพู-ต้านทานปานกลาง

ความต้านทานลม: ต้านทานดี

การปลูกในพื้นที่จำกัด : ไม่แนะนำให้ปลูกในพื้นที่ลาดชัน พื้นที่ที่มีหน้าดินตื้น และพื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง

หลักในการเลือกใช้พันธุ์ยาง

เนื่องจากผลผลิตน้ำยางหรือเนื้อไม้ที่ได้จากการปลูกยาง จะมากน้อยเพียงใดนั้น จะขึ้นกับปัจจัย 3 ประการ คือ พันธุ์ สภาพแวดล้อม และการปรับตัวของพันธุ์เข้ากับสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ดังนั้นการจะตัดสินใจว่าจะเลือกปลูกยางพันธุ์ใดนั้น ควรยึดถือหลักการว่า จะต้องเป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงสุดและมี ความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่ของเกษตรกรผู้ปลูก ซึ่งควรมีการพิจารณาตามขั้นตอน ดังนี้

1. พิจารณาว่าพื้นที่ปลูก มีสภาพแวดล้อมใด ที่ไม่เหมาะสม เป็นข้อจำกัดที่มีความรุนแรงมาก น้อยเพียงใด สามารถแก้ไขได้หรือไม่ และส่งผลกระทบต่อการให้ผลผลิตมากน้อยเพียงใด เช่น เป็นพื้นที่ที่มีการระบาดของโรคใดรุนแรง พื้นที่ที่มีลมแรง หรือพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง หน้าดินตื้น

2. พิจารณาลักษณะประจำพันธุ์แต่ละพันธุ์ จากเอกสารคำแนะนำพันธุ์ยางของสถาบันวิจัยยาง โดยเฉพาะลักษณะที่อ่อนแอต่อสภาพแวดล้อมที่เป็นข้อจำกัด แล้วคัดเลือกพันธุ์ที่สามารถปลูกในพื้นที่ นั้น ๆ ได้

3. ลำดับที่ของพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง จากเอกสารคำแนะนำพันธุ์ยาง แล้วเลือกพันธุ์ที่ให้ผลผลิต สูงสุด ถือว่าเป็นพันธุ์ที่เหมาะสมสำหรับปลูกในพื้นที่ดังกล่าวนอกจากนี้แล้ว ในการปลูกยางในพื้นที่ปลูกขนาดใหญ่ ควรปลูกยางหลายพันธุ์ แต่ละพันธุ์ไม่ น้อยกว่า 14 ไร่หรือ 1 แปลงกรี๊ด เนื่องจากเมื่อเกิดการระบาดของโรค การปลูกยางเพียงพันธุ์เดียว จะทำให้การระบาดของโรคมีความรุนแรงมากขึ้น

การบำรุงรักษาในสวนยางพารา

การตัดแต่งกิ่งยางพารา

การตัดแต่งกิ่งอาจแบ่งออกตามวัตถุประสงค์ และวิธีการตัดแต่งได้ 3 ลักษณะ คือ

1. การตัดแต่งกิ่งต้นยางอ่อน
2. การตัดแต่งกิ่งเพื่อป้องกันความเสียหายจากลม
3. การตัดแต่งกิ่งต้นยางที่เกิดความเสียหายจากลม

ก่อนตัดแต่งกิ่งควรเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการตัดแต่งกิ่ง เช่น มีด กรรไกรตัดแต่งกิ่ง รวมทั้งปูนแดง (หรือปูนขาว หรือสี) ควรตัดแต่งกิ่งในช่วงที่อากาศไม่แล้งจัด อาจเป็นช่วงฤดูฝน

การตัดแต่งกิ่งยางอ่อน

ควรมั่นตัดแต่งกิ่งเป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ หลังจากปลูก 2 เดือน เพื่อให้ลำต้นเรียบ สะดวกต่อการเปิดกรีดระบบปกติและระบบเปิดกรีดหน้ายางสูง ลักษณะทรงพุ่มที่ดี ควรมีทรงพุ่มโปร่งเป็นรูปตัววี หรือทรงกรวยหงาย โดยเลี้ยงกิ่งกระโดงให้สมบูรณ์แข็งแรง

ระยะที่ 1 ต้นฤดูฝนปีที่ 1

ตัดแต่งกิ่งแขนงข้างที่แตกต่ำกว่า 30 เซนติเมตร จากพื้น และหมั่นตรวจรอยตัดอยู่เสมอ หากพบว่ามีกิ่งแขนงข้างที่สูงกว่า 30 เซนติเมตร คัดเลือกเลี้ยงไว้ 2-3 กิ่งเพื่อเพิ่มพื้นที่ใบให้เหมาะสม

ระยะที่ 2 ต้นฤดูฝนปีที่ 2

ตัดกิ่งแขนงข้างทุกกิ่งที่แตกกว่า 1 เมตร จากพื้นดิน และหมั่นตรวจรอยตัดอย่างสม่ำเสมอ หากพบว่ามีกิ่งแขนงเริ่มแตกออกมาใหม่ให้ตัดออก ส่วนที่แตกสูงกว่า 1 เมตร จะตัดออกก็ต่อเมื่อมีกิ่งที่ระดับ 1.90–2.30 เมตร แตกออกมาแล้วหรือกิ่งแขนงที่เลี้ยงไว้เจริญเติบโตมากกว่า 3 ฉัตร

ระยะที่ 3 ปลายฤดูฝนปีที่ 2

กิ่งแขนงข้างทุกกิ่งที่แตกสูง 2.30 เมตร ไม่ต้องตัดแต่งอีก

การสร้างกระโดงยอด

ต้นยางอ่อนที่มีกิ่งแขนงข้างแตกออกมาใหม่ 2-3 กิ่ง และมีความเจริญเติบโตไม่แตกต่างกัน ในขณะเดียวกันกระโดงยอดเดิมแคระแกร็นไม่เจริญเติบโตต่อไปอีก ลักษณะเช่นนี้จะต้องตัดทอนยอดของกิ่งแขนงข้าง เพื่อชะลอการเจริญเติบโต ให้เหลือกิ่งที่มีแนวโน้มเจริญเติบโตเป็นกิ่งกระโดงยอดได้เพียงกิ่งเดียว การตัดทอนนี้จะตัดกิ่งบริเวณใต้ข้อฉัตร โดยเหลือใบของฉัตรนั้นๆ ไว้ 4-5 ใบ เพื่อช่วยปรุงอาหาร และป้องกันไม่ให้ตาแตกออกมาใหม่มากเกินไป ในบางกรณีกิ่งแขนงข้างแม้จะแตกออกมาเพียงกิ่งเดียว แต่มีความแข็งแรงและสมบูรณ์มาก ในขณะที่ยอดเดิมแสดงอาการแคระแกร็นอย่างเด่นชัดก็จำเป็นต้องตัดกระโดงยอดเดิมทิ้ง แล้วเลี้ยงกิ่งแขนงข้างเป็นกระโดงยอดแทน

การควบคุมทรงพุ่มให้มีพื้นที่ใบเหมาะสม

การตัดแต่งยางอ่อนในเขตแห้งแล้ง จำเป็นต้องควบคุมทรงพุ่มเพื่อให้ต้นยางอ่อนสร้างอาหารได้ดี และป้องกันการแตกกิ่งเป็นกระจุก เลือกกิ่งที่เจริญออกไปในทิศทางที่สมดุลและกิ่งนั้นควรมีพุ่มใบสมบูรณ์ ภายหลังจากการเลียงกิ่งให้เจริญเติบโตเป็นพุ่มที่ 1.90–2.30 เมตร ควรตัดกิ่งแขนงที่เหลือเพียง 2-3 กิ่ง เพื่อให้เป็นกิ่งหลักและกิ่งเหล่านี้เจริญต่อไปได้อีก 2-3 ฉัตร เท่านั้น

การตัดแต่งกิ่งเพื่อป้องกันความเสียหายจากลม

ภายหลังจากการตัดแต่งกิ่งยางอ่อนแล้วจะไม่มีกรตัดแต่งอีก ถ้าหากต้นยางมีทรงพุ่มแน่นทึบแตกกิ่งก้านไม่สมดุล ก็ควรทำการตัดแต่งกิ่งอีกครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณที่มีกระแสลมรุนแรง ควรตัดกิ่งที่อยู่ภายในทรงพุ่มและกิ่งที่ไม่แข็งแรง หรือมีทิศทางที่ไม่สมดุลออก เพื่อป้องกันมิให้กิ่งก้านและทรงพุ่มฉีกขาดหรือ โคนล้ม

การตัดแต่งกิ่งที่เกิดความเสียหายจากลม

ต้นยางที่เกิดความเสียหายจากลม ควรได้รับการตัดแต่งกิ่งที่ฉีกขาดออก หรือกิ่งที่แตกออกจากลำต้น เพื่อมิให้เกิดความเสียหายต่อไป

ควรตัดกิ่งที่ฉีกขาดหรือแตกออกจากลำต้นให้หมด ในขณะที่เดียวกันต้องตัดแต่งกิ่งที่มีทิศทางไม่สมดุลกับกิ่งที่เหลืออยู่ออกบางส่วน เพื่อมิให้ทรงพุ่มหนักไปทางข้างใดข้างหนึ่ง สำหรับต้นยางที่ได้รับความเสียหายเพียงแต่ทรงพุ่มเอนไปข้างใดข้างหนึ่งมาก หรือลำต้นโค้งก็ควรตัดแต่งกิ่งด้านที่หนักไม่สมดุลออก เพื่อป้องกันมิให้ต้นยาง โคนล้มหรือถอนราก เนื่องจากกระแสลมอีกต่อไป

การใช้ปุ๋ยในสวนยางพารา

พื้นที่ปลูกยางส่วนใหญ่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เนื่องจากเป็นที่ที่เคยทำการเกษตรมาก่อน จึงจำเป็นต้องใส่ปุ๋ยให้ต้นยางอย่างถูกต้องและเหมาะสม เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของต้นยาง ในการสร้างความเจริญเติบโตและสร้างผลผลิตที่สูง ปุ๋ยยางพาราก่อนเปิดกรีด ใช้ปุ๋ยสูตร 20-10-12

วิธีการใส่ปุ๋ยของพาราก่อนเปิดกรีด

1. ใส่แบบหว่าน เหมาะสำหรับพื้นที่ราบ เมื่อหว่านแล้วคราดกลบ
2. ใส่เป็นแถบ เหมาะสำหรับพื้นที่ลาดเทเล็กน้อย หรือพื้นที่ที่ทำขั้นบันไดโดยชะร่องใส่ปุ๋ยแล้วกลบ
3. ใส่แบบหลุม เหมาะสำหรับพื้นที่ลาดชัน ใช้ต้นละ 2 หลุม แล้วฝังกลบ

ตารางที่ 1 อัตราปุ๋ยสูตรสำเร็จที่ใช้กับพาราก่อนเปิดกรีด

สูตร 20-10-12

อายุ (เดือน)	อัตราปุ๋ย	
	กรัม/ต้น	กก./ไร่
1	70	5
6	80	6
12	90	7
18	170	13
24	170	13
30	170	13
36	180	14
42	170	13
48	180	14
54	200	15
60	210	16
66	200	15
72	210	16
78	200	16

ที่มา: สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (2555)

ปุ๋ยยางพาราหลังเปิดกรีด ใช้ปุ๋ย สูตร 30-5-18 คือ ให้ใส่ปุ๋ยปีละ 2 ครั้ง ในอัตราครั้งละ 500 กรัม ครั้งแรกใส่ต้นฤดูฝนประมาณเดือนเมษายน ถึง เดือนพฤษภาคม หลังจากยางผลัดใบในขณะที่ใบยังเป็นใบเพสลาด และครั้งที่ 2 ใส่ประมาณเดือนสิงหาคม ถึงเดือนกันยายน ก่อนที่ใบยางจะแก่

วิธีการใส่ปุ๋ยยางพาราหลังเปิดกรีด

1. ในพื้นที่ราบ ให้หว่านปุ๋ยห่างจากบริเวณโคนต้นยางประมาณ 3 เมตร หรือบริเวณกึ่งกลางระหว่างแถว คราดกลบให้ปุ๋ยอยู่ใต้ผิวดิน
2. ในพื้นที่ลาดเทที่ไม่จำเป็นต้องทำขั้นไคหรือท้องที่มีฝนตกชุก ให้ใส่แบบหลุม 4 หลุมรอบต้นแล้วฝังกลบ
3. ในพื้นที่ลาดชันที่ทำขั้นบันได ให้หว่านปุ๋ยลงบนขั้นบันไดตลอดแถว

การผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง

นอกจากใช้ปุ๋ยสูตรสำเร็จแล้ว เกษตรกรสามารถผสมปุ๋ยเคมีใช้เองเพื่อลดค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการใช้ปุ๋ยเคมีสูตรสำเร็จ โดยการนำแม่ปุ๋ยเคมีที่ให้ธาตุอาหารหลักมาผสมใช้เองตามสูตรที่ต้องการสำหรับแม่ปุ๋ยที่แนะนำ ให้ใช้เป็นแม่ปุ๋ยที่สะดวกในการจัดซื้อและราคาถูก ได้แก่

1. ปุ๋ยไคแอม โมเนียมฟอสเฟต (18-46-0)
2. ปุ๋ยยูเรีย (46-0-0)
3. ปุ๋ยโพแทสเซียมคลอไรด์ (0-0-60)

การผสมปุ๋ยสูตรต่างๆใช้เอง จำนวน 100 กิโลกรัม จากแม่ปุ๋ย 3 ชนิด ต้องใช้ปริมาณแม่ปุ๋ยแต่ละชนิด ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงปริมาณแม่ปุ๋ย

สูตรปุ๋ย	ไดแอมโมเนียมฟอสเฟต (18-46-0)	ยูเรีย (46-0-0)	โพแทสเซียมคลอไรด์ (0-0-60)	สารตัวเติม (ทราย,ดินร่วน)
20-10-12	22	36	20	22
30-5-18	10	60	30	-

ที่มา: สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (2555)

การจัดการสวนยางพารา

วัชพืชในสวนยางแบ่งออกเป็นวัชพืชทั่วไปและหญ้าคา สามารถกำจัดได้หลายวิธี เช่น การใช้แรงงานคนถาก การไถพรวน การปลูกพืชคลุมดิน และการใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืช อาจก่อให้เกิดมลพิษต่อสภาพแวดล้อมและเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น แต่เกษตรกรมักนิยมใช้ เนื่องจากประหยัดเวลาและแรงงาน

ตารางที่ 3 สารเคมีกำจัดวัชพืชในสวนยาง

ชนิดวัชพืช	ชื่อสารเคมี	ชื่อการค้า	อัตรา (มิลลิลิตร/ไร่)
วัชพืชทั่วไป			ใช้ผสมน้ำไร่ละ 50 ลิตร
	1. พาราควอท	กรัมม็อกโซน	400
	2. ไกลโฟเสท	ราวด์อัฟ	200
	3. ซัลโฟเสท	ทัชดาวน์	200
หญ้าคา			ใช้ผสมน้ำไร่ละ 50 ลิตร
	1. ไกลโฟเสท	ราวด์อัฟ	750-1,000
	2. อิมมาซาเพอร์	แอสซอลท์	600-800
	3. ซัลโฟเสท	ทัชดาวน์	750-1,000

ที่มา: สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (2555)

การปลูกพืชคลุมดิน

การปลูกพืชคลุมดิน ในระยะแรกของการปลูกสร้างสวนยาง ช่วยเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน ป้องกันการพังทลายของดิน และช่วยควบคุมวัชพืช เป็นการช่วยลดค่าใช้จ่ายในการปราบวัชพืช

ประโยชน์ของพืชคลุมดิน

1. ควบคุมการเจริญเติบโตของวัชพืช
2. ป้องกันการชะล้างหน้าดินและช่วยลดการพังทลายของหน้าดิน
3. ช่วยลดอุณหภูมิในดินลงและช่วยรักษาความชื้นในดิน
4. เพิ่มธาตุไนโตรเจนให้แก่ดิน
5. ลำต้นและใบที่ร่วงจะเปลี่ยนเป็นอินทรียวัตถุ
6. ลดการเกิดโรครากของต้นยาง

พันธุ์พืชคลุมดิน

พืชคลุมดินที่เหมาะสมกับการปลูกในสวนยางเขตพื้นที่ปลูกยางใหม่ เป็นพืชตระกูลถั่วชนิดซีรูเลียม

ซีรูเลียม เป็นพืชคลุมดินชนิดลำต้นเถาเลื้อยแข็งแรง เห็นขนไม่ชัด เถาแก่มีรากเป็นปุ่มเล็ก ๆ สีขาวเกือบทุกข้อ ใบเป็นสีเขียวเข้มเป็นมันค่อนข้างหนา คล้ายใบโพธิ์ดอกเป็นช่อสีม่วง เริ่มสร้างดอกในเดือนธันวาคม ลักษณะฝักแบนค่อนข้างเหลี่ยมยาวประมาณ 5 ซม. สีน้ำตาลเข้ม มีเมล็ดฝักละ 2-9 เมล็ด เมล็ดมีสีเขียวอ่อนจนถึงน้ำตาล ผิวเรียบเป็นมัน ทนต่อสภาพแห้งแล้งได้ดี การเจริญเติบโตในระยะแรกสู้วัชพืชไม่ได้ คลุมดินได้หนาทุกในปีที่ 2 มีจำนวนเมล็ดประมาณ กก. ละ 28,000 เมล็ด

การปลูกพืชคลุมดินชนิดซีรูลีเยียม

1. ใช้เมล็ดพืชคลุม อัตราไร่ละ 1 กก.
2. แช่เมล็ดในน้ำเย็นหรือน้ำอุ่น (น้ำเดือด : น้ำเย็น : อัตรา 2:1) นาน 12 ชม.
3. ผสมปุ๋ยหินฟอสเฟสในอัตราส่วน 1.5 เท่าของน้ำหนักเมล็ดพืชคลุมก่อนปลูก

การบำรุงรักษาพืชคลุม เพื่อให้พืชคลุมเจริญเติบโตคลุมพื้นที่ได้รวดเร็ว และเพิ่มปริมาณเศษซากพืชคลุม ควรใส่ปุ๋ยหินฟอสเฟต (0-3-0) บำรุงพืชคลุมดังนี้

ตารางที่ 4 การใส่ปุ๋ยพืชคลุม

อายุพืชคลุม (เดือน)	อัตราปุ๋ย (กก./ไร่)	วิธีการใส่
ก่อนปลูก	1.5 เท่าของน้ำหนักเมล็ด	คลุกเมล็ดพืชคลุม
2	15	หว่านในแถวพืชคลุม
5	30	หว่านในแถวพืชคลุม
9	30	หว่านในบริเวณพืชคลุม
ต่อไปปีละครั้ง	30	หว่านในบริเวณพืชคลุม

ที่มา: สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (2555)

การป้องกันไฟไหม้ในหน้าแล้ง

ในช่วงฤดูแล้งเป็นระยะที่ยางผลัดใบ มีใบยางแห้งและเศษกิ่งแห้ง รวมทั้งเศษวัชพืชในสวนยาง เป็นเชื้อไฟอย่างดี ปัญหาเรื่องไฟไหม้สวนยางเป็นปัญหาที่สำคัญ หากเกษตรกรไม่มีการป้องกันไฟไหม้สวนยาง อาจก่อให้เกิดความสูญเสียต่อสวนยางได้

การเตรียมการป้องกันไฟไหม้สวนยาง ที่ต้นยางมีขนาดเล็ก

1. สวนยางที่ปลูกพืชคลุมดิน ให้แหวกพืชคลุมดินห่างจากแถวข้างละไม่น้อยกว่า 1-1.5 เมตร

2. สวนยางที่ปลูกพืชแซม ให้เก็บเศษซากพืชแซม ให้กำจัดวัชพืชในบริเวณแถวยางออกให้หมดข้างละ 1-1.5 เมตร ก่อนเข้าหน้าแล้ง

3. บริเวณรอบในเขตสวนยาง ให้ทำแนวกันไฟ โดยการไถหรือขุดตากวัชพืชและเศษซากพืช ออกเป็นแนวกว้างไม่ต่ำกว่า 3 เมตร ภายในสวนระหว่างแถวยาง

4. จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับใช้ดับไฟไว้ให้พร้อม

การเตรียมป้องกันไฟไหม้สวนยาง ที่ต้นยางมีขนาดใหญ่

1. เก็บกวาดใบไม้แห้ง เศษวัชพืช รวมกองไว้กึ่งกลางแถวยาง
2. บริเวณรอบแนวเขตสวนยาง ทำแนวป้องกันไฟเป็นแนวกว้างไม่ต่ำกว่า 3 เมตร
3. จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับดับไฟไว้ให้พร้อม

การแก้ไขสวนที่ถูกไฟไหม้

สวนที่ถูกไฟไหม้อย่างรุนแรง ให้ใช้น้ำปูนขาวทาลำต้น โดยใช้อัตราส่วน ดังนี้

1. ปูนขาว 3 กิโลกรัม
2. เกลือแคง 250 กรัม
3. น้ำ 10 ลิตร

สวนที่ถูกไฟไหม้อย่างรุนแรง หากเป็นยางอ่อนอายุ 1 ½ - 2 ปี หลังจากถูกไฟไหม้ให้ตัดลำต้นที่สูงจากพื้นดินประมาณ 1 ฟุต แล้วทาด้วยน้ำปูนขาว เพื่อให้เกิดตายอดใหม่

หากต้นยางในสวนได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมากจนไม่อาจรักษาหน้ายางได้เกินร้อยละ 40 ของทั้งสวน ควรรื้อปลูกใหม่

โรคและแมลงศัตรูพืช

โรคใบร่วงและฝักเน่า

สาเหตุ: เกิดจากเชื้อรา *Phytophthora botryose*, *P. palmivora*, *P. nicotnae* และ *P. paracitryca*

ลักษณะอาการ: ใบร่วง ก้านใบชำลีดำมีน้ำยางเกาะติดอยู่ ฝักยางจะเน่าและไม่แตกร่วงจากต้น

การแพร่ระบาด: ระบาดมากในพื้นที่ที่มีฝนตกชุกและมีความชื้นสูง หรือพื้นที่ที่อยู่ใต้อิทธิพลลมมรสุม พบในภาคใต้ฝั่งตะวันตกบางพื้นที่ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี พัทลุง สงขลา นราธิวาส จันทบุรี และตราด

การป้องกันกำจัด

1. ปลุกยางพันธุ์ต้านทานโรค
2. ตัดแต่งกิ่งและจำกัดวัชพืชในสวนยางให้ร่วงเตียน เพื่อลดความชื้นและความรุนแรงของโรค
3. ใช้กรดซัลฟิวริกเป็นประจำจะไม่เกิดโรค

โรคราแป้ง

สาเหตุ: เกิดจากเชื้อรา *Oidium heveae*

ลักษณะอาการ: ใบอ่อนร่วง ใบที่ไม่ร่วงแผ่นใบจะมีแผลขนาดไม่แน่นอน มีเชื้อราสีขาวเทาปกคลุมอยู่ ต่อมาแผลจะเป็นรอยด่างเหลืองซีดและกลายเป็นสีน้ำตาล ดอกยางมีปุยเชื้อราปกคลุมก่อนที่จะร่วง

การแพร่ระบาด: ระบาดมากในพื้นที่ที่มีสภาพแวดล้อมแบบกลางวันร้อน กลางคืนเย็นและชื้น ตอนเช้ามีหมอก พบในพื้นที่ของ จังหวัดนราธิวาส สงขลาและยะเจียงเทรา และเป็นช่วงที่ต้นยางผลิกิ่งใหม่

การป้องกันกำจัด

1. ปลุกยางพันธุ์ต้านทานโรค
2. ใช้กรดซัลฟิวริกเป็นประจำจะไม่เกิดโรค

โรคเส้นดำ

สาเหตุ: เกิดจากเชื้อรา *Phytophthora botryose* และ *P. palmivora*

ลักษณะอาการ: บริเวณเหนือรอยกรีดจะเป็นรอยชำ ต่อมาจะเป็นรอยมุ่มขยายตัวตามแนวขนานกับลำต้น เมื่อเดือนเปลือกออกให้ลึกลงเนื้อไม้จะเห็นลายเส้นสีดำบนเนื้อไม้

การป้องกันกำจัด

1. ปลุกยางพันธุ์ต้านทานโรค
2. ตัดแต่งกิ่งก้านและกำจัดวัชพืชในสวนยางให้โล่งเตียน เพื่อลดความชื้นและความรุนแรงของโรค
3. ไม่ควรเปิดกรีดยางในช่วงฤดูฝน เพื่อป้องกันการเกิดโรคเส้นดำ
4. ใช้กรดซัลฟิวริกเป็นประจำจะไม่เกิดโรค

โรครากขาว

สาเหตุ: เกิดจากเชื้อรา *Rigidoporus lignosus*

ลักษณะอาการ: พุ่มใบมีสีเหลืองบางส่วนหรือทั้งต้น เมื่อขุดดูรากจะพบเส้นใยสีขาวปลายแบนเกาะติดอยู่บนฝักราก เมื่อเส้นใยแก่จะกลมมนสีเหลืองซีด มีดอกเห็ดเกิดบริเวณโคนต้นลักษณะ

เป็นแผ่นแข็งครึ่งวงกลมแผ่นเดียวหรือซ้อนกันเป็นชั้นๆ ผิวด้านบนของดอกเห็ดเป็นสีเหลืองส้ม โดยมีสีเข้มและสีอ่อนเรียงสลับกันเป็นวง ผิวด้านล่างเป็นสีส้มแดงหรือน้ำตาล ขอบดอกเป็นสีขาว

การแพร่ระบาด: ระบาดในพื้นที่สวนยางปลูกใหม่และระบาดมากในช่วงฤดูฝน พบในบางพื้นที่ของจังหวัด นราธิวาส ยะลา สงขลา พัทลุง ตรัง กระบี่ พังงา และสุราษฎร์ธานี

การป้องกันกำจัด

1. พื้นที่ที่มีการระบาดของโรคไม่ควรปลูกพริกขี้หนู มะเขือเปราะ มันเทศ มันสำปะหลัง น้อยหน่า ลองกอง สะตอ จำปาตะ และทุเรียน เพราะเป็นพืชอาศัยโรค
2. ขุดคูล้อมรอบต้นยางที่เป็นโรค ไม่ให้รากยางที่เป็นโรคสัมผัสกับรากที่ไม่เป็นโรค
3. ใช้กรดซัลฟิวริกเป็นประจำจะไม่เกิดโรค

แมลงศัตรูที่สำคัญและการป้องกันกำจัด

ปลวก

ลักษณะการทำลาย: ปลวกกัดกินรากยางและภายในลำต้นจนเป็นโพรงทำให้พุ่มใบของต้นยางมีสีเหลืองผิดปกติ และทำให้ต้นยางตายได้

การป้องกันกำจัด: ใช้กรดซัลฟิวริกเป็นประจำจะไม่เกิดโรค

หนอนตาย

ลักษณะการทำลาย: เป็นตัวอ่อนของด้วงชนิดหนึ่งมีรูปร่างเหมือนตัวซีสีขาว จะกัดกินรากยาง ทำให้พุ่มยางของต้นยางมีสีเหลืองผิดปกติ เมื่อขุดดูรากจะเห็นรอยกัดกินรอบๆ รากแก้ว จนถึงโคนต้น ทำให้ต้นยางตายเป็นหย่อมๆ พบมากในแปลงต้นกล้ายางที่ปลูกในดินทราย

การป้องกันกำจัด: ใช้กรดซัลฟิวริกเป็นประจำจะไม่เกิดโรค

มาตรฐานการกรีดยางและระบบการกรีดยางที่ดี

การกรีดยาง

สวนยางพันธุ์ที่ดีให้ผลผลิตสูง จำเป็นต้องใช้วิธีการปฏิบัติที่ถูกต้องจึงจะได้ผลคุ้มค่า การเลือกใช้วิธีการต่างๆ เช่น การเปิดกรีด วิธีการกรีด ระบบกรีดและมีดกรีดยางที่ถูกต้อง สามารถที่จะรักษาต้นยางเพื่อให้กรีดได้นาน แต่หากใช้วิธีการปฏิบัติในการกรีดที่ไม่ถูกต้อง นอกจากได้น้ำยางน้อยแล้วยังทำให้ต้นยางเสียหาย เป็นเหตุให้รายได้ของเกษตรกรลดลงด้วย ฉะนั้นจึงควรพิจารณาถึงวิธีการดังต่อไปนี้

การเปิดกรีดหน้ายาง

ข้อควรพิจารณาในการเปิดกรีด

1. ขนาดของต้นยางที่จะเปิดกรีดได้วัดที่ระดับความสูงจากพื้นดิน 150 เซนติเมตร ต้องมีขนาดเส้นรอบต้น 50 เซนติเมตรขึ้นไป
2. ความสูงของรอยกรีด สามารถเปิดกรีดได้ตั้งแต่ระดับความสูง 150 เซนติเมตร
3. ระบบการกรีดใช้ระบบกรีดครั้งต้นวันเว้นวัน
4. การเปิดกรีดหน้าที่ 2 จะต้องเปิดกรีดที่ระดับความสูง 150 เซนติเมตร
5. ความลาดเอียงของรอยกรีดควรทำมุม 30 องศากับแนวระดับเพื่อความถูกต้องในการเปิดกรีดหน้ายาง จำเป็นจะต้องใช้ไม้เปิดกรีดหน้ายางที่มีระดับความสูงที่ต้องการ และรอยกรีดควรทำมุม 30 องศากับแนวระดับ

ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติในการเปิดกรีดหน้ายาง

1. การวัดขนาดของต้นยาง ใช้เชือกยาว 50 เซนติเมตรวัดรอบต้นยาง (ให้วัดขนาดของต้นยางในระดับความสูงจากพื้นดิน 150 เซนติเมตร) หากปลายเชือกทั้งสองไม่ซ้อนกันก็แสดงว่าต้นยางได้ขนาด 50 เซนติเมตร หรือโตกว่าแสดงว่าเปิดกรีดได้

2. **วิธีการทำรอยกรีด** การเปิดกรีดหน้ายางใช้ไม้เปิดกรีดตามแนวตั้ง กดแผ่นสังกะสีให้แนบกับต้นยางตามแนวลาดเอียงของสังกะสี แล้วใช้ชอล์กหรือตะปูทำเครื่องหมายบนต้นยาง

3. **วิธีการแบ่งครึ่งรอยกรีด** ใช้เชือกวัดรอบต้นแล้วนำมาทบครึ่ง จากนั้นนำเชือกที่ทบครึ่งแนบกับต้นยาง โดยให้ปลายด้านหนึ่งอยู่ที่รอยแบ่งครึ่งด้านหน้า ดึงปลายเชือกอีกด้านหนึ่งแนบกับต้นยางตรงแนวระดับไปทางด้านหลังแล้วทำเครื่องหมายไว้เช่นนี้อีกครึ่งในระดับที่ต่ำกว่าเดิมประมาณ 30 เซนติเมตร

4. **การทำรอยแบ่งครึ่งด้านหลัง** ใช้ตะปูหรือชอล์กทำส่วนแบ่งครึ่งด้านหลังผ่านจุดทั้งสอง จากนั้นใช้มีดกรีดเบาๆ ตามรอยที่ทำเครื่องหมาย

5. **การติดรางรองรับน้ำยางและลวดรับถ้วยน้ำยาง** ติดรางรองรับน้ำยาง ห่างจากรอยกรีดด้านหน้าลงมา 30 เซนติเมตร และติดลวดรับถ้วยน้ำยางให้ห่างจากเส้นรับน้ำยางลงประมาณ 10 เซนติเมตร

ในการกรีดยางที่ดีนั้นควรยึดหลักปฏิบัติดังที่กล่าวแล้วตามความเหมาะสม แต่ในการกรีดยางผู้กรีดจำเป็นต้องทราบและเข้าใจถึงส่วนประกอบต่างๆ ของต้นยาง ที่เกี่ยวข้องกับการกรีดยางคือ เปลือก คือ ส่วนที่อยู่บริเวณนอกสุดแบ่งออกเป็น ชั้นคือ เปลือกแข็งและเปลือกอ่อน โดยเฉพาะเปลือกอ่อนจะมีท่อน้ำยางมากกว่าเปลือกแข็ง ซึ่งท่อน้ำยางเหล่านี้จะไหลเวียนจากขวาไปซ้ายและจำนวนท่อน้ำยางจะแตกต่างกัน

เยื่อแคมเบียม คือ ส่วนที่อยู่ระหว่างเปลือกกับเนื้อไม้ เป็นส่วนที่สร้างความเจริญเติบโตกับต้นยางและเป็นส่วนสร้างเปลือกงอกใหม่ขึ้นมาแทนที่เปลือกที่กรีดไป การกรีดแต่ละครั้งจึงไม่ควรทำลายเยื่อแคมเบียม โดยกรีดให้ห่างจากเยื่อแคมเบียมประมาณ 1 มิลลิเมตรเนื้อไม้ เป็นแกนกลางสำหรับยึดลำต้น แต่ไม่มีท่อน้ำยางอยู่เลย

หลักการกรีดยาง และระบบกรีดที่ดี

1. กรีดได้น้ำยางมากที่สุด
2. ต้นยางเสียหายน้อยที่สุด
3. กรีดได้นานที่สุด (25 ปี)
4. ลิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด

ข้อพิจารณาในการกรีดยาง

1. ความลึกของรอยกรีด การกรีดยางเพื่อให้มีน้ำยางมากจะต้องกรีดให้ไกลเยื่อแคมเบียมมากที่สุด โดยปกติจะต้องกรีดให้ห่างเยื่อแคมเบียมประมาณ 1 มิลลิเมตร หากกรีดลึกโดนเยื่อแคมเบียมจะทำให้เกิดบาดแผลกับต้นยาง

2. ขนาดของงานกรีดยาง หมายถึง จำนวนต้นยางที่คนงาน 1 คน สามารถกรีดยางได้ประมาณ 450-500 ต้น แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของสวนยาง ความยาวของรอยกรีด และความชำนาญของผู้กรีด

3. เวลาที่เหมาะสมในการกรีดยาง เวลาที่เหมาะสมในการกรีดยางควรเป็นเวลาเช้าที่สามารถมองเห็นต้นยางได้ชัดเจน แต่ทั้งนี้สามารถกรีดยางได้ตลอดวัน น้ำยางจะลดลงเรื่อยๆ เมื่ออากาศร้อนจัด

4. การสลับปลีองเปลือก การสลับปลีองเปลือกในแต่ละครั้งกรีดไม่เกิน 2.5 มิลลิเมตร การกรีดถี่เกินไปเปลือกยางจะหมดเร็วและเปลือกงอกใหม่จะงอกไม่ทัน การกรีดที่ดีควรให้สลับปลีองเปลือกไม่เกิน 25 เซนติเมตรต่อปี

5. ความคมของมีด มีดกรีดยางควรลับให้คมอยู่เสมอ เพราะจะทำให้ตัดท่อน้ำยางดีขึ้นและสลับปลีองน้อย

ระบบการกรีด

ระบบการกรีด คือ การกำหนดความยาวรอยกรีดและจำนวนวันกรีด ซึ่งการกรีดยางไม่ควรกรีดทุกวัน เพราะจะทำให้เกิดผลเสียคือ

1. ผลผลิตจะลดลง
2. ต้นยางชะงักการเจริญเติบโต
3. ต้นยางจะเป็นโรคเปลือกได้ง่าย
4. เปลือกจะหมดเร็วและเปลือกงอกใหม่หนาไม่พอที่จะกรีดซ้ำได้

ระบบกรีดยังที่แนะนำให้ใช้ คือ ระบบกรีดยังครั้งต้นวันเว้นวัน หากในกรณีที่เป็นสวนยางขนาด เล็กมีเนื้อที่น้อยกว่า 10 ไร่ เจ้าของสวนมีฐานะไม่ดี อาจใช้ระบบกรีดยังครั้งลำต้น กรีดยังวันเว้นวัน โดยแต่ละเดือนควรกรีดยังไม่เกิน 20 วัน

การกรีดยังชดเชย

การกรีดยังชดเชย หมายถึง การกรีดยังซ้ำแปลงกรีดยังเดิมในวันถัดไป เพื่อทดแทนจำนวนวันกรีดยัง ที่สูญเสียบ้าง แต่ไม่ควรกรีดยังซ้ำติดต่อกันเกิน 2 วัน

การกรีดยังสาย

การกรีดยังสาย หมายถึง การกรีดยังหลังจากเวลาปกติ ในกรณีฝนตกหน้ายางเปียกชื้น

การกรีดยังสายถือเป็นเรื่องสำคัญมาก ในการสร้างสวนยางพันธุ์ดี เพราะถ้ากรีดยังดีทำให้มีโอกาส ได้ผลผลิตยาง ซึ่งตรงกันข้ามถ้ากรีดยังไม่ดีแม้จะปลูกยางพันธุ์ดี ก็จะทำให้ผลผลิตในระยะสั้นไม่คุ้ม กับการลงทุน

เพื่อให้มีน้ำยางมากที่สุด ต้นยางเสียหายน้อยที่สุด ยืดอายุการกรีดยังให้นานที่สุดและสิ้นเปลือง ค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด

โครงการปลูกยางพาราเพื่อยกระดับรายได้และความมั่นคงให้แก่เกษตรกรในแหล่งปลูกยางใหม่ ระยะที่ 1 (2547 – 2549)

สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (ม.ป.ป.) อธิบายเกี่ยวกับโครงการปลูกยางไว้ ดังนี้โครงการปลูกยางพาราเพื่อยกระดับรายได้และความมั่นคงให้แก่เกษตรกรในแหล่งปลูกยาง ใหม่ระยะที่ 1 (2547-2549) มีพื้นฐานมาจากคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเรื่องของโอกาสในการขยาย ปริมาณการผลิตยางพาราของโลก โดยมีสาระสำคัญดังนี้ โอกาสในการขยายปริมาณการผลิตยางพารา ของโลก

1. ในช่วงปี พ.ศ.2539-2545 โลกมีอัตราการขยายตัวการใช้ยางเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.60 ต่อปีใน ขณะที่อัตราการขยายตัวของการผลิตขยายตัวเพียงร้อยละ 2.04 ต่อปี สามารถคาดได้ว่าถ้าสถานการณ์ ยังเป็นเช่นในปัจจุบัน ในปี พ.ศ.2551 โลกจะขาดยางอย่างน้อย 41,000 ตัน และขาดเพิ่มมากขึ้นในปี ต่อๆ ไป

2. นับจากปี พ.ศ. 2545 จีนกลับกลายเป็นประเทศผู้ใช้อย่างมากที่สุดในโลก มีปริมาณการใช้มากถึง 1.2 ล้านตัน ในจำนวนนี้สามารถผลิตได้เองเพียง 400,000–450,000 ตันเท่านั้นจำเป็นต้องนำเข้าไม่น้อยกว่า 750,000–800,000 ตัน ส่วนใหญ่ 437,000 ตัน นำเข้าจากไทย (อัตราการนำเข้าจากไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ 6 ต่อปี) เนื่องจากอุตสาหกรรมยางยานยนต์ของจีนมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 14 ต่อปี คาดว่าในปี พ.ศ. 2550 จีนจะใช้อย่างประมาณ 1.72–1.80 ล้านตัน และต้องนำเข้าจากไทยไม่น้อยกว่า 700,000 ตันต่อปี หรือเพิ่มจากปัจจุบันประมาณ 250,000-300,000 ตันต่อปี

3. ประเทศอินโดนีเซียในฐานะประเทศผู้ผลิตยางอันดับที่ 2 ของโลก มีอัตราการขยายตัวของการผลิตยางประมาณร้อยละ 1 – 2 ต่อปี รักษาระดับปริมาณการผลิตที่ 1.5 ล้านตันต่อปีมาโดยตลอด และมีเป้าหมายการขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันมากกว่ายางพารา ตลาดหลักเป็นตลาดอเมริกา ไม่ใช่ตลาดจีน

4. ประเทศมาเลเซียในฐานะประเทศผู้ผลิตยางอันดับที่ 3 ของโลก ลดการผลิตยาง เฉลี่ยร้อยละ 23 ต่อปี และมีปริมาณการผลิตประมาณ 600,000 ตันต่อปี และปรับเปลี่ยนเป็นประเทศผู้นำเข้ายาง โดยเน้นการขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันมากกว่าปลูกยาง เพราะให้ผลตอบแทนสูงกว่า

5. ประเทศเวียดนามในฐานะประเทศผู้ผลิตยางอันดับที่ 4 ของโลก แม้ว่ามีอัตราการขยายตัวของผลผลิตร้อยละ 5-6 ต่อปี แต่มีขีดจำกัดเรื่องการขยายพื้นที่ปลูกยางไปแหล่งปลูกยางใหม่ทางตอนกลางของประเทศ แต่เนื่องจากเป็นพื้นที่เหมาะสมสำหรับการปลูกกาแฟ ดังนั้นผลผลิตยางของเวียดนามจะเพิ่มจาก 350,000 ตัน เป็น 450,000 ตัน

6. จากสถานการณ์ข้างต้น เห็นได้ว่าประเทศไทยมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิตให้ตรงกับความต้องการของการใช้ยางของโลก โดยเฉพาะตลาดจีนมากกว่าประเทศผู้ผลิตอื่น สำหรับการปลูกยางเพิ่มอีก 1 ล้านไร่ในพื้นที่ใหม่ สวนยางจะเริ่มให้ผลผลิตในปี 2554 เป็นต้นไป และจะเพิ่มผลผลิตยางประมาณ 220,000 ตันต่อปี ซึ่งยังต่ำกว่าปริมาณที่คาดว่าประเทศจีนจะนำเข้าจากประเทศไทย หากรวมตลาดส่งออกหลักอื่นของประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นญี่ปุ่น เกาหลี และมาเลเซีย ที่มีปริมาณการใช้ยางเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้เป็นตลาดที่ประเทศไทยเป็นผู้ครองตลาดอยู่ การเพิ่มผลผลิตครั้งนี้ไม่กระทบต่อภาวะความต้องการใช้ยางของโลกแต่อย่างใด ประเทศไทยยังคงรักษาระดับปริมาณการผลิตยางที่ 2.8 ล้านตันต่อปี และจะมีเพิ่มส่วนแบ่งตลาดส่งออกยางจากเดิมร้อยละ 34 เป็นร้อยละ 36 ต่อปี เท่านั้น

7. การขยายพื้นที่ปลูกยางในโครงการปลูกยางพาราเพื่อยกระดับรายได้และความมั่นคงให้แก่เกษตรกรในแหล่งปลูกยางใหม่ระยะที่ 1 (2547-2549) ไม่ผิดข้อตกลงความร่วมมือด้านยางพารา ระหว่างประเทศไทย ประเทศอินโดนีเซีย และประเทศมาเลเซีย เนื่องจากตามข้อตกลง Bali Declarations 2001 ที่มีข้อกำหนดให้ลดปริมาณการผลิตลงร้อยละ 4 ต่อปี ในระหว่างปี พ.ศ.2545-2546 และลดปริมาณการส่งออกลงร้อยละ 10 ต่อปี ในปี พ.ศ.2545 แต่โครงการปลูกยางพาราเพื่อยกระดับรายได้และความมั่นคงให้แก่เกษตรกรในแหล่งปลูกยางใหม่ระยะที่ 1 (2547-2549) จะให้ผลผลิตในปี 2554 จึงเกิดเป็นมติคณะรัฐมนตรีในวาระประชุมอย่างเป็นทางการ(นอกสถานที่) ครั้งที่3 เมื่อ 26 พฤษภาคม 2546 มีที่จังหวัดภูเก็ต ให้ความเห็นชอบในสาระสำคัญดังนี้ ให้มีการขยายพื้นที่ปลูกยางพารา โดยที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกยาง โดยคำนึงถึงการกำหนดพื้นที่ทางการเกษตร และผลิตภาพการผลิตเป็นหลัก ดำเนินโครงการฯ ระยะที่ 1 (ปี 2547-2549) พื้นที่ 1,000,000 ไร่ (พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 700,00 ไร่ และภาคเหนือ 300,000 ไร่) โดยคำนึงถึงการรักษาเสถียรภาพราคาภายในตลาด กำหนดให้มีการอนุมัติใช้เงิน (คชก.) ปลอดดอกเบี้ยวงเงิน 1,440 ล้านบาท ดำเนินการผลิตพันธุ์ยาง จำนวน 90 ล้านต้น ให้ สกย. ใช้เงิน Cess (รายได้จากการส่งออก)ชำระคืน คชก. ภายในระยะเวลา 10 ปีนับจากวันได้ผลผลิต และกำหนดให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ จัดสรรเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ วงเงิน 5,360 ล้านบาท เพื่อเป็นสินเชื่อในการทำสวนยาง โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบหน้าที่ต่างๆดังนี้ กำหนดให้กรมวิชาการเกษตร รับผิดชอบ ในการผลิตต้นยางชำถุงของโครงการฯ และทำหน้าที่สนับสนุนด้านวิชาการและกรมส่งเสริมการเกษตร ร่วมกับสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง รับสมัครและตรวจสอบความพร้อมของพื้นที่ โดยที่สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ร่วมกับ กรมวิชาการเกษตร กำหนดแผนตรวจรับและส่งมอบพันธุ์ยาง ณ จุดกระจายพันธุ์รับพันธุ์จากศูนย์กระจายพันธุ์แจกจ่ายให้เกษตรกร ฝึกอบรม ควบคุม ตรวจสอบและประเมินผลการปลูกยาง และกำหนดให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ทำหน้าที่กำหนดการจ่ายเงินเชื่อการผลิตยางชำถุงให้เกษตรกรกรมวิชาการเกษตร ได้จ้างบริษัท เจริญโภคภัณฑ์เมล็ดพันธุ์ จำกัด ผลิตต้นยางชำถุง 90 ล้านต้น ปี 47 48 และ 49 จำนวน 18 27 และ 45 ล้านต้นตามลำดับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สำหรับผลผลิตยางของประเทศที่เพิ่มขึ้นจากการปลูกยางในโครงการปลูกยางพาราเพื่อยกระดับรายได้และความมั่นคงให้แก่เกษตรกรในแหล่งปลูกยางใหม่ระยะที่ 1 (2547-2549) จะสามารถ

เพิ่มผลผลิต 220, 000 ตัน/ปี (นับจากปี 2554 เป็นต้นไป) คิดเป็นมูลค่ายาง 7,700 ล้านบาทต่อปี ซึ่งหากนำยางทั้งหมดไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ส่งออกแล้วจะมีรายได้ส่งออก 38,000 ล้านบาท

2. รัฐบาลจะมีรายได้จากเงิน Cess (รายได้ส่งออก) ประมาณปีละ 198–308 ล้านบาท (อัตรา 0.90–1.40 บาท/กิโลกรัม)

3. มีส่วนช่วยฟื้นฟูสภาพป่าไม้ที่เสื่อมโทรมให้กลับมาอุดมสมบูรณ์ ทำให้สภาพแวดล้อมดีขึ้น พืชงุ่นได้จากผลจากการปลูกยางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในพื้นที่ที่ปลูกยางมีปริมาณน้ำฝนเพิ่มขึ้นจากเดิม 150–200 มิลลิเมตรต่อปี และมีการกระจายของฝนที่ดีขึ้น

4. เป็นการสร้างงานในพื้นที่ ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยเป็นรายได้ที่สม่ำเสมอทั้งปี และลดการเคลื่อนย้ายแรงงานจากชนบทเข้าสู่เมือง การตรวจสอบขั้นตอนการผลิตยางชำถุงและความถูกต้องของพันธุ์ยาง

4.1 การตรวจสอบความถูกต้องของพันธุ์ในแปลงกิ่งตายาง การตรวจสอบคุณภาพต้นกล้ายาง

4.2 การตรวจสอบความสมบูรณ์ของต้นตอตายาง

4.3 การตรวจสอบคุณภาพของยางชำถุงตามมาตรฐานที่กำหนด

4.4 การตรวจสอบความถูกต้องของพันธุ์ยาง

หลักเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการปลูกยางเพื่อยกระดับรายได้และความมั่นคงให้แก่เกษตรกรในแหล่งปลูกยางใหม่ ระยะที่ 1 (2547-2549)

1. คุณสมบัติของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ ต้องเป็นบุคคลธรรมดา สัญชาติไทย มีที่ดินเป็นของตนเองหรือเป็นที่ดินที่รัฐจัดสรรให้หรือที่ดินที่เช่าจากรัฐไม่น้อยกว่า 7 ไร่ (กรณีเกษตรกรมีที่ดินไม่ถึง 7 ไร่ให้เสนองกรมวิขาเกษตรพิจารณาความเหมาะสมเป็นรายๆไป) และมีหลักฐานแสดงการครอบครองหรือแสดงกรรมสิทธิ์หรือเอกสารสิทธิ์หรือสัญญาเช่า ซึ่งทางราชการออกให้

2. พื้นที่ปลูกยางพาราแต่ละรายต้องอยู่ในเขตเหมาะสมสำหรับการปลูกยางและอยู่ในเขตเป้าหมายที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด โดยที่มีเงื่อนไขว่า พื้นที่ปลูกยางพาราใน 30 ตารางกิโลเมตร ควรมีพื้นที่ปลูกยางรวมของเกษตรกรรายอื่น(เป็นผู้เข้าร่วม โครงการฯเช่นกัน)

หลักเกณฑ์ในการให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐบาลเกษตรกรที่ร่วมโครงการฯจะได้รับความช่วยเหลือดังนี้

1. เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯจะได้รับความช่วยเหลือค่าพันธุ์ยางเป็นต้นยางชำถุง 90 ต้น/ไร่ ต้นละ 16 บาท เป็นเงิน 1,440 บาท/ไร่ โดยกรมวิชาการเกษตรเป็นผู้จัดสรรให้ สำหรับการส่งมอบและการรับมอบต้นยางชำถุงข้างต้นให้เป็นไปตามแผนการกระจายต้นยางที่กรมวิชาการเกษตร และสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางกำหนด โดยที่สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง เป็นผู้กระจายและแจกจ่ายต้นยางชำถุงแก่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ

2. เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯจะได้รับจัดสรรสินเชื่อ(เงินกู้)ดอกเบี้ยต่ำจาก ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ เป็นค่าวัสดุและค่าแรงงานในการทำสวนยางเป็นเงิน 5,360 บาท/ไร่ แบ่งจ่ายเป็นงวด ในระยะเวลา 6 ปี ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางเป็นผู้กำหนด

3. สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง จะเป็นหน่วยงานหลักในการให้คำแนะนำวิชาการยาง การถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกยางพารา และการดูแลรักษาสวนยาง ตลอดจนระยะเวลาเข้าร่วมโครงการฯ โดยมีกรมวิชาการเกษตร เป็นหน่วยงานสนับสนุนทางวิชาการ และกรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานช่วยเหลือด้านการถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร โดยที่สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นผู้ร่วมให้การสนับสนุนการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาด้านการผลิต แปรรูป และการตลาด

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน โครงการปลูกยางเพื่อยกระดับรายได้และความมั่นคงให้แก่เกษตรกรในแหล่งปลูกยางใหม่

1. เกษตรกรยื่นใบสมัครพร้อมบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรอื่นที่ทางราชการออกให้ พร้อมสำเนาหลักฐานที่ดินต่อเจ้าหน้าที่สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมส่งเสริมสหกรณ์

2. หน่วยงานที่รับสมัครตามข้อที่ 1 รวบรวมใบสมัครนำส่งไปรวมกันที่สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
3. สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง รวบรวมใบสมัครที่ลงข้อมูลแล้ว นำส่งคณะกรรมการตรวจสอบและรับรองความถูกต้องของหลักฐานที่ดินแล้วส่งคืน สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
4. สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง รับใบสมัครที่ได้รับการรับรองความถูกต้องของหลักฐานที่ดินแล้ว สรุปแยกเป็นรายตำบลแจ้งกรมวิชาการเกษตรเพื่อนำไปจัดกลุ่มพื้นที่เหมาะสมที่จะปลูกยาง 30 ตารางกิโลเมตร เนื้อที่ 5,000 ไร่ ตามหลักเกณฑ์ที่มีการกำหนดจากกรมวิชาการเกษตร
5. กรมวิชาการเกษตรจัดกลุ่มเรียบร้อยแล้ว แจ้งให้สขย. ทราบเพื่อสขย. ส่งรายชื่อของเกษตรกรพร้อมใบสมัคร(เฉพาะที่อยู่ในพื้นที่ที่ กรมวิชาการเกษตรกำหนด) ให้กรมวิชาการเกษตร
6. กรมวิชาการเกษตรดำเนินการตรวจสอบพิถีพิถันและความเหมาะสมพื้นที่ปลูกยาง สรุปเสนอคณะกรรมการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
7. คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือก และจัดเกษตรกรเข้าร่วมโครงการตามเป้าหมายที่กำหนด เสนอกระทรวงเกษตรและสหกรณ์อนุมัติ
8. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศรายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการภายในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2546
9. สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง จัดปฐมนิเทศชี้แจงและฝึกอบรมข้อปฏิบัติของโครงการและการปลูกยางให้ผู้เข้าร่วมโครงการพร้อมมอบประกาศนียบัตรและหนังสือประจำตัวให้ผู้เข้าร่วมโครงการ
10. เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการนำหนังสือประจำตัวและประกาศนียบัตร ไปยื่นขอกู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์

11. สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง จัดกลุ่มเกษตรกรเป็นกลุ่มย่อยเพื่อมอบหมายให้พนักงานของ สกย.รับผิดชอบดูแล และนัดประชุมกลุ่มครั้งแรกเพื่อชี้แจงงานเตรียมดิน และชุดหลุมปลูกยางตามระยะปลูกที่กำหนด และนัดหมายเพื่อตรวจสอบงานเตรียมดิน และชุดหลุมเพื่อตรวจสอบว่าเนื้อที่ปลูกยางเป็นไปตามที่ได้รับอนุมัติหรือไม่

12. สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง นัดหมายเกษตรกรที่เตรียมดินชุดเรียบร้อยแล้ว ให้ไปปรับข้างชำถุงตามจุดนัดที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด

13. เมื่อปลูกยางแล้ว สกย. ร่วมกับ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ออกชี้แจงงานและตรวจสอบเป็นงวดๆ ระยะเวลา 6 ปี เมื่อเกษตรกรปฏิบัติงานแล้วเสร็จแต่ละงวดจะไปรับเงินกู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งแบ่งจ่ายเป็นงวดตามที่สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางกำหนด

หลักการจัดการสวนยางอย่างยั่งยืน หลักการจัดการสวนยางตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรมี หลักการดังนี้

1. มีที่ดินเป็นของตนเองหรือที่ดินที่รัฐบาลจัดสรรให้หรือที่ดินที่เช่าจากรัฐและมีหลักฐานแสดงการครอบครองหรือแสดงกรรมสิทธิ์หรือเอกสารสิทธิ์หรือสัญญาซึ่งทางราชการออกให้

2. ใช้แรงงานในครัวเรือนหรือแรงงานท้องถิ่นเป็นหลัก

3. พันธุ์ยางที่ใช้เป็นไปตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

4. ใช้ปุ๋ยตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

5. ปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางกำหนด

6. มีแผนป้องกันการชะล้างของหน้าดิน เช่น การปลูกแนวระดับและทำขั้นบันได การปลูกพืชคลุมดิน เป็นต้น

7. มีการทำแนวป้องกันไฟในฤดูแล้ง

8. ไม่ตัดต้นไม้หรือพืชธรรมชาติในบริเวณสองฝั่งลำธารข้างละไม่น้อยกว่า 3 เมตร สำหรับลำธารที่มีน้ำไหลตลอด และไม่น้อยกว่า 1 เมตร สำหรับบริเวณที่มีน้ำไหลในช่วงฤดูฝน
9. ดูแลพื้นที่ป่าไม้ที่มีคุณค่า สูงด้านการอนุรักษ์ โดยไม่เข้าไปรบกวนทำลาย
10. กรีดยางเมื่อต้นยางได้ขนาดและปฏิบัติตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

การปลูกยางพาราในจังหวัดน่าน

สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน กรมส่งเสริมการเกษตร(2554) ได้อธิบายถึงการปลูกยางพาราในจังหวัดน่านไว้ดังนี้

สถานการณ์

จังหวัดน่านเป็นจังหวัดต้นน้ำ ซึ่งมีการบุกรุกทำลายป่า เพื่อปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในปี 2554 มีเกษตรกรมาขึ้นทะเบียนกับสำนักงานเกษตรจังหวัดกว่าแปดแสนไร่ เพื่อเป็นการลดการบุกรุกทำลายป่า จังหวัดจึงมีนโยบายส่งเสริมการปลูกพืชยืนต้นทดแทนพืชไร่เชิงเดี่ยว ซึ่งพืชที่เกษตรกรในจังหวัดน่านให้ความสนใจคือ“ยางพารา”

แต่ข้อจำกัดของจังหวัดน่านต่อการปลูกยางพาราที่สำคัญ คือ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา สูงชัน และเป็นทีลาดชัน ประกอบกับไม่มีเอกสารสิทธิที่ดิน ทำให้ไม่เอื้อต่อการปลูกยางพารา แต่อย่างไรก็ตาม กระแสด้านราคายางพาราที่มีมูลค่าสูงก็เป็นเหตุจูงใจให้เกษตรกรที่ปลูกพืชอื่นหันมาปลูกยางพาราทดแทนกันมาก ประกอบกับ ยางพาราเป็นพืชที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเกิดผลดีต่อทางสังคมอีกด้วย

กรมส่งเสริมการเกษตรสนับสนุนให้จังหวัดน่านดำเนินการ โครงการส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกร กิจกรรมพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร โดยมีเป้าหมาย พัฒนาผู้นำกลุ่มอาชีพการเกษตรและการจัดเวทีเครือข่ายกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร สำหรับปี 2554 นี้ จังหวัดน่านได้มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่องานและตอบสนองต่อเกษตรกรมากยิ่งขึ้น โดยมีการกำหนดแผนในการพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ซึ่งคัดเลือกกลุ่มผู้ปลูกยางพารา กลุ่มชา กลุ่มกาแฟ เข้ามาเสริมสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์

พัฒนาจังหวัด ซึ่งเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่มีหวังให้เกิดการรวมกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรของเกษตรกรให้มีความเป็นปึกแผ่นและสามารถช่วยเหลือและพึ่งพากันเองระหว่างเครือข่ายกว่า 3 ปี ที่จังหวัดน่านได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินโครงการนี้ แต่การดำเนินการดังกล่าวเป็นการทำงานกระจายกลุ่มมากเกินไป จึงทำให้การพัฒนาอาชีพของเกษตรกรและสร้างเครือข่าย เกิดขึ้นได้ยาก จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงมีการปรับแผนการทำงานกิจกรรมการพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร มุ่งเน้นการรวมกลุ่มของกลุ่มด้านการเกษตรที่ปลูกพืชที่สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์จังหวัดเป็นสำคัญ เช่น ยางพารา ซากาแฟ เพื่อเกิดพลังในการขับเคลื่อนที่เป็นรูปธรรม ในปี 2554 จึงสร้างเครือข่าย ยางพารา ระดับจังหวัด โดยยกเอาประเด็นการตลาดยางพาราเป็นเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน เหตุผลที่เลือกการสร้างเครือข่ายพาราก่อนพืชอื่นนั้น เนื่องจากจังหวัดน่านได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกร ปลูกยางพารา เพื่อลดพื้นที่ปลูกพืชเชิงเดี่ยวซึ่งเกษตรกรมีการเริ่มต้นปลูกมาตั้งแต่ ปี 2530 และ จังหวัดเริ่มมีการสนับสนุนงบประมาณตั้งแต่ ปี 2552 ปัจจุบันมีพื้นที่ปลูก จำนวน 72,402 ไร่ และเป็นพื้นที่ที่สามารถกรีดน้ำยางได้แล้ว จำนวน 5,078 ไร่ ในขณะที่เดียวกันก็มีกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูก ยางพาราบางส่วนมีการรวมกลุ่มเพื่อขายน้ำยางพาราแล้ว เพื่อเป็นการสร้างกลไกการขับเคลื่อนด้าน การตลาดและเสริมทักษะให้กับเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ด้านการกรีด ยางพาราและสามารถเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายระดับจังหวัด จึงจะดำเนินการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ เครือข่ายผู้ปลูกยางพาราจังหวัดน่าน ที่จะส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งของเกษตรกรสามารถพึ่งพา ตนเองได้ในที่สุด

หลักคิด

สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน กรมส่งเสริมการเกษตร(2554) การพัฒนาผู้นำและการสร้าง เครือข่ายกลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตร เป็นเงื่อนไขหนึ่งในงานส่งเสริมการเกษตรซึ่งมีการดำเนินงาน มาอย่างต่อเนื่อง 2-3 ปีที่ผ่านมา มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ที่หลากหลาย แต่ความเข้มข้นหรือ การหวังผลในเชิงรูปธรรมมีน้อยมากในฐานะผู้รับผิดชอบโครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร จึง ปรับกระบวนการทำงานเพื่อให้สนองตอบความต้องการของประชาชนและพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพ ให้เป็นแบบอย่างสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด จึงมุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายกลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตรที่มีสมาชิกอยู่ทุกพื้นที่ คือ ยางพารา ถึงแม้ว่ายางพาราจะเป็นพืชใหม่หรือพืชต่างถิ่นที่มา ปลูกในพื้นที่จังหวัดน่านเมื่อประมาณปี 2530 นี้เอง การรวมกลุ่มของเกษตรกรที่ปลูกพืชชนิดเดียวกัน เพื่อเรียนรู้วิทยาการแผนใหม่เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เช่นการดูแลยางพาราระยะที่กำลังเจริญเติบโต การกรีดยางพารา เนื่องจากเกษตรกรน่านยังขาดประสบการณ์ แต่มีกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา บางกลุ่ม เช่น วิชากิจชุมชนตลาดยางพาราตำบลน้ำแก่น ที่เริ่มต้นรวมตัวกันเพื่อซื้อขายน้ำยางและ

ยางพาราแผ่น โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของสมาชิก จึงเป็นจุดเริ่มต้นให้เกษตรกรหันมาพึ่งพาตนเอง

กลไกการทำงาน

อาศัยเงื่อนไขของโครงการพัฒนาองค์กรเกษตรกร กิจกรรมการสร้างเครือข่ายกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ที่กรมส่งเสริมการเกษตรสนับสนุนงบประมาณและสร้างเวทีให้ผู้นำกลุ่มส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรจำนวน 2 ครั้ง มาเป็นตัวขับเคลื่อนมาเป็นเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยเฉพาะพืชที่เป็นพืชยุทธศาสตร์จังหวัดคือ ชา กาแฟ ยางพารา ซึ่งในขณะนี้สามารถทำงานให้มีการขับเคลื่อนเป็นรูปกลุ่ม คือกลุ่มยางพารา ซึ่งมีกลไกการทำงานดังนี้

1. สำนักงานเกษตรอำเภอทำการสำรวจ คัดเลือกกลุ่มยางพารา ที่มีความเข้มแข็งและมีโครงสร้างทางการบริหารจัดการกลุ่มอยู่ก่อน เพื่ออำนวยความสะดวกทำความเข้าใจ

2. คัดเลือกผู้นำกลุ่มๆ ละ 2 คน ร่วมเวทีแลกเปลี่ยนระดับจังหวัด ตามเงื่อนไขของกรมส่งเสริมการเกษตร กำหนดไว้เพียง 2 ครั้ง แต่เนื่องจากจังหวัดน่านมีการบูรณาการโครงการภายในจังหวัด จึงสามารถดำเนินการจัดเวทีแลกเปลี่ยนให้กับกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรมีกิจกรรมเรียนรู้ร่วมกันรวม 3 ครั้ง

ครั้งที่ 1 ดำเนินการเมื่อวันที่ 10-11 มีนาคม 2554 คัดเลือกผู้นำกลุ่มอาชีพการเกษตรที่มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เน้น กลุ่มผู้ปลูกยางพารา กลุ่มชา กลุ่มกาแฟ อำเภอละ 2 กลุ่มๆ ละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 31คนและในการจัดเวทีครั้งนี้ได้เชิญนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรที่รับผิดชอบงานพัฒนาสถาบันเกษตรกรระดับ อำเภอมาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วย 15 คน มีข้อสรุปจากการประเมินผลแบบมีส่วนร่วม พบว่า

1. ผู้นำกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ให้ความสนใจการปลูกยางพาราเป็นจำนวนมาก เนื่องจากเป็นพืชที่ให้ค่าตอบแทนก่อนดี ที่สำคัญสามารถปลูกทดแทนพืชไร่(ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์) ได้แต่เบื้องต้นพบว่ากล้าพันธุ์ยางพารามีราคาแพงและไม่สามารถหาพันธุ์ปลูกตามที่ต้องการได้

2. การรวมกลุ่มผู้ปลูกยางพาราส่วนใหญ่มีโครงสร้างทางการบริหารแบบหลวมๆ ไม่ได้มีคณะกรรมการบริหารจัดการที่เป็นรูปธรรม

3. ข้อค้นพบที่เกิดจากการแลกเปลี่ยน พบว่ากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ที่เข้มแข็ง เกษตรกรจะมีการรวมกลุ่มกันเอง เรียนรู้ไปแก้ปัญหาไป เพื่อหาทางช่วยเหลือตนเองให้มากที่สุด โดยการพึ่งตนเองก่อนหากมีปัญหาเกินกว่ากลุ่มจะแก้ได้จึงจะไปขอความช่วยเหลือจากหน่วยงาน หรือบุคคลภายนอก

4. สำหรับหน่วยงาน สำนักงานกองทุนสวนยางพารา (สกย.) มีบทบาทในการสนับสนุน การปลูกยางพาราและให้ความรู้แก่เกษตรกรที่สนใจ

ครั้งที่ 2 จัดเวทีซื้อขายยางพารา วันที่ 11 พฤษภาคม 2554 วันเกษตรกร โดยให้กลุ่ม วิสาหกิจชุมชนตลาดยางพาราตำบลน้ำแก่น มาดำเนินการประมูลเพื่อซื้อ-ขาย ยางพารา ให้เกษตรกร ผู้สนใจชม ในครั้งนี้ได้เปิดโอกาสให้ผู้ที่มียางพารา และขี้ยาง มาร่วมประมูลจำหน่ายด้วย ซึ่งในวัน ดังกล่าวมีมูลค่าการซื้อขายกว่า 30,000บาท ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการรวมเป็นเครือข่ายยางพารา จังหวัดน่าน ซึ่งเกิดจากการ ได้เห็นของจริงที่เกิดขึ้น ผู้นำกลุ่มอาชีพการเกษตรและเกษตรกรผู้สนใจ จากอำเภอต่างๆ ได้มีการแลกเปลี่ยนกับคณะกรรมการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตลาดยางพาราตำบลน้ำ แก่นอย่างกว้างขวาง ภายหลังจากการซื้อ-ขายยางพาราในวันนั้นทำให้วิสาหกิจชุมชนตลาดยางพารา ตำบลน้ำแก่นเป็นที่รู้จักและมีการติดต่อกันโดยตรงระหว่างกลุ่มกับกลุ่มเกิดขึ้น

ครั้งที่ 3 การจัดเวทีเครือข่ายกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรระดับจังหวัด วันที่ 5 สิงหาคม 2554 โดยจัดที่ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำแก่น ตำบลน้ำแก่น อำเภอภูเพียง ซึ่งเป็น ความต้องการของผู้นำกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร (ยางพารา) ของแต่ละอำเภอมีความประสงค์ที่ จะมาเรียนรู้ร่วมกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตลาดยางพาราตำบลน้ำแก่น และต้องการเห็นการซื้อขาย การเคาะ การปฏิเสธ ซึ่งเป็นการซื้อ-ขายตามปกติของกลุ่มฯ โดยมีผู้นำกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จำนวน 35 คน จากทุกอำเภอยกเว้นอำเภอสองแคว บ่อเกลือ เฉลิมพระเกียรติ เนื่องจากทั้ง 3 อำเภอ มีพื้นที่ปลูกยางพาราน้อยมาก ในเวทีครั้งนี้มีประเด็นหารืออยู่ 2 ประเด็น

1. การบอกเล่าประสบการณ์จากผู้นำการเปลี่ยนด้านการปลูกยางพารา รวม 3 ท่าน คือ นายกองการบริหารส่วนตำบลน้ำแก่น(นายพินิต จักรคำ) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำแก่น (นายสุพรรณ เพ็ญเป็งกุล) ประธานการซื้อ-ขายยางพาราของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตลาดยางพารา ตำบลน้ำแก่น ถึงความจำเป็นและความสำคัญของการสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกยางพารา

2. การนำขางพาราไปปลูกทดแทนในพื้นที่ข้าวโพดในพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์ นับวันสิ้นป่า ถูกบุกรุกเพื่อปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จำนวนมาก ประกอบกับได้เห็นผลผลิตที่เป็นรายได้อย่างต่อเนื่องของขางพาราในพื้นที่จังหวัดระยอง ปัจจุบันตำบลน้ำแก่นมีพื้นที่ปลูกขางพาราซึ่งปลูกทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้แล้วถึง 6,600 ไร่ และสามารถกรี๊ดได้แล้ว จำนวน 1,200 ไร่

3. แนวนโยบายของตำบลน้ำแก่น มุ่งเน้นให้คนในชุมชนอยู่ดีกินดี อาศัยถิ่นฐานเดิมทำมาหากินไม่ทิ้งถิ่นที่อยู่ ในการรู้เท่าทันคนอื่นทำให้ไม่เสียเปรียบ โดยกลุ่มขางพาราตำบลน้ำแก่น คิดไปที่ละก้าว กำหนดวิธีการในการดำเนินงานไปที่ละข้อ และเป็นขั้นตอน องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำแก่นมีเงินงบประมาณไม่มากแต่พยายามผลักดันโครงการฝึกอบรมการกรี๊ดขางพาราให้เกษตรกรได้รับความรู้ เริ่มต้นงบ 25,000 บาท ก็สามารถทำได้ โดยให้เกษตรกรมีส่วนร่วมห่อข้าวกินเอง ซึ่งอบรมไปแล้ว จำนวน 2 รุ่น

4. วิสาหกิจชุมชนการตลาดขางพาราตำบล ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำแก่น เรื่องงบประมาณ และให้ใช้สถานที่ในการซื้อ-ขายขางพารา รวมถึงสนับสนุนให้บุคลากรเข้าไปช่วยด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มฯ

5. การสนับสนุนกล้าพันธุ์ขางพาราได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกร นำเมล็ดขางพาราไปปลูกในแปลงหลุมละ 2-3 ต้น เมื่อขางพาราอายุประมาณ 1 ปี ก็ตัดตา ทำให้ลดต้นทุนในการซื้อกล้าขางพาราลงได้ 50 % นอกจากนี้ยังป้องกันการหักโค่นและการพังทลายของดินลงได้เนื่องจากขางพารามีรากแก้ว ซึ่งสิ่งต่างๆเหล่านี้เกิดจากการรวมกลุ่มคิด วางแผนทำงานด้วยกันของมวลสมาชิก

2. สมาชิกเครือข่ายกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร(ขางพารา) ได้ร่วมกันถกคิดอภิปรายและให้ข้อเสนอในประเด็นที่ว่า“เราจะรวมกันเป็นเครือข่ายขางพาราจังหวัดน่านได้อย่างไร” โดยถกคิดในประเด็นย่อยดังนี้ ความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย, ความรู้ที่จำเป็นในการขับเคลื่อน, การบริหารจัดการเครือข่าย,แผนการดำเนินงาน

กระบวนการทำงาน

การจัดตั้งเครือข่ายกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเป็นนโยบายสำคัญของกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรในการพึ่งพาตนเองในอนาคต เมื่องต้นต้องอาศัยกลไกของรัฐของมาช่วยเหลือหนุนเสริมเพื่อให้เกิดผลงานที่เป็นรูปธรรม โดยมีกระบวนการทำงานดังนี้

1. การสร้างความเข้าใจให้กับผู้รับผิดชอบงานระดับอำเภอ ว่าในการส่งเสริมหรือสนับสนุนกลุ่มส่งเสริมอาชีพนั้น ต้องพิจารณาอาชีพที่โดดเด่นและเป็นที่ต้องการของเกษตรกรในขณะนั้นเพียง 1 หรือ 2 กลุ่ม เพื่ออำนวยความสะดวก

2. คัดเลือกกลุ่มที่มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และมีโครงสร้างในการทำงาน เพื่อสานต่ออาชีพให้เห็นเป็นรูปธรรม ในขณะเดียวกันก็ไม่ทิ้งกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรอื่นๆที่มีอยู่ในพื้นที่

3. ใช้เงื่อนไขของกรมส่งเสริมการเกษตรที่สนับสนุนงบประมาณให้จัดกระบวนการเรียนรู้ ทั้ง 2 ครั้ง ครั้งแรก เป็นเชิญผู้นำกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร มาแลกเปลี่ยนครั้งที่สอง เป็นการคัดเลือกกลุ่มที่เป็นอาชีพเดียวกัน สำหรับครั้งนี้เลือกเอาอาชีพการปลูกยางพารามาจัดตั้งเป็นเครือข่าย เพราะเป็นกลุ่มที่มีการดำเนินการเกือบทุกอำเภอ ประกอบกับการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และสมาชิกมีการร้องขอให้จังหวัดช่วยจัดการให้เกิดการพบปะแลกเปลี่ยนกันเอง

4. สร้างเวทีแลกเปลี่ยนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยน มุ่งเน้นให้เกษตรกรแลกเปลี่ยนกันเอง เพื่อความชัดเจนในการทำงานกลุ่ม

5. การเยี่ยมชมกิจกรรมของกลุ่มเพื่อการแลกเปลี่ยน โดยผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนไปเยี่ยมชมกลุ่มในอำเภอต่างๆเพื่อการปรับปรุงแก้ไขและเรียนรู้สิ่งใหม่ๆที่ตนเองยังขาด อย่างน้อย 3 เดือนต่อครั้ง

6. มีการบันทึกการเรียนรู้ในแต่ละครั้งเพื่อเป็นบทเรียนของมวลสมาชิกต่อไป

ทักษะ เทคนิค ความรู้

การจัดเวทีเรียนรู้เพื่อให้เกิดเครือข่ายกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรจังหวัดน่าน(ยางพารา) นั้น จำเป็นต้องมีทักษะ เทคนิคความรู้ เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ดังนี้

1. ทักษะการทำงานเป็นทีม ในการทำงานทั้ง 3 เวที ได้คัดเลือกนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรที่รับผิดชอบงานด้านเคหะกิจเกษตร มาเป็นทีมวิทยากรและมีการแบ่งบทบาทหน้าที่ตามความถนัดของแต่ละคน โดยเริ่มต้นตั้งแต่

การคัดเลือกผู้นำกลุ่มอาชีพการเกษตร ที่จะเข้าร่วมเวที ซึ่งการเข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 3 เวทีนั้น จะต้องเป็นบุคคลเดิมซึ่งต้องใช้ทักษะการสร้างความเข้าใจกับเกษตรกรในเรื่องต้น

การสำรวจความสามารถของตนเองของทีมงาน นับว่าเป็นเรื่องค่อนข้างยาก เพราะเบื้องต้นเองแต่ละคนจะมีความเกรงใจกันอยู่ จนในที่สุดก็สามารถตัดสินใจด้วยหลักเหตุผลและความสามารถของแต่ละคน และบทบาทหน้าที่ ทีมบันทึก Mindmapping, ทีมสรุป ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้(Facilitator) ทีมสรุปผลและจัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่

ข้อมูลทางวิชาการ ที่สนับสนุนของแต่ละกลุ่มฯ ถ้าจะปล่อยให้เป็นการของผู้นำกลุ่มฯ ข้อมูลจะไม่ครบถ้วน ทีมงานต้องช่วยสนับสนุน

2. เครื่องมือที่นำมาใช้เวที เนื่องจากเป็นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม จึงจำเป็นต้องใช้เครื่องมือให้เหมาะสมกับสถานการณ์ โดยทั้ง 3 เวทีได้นำเครื่องมือมาใช้ดังนี้

- 2.1 การใช้เทคนิคบัตรคำ ในการบอกเล่าสถานการณ์ของแต่ละกลุ่มฯ
- 2.2 การแบ่งกลุ่มย่อย เพื่อระดมสมองในการคิดวิเคราะห์ เพื่อหาทางออกร่วมกัน
- 2.3 การเห็น การสาธิต การซื้อ-ขายยางพารา ของกลุ่มต้นแบบ ทำให้เกิดการเรียนรู้สถานการณ์
- 2.4 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเกษตรกร ที่มีประสบการณ์สร้างความมั่นใจให้กับกลุ่มใหม่ที่กำลังเริ่มต้น ในลักษณะพี่สอนน้อง
- 2.5 การถอดบทเรียนเพื่อการขยายผล เป็นการเรียนรู้ร่วมกันในเชิงสร้างสรรค์ ต่างฝ่ายต่างได้ประโยชน์ และจะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมและจะทำให้เกิดบทเรียนใหม่ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่องานส่งเสริมการเกษตร
- 2.6 การนำเรื่องเล่าที่ผ่านประสบการณ์ตรงของเกษตรกร เป็นเรื่องที่น่าสนใจของผู้เข้าร่วมเวที จะเกิดการแลกเปลี่ยนอย่างเต็มที่และได้ผลมากกว่าการบรรยายจากผู้รู้เพียงอย่างเดียว

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

จากการที่สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน ได้นำหลักคิดที่จะให้เกษตรกรที่มีอาชีพเดียวมีโอกาสมาแลกเปลี่ยนกัน ผู้นำกลุ่มส่งเสริมอาชีพต่างเห็นชอบและยินดีที่จะเข้าแลกเปลี่ยนกับกลุ่มอื่น จากเวลาไม่กี่เดือนที่มีการพูดคุยกันทำให้เกิดผลลัพธ์ ดังนี้

1. **ต้นแบบ** การนำรูปแบบการบริหารจัดการของกลุ่มตำบลน้ำแก่น ไปปรับใช้ตามศักยภาพพื้นที่ของตนเอง และมีการติดต่อสื่อสารระหว่างเกษตรกรด้วยกันเอง เช่น เรื่องราคาขางพารา ความรู้เกี่ยวกับขางพารา

2. **เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนขางพารา** มีแนวโน้มในการจดทะเบียนเป็นเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนขางพาราระดับจังหวัด เพื่อให้มีกฎหมายรองรับ

3. **กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร(ขางพารา)** ของแต่ละอำเภอเป็นจุดศึกษาดูงานของเกษตรกรในแต่ละพื้นที่ ซึ่งเกษตรกรรายใหม่ที่สนใจไม่ต้องเดินทางไปศึกษาดูงานต่างพื้นที่

4. **ทดแทนพื้นที่ข้าวโพด** ขางพาราเป็นพืชใหม่ที่เกษตรกรกล้าลงทุนเอง และสามารถปลูกทดแทนพื้นที่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปัจจุบันลดพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ลงได้ จำนวน 72,402 ไร่ นั้นหมายถึงว่ามีพื้นที่ป่า, พื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้นด้วย

5. **เกษตรกรจังหวัดน่านเกิดอาชีพใหม่** ทำให้คนไม่ทิ้งถิ่นที่อยู่อาชีพรับจ้างกรีดยางพารา ซึ่งเป็นคนอีกกลุ่มหนึ่งที่จังหวัดน่านต้องพัฒนาให้ความรู้เชิงเทคนิคอาชีพรับจ้างตัดยางพารา ในกรณีที่เกษตรกรนำเมล็ดไปปลูกในแปลงอาชีพขายต้นกล้าขางพารา

6. **ระบบคุณค่าที่เกิดขึ้นความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน** คือ ความเป็นเพื่อนในอาชีพเดียวกัน หากมีปัญหาเดือดร้อนสามารถพึ่งพากันเองได้ ซึ่งมีผลต่อจิตใจระหว่างคนสองกลุ่ม ในอนาคตต่อไป การแลกเปลี่ยนความคิด, ความรู้จะเกิดขึ้น โดยไม่ต้องผ่านกลไกของรัฐ

7. **ความรักความอบอุ่นในครอบครัว** จากการสอบถามผู้นำกลุ่มฯ ที่เข้าร่วมเวที ร้อยละ 100 เมื่ออาชีพปลูกขางพาราแล้วจะไม่ไปทำงานต่างจังหวัด หรือไปขายแรงงานภาคอุตสาหกรรม ส่งผล

ให้สายสัมพันธ์ ความรักความอบอุ่นในครอบครัวกลับมาเหมือนเดิม รวมถึงการใช้แรงงานภายในครอบครัวมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

8. บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม ได้มีการปรับเปลี่ยนจาก “ผู้ถ่ายทอด มาเป็นผู้ประสานงาน และอำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน”

การปลูกยางพาราอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน

สำนักส่งเสริมและพัฒนาการ จังหวัดเชียงใหม่ (2548) ได้อธิบายเกี่ยวกับการปลูกยางพาราในอำเภอภูเพียงไว้ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปอำเภอภูเพียง

ตั้งอยู่ทิศตะวันออกของจังหวัดน่าน โดย แยกออกจากอำเภอเมืองน่านตามที่ประกาศของกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 1 มิถุนายน 2540 และยกฐานะเป็นอำเภอเมื่อวันที่ 8 กันยายน 2550 มีทั้งหมด 7 ตำบล 62 หมู่บ้าน 8,236 ครัวเรือนและครัวเรือนเกษตรกร 7,441 ครัวเรือน ประชากร 35,485 คน ชาย 17,837 คน หญิง 17,678 คน

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นลอนคลื่น และที่ราบริมฝั่งแม่น้ำพื้นที่ส่วนใหญ่ 65 % เป็นเขา 35 % เป็นที่อยู่อาศัยและใช้ประโยชน์ประกอบอาชีพทางการเกษตร สำหรับส่วนที่เป็นที่ราบมีอยู่บริเวณแม่น้ำน่าน ซึ่งเป็นแม่น้ำสายสำคัญที่ไหลผ่าน อำเภอภูเพียง มีพื้นที่ประมาณ 508.236 ตร.กม. หรือประมาณ 317,647.5 ไร่ การถือครองที่ดิน แบ่งเป็น โฉนด จำนวน 26,005 ไร่ 2 งาน 40 ตรว. นวส.3 ก จำนวน 10,040 ไร่ น.ส.3 จำนวน 12,057 ไร่ น.ส.ล. จำนวน 4,443 ไร่ รวมพื้นที่การเกษตร 66,577 ไร่

ตารางที่ 5 ตารางแสดงพืชเศรษฐกิจที่สำคัญในอำเภอภูเพียง

ชนิดพืช	พื้นที่จำนวน	จำนวน ไร่	ผลผลิตเฉลี่ย	จำนวน กก./ไร่	
ข้าวเหนียว	พื้นที่จำนวน	12,609	ไร่	ผลผลิตเฉลี่ย 750	กก./ไร่
ข้าวไร่	พื้นที่จำนวน	750	ไร่	ผลผลิตเฉลี่ย 450	กก./ไร่
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	พื้นที่จำนวน	27,456	ไร่	ผลผลิตเฉลี่ย 795	กก./ไร่
ถั่วเขียว	พื้นที่จำนวน	7,962	ไร่	ผลผลิตเฉลี่ย 180	กก./ไร่
ถั่วเหลือง	พื้นที่จำนวน	7,761	ไร่	ผลผลิตเฉลี่ย 350	กก./ไร่
ถั่วลิสง	พื้นที่จำนวน	1,475	ไร่	ผลผลิตเฉลี่ย 300	กก./ไร่
ส้มเขียวหวาน	พื้นที่จำนวน	165	ไร่	ผลผลิตเฉลี่ย 3,500	กก./ไร่
เงาะ	พื้นที่จำนวน	1,529	ไร่	ผลผลิตเฉลี่ย 220	กก./ไร่
มะม่วง	พื้นที่จำนวน	1,997	ไร่	ผลผลิตเฉลี่ย 750	กก./ไร่
ลำไย	พื้นที่จำนวน	2,463	ไร่	ผลผลิตเฉลี่ย 1,100	กก./ไร่
ลิ้นจี่	พื้นที่จำนวน	1,983	ไร่	ผลผลิตเฉลี่ย 950	กก./ไร่
ยางพารา	พื้นที่จำนวน	1,500	ไร่	ผลผลิตเฉลี่ย 3.5	กก./ไร่/วัน
พืชผัก	พื้นที่จำนวน	635	ไร่	ผลผลิตเฉลี่ย 2,200	กก./ไร่

ที่มา: สำนักส่งเสริมและพัฒนากิจการ จังหวัดเชียงใหม่ (2555)

ผลงานดีเด่นโครงการส่งเสริมการปลูกยางพาราเพื่อลดพื้นที่การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

จากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรในพื้นที่กว่า 27,456 ไร่ ของอำเภอภูเพียง เกษตรกรประสบปัญหาเรื่องราคาผลผลิตตกต่ำสืบเนื่องมาตลอด จึงได้ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกยางพาราทดแทนเพื่อลดพื้นที่การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์การบริหารส่วนจังหวัดน่านให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อกล้ายางพารา จำนวน 2,703,850 บาท ให้กับสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ 1,230 ราย ปลูกทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ กว่า 15,000 ไร่ ทำให้ลดการใช้สารเคมีในระบบการผลิตลงได้ 378,560 บาทและเป็นทางเลือกอาชีพ การเกษตรให้กับเกษตรกร สามารถแก้ไขปัญหาการค้าข้าวโพดตกต่ำได้ อีกทั้งเป็นการสร้างพื้นที่ป่า ต้นน้ำ สร้างพื้นที่สีเขียวทำให้ลดสภาวะโลกร้อน ลดการบุกรุกทำลายป่า ป้องกันดินถล่มและเกษตรกร มั่นใจในอาชีพมีรายได้มากยิ่งขึ้น

นายพิรพงษ์ บุญวิริยะศักดิ์ เกษตรอำเภอกุเพียงกล่าวว่าในปัจจุบันนี้ เกษตรกรสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตยางพาราได้แล้ว โดยกรีดยางพาราได้วันละ 2.5-3.5 กิโลกรัมต่อไร่ จำหน่าย กิโลกรัมละ 105 บาท เฉลี่ยรายได้จากยางพาราเดือนละ 4,725 บาทต่อไร่ และเป้าหมายในปี 2555 จะลดพื้นที่การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้ได้จำนวน 20,000 ไร่เพื่อปลูกยางพาราทดแทนและได้ประสานกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดตั้ง ตลาดกลางรับซื้อผลผลิตยางพาราจากเกษตรกร โดยตรงไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง

แนวคิดและทฤษฎีการตัดสินใจ

ความหมายของการตัดสินใจ

การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการคิดพิจารณา และตกลงใจอย่างใดอย่างหนึ่งในทางเลือกหลายๆ ทาง เพื่อเป็นการเลือกปฏิบัติสำหรับสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง หรือเพื่อวัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่งโดยเฉพาะ (บุญธรรม จิตต์อนันต์, 2536)

การตัดสินใจหมายถึง กระบวนการคัดเลือกทางเลือกที่ดี และให้ประโยชน์สูงสุดจากทางเลือกที่มีอยู่หลายทางเลือก ซึ่งสามารถทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่บุคคลผู้ทำการตัดสินใจตั้งไว้ (ขนิษฐา วีรวัชนวัณชัย, 2544)

การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกที่จะดำเนินการใดๆ จากทางเลือกต่างๆ เพราะการตัดสินใจมีความสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์การเป็นอย่างมาก กล่าวคือ ความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์การจะมาจากความสามารถในการตัดสินใจของผู้บริหารและเกณฑ์ที่ใช้ประกอบในการตัดสินใจเป็นสำคัญ (นพ ศรีบุญนาค, 2545)

การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกทางเลือกมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา หรืออาจกล่าวได้ว่าการตัดสินใจจะเกิดขึ้นมาได้ต้องมีทางเลือกหลายๆ ทางเกิดขึ้นก่อน จากนั้นจึงนำทางเลือกเหล่านั้นมาพิจารณาเปรียบเทียบกัน จนได้ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดแล้วจึงนำแนวทางที่เลือกนั้นมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาต่อไป (ทิพวัลย์ สีจันทร์ และคณะ, 2548: 99)

จากแนวความคิด ความหมายการตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการเลือก ทางเลือกใดทางเลือกหนึ่ง หรือหลาย ๆ ทางเลือกที่ได้พิจารณาหรือประเมินอย่างดีแล้วว่า เป็นทางที่ให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อให้ตรงกับความต้องการของเรามากที่สุด

จุดเริ่มต้นของกระบวนการตัดสินใจ การตัดสินใจของมนุษย์จะเริ่มขึ้นเมื่อเกิด กระบวนการของผู้บริโภคให้ความสนใจและศึกษา ซึ่งความสนใจที่เกิดขึ้นอาจจะมาด้วยความบังเอิญหรือความตั้งใจเมื่อเกิดความสนใจผู้บริโภคก็ต้องการศึกษาหรือหาข้อมูล มาใช้ในการแก้ปัญหาหรือความต้องการ เพื่อเกิดความพึงพอใจสูงสุด

กระบวนการขั้นตอนการตัดสินใจ

กระบวนการตัดสินใจของผู้บริโภค สามารถแบ่งได้เป็นลำดับต่างๆ ซึ่งมีรายละเอียดของกระบวนการขั้นตอนการตัดสินใจโดยเรียงเป็นลำดับดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การรับรู้ปัญหา

ผู้บริโภคต้องรับรู้ถึงปัญหาก่อนที่มีการพิจารณาการตัดสินใจซื้อ (ไม่ว่าผู้บริโภคจะสังเกตเห็นถึงปัญหาด้วยตนเองหรือบริษัทต่างๆ ที่มีการรับรู้ถึงปัญหากก็ตาม) ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะเข้าใจถึงสภาพและความสำคัญของการรับรู้ปัญหา ซึ่งเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการตัดสินใจ การรับรู้ปัญหาเป็นกระบวนการที่มีความสลับซับซ้อนมาก และเป็นผลการปฏิบัติตอบสนองเมื่อบุคคลได้รับอิทธิพลจากตัวแปรหลายตัวด้วยกัน

การรับรู้ถึงปัญหาหรือการตระหนักถึงปัญหาของผู้บริโภค

ผู้บริโภคจะไม่สามารถหาวัตถุหรือสิ่งของใดๆ มาตอบสนองความต้องการ หรือปัญหาของตนได้ ก็ต่อเมื่อผู้บริโภคยังไม่ทราบแน่ชัดถึงลักษณะของปัญหาที่แท้จริง ปัญหาของผู้บริโภคอาจแสดงได้ใน 2 ลักษณะ คือ ปัญหาที่เป็นไปในรูปตื่นตัว(active) กับปัญหาที่อยู่ในรูปไม่ตื่นตัว(inactive) ปัญหาที่ตื่นตัวเป็นปัญหาที่ผู้บริโภครับรู้หรือรู้สึกตัวเมื่ออยู่ในเหตุการณ์ ในทางตรงกันข้ามปัญหาที่ไม่ตื่นตัวเป็นลักษณะของปัญหาที่ผู้บริโภคไม่รู้สึกว่าตนอยู่ในสภาพของการมีปัญหา หรือต้องการสิ่งของใดๆ มาแก้ไขปัญหา ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของนักการตลาดในการที่จะกระตุ้นให้ผู้บริโภครับรู้ถึงความต้องการหรือปัญหาที่ตนเผชิญอยู่ และนำเสนอสินค้าหรือบริการเพื่อเป็นทางเลือกในการแก้ไขปัญหาของผู้บริโภค

กล่าวได้ว่า การรับรู้ปัญหาก่อเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เมื่อใดก็ตามที่ผู้บริโภครู้สึกถึงความแตกต่างเป็นจำนวนมากพอระหว่างสภาวะที่ปรารถนากับสภาพที่เป็นจริง ผู้บริโภคจะรับรู้ว่ามีปัญหาที่จะต้องแก้ไขเกิดขึ้นอาจเป็นปัญหาเล็กหรือใหญ่ ปัญหาง่ายหรือยากก็ได้ ซึ่งมีความแตกต่างกันแต่ละบุคคล เช่น เมื่อบุคคลกำลังขับรถอยู่ และสังเกตเห็นสัญญาณไฟ แสดงว่าน้ำมันกำลังจะหมด ผู้ขับขี้อาจจะ

มีอากรวิศกัณฑ์วเลเริ่มหาสถานีบริการน้ำมันที่ใกล้ที่สุดเพื่อแก้ปัญหา ในขณะที่ผู้ขับขี่บางรายกลับไม่รู้สึกรว่าเป็นปัญหาใดๆ โดยคิดว่าเมื่อมีสัญญาณไฟเตือนรถยังวิ่งได้อีกไกล

การรับรู้ปัญหา จัดเป็นกระบวนการทางจิตวิทยา กล่าวคือ การรับรู้ปัญหาจะเกิดขึ้น เมื่อสถานะที่เผชิญอยู่จริงกับสถานะที่บุคคลปรารถนา เกิดความแตกต่าง ถ้าความแตกต่างระหว่าง 2 สถานะมีมากเท่าใด ผู้บริโภคก็จะตระหนักถึงความต้องการของตนหรือรับรู้ถึงปัญหามากขึ้นเท่านั้น อย่างไรก็ตามระดับของการรับรู้ปัญหาของแต่ละบุคคลนั้นย่อมแตกต่างกันไป ซึ่งขึ้นกับปัจจัยต่างๆ เช่น บุคคล หรืออิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม ที่จะชักจูงไปสู่ขั้นตอนการรับรู้ปัญหา

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเล็งเห็นปัญหาของบุคคล การเล็งเห็นปัญหาของบุคคลมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา เนื่องจากปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. อิทธิพลของสถานการณ์

1.1 สถานการณ์การบริโภคผลิตภัณฑ์ การบริโภคสินค้าและบริการจะนำผู้บริโภคไปสู่การตระหนักถึงความต้องการที่จะหาผลิตภัณฑ์ใหม่มาแทนที่ผลิตภัณฑ์เก่าซึ่งแตกหักหรือชำรุด

1.2 สถานการณ์การซื้อผลิตภัณฑ์ การซื้อสินค้าเป็นการนำผู้บริโภคไปสู่การตระหนักถึงความต้องการอย่างใหม่ๆ ได้ด้วยเช่นกัน โดยการซื้อหนึ่งครั้งจะนำไปสู่การซื้อครั้งต่อไปได้

2. อิทธิพลของผู้บริโภคแต่ละคนมิได้มีวิธีการจัดการกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างเดียวกันเสมอไป บางคนพิจารณาว่าสินค้าและบริการที่ตนมี สามารถใช้แก้ปัญหาได้ ในขณะที่คนอื่นกลับคิดถึงสินค้าใหม่ กลุ่มผู้บริโภคประเภทแรกเราเรียกว่า ผู้บริโภคที่มุ่งเน้นสถานะที่เป็นจริง บุคคลประเภทนี้จะซื้อสินค้าเนื่องจากตระหนักว่าผลิตภัณฑ์ที่ใช้อยู่ตอนนี้ใกล้หมดหรือชำรุด จำเป็นต้องซื้อใหม่มาแทน โดยที่จะมุ่งพิจารณาแต่ตัวแก้ปัญหาที่มีอยู่ในปัจจุบัน ส่วนประเภทที่สองนั้น คือ ผู้บริโภคที่มุ่งเน้นสถานะที่ปรารถนา ผู้บริโภคกลุ่มนี้มีแนวโน้มที่จะแสวงหาโอกาสที่ดีกว่าซึ่งจะได้จากผลิตภัณฑ์ใหม่เพิ่มเติม

3. อิทธิพลของตลาด ข่าวสารจากนักการตลาดมีอิทธิพลกระตุ้นให้เกิดการรับรู้ปัญหาของผู้บริโภคได้ ซึ่งก็จะทำให้ผู้บริโภคทำการเปรียบเทียบสถานะที่เป็นจริงกับสถานะที่ปรารถนา ยกตัวอย่างเช่น ข่าวสารเกี่ยวกับการลดราคาค่าสมาชิกหนังสือพิมพ์ มีอิทธิพลมากต่อนักศึกษาในการตัดสินใจ

บอกรับเป็นสมาชิกหนังสือพิมพ์นักศึกษาอาจตัดสินใจตกลงบอกรับเป็นสมาชิก เนื่องจากตระหนักว่าถ้าตกลงเป็นสมาชิกหนังสือพิมพ์นี้จะช่วยในการทำรายงานประจำภาคเรียนได้ และยังพิจารณาถึงข้อเสนอพิเศษด้านราคาว่า ถ้าตกลงเป็นสมาชิก อาจจะลดราคาจากเดิมลงมา

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสภาวะที่ปรารถนาและสภาวะที่เป็นจริง

การเล็งเห็นปัญหาของบุคคลเกิดขึ้น เนื่องจากมีความแตกต่างเป็นอย่างมากระหว่างสภาวะที่ปรารถนากับสภาวะจริงที่บุคคลเผชิญ และสาเหตุสำคัญที่ทำให้สภาวะทั้งสองมีการเปลี่ยนแปลงได้แก่ ปัจจัยต่างๆ ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสภาวะที่ปรารถนาและสภาวะที่เป็นจริง

ที่มา: อุดุลย์ จาตุรงค์กุล และ คลยา จาตุรงค์กุล (2550: 27)

จากภาพ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการรับรู้ปัญหานั้น มี 2 ปัจจัยหลักๆ คือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสภาวะปรารถนา และ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสภาวะที่เป็นจริง ซึ่งทั้ง 2 เป็นสภาวะที่มีความแตกต่างและมีลักษณะสำคัญดังนี้

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสภาวะที่ปรารถนา

1.1 การเปลี่ยนแปลงในครอบครัว

การเปลี่ยนแปลงในครอบครัวเป็นสิ่งที่ช่วยทำให้ผู้บริโภคมีความปรารถนาในสิ่งของหรือความต้องการที่แปลกใหม่มากขึ้น การเปลี่ยนแปลงในครอบครัวมีหลากหลายรูปแบบ เช่น การเกิดของสมาชิกใหม่, การแต่งงาน, การตาย ฯลฯ การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ทำให้ความต้องการสินค้าหรือตัวแก้ปัญหาเพิ่มขึ้น ได้แก่ อาหาร, เสื้อผ้า, การจัดเลี้ยง, ที่อยู่อาศัยขนาดใหญ่ เป็นต้น

1.2 การเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน

การตระหนักถึงปัญหาที่ทำให้เกิดความต้องการสินค้าและบริการใหม่นั้น ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของผู้บริโภคก็เป็นได้ การเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินที่มักเกิดกับผู้บริโภค ได้แก่ การปรับเงินเดือน, การได้รับของขวัญ, การได้งานพิเศษที่รายได้ดีขึ้น ฯลฯ

1.3 ความคาดหวังทางการเงินและรายได้

การคาดคะเนเกี่ยวกับฐานะทางการเงินของผู้บริโภค โดยเฉพาะการมีฐานะการเงินที่ดีขึ้น จะส่งผลกระทบต่อความคิดไปสู่การนึกเห็นหรือสภาวะที่ปรารถนาในแบบต่างๆ เช่น บุคคลคาดหวังว่าถ้าได้เลื่อนตำแหน่ง และมีรายได้เพิ่มขึ้น จะเปลี่ยนที่อยู่อาศัยจากเดิมซึ่งเคยเช่าบ้านอยู่ไปเป็นซื้อบ้านเดี่ยวของตนเอง

1.4 การรับรู้ปัญหาอื่นๆ

การดำรงชีวิตประจำวันของผู้บริโภค อาจเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นได้ตลอดเวลา การปรับเปลี่ยนสภาวะที่ปรารถนาของบุคคลนั้นย่อมเกิดขึ้นได้เรื่อยๆ เมื่อ มีปัจจัยหรือสิ่งเร้าต่างๆ มากระทบ

1.5 การเปลี่ยนแปลงกลุ่มอ้างอิง

กลุ่มอ้างอิงมีอิทธิพลต่อการนึกเห็นภาพ ในสภาวะที่ปรารถนาของบุคคลเป็นอย่างมาก เช่น อิทธิพลต่อรูปแบบความปรารถนาเกี่ยวกับเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย เป็นต้น จะกล่าวได้ว่ากลุ่มอ้างอิงนั้น เป็นต้นแบบที่มีอิทธิพลต่อความคิดของผู้บริโภคหรือผู้พบเห็น และส่งผลต่อสภาวะที่ปรารถนาซึ่งกระบวนการนี้จะนำไปสู่การมีพฤติกรรมเลียนแบบต่อไป

1.6 ความพยายามทางการตลาด

การใช้ความพยายามทางการตลาด โดยผ่านเครื่องมือต่างๆ อาทิ การตกแต่งผลิตภัณฑ์ การส่งเสริมการขาย การโฆษณา การประชาสัมพันธ์ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จัดเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยสร้างให้บุคคลเกิดความปรารถนาในสิ่งต่างๆ ได้มากมาย โดยอิทธิพลทางการตลาดอาจทำให้เกิดความต้องการในสินค้าบริการใหม่ๆ ที่ผู้บริโภคไม่เคยรู้จักมาก่อน หรืออาจส่งผลกระทบทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนสภาวะที่ปรารถนาเดิมที่บุคคลมีอยู่ก็เป็นได้

1.7 การตื่นตัวของสิ่งจูงใจ

บุคคลมักจะมีการตื่นตัว หรือรับรู้เกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่มากระทบ โดยเฉพาะกรณีที่ตัวกระตุ้นมีประสิทธิภาพ สามารถกระตุ้นให้บุคคลสนใจได้ การกระตุ้นเหล่านี้ทำหน้าที่ให้การจูงใจให้บุคคลมีสภาวะที่ปรารถนาเปลี่ยนไปจากเดิมได้

1.8 ความต้องการการเปลี่ยนแปลง

การเล็งเห็นปัญหาใหม่นั้น อาจเกิดได้จากการที่ตัวบุคคลเองเป็นผู้ต้องการปรับเปลี่ยนสภาวะที่ปรารถนาไปด้วยเหตุผลต่างๆ เช่น ความเบื่อหน่าย , ความจำเจ ฯลฯ

1.9 สถานการณ์ต่างๆ

การเปลี่ยนแปลงสภาวะที่ปรารถนาของบุคคลเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เมื่อมีเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่างๆ เข้ามารบกวนในชีวิตประจำวัน เช่น เมื่อบุคคลอยู่ในงานแสดงสินค้าและมีการลดราคาสินค้ามากมาย สถานการณ์การส่งเสริมการขายที่เผชิญอยู่จะมีผลทำให้สภาวะที่ปรารถนาของบุคคลเปลี่ยนไปจากเดิม หรืออาจมีการตระหนักถึงความต้องการอื่นๆ เพิ่มมากขึ้น

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสภาวะความเป็นจริง

2.1 การเสื่อมสภาพและคุณค่าของตัวแก้ปัญหา

การสังเกตเห็นปัญหาย่อมเกิดขึ้นได้ เมื่อสินค้าหรือบริการซึ่งเป็นตัวแก้ปัญหาเดิมไม่สามารถทำหน้าที่ในการตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลได้อย่างสมบูรณ์ เช่น รถยนต์ที่ใช้อยู่ทุกวันมีอายุการใช้งานหลายปี เริ่มเก่าและเสียบ่อย ผู้บริโภคอาจจะตระหนักว่าควรซื้อรถยนต์คันใหม่มาแทนคันเดิม ที่เริ่มมีสภาพเก่าและก่อปัญหาให้เสมอ

2.2 ความไม่พอใจในตัวแก้ปัญหาปัจจุบัน

ผู้บริโภคอาจตระหนักถึงปัญหาขึ้นได้ ถ้าเกิดความไม่พอใจในสภาวะความเป็นจริงที่เผชิญ หรือพบว่าตัวแก้ปัญหาปัจจุบันยังเป็นที่ไม่น่าพอใจ เช่น แม่บ้านต้องการซื้อกระติกน้ำร้อนรุ่นใหม่ เนื่องจากเชื่อว่ากระติกที่มีอยู่เก่าเกินและใช้เวลาดต้มนาน

2.3 ความพยายามทางการตลาด

ความต้องการเปลี่ยนแปลงสภาวะความเป็นจริงที่เผชิญบางครั้ง อาจมีส่วนมาจากการที่บุคคลได้รับอิทธิพลจากตัวกระตุ้นทางการตลาด เช่น การโฆษณา การส่งเสริมการขาย สิทธิรูปแบบที่หลากหลายของสินค้า ฯลฯ อิทธิพลทางการตลาดนี้จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาวะความเป็นจริง และนำไปสู่การตระหนักถึงปัญหาหรือความต้องการตัวแก้ปัญหาหรือทางเลือกใหม่ๆ ได้

2.4 การตัดสินใจที่ผ่านมา

สินค้าหรือบริการซึ่งผู้บริโภคตัดสินใจซื้อในอดีต เพื่อสนองความต้องการนั้น อาจไม่เป็นที่พอใจต่อไปเมื่อผู้บริโภคพบว่าปัจจุบันมีสินค้าใหม่ๆ ซึ่งเป็นทางเลือกที่ดีกว่าอีกมากมาย ดังนั้นความต้องการการเปลี่ยนแปลงสภาวะความเป็นจริงจึงเกิดขึ้นเพื่อหาวิธีการสนองความต้องการแบบใหม่ๆ

2.5 สถานการณ์ต่างๆ

กล่าวได้ว่า สถานการณ์ต่างๆ ที่ผู้บริโภคเผชิญนั้น สามารถก่ออิทธิพลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสภาวะความจริงได้ เช่น สถานการณ์ประหยัดทรัพยากรในปัจจุบัน ทำให้ผู้บริโภคต้องการยกเลิกการใช้หลอดไฟแบบปกติ และเปลี่ยนไปใช้หลอดไฟประหยัดพลังงานแทน

จากการตรวจสอบเอกสารพบว่า การรับรู้ถึงปัญหาของบุคคลเกิดขึ้น ได้ตลอดเวลาเมื่อบุคคลดำรงชีวิตประจำวัน ซึ่งถ้าระดับความแตกต่างในสภาวะดังกล่าวมีไม่มากพอ บุคคลก็จะไม่เกิดการรับรู้ปัญหา ความผันแปรของการรับรู้ปัญหานั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ที่มีทั้งปัจจัยภายในและภายนอก กล่าวคือ ทั้งความสนใจเราที่เกิดขึ้นเองหรือ จากภายนอกที่เราได้พบเห็น การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ให้ความหมายของคำว่า การรับรู้ปัญหา ว่า ผู้ซื้อ มีการรับรู้หรือไม่ ก่อนการตัดสินใจซื้อ ซึ่งจะมีในรายละเอียดขององค์ประกอบต่างๆ ในแบบสอบถาม เพื่อให้เข้าใจต่อการสอบถามหรือง่ายต่อการเก็บข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 การค้นหาข้อมูล

ในปัจจุบัน จากสื่อที่มีแหล่งข่าวสารต่างๆ ทำให้ผู้บริโภคที่ซื้อสินค้า เริ่มมีช่องทางในการเลือกแหล่งสื่อ การโฆษณาและการเสนอขาย ตลอดจนเสนอโอกาสในการทำงาน โดยผ่านสื่อมวลชนที่มีเพิ่มมากขึ้นทุกวัน เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่ผู้บริโภค ค้นหาข้อมูลหรือแสวงหาข้อมูล ก่อนการตัดสินใจ ผู้บริโภคจะมีความตั้งใจจะแสวงหาข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการซื้อ น้อยหรือมาก ก็ขึ้นกับตัวผู้บริโภคเอง คำอธิบายหลายประการสำหรับพฤติกรรมดังกล่าว มีดังนี้

1. การเปิดรับข่าวสารเป็นกระบวนการที่ดำเนินติดต่อกันโดยตลอด การที่ข่าวสารหลั่งไหลมาสู่ผู้บริโภคติดต่อกันเรื่อยๆ อาจเป็นเพราะผู้บริโภคมีการแสวงหาข่าวสารติดต่อกันมาเรื่อยๆ การค้นหาข้อมูลแบบนี้จะทำให้ผู้บริโภคมีความรู้เกี่ยวกับสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตลอดเวลา แม้ว่าช่วงเวลานั้นจะเป็นเวลาที่ต้องการสินค้าหรือไม่ก็ตาม

2. การเปิดรับข่าวสาร เป็นการช่วยให้ผู้บริโภคเกิดความเข้าใจดีขึ้นเกี่ยวกับสินค้า หมายความว่า ผู้บริโภคมีความพร้อมที่จะทำการซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ทั้งหลายก่อนที่จะมุ่งมั่นแสวงหาสินค้า อย่างไรก็ตามในปัจจุบันแหล่งข่าวสารต่างๆ ที่เพิ่มขึ้นอย่างมากมาจะเห็นได้ว่าข้อมูลต่างๆ สู่ผู้บริโภคมากขึ้น เช่น การโฆษณาโดยผ่านสื่อมวลชนมีเพิ่มมากขึ้นทุกวัน นอกจากนั้น ในปัจจุบันยังมีนิตยสาร

เฉพาะเรื่องสำหรับผู้บริโภค ซึ่งเป็นทางเลือกที่ให้ผู้บริโภค ได้ค้นหาและแสวงหาศึกษา โดย พฤติกรรมของผู้บริโภคนั้น แบ่งประเภทการแสวงหาข่าวสาร เป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.1 การค้นหาข้อมูลข่าวสารก่อนซื้อ (pre-purchase search) เป็นการค้นหาข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจซื้อ เมื่อผู้บริโภคตระหนักถึงความต้องการแล้วก็จะมีการแสวงหาข่าวสารเพื่อใช้ประกอบการบวนการตัดสินใจซื้อสินค้า การตัดสินใจลักษณะนี้จะเป็นไปโดยรอบคอบและมีความมุ่งหมาย เราจำแนกได้เป็น 3 แบบ ได้แก่

2.1.1 การแสวงหาข่าวสารโดยตรงการแสวงหาข่าวสารแบบนี้ผู้บริโภคมีวัตถุประสงค์ชัดเจนที่จะทำการรวบรวมข่าวสารเพื่อจะนำไปช่วยแก้ปัญหาใดปัญหาหนึ่งโดยเฉพาะ เมื่อมีการตระหนักถึงความต้องการแล้วก็จะมีความปรารถนาขึ้นตามมา ความต้องการข่าวสารที่จะช่วยให้การซื้อประสบความสำเร็จ

2.1.2 การเสาะแสวงหาข่าวสารแบบค้นหาเบื้องต้น เลือกดูตามหน้าร้าน การชมแคตาล็อกและอ่านแผ่นพับโดยไม่มีความตั้งใจว่าจะซื้อในทันทีทันใด นักการตลาดจึงต้องพิจารณาความต้องการของผู้บริโภคก่อนแล้วจึงออกแบบการจัดแสดงสินค้าในร้านค้า รวมถึงการเสนอข้อมูลต่างๆ ในแผ่นพับหรือโปสเตอร์ ทั้งหมดนี้ทำขึ้นเพื่อจับความตั้งใจ ทำให้สนใจและเปลี่ยนลูกค้าให้เป็นความตั้งใจซื้อ

2.1.3 การเสาะหาข่าวสารโดยบังเอิญ เกิดขึ้นโดยที่ผู้บริโภคที่ไม่ได้ตั้งใจ แต่เป็นความบังเอิญที่ได้ไปเจอการตั้งแสดงที่น่าสนใจ การแสวงหาแบบนี้คล้ายการแสวงหาแบบ browsing แต่นักการตลาดต้องวิเคราะห์หาโอกาสสร้างโอกาสในการซื้อขึ้นจากการแสดงจุดสนใจที่หน้าต่างร้านค้าปลีกหรือในร้าน นอกจากนั้นควรให้การสนับสนุนเหตุการณ์ต่างๆ ที่จะทำให้สินค้าอยู่ในสายตา (ในใจ) ผู้คนทั่วไป

2.2 การค้นหาข้อมูลข่าวสารแบบต่อเนื่อง (ongoing search) การแสวงหาข่าวสารประเภทนี้เป็นการหาข่าวสารอย่างต่อเนื่อง โดยที่ผู้บริโภคจะแสวงหาข่าวสาร ไปเรื่อยๆ ซึ่งข่าวสารที่ได้มานั้นอาจมีทั้งข่าวสารที่ต้องการจะใช้ประโยชน์หรือยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ประการใดกิจกรรมการค้นหาข่าวสารแบบนี้ จะทำให้ผู้บริโภคกลายเป็นบุคคลที่รอบรู้และทันสมัยอยู่ตลอดเวลา อย่างไรก็ตามเป็นการยากจะจำแนกประเภทของผู้บริโภคตามวิธีการค้นหาข้อมูลข่าวสาร เนื่องจากผู้บริโภคแต่ละคนสามารถใช้การค้นหาข่าวสารได้ทั้ง 2 รูปแบบ อาจกล่าวได้ว่าการแสวงหาข่าวสารก่อนซื้อเป็นการค้นหาข่าวสารโดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะในขณะที่การค้นหาข้อมูลข่าวสารแบบต่อเนื่องนั้น เป็นการค้นหาข่าวสารที่กระทำตามปกติ โดยไม่มีจุดมุ่งหมายใดๆ เราสามารถสรุปความแตกต่างของการแสวงหาข่าวสารทั้ง 2 ประเภทได้ดังตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 6 ความแตกต่างของการแสวงหาข่าวสารทั้ง 2 ประเภท

	pre-purchase search	ongoing search
ตัวกำหนดแสวงหา ข่าวสาร	<ul style="list-style-type: none"> - การทุ่มเทความพยายามในการซื้อ - สิ่งแวดล้อมในตลาด - ปัจจัยเกี่ยวกับสถานการณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - การทุ่มเทความพยายามกับสินค้า - สิ่งแวดล้อมในตลาด - ปัจจัยเกี่ยวกับสถานการณ์
สิ่งจูงใจ	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อให้บุคคลมีการตัดสินใจซื้อได้ดียิ่งขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างคลังเก็บข่าวสารเพื่อใช้ในอนาคต - มีความทันสมัยตลอดเวลา
ผลที่ได้จากการ แสวงหาข่าวสาร	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มความรู้เกี่ยวกับสินค้าและตลาด เพื่อประกอบการตัดสินใจที่ดียิ่งขึ้น - เพิ่มความพอใจในผลการซื้อสินค้า 	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อเพิ่มความรู้เกี่ยวกับสินค้าและตลาดอันจะนำไปสู่ประโยชน์ดังนี้ - ประสิทธิภาพของการซื้อในอนาคต - อิทธิพลจากตัวบุคคล - เพิ่มพูนความรู้ในการซื้อเพื่อประกอบการซื้อกรณีมีความต้องการด่วน (Impulse Buying) - เพิ่มความมั่นใจในตนเองจากการเสาะหาข่าวสารอย่างต่อเนื่อง

ที่มา: อดุลย์ จาตุรงค์กุล และ ดลยา จาตุรงค์กุล (2550: 32)

วิธีการค้นหาข้อมูลข่าวสาร

การค้นหาข้อมูลข่าวสารของบุคคลนั้นจัดเป็นความตั้งใจที่จะเก็บรวบรวมและสะสมข่าวสารที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาความต้องการหรือความปรารถนาที่ผู้บริโภคเห็นภาพได้ การค้นหาข้อมูลข่าวสารเป็นปฏิกิริยาก่อนการซื้อซึ่งเริ่มต้นเกิดขึ้นมาก่อนที่ผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคให้ความสนใจจะถูกซื้อไป การค้นหาข้อมูลข่าวสารสามารถทำได้จากแหล่งข่าวสารภายในและแหล่งข่าวสารภายนอก

ความนึกคิดของผู้บริโภคก็ได้ การค้นหาข้อมูลภายในความทรงจำหรือในความนึกคิด เป็นการใช้ความนึกคิดทบทวนสิ่งที่บุคคลเคยมีประสบการณ์ หรือเคยเปิดรับและเคยเรียนรู้มาก่อนและได้จดจำไว้ การค้นหาข้อมูลภายนอก เป็นการค้นหาข่าวสารจากแหล่งภายนอกต่างๆ เช่น เพื่อน ครอบครัว โฆษณาสินค้า ฯลฯ

ในการหาข่าวสารนั้นถ้าเป็นการหาข่าวสารจากแหล่งภายนอก ลักษณะของข่าวสารที่ผู้บริโภคต้องการ มีลักษณะดังนี้

1. ข่าวสารประเภทความคิดเห็น ทศนคติ ความรู้สึกนึกคิดของกลุ่มคน เช่น เพื่อนบ้านญาติ ฯลฯ
2. ข่าวสารจากผู้เชี่ยวชาญหรือแหล่งรวมเอกสารต่างๆ ระดับมืออาชีพ เช่น ห้องสมุดฐานข้อมูล และอินเทอร์เน็ต
3. ประสบการณ์โดยตรงเกี่ยวกับสินค้าหรือการผ่านการตรวจสอบ ทดลองใช้
4. ข่าวสารที่นักการตลาดสร้างขึ้นและนำเสนอ โดยผ่านการ โฆษณา, เว็บไซต์, การแสดงสินค้าและโดยผู้แทนขาย

ลำดับของการค้นหาข่าวสาร

โดยปกติการค้นหาข่าวสารของผู้บริโภคมักเกี่ยวข้องกับสินค้าหลายลักษณะ ซึ่งผู้บริโภคมีลำดับของการดำเนินการเกี่ยวกับข่าวสาร ดังนี้

1. ดำเนินการค้นหาข่าวโดยยึดหลักตรयीหื้อ การดำเนินการวิธีโดยมุ่งที่ตรयीหื้อ วิธีนี้ผู้บริโภคทำการประเมินครั้งละตรयीหื้อ โดยตรวจสอบดูว่าข่าวสารเกี่ยวกับลักษณะต่างๆ ก่อนที่จะทำการประเมินตราอื่นต่อไป
2. ดำเนินการค้นหาโดยยึดหลักลักษณะสินค้า การดำเนินการวิธีโดยมุ่งที่ลักษณะสินค้า เป็นการรวบรวมข่าวสารที่ละลักษณะหรือเรียกได้ว่าพิจารณาลักษณะที่หนึ่งในทุกตราก่อนที่จะ

ดำเนินในลักษณะเดียวกันต่อไป เช่น พิจารณาเรื่องราวของทุกตรา เมื่อเสร็จไปพิจารณาลักษณะอื่น เช่น รหัสชาติ ฯลฯ ทำเช่นนี้ไปจนกว่าจะพอใจแล้ว จึงนำข่าวสารที่ได้ไปประกอบการประเมินค่าทางเลือกเพื่อการตัดสินใจต่อไป

จากการตรวจเอกสารพบว่า ในการค้นหาข้อมูล จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นมีความตั้งใจจะแสวงหาข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการซื้อ ซึ่งจะมากหรือน้อยเพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภคเองว่า มีรูปแบบหรือเทคนิควิธีการอย่างไร เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ที่ใช้ประกอบในการตัดสินใจซื้อสินค้านั้น และตอบสนองความต้องการของผู้ซื้อในการนำไปใช้ประโยชน์ แต่ในการเก็บข้อมูลการวิจัย ครั้งนี้ ผู้วิจัย ให้ความหมายของคำว่า การค้นหาข้อมูล ว่า ผู้ซื้อได้มีการแสวงหาข่าวสารหรือไม่ ก่อนการซื้อสินค้านั้น

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลทางเลือก

ในขั้นตอนนี้เป็นการชี้ให้เห็นว่า การที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญต่อลักษณะของผลิตภัณฑ์ในการประเมินทางเลือกทำให้เกิดการกระทบต่อสิ่งเสนอขายในรูปผลิตภัณฑ์และตลาดส่วนที่บริษัทมุ่งทำการตลาดอยู่ การประเมินทางเลือกก่อนการซื้อจึงหมายความว่า การเป็นกระบวนการที่ทางเลือกได้รับการประเมิน และเลือกสรรให้ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ความจริงขั้นตอนค้นหาข้อมูลข่าวสารกับขั้นตอนนี้มีความผูกพันซึ่งกันและกันในระหว่างที่มีการตัดสินใจ การตัดสินใจจึงจะต้องกระทำการเลือกทางว่า จะพิจารณาทางเลือกใดก่อน และแล้วจึงพิจารณากำหนดเกณฑ์ในการประเมินตามมา แล้วจึงพิจารณาความสามารถในการปฏิบัติพร้อมกันไปกับเกณฑ์ในการประเมินการปฏิบัติเช่นนี้จะเป็นการตัดสินใจคัดเลือกด้วยการใช้กฎสำหรับตัดสินใจเลือกทางเลือกอีกด้วย

เกณฑ์ในการเลือกหรือประเมิน

เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลเพื่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้า สามารถจำแนกปัจจัยหลักๆ ได้ดังนี้

1. ราคา

ราคาถือว่าเป็นหลักเกณฑ์สำคัญเกณฑ์หนึ่ง ซึ่งเราจะพบอยู่เสมอว่า ตัวราคาเป็นปัจจัยหนึ่งที่ผู้บริโภคใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ นอกจากนี้ในทางกลับกันผู้ผลิตก็มักจะใช้ราคาของ

สินค้าเป็นเกณฑ์ในการแบ่งส่วนตลาดด้วย เช่น สินค้าที่มีคุณสมบัติเหมือนกันผู้บริโภคจะเลือกซื้อสินค้าที่มีราคาถูกกว่า

2. ตรายี่ห้อ

ตรายี่ห้อมักจะถูกใช้เป็นตัวบ่งชี้สำคัญถึงลักษณะทางคุณภาพของสินค้า ดังนั้นถ้าผู้บริโภคมีความเชื่อว่าตรายี่ห้อใดดี แสดงถึงคุณภาพที่ดีก็มักจะมีแนวโน้มเอนเอียงในการตัดสินใจซื้อ นอกจากนี้ในบางครั้งผู้บริโภคอาจยินดีจ่ายมากกว่าเพื่อตรายี่ห้อที่ได้รับความนิยม ทั้งๆที่สินค้าตัวนั้นมีคุณสมบัติไม่แตกต่างจากยี่ห้ออื่นๆ

3. ประเทศที่ให้อำนาจสินค้า

ในยุคปัจจุบันมีการทำธุรกิจข้ามชาติกันมาก เพื่อแสวงแหล่งที่มีต้นทุนต่ำที่สุด ดังนั้นสินค้าของประเทศหนึ่งๆ อาจจะไม่ได้อผลิตในประเทศของตน แต่เนื่องจากประเทศของตนมีชื่อเสียงดีในการผลิตสินค้านั้น ผู้บริโภคที่อ้างถึงประเทศผู้เป็นเจ้าของสินค้านั้นแทน เช่น รถยนต์ honda ผลิตในสิงคโปร์ ก็อาจอ้างว่ารถยนต์ honda เป็นรถยนต์ของญี่ปุ่น เป็นต้น ในการประเมินทางเลือกเพื่อตัดสินใจในการเลือกซื้อสินค้านั้นมีกระบวนการอยู่หลายรูปแบบ แต่สารรูปแบบจะมีความสลับซับซ้อนแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับว่าผู้บริโภคแต่ละคนจะเลือกโดยวิธีใด

เกณฑ์ในการประเมินเป็นลักษณะที่ใช้ในการตัดสินใจเพื่อเลือกทางเลือก เกณฑ์ดังกล่าวมีหลายรูปแบบในการซื้อรถยนต์ผู้บริโภคมพิจารณาปัจจัยต่างๆ เช่น ความปลอดภัย ความเชื่อถือได้ ราคา ตรายี่ห้อ ประเทศกำเนิด การรับประกัน เป็นต้น ส่วนการซื้อผลิตภัณฑ์อื่นเกณฑ์ในการประเมินทางเลือกก็จะแตกต่างกันไป

ตัวกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน

เกณฑ์ในการประเมินที่ผู้บริโภคใช้ในระหว่างที่ตัดสินใจขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น

1. อิทธิพลของสถานการณ์ มีความสำคัญมาก เช่น ทำเลสะดวก มีความสำคัญในการเลือกภัตตาคาร ในขณะที่ผู้บริโภคมีเวลาน้อย

2. ความเหมือนกันของทางเลือกที่เลือก ผู้บริโภคมักพยายามดูที่เกณฑ์อื่น เช่น ราคาแต่สำหรับทางเลือกที่เปรียบเทียบกันไม่ได้ ผู้บริโภคอาจจำเป็นต้องใช้เกณฑ์ในการประเมินที่เป็นนามธรรมมากขึ้น ในระหว่างที่มีการประเมินค่าทางเลือกก่อนการซื้อ เช่น ความจำเป็น ความบันเทิง และฐานะ เป็นต้น

3. การจูงใจ ผู้บริโภคมักได้รับการผลักดันให้เลือกตัดสินใจโดยเหตุผลหรือความพอใจ ซึ่งก็ใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินทางเลือกก่อนการซื้อได้ การจูงใจด้วยเหตุผลในการซื้อรองเท้าอาจนำไปสู่การตรวจดูราคา การสร้างรองเท้า แต่ถ้าเป็นความพอใจอาจนำไปสู่ความรู้สึกที่มาจากความเป็นเจ้าของผลิตภัณฑ์และการใช้

4. การทุ่มเทความพยายาม การทุ่มเทความพยายามเพื่อตัดสินใจมีอิทธิพลต่อจำนวนเกณฑ์ในการประเมินทางเลือกก่อนการซื้อ มาก ยิ่งมีเกณฑ์ในการประเมินมาก การทุ่มเทความพยายามในการตัดสินใจย่อมมากขึ้น

5. ความรู้ ผู้บริโภคที่มีประสบการณ์มากทำให้เปรียบเทียบทางเลือกได้สะดวกและรวดเร็วกว่าไม่ต้องเสาะแสวงหาข่าวสารจากภายนอก

จากการตรวจเอกสารพบว่า การประเมินผลทางเลือกของผู้บริโภค จะเกิดขึ้นเมื่อผู้บริโภคมีความต้องการในตัวสินค้าและมีทางเลือกหลายๆทางเลือก จนได้ทางเลือกที่ดีที่สุด เพื่อในการนำไปใช้ประโยชน์ และตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค สิ่งที่จะกำหนดในการเลือกซื้อนั้น ก็ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของผู้บริโภคว่าจะใช้เกณฑ์ใดในการตัดสินใจเลือก ซึ่งเกณฑ์ต่างๆก็มาจากตัวผู้บริโภคเอง เป็นผู้ตัดสินใจ เพื่อที่จะนำไปสู่ การตัดสินใจซื้อต่อไป แต่ในการเก็บข้อมูลการวิจัย ครั้งนี้ ผู้วิจัยให้ความหมายของคำว่า การประเมินผลทางเลือก คือ ให้ผู้ซื้อ ลำดับความสำคัญในการเลือกซื้อว่า ผู้บริโภคให้ความสำคัญในการเลือกซื้อ ขั้นตอนนี้ มาก น้อยเพียงใด เพื่อให้เป็นที่เข้าใจของคำถามและง่ายต่อการเก็บข้อมูล

ขั้นตอนที่ 4 การตัดสินใจซื้อ

กระบวนการตัดสินใจซื้อเป็นเรื่องสลับซับซ้อนที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนต่อไปนี้

1. ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเริ่มต้น

2. กระบวนการต่างๆ
3. ผลของกระบวนการต่างๆ
4. ผลต่อเนื้อหาของกระบวนการต่างๆ ซึ่งแต่ละอย่างสามารถอธิบายได้ดังนี้

จุดเริ่มต้นของกระบวนการซื้อ คือ กระบวนการซื้อเริ่มต้นได้โดยตัวแปรต่างๆ 2 ประเภท ได้แก่

ประเภทแรก ความมุ่งมั่นในปัญหา ทำให้ผู้บริโภคนั้นไปเยี่ยมชมร้านค้าปลีกเพื่อจะซื้อผลิตภัณฑ์หรือบริการมาตอบสนองความพอใจหรือแก้ปัญหาที่ตนนึกเห็นภาพพจน์ได้ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การเล็งเห็นปัญหาเป็นตัวเริ่มต้นของกระบวนการซื้อนั่นเอง

ประเภทที่สอง ปัจจัยอื่นๆ อาจมีผลต่อการเริ่มต้นการซื้อได้ เช่น สิ่งแวดล้อม, ความปรารถนาของบุคคล ฯลฯ

กระบวนการซื้อ คือ กระบวนการซื้ออาจเกี่ยวข้องกับสิ่งจูงใจ เกณฑ์ในการประเมินค่าทัศนคติ และกระบวนการเลือกที่จะตั้งใจ เลือกเข้าใจและเลือกเก็บไว้ในความทรงจำ เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้แต่ละปัจจัยอาจเกี่ยวข้องหรือมีฉะนั้นก็กระทบต่อการปฏิบัติตอบสนองฝ่ายซื้อ ซึ่งมีความสลับซับซ้อนของความตั้งใจซื้อ คุณสมบัติต่างๆ ของผู้บริโภค และปัจจัยอื่นๆ มากมายที่ประกอบเข้าด้วยกันเป็นสิ่งแวดล้อมของร้านค้าปลีก

ผลของกระบวนการซื้อ คือ กระบวนการซื้อก่อให้เกิดผลสำคัญสองประเภทคือ ซื้อหรือยุติการซื้อ การซื้ออาจจะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้บริโภคพบทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งที่สามารถทำความพอใจให้แก่เกณฑ์ในการประเมินค่าของเขาได้ เช่นเดียวกับกระบวนการอาจยุติได้เนื่องจากว่าไม่มีทางเลือกใดๆ ที่จะทำความพอใจให้กับเกณฑ์ในการประเมินค่า หรือเนื่องจากผู้บริโภคเองไม่สามารถพบทางเลือกที่พอใจก็ได้ หรือเพราะว่า การเปิดรับข่าวสารจากสิ่งแวดล้อมของร้านค้าทำให้ปัญหาที่เป็นรากฐานของกระบวนการที่เกิดขึ้นนั้นระงับไป โดยทำการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพที่ปรารถนากับสภาพที่เป็นจริง

ผลต่อเนื่องของกระบวนการซื้อ คือ พฤติกรรมกระบวนการซื้อจะถูกเก็บไว้ในความทรงจำของผู้บริโภค เนื่องจากเป็นผลต่อเนื่อง ถ้าผลของพฤติกรรมกระบวนการซื้อได้รับการนึกเห็นภาพพจน์ว่าเป็นที่พอใจแล้ว กรรมวิธีในทำนองเดียวกันจะถูกนำมาใช้อีกในอนาคต เช่น ผู้บริโภคอาจจะกลับไปซื้อที่ร้านเดิมอีกหรือใช้เป็นวิธีมาตรฐานในการจ่ายของตามร้าน หรือปฏิบัติยาต่อการตั้งแสดงสินค้า การต่อรอง หรือพนักงานขายต่างๆ ในวิถีที่คล้ายคลึงกันกับพฤติกรรมในอดีต

จากการตรวจเอกสารพบว่า การตัดสินใจซื้อจะเกิดขึ้น เมื่อมีทางเลือกมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา และการตัดสินใจนั้นยังอาจจะเกิดขึ้นได้เมื่อ ผู้บริโภคเกิดความต้องการ แล้วนำทางเลือกที่มีนั้นมาใช้ในการตัดสินใจ โดยผ่านขั้นตอนกระบวนการตัดสินใจ ตั้งแต่ขั้นตอนแรก การรับรู้ปัญหาที่จะเกิดขึ้น ขั้นตอนที่ 2 การค้นหาข้อมูล และขั้นตอนที่ 3 ที่มีการประเมินผลทางเลือก จึงเกิดการกระบวนการตัดสินใจซื้อ

ขั้นตอนที่ 5 พฤติกรรมภายหลังการซื้อ

เมื่อผู้บริโภคซื้อสินค้าแล้วขั้นตอนต่อไปก็คือ การติดตั้งสินค้าและใช้งาน(บริโภคอุปโภค) ในขั้นตอนนี้ผู้บริโภคจะแสดงพฤติกรรมภายหลังการซื้อ ซึ่งนักการตลาดส่วนมากมักจะไม่นสนใจ ในขั้นตอนนี้ เหตุผลก็คือนักการตลาดคิดว่าการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคจบลงที่การบริโภค และความรับผิดชอบต่อจุดนี้ เห็นว่าไม่มีความสำคัญ ความจริงแล้วขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการซื้อ มีความสำคัญมากเนื่องจากมีผลเกี่ยวข้องไปถึงการซื้อซ้ำหรือการซื้อครั้งต่อไป อาจกล่าวได้ว่าทุกขั้นตอนของกระบวนการซื้อมีความสำคัญเท่าเทียมกันหมด

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้

ความหมายของความรู้

Krathowhl (1971) กล่าวว่า ความรู้เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการระลึกถึงสิ่งเฉพาะเรื่อง หรือเรื่องทั่วไป ระลึกถึงวิธีการ กระบวนการหรือสถานการณ์ต่างๆ

Good (1973) ได้ให้ความหมายของความรู้ไว้ว่า ความรู้เป็นข้อเท็จจริง (fact) ความจริง (truth) กฎเกณฑ์และข้อมูลต่างๆ ที่มนุษย์ได้รับและรวบรวมสะสมไว้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์

นิทัศน์ วิเทศ (2542) กล่าวถึงความรู้ไว้ว่า คือ กรอบของการผสมผสานระหว่างประสบการณ์ ค่านิยม ความรู้ในบริบท และความรู้แจ้งอย่างซ้ำซ้อน เป็นการผสมผสานที่ให้กรอบสำหรับการประเมินค่า และการนำเอาประสบการณ์ กับสารสนเทศใหม่ๆมาผสมรวมเข้าด้วยกัน มันเกิดขึ้น และถูกนำมาประยุกต์ในใจของคนที่อยู่

สรุป ความรู้ หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง รูปแบบ วิธีการ กฎเกณฑ์ แนวปฏิบัติ สิ่งของ เหตุการณ์ หรือบุคคล ซึ่ง ได้จากการสังเกตประสบการณ์ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล จากสื่อต่างๆ ประกอบกัน ความรู้จึงเป็นความสามารถในการใช้วิธีเท็จจริง หรือความคิด ความหยั่งรู้หยั่งเห็น หรือสามารถเชื่อมโยงความคิดเข้ากับเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งเราสามารถวัดระดับความรู้ของบุคคลได้ ด้วยการประเมิน

การประเมินความรู้

การประเมินความรู้ หมายถึง การประเมินการเปลี่ยนแปลงความรู้เดิมในเนื้อหาและทักษะ ในการใช้เนื้อหาความรู้ Bloom (1967) ได้แยกระดับความรู้ 6 ระดับคือ

1. ระดับที่ระลึกได้ (recall) การเรียนรู้ในลักษณะที่จำเรื่องเฉพาะวิธีการปฏิบัติ กระบวนการ และแบบแผนได้ ความสำเร็จในระดับนี้คือ ความสามารถในการดึงข้อมูลจากความจำออกมาได้
2. ระดับที่รวบรวมสาระสำคัญได้ (comprehension) หมายถึง บุคคลสามารถทำบางสิ่ง บางอย่างได้มากกว่าการจำเนื้อหาที่ได้รับ สามารถเขียนข้อความเหล่านั้นด้วยถ้อยคำของตนเอง สามารถแสดงให้เห็นได้ด้วยภาพ ให้ความหมายแปลความ และเปรียบเทียบความคิดเห็นอื่นๆ หรือ คาดคะเนผลที่เกิดขึ้นต่อไปได้
3. ระดับการนำไปใช้ (application) สามารถนำเอาข้อเท็จจริง และความคิดเห็นที่เป็นนามธรรม (abstract) ปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมระดับของการวิเคราะห์ (analysis) สามารถใช้ความคิดในรูปแบบของการนำความคิดแยกออกเป็นส่วน เป็นประเภท หรือการนำข้อมูล มาประกอบกันเพื่อการปฏิบัติของตนเอง
4. ระดับการสังเคราะห์ (synthesis) คือการนำเอาข้อมูล แนวคิดมาประกอบกันแล้วนำไปสู่ การสร้างสรรค์ (creative) ซึ่งเป็นสิ่งใหม่แตกต่างไปจากเดิม ระดับของการประเมิน (evaluation) คือ

ความสามารถในการใช้ข้อมูลเพื่อตั้งเกณฑ์ (criteria) การรวบรวมผล ผลวัดข้อมูลตามมาตรฐาน เพื่อให้ตั้งข้อตัดสินถึงระดับของกิจกรรมแต่ละอย่าง อย่างไรก็ตามการเกิดความรู้ระดับใดก็ตามย่อมมีความสัมพันธ์กับความรู้สึคนึกคิด ซึ่งเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลทำให้นักคิดมีความคิด และแสดงออกตามความคิดความรู้สึกรู้สึกของตน

แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร

เสถียร เขยประทับ (2528) ได้กล่าวว่า การสื่อสารเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตมนุษย์ มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องอาศัยการแลกเปลี่ยนความรู้ ข่าวสาร และประสบการณ์ซึ่งกันและกันทั้งนี้เพื่อจะได้มีความเข้าใจ จูงใจหรือมีอิทธิพลต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน การที่จะบรรลุสิ่งเหล่านี้ได้จำเป็นต้องอาศัยการสื่อสาร

Colin (1978) ได้กล่าวว่า การสื่อสารของมนุษย์กระทำเพื่อแบ่งปันข่าวสาร (an act of sharing) กันนั่นเองและการแบ่งปันข่าวสารระหว่างกันนี้จะก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจและกระทำกิจกรรมที่ประสานสอดคล้องกัน

สรุปได้ว่า มนุษย์จะมีการเปิดรับข่าวสารเพื่อการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูล หรือข่าวสารนั้นๆ ให้มีความเข้าใจ เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจของตนเอง

การเลือกเปิดรับข่าวสาร

Klapper (1960) ได้แบ่งขั้นตอนการเปิดรับข่าวสารไว้ดังนี้

1. การเลือกเปิดรับ (selective exposure) เป็นการเลือกขั้นแรกในการเลือกช่องทางสื่อสารของมนุษย์ ทักษะและความชำนาญในการรับรู้และเข้าใจข่าวสารของคนนั้น มีความแตกต่างกันบางคนคนที่จะเขียนมากกว่าการพูด หรือบางคนคนที่ฟังมากกว่าอ่าน สิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดในการเลือกเปิดรับหรือใช้สื่อของมนุษย์ จะสังเกตได้ว่าบางคนชอบดูโทรทัศน์มากกว่า อ่านหนังสือ หรือชอบฟังวิทยุมากกว่าอ่านหนังสือ เป็นต้น

2. การเลือกให้ความสนใจ (selective attention) เนื่องจากสมองของมนุษย์นั้นสามารถรับข้อมูลได้จำกัด คือรับข้อมูลได้เพียง 50 ส่วนใน 1 วินาที เท่านั้น ในเวลาหนึ่ง ๆ สมองคนเราถูกกระตุ้น

จากข่าวสารต่าง ๆ มากมายทั้งความคิดของตนเองและสิ่งกระตุ้นจากภายนอก เช่น เสียงพูดคุยหรือเสียงต่าง ๆ สมอมเราจะต้องคัดเลือกข่าวสารที่มากกระตุ้นอยู่ตลอดเวลาว่า ข่าวสารนั้นเป็นข่าวสารที่ควรรับรู้และข่าวสารใดที่ไม่ควรรับรู้ ดังนั้นข่าวสารที่ถูกคัดเลือกแล้วมักเป็นข่าวสารที่ตรงตามความสนใจและความต้องการของผู้รับสาร

3. การเลือกรับรู้และการเลือกตีความ (selective perception and interpretation) หลังจากเลือกเปิดรับสื่อ เลือกสรรตามความเหมาะสม และความต้องการของตนเองแล้ว ในขั้นต่อไปก็คือ การเลือกรับรู้และเลือกตีความข่าวสารที่ได้รับ เป็นที่ยอมรับแล้วว่า คนเราจะไม่รับข่าวสารทั้งหมดถึงแม้ว่าข่าวสารนั้นจะเป็นข่าวสารที่ถูกคัดเลือกมาแล้วก็ตามในข่าวสารหนึ่ง ๆ คนเรามักจะเลือกรับและเลือกตีความในข้อความที่สอดคล้องกับประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิด ทักษะคติ หรือค่านิยมของตนเองเท่านั้น ข้อความหรือข่าวสารในช่วงใดที่ไม่สอดคล้องกับความคิด ความรู้สึก ทักษะคติ หรือค่านิยมที่ตนมีอยู่ก็จะถูกตัดทิ้งไป ในขั้นของการเลือกรับรู้และเลือกตีความนี้ค่อนข้างจะสำคัญมากเนื่องจากแต่ละคนมีความรู้สึก ประสบการณ์และค่านิยมที่แตกต่างกันไป ดังนั้นจึงเลือกรับรู้เลือกตีความเฉพาะในส่วนที่สอดคล้องกับประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิด และค่านิยมของตนเองซึ่งอาจทำให้การสื่อความหมายไม่ตรงกันซึ่งทำให้เกิดความล้มเหลวทางการสื่อสารได้ (communication breakdown)

4. การเลือกจดจำ (selective retention) นอกจากการเลือกรับรู้ และการเลือกตีความแล้ว คนเรายังเลือกจดจำเนื้อหาสาระของข่าวสารไว้เป็นประสบการณ์ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในโอกาสต่อไปอีกด้วยซึ่งข่าวสารที่มนุษย์เลือกจดจำไว้นั้นมักเป็นข่าวสารที่จะช่วยเสริมย้ำ สนับสนุนความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็น ทักษะคติ และค่านิยมของแต่ละคนที่มีอยู่แล้วให้เข้มแข็งหรือชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งส่วนหนึ่งอาจนำไปไว้ใช้ในการสนับสนุนเมื่อเกิดความรู้สึกที่ขัดแย้งและสิ่งที่ไม่สบายใจขึ้น

ขวัญเรือน กิติวัฒน์ (2531) มีความเห็นว่า ปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีการ เปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกัน คือ

ปัจจัยด้านบุคลิกภาพและจิตวิทยาส่วนบุคคล มีแนวคิดที่ว่าการเราแต่ละคนมีความ แตกต่างเฉพาะตัวบุคคลอย่างมากในด้านโครงสร้างทางจิตวิทยาส่วนบุคคล ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน การดำรงชีวิตในสภาพ แวดล้อมที่แตกต่างไม่เหมือนกัน ซึ่งส่งผลกระทบถึงระดับ สติปัญญา ความคิด ทักษะคติ ตลอดจนกระบวนการของการรับรู้ การจูงใจ

ปัจจัยด้านสภาพความสัมพันธ์ทางสังคม เนื่องจากคนเรามักจะยึดติดกับกลุ่มสังคมที่ตนสังกัดอยู่เป็นกลุ่มอ้างอิง (reference group) ในการตัดสินใจที่จะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมใด ๆ ก็ตาม นั่นคือ มักจะคล้อยตามกลุ่มในแง่ความคิด ทักษะ และพฤติกรรมเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมนอกระบบการสื่อสาร เชื่อว่าลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ทำให้เกิดความคล้ายคลึงของการเปิดรับเนื้อหาของ การสื่อสาร รวมถึงการตอบสนองต่อเนื้อหาดังกล่าวไม่แตกต่างกันด้วย

Schramm (1973) ได้กล่าวว่าองค์ประกอบที่มีบทบาทสำคัญต่อการเลือกสรรสารของมนุษย์ ได้แก่

1. ประสบการณ์ ทำให้ผู้รับสารแสวงหาข่าวสารแตกต่างกัน
2. การประเมินสาร ประโยชน์ของข่าวสาร ผู้รับสารแสวงหาข่าวสารเพื่อสนองจุดประสงค์ของตนอย่างใดอย่างหนึ่ง
3. ภูมิหลังต่างกัน ทำให้มีความสนใจต่างกัน
4. การศึกษาและสภาพแวดล้อมทำให้มีความแตกต่างในการเลือกรับสื่อและเนื้อหาข่าวสาร
5. ความสามารถในการรับสารเกี่ยวกับสภาพร่างกายและจิตใจ ทำให้พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารแตกต่างกัน
6. บุคลิกภาพ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติการโน้มน้าวจิตใจและพฤติกรรมของผู้รับสาร
7. สภาพทางอารมณ์ของผู้รับสาร ทำให้ผู้รับสารเข้าใจหรือเป็นอุปสรรคต่อความเข้าใจความหมายของข่าวสารได้
8. ทัศนคติเป็นตัวกำหนดท่าทีของการรับข่าวสาร และตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือข่าวสารที่ได้พบ

จากทฤษฎีการเปิดรับข่าวสารนี้ทำให้ทราบว่า ผู้รับสารมีกระบวนการในการเลือกรับสารอย่างไร และผู้รับสารมีความแตกต่างกัน ทำให้มีความสนใจที่จะเลือกเปิดรับสารแตกต่างกัน ซึ่งจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง ทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงก่อนที่จะประชาสัมพันธ์ข่าวสารของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ความหมายของสื่อ

สิน พันธุ์พินิจ (2544) ได้กล่าวว่า สื่อ หมายถึง ผู้หรือสิ่งที่ทำการติดต่อให้ถึงกันหรือชักนำให้รู้จักกันและสำหรับสื่อในการส่งเสริมการเกษตรหมายถึงตัวกลางที่นำสารสนเทศไปสู่เกษตรกรหรือบุคคลเป้าหมาย

กิดานันท์ มลิทอง (2544) ได้กล่าวว่า สื่อ หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่บรรจุข้อมูลเพื่อให้ผู้ส่งและผู้รับสามารถสื่อสารกันได้ตรงตามวัตถุประสงค์

กมลรัฐ อินทรทัศน์ (2547) ได้กล่าวว่า สื่อ หมายถึง เครื่องมือในการสื่อสารที่ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดกระบวนการ วิธีการข้อมูลข่าวสารต่างๆดังกล่าวได้ด้วยโดยสื่อที่ใช้อาจจะใช้เพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะกิจ หรือเฉพาะกลุ่มใดๆหรือเพื่อวัตถุประสงค์ใดๆก็ตาม เช่น สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารในรูปแบบต่างๆ เช่น สื่อดาวเทียมสื่ออินเทอร์เน็ตในรูปแบบต่างๆ สื่อกิจกรรมหรืออาจอยู่ในรูปแบบของสื่อองค์กรก็ได้เช่นศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เป็นต้น

สรุป สื่อ หมายถึงตัวกลางที่บรรจุข้อมูลข่าวสารจากผู้ส่งสารเพื่อส่งไปยังเกษตรกรหรือผู้รับสารได้อย่างถูกต้องและครบถ้วนตามจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ใดๆ ของผู้ถ่ายทอดหรือผู้ส่งสาร โดยสื่อแต่ละชนิดจะเหมาะสมกับผู้รับสารแต่ละกลุ่ม ทำให้ผู้รับสารสามารถจะเข้าใจข้อมูลที่ส่งไปได้อย่างดี

ความสำคัญของสื่อ

จากความหมายของสื่อดังที่กล่าวข้างต้นผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายล้วนต่างยอมรับร่วมกันว่าสื่อเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญในกระบวนการสื่อสารของทุกศาสตร์ เพราะสื่อเองได้ถูกนำไปใช้ในหลากหลายรูปแบบวิธีการตลอดจนวัตถุประสงค์ต่างๆเพื่อมุ่งสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันซึ่ง นันทนา ปรีประดิษฐ์ (2549) ได้สรุปความสำคัญของสื่อโดยรวมไว้ดังต่อไปนี้คือ

1. เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารเนื้อหาสาระในรูปแบบต่างๆไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบเดิม รูปแบบที่เป็นเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารตลอดจนรูปแบบผสมทั้งแบบเดิมและแบบใหม่อย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

2. เป็นเครื่องมือในการนำเสนอการถ่ายทอดการแพร่กระจายการส่งต่อ การตอบรับ การเชื่อมประสานระหว่างกลุ่มต่างๆที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสื่อสารนั้นๆไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้ส่งสาร กลุ่มผู้รับสาร ซึ่งทั้งสองกลุ่มล้วนต่างต้องทำหน้าที่สลับสับเปลี่ยนกันทั้งในบทบาทของผู้รับและผู้ส่ง (interactive / participatory role) สื่อจะทำหน้าที่ในการเป็นเครื่องมือเป็นช่องทางให้คนกลุ่มต่างๆเหล่านั้นสามารถที่จะเชื่อมประสานข้อมูลข่าวสารรวมถึงความรู้สึกนึกคิดจิตใจ ระหว่างกันและกันได้ด้วย

3. เป็นเครื่องมือในการสร้างขวัญกำลังใจ แรงจูงใจหรือแรงบันดาลใจ กระตุ้นเตือนหรือสร้างความตระหนักความตื่นตัว ให้เกิดขึ้นในกลุ่มเป้าหมายที่ผู้ใช้สื่อต้องการดั่งเช่น การใช้สื่อการส่งเสริมการเกษตรเพื่อการรณรงค์ การลดละหรือเลิกใช้สารเคมีการเกษตรในกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว สื่อที่ใช้อาจจะมุ่งเน้นการนำเสนอในทางบวก เช่นเน้นการสร้างแรงจูงใจในการผลิตข้าวเพื่อการส่งออกในตลาดโลกที่จะได้ราคาที่สูงกว่าเพราะเป็นข้าวปลอดสารเคมี

4. เป็นเครื่องมือในการชี้แนะ ครอบงำหรือกำหนดสังคมซึ่งเป็นแนวคิดทางการสื่อสาร และได้รับความสนใจมากในปัจจุบันที่เชื่อว่าสื่อสามารถที่จะชี้นำสังคมตามที่สื่อต้องการได้ สื่อหรือช่องทางคือส่วนที่สำคัญที่สุดของการสื่อสารหรือกระบวนการสื่อสารนั้นๆ ดังที่เขากล่าวไว้ว่า “medium is the message” ที่หมายถึงตัวสื่อก็คือตัวสารที่ต้องการส่ง

5. เป็นเครื่องมือที่สามารถทำหน้าที่ในการอธิบายหรือขยายความรู้ความเข้าใจให้ดียิ่งขึ้นหรือให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้นเพราะสื่อเองก็มีบทบาทในตัวของมันเองหลายบทบาท

6. เป็นแหล่งข้อมูลสื่อ นับว่าเป็นอีกหนึ่งแหล่งข้อมูลที่มีความหลากหลายไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของสื่อเดิมเช่นสื่อสิ่งพิมพ์สื่อวิทยุโทรทัศน์วีดิทัศน์จนกระทั่งในปัจจุบันที่เป็นยุคของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่สื่อเดิมประเภทต่างๆได้มีการพัฒนาต่อมาเป็นสื่อรูปแบบใหม่ที่มีความหลากหลายนำใช้มากยิ่งขึ้นในรูปแบบของสื่อผสมประเภทต่างๆเช่นสื่อวีซีดี (vcd) สื่อดีวีดี (dvd) และสื่ออินเทอร์เน็ต(internet)

7. เป็นแหล่งสาระและความบันเทิงนับว่าเป็นอีกบทบาทหนึ่งของสื่อที่ได้รับการยอมรับกันว่าเป็นบทบาทที่มีความสำคัญมากคือบทบาทในเรื่องของการสร้างสรรค์ความบันเทิงการพักผ่อนหย่อนใจการสร้างสุนทรียะในการดำรงชีวิตของผู้คน

ประเภทของสื่อ

สื่อสำหรับงานส่งเสริมการเกษตรในประเทศไทยมีหลายชนิดและพัฒนาให้ก้าวหน้าตามความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสื่อที่ใช้ในการส่งเสริมการเกษตร (สิน พันธุ์พินิจ, 2544) ได้แบ่งโดยยึดช่องทางการสื่อสารเป็นหลักสามารถจำแนกออกได้เป็น 3 ประเภทได้แก่

1. สื่อบุคคล

สื่อบุคคลนับว่าเป็นสื่อที่ยังคงทรงอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสารและการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมการเกษตรมาตั้งแต่อดีตจวบจนปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะสื่อและช่องทางในการเผยแพร่เทคโนโลยีการเกษตรมักจะขึ้นกับสื่อบุคคลเป็นหลักมากกว่าการใช้สื่อประเภทอื่นๆ เช่นการส่งข้อมูลข่าวสารหรือเทคโนโลยีการเกษตรผ่านผู้เชี่ยวชาญ ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน เกษตรตำบล นักส่งเสริมการเกษตร เกษตรกรที่เป็นกลุ่มก้าวหน้าหรือเกษตรกรผู้นำ (progressive farmer) กลุ่มเพื่อนและรวมถึงการประชุมร่วมกันในหมู่บ้านหรือในกลุ่มของตนเองหรือแม้กระทั่งพนักงานขายสินค้าทางการเกษตรที่อยู่ตามร้านขายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรต่างๆ

2. สื่อกิจกรรม

สื่อกิจกรรมเป็นสื่อที่มีความหลากหลายและยืดหยุ่นในตัวเองสูงเพราะเป็นสื่อที่ประกอบด้วยกิจกรรมและกระบวนการต่างๆ ที่มุ่งเน้นสู่จุดประสงค์ที่หลากหลายแตกต่างกันไปเช่นกิจกรรมเพื่อนำไปสู่การชักจูงใจหรือการโน้มน้าวใจเกี่ยวกับการเปิดรับเทคโนโลยีการเกษตรต่างๆ สื่อกิจกรรมการฝึกอบรมก็เป็นอีกสื่อกิจกรรมหนึ่งที่เป็นสื่อกระบวนการที่ต้องใช้ทั้งศิลปะในการถ่ายทอดทั้งความรู้และทักษะในการสร้างปฏิสัมพันธ์เพื่อมุ่งสู่ความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้ให้การอบรมกับผู้รับการอบรมเป็นต้น สื่อกิจกรรมหลักๆที่ใช้ในการส่งเสริมเผยแพร่นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรต่างๆอาจแบ่งออกเป็น 2 แนวทางใหญ่ๆคือ

1. สื่อกิจกรรมที่เน้นกระบวนการกลุ่มหรือการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (group methods) เช่น การประชุมระดมสมองร่วมกันการจัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันการจัดประกวดแข่งขันต่างๆ การจัดงานวันเกษตรกรร่วมกัน (field day) การไปศึกษาดูงานการบรรยายการสัมมนา ร่วมกัน การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการต่างๆ เป็นต้น

2. สื่อกิจกรรมที่เน้นเป็นรายบุคคลหรือเป็นรายย่อย (individual methods) เช่น การสาธิต การเยี่ยมฟาร์มหรือเยี่ยมบ้านเกษตรกรการทำสัญญาหรือข้อตกลงต่างๆ ร่วมกันการจัดทำฟาร์มตัวอย่าง หรือที่เรียกกันทั่วไปว่าการจัดทำแปลงสาธิตการโทรศัพท์สอบถามรวมทั้งการใช้โทรสารในการติดต่อสื่อสารระหว่างกันด้วยเช่น farm fax ของประเทศออสเตรเลียที่จะเปิดรับการติดต่อจากเกษตรกร โดยเฉพาะคำถามจากเกษตรกรตลอด 24 ชั่วโมง เป็นต้น ดังนั้นในบางครั้งหลายคนจึงเรียกสื่อประเภทนี้ว่าสื่อเฉพาะกิจเพราะมักจะเป็นสื่อที่มีการออกแบบการใช้สื่อประเภทต่างๆ เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเกษตรกรเป้าหมายที่หลากหลายแตกต่างกันไปโดยส่วนใหญ่แล้วมักจะเป็นการออกแบบที่มีการใช้สื่อหลายๆประเภทมาบูรณาการร่วมกันเพื่อให้เกิดการเติมเต็มหรือสนับสนุนซึ่งกันและกันและผู้สัมฤทธิ์ผลตามที่ต้องการได้มากที่สุดอย่างไรก็ตามสื่อกิจกรรมที่นักส่งเสริมการเกษตรมักนิยมใช้กันมากที่สุดที่เป็นกิจกรรมที่เป็นทางการและกิจกรรมที่ไม่เป็นทางการคือการฝึกอบรมเพราะกิจกรรมการฝึกอบรมเป็นกิจกรรมที่สามารถทำได้กับทุกกลุ่มไม่ว่าจะเป็นการฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (change agent) หรือการฝึกอบรมให้กับเกษตรกรที่เป็นกลุ่มเฉพาะกลุ่มต่างๆ เช่นกลุ่มยุวเกษตรกรกลุ่มเกษตรกรหญิงกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ฯลฯ หรือที่แบ่งตามประเภทของการฝึกอบรม เช่นการฝึกอบรมเพื่อเตรียมการก่อนปฏิบัติการ (pre-service training) และการฝึกอบรมในช่วงระหว่างการปฏิบัติการ (in-service training)

3. สื่อมวลชน

สื่อมวลชนนับว่าเป็นอีกหนึ่งในเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมต่างๆที่จะนำไปสู่การพัฒนาด้านการเกษตรเพราะเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงกลุ่มเกษตรกรที่เป็นกลุ่มใหญ่ๆได้ ไม่ว่าจะเป็นการใช้สื่อประเภทสื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ ฯลฯ ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะทำหน้าที่ในการส่งข้อมูลข่าวสารสู่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นเกษตรกรจำนวนมากได้คุณลักษณะที่โดดเด่นของสื่อประเภทนี้มักจะใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารแบบทางเดียว (one way communication) แต่อย่างไรก็ตาม สื่อสารมวลชนก็มีคุณลักษณะที่ดีในเรื่องของความรวดเร็วและความสามารถที่จะเข้าถึงกลุ่มคนได้เป็นจำนวนมากภายในระยะเวลาอันสั้นและรวดเร็ว บทบาทและหน้าที่หลักของสื่อมวลชนก็คือการทำหน้าที่ในการบอกข่าวสารข้อมูลทั่วไปการช่วยสร้างบรรยากาศของการตื่นตัว

สร้างบรรยากาศในการนำเข้าสู่กระบวนการของการมีส่วนร่วมในประเด็นต่างๆ การช่วยสร้างบรรทัดฐานของสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม การเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารให้กับสื่อบุคคลต่างๆ การเปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งที่ต้องการทั้งนี้บทบาทของสื่อมวลชนดังกล่าวอาจจะอยู่ในรูปแบบของการช่วยประกาศกิจกรรมต่างๆ เพื่อนำไปสู่การเปิดประเด็นความคิดหรือการริเริ่มประเด็นใหม่ๆ (agenda setting) สื่อสังคมเป็นต้น

ข้อดีของสื่อมวลชนก็คือ สื่อมวลชนยังไม่สามารถที่จะสื่อสารประเด็นที่มีความซับซ้อนหรือประเด็นที่ต้องการการเปิดรับในหลายๆ ขั้นตอนหรือมีความซับซ้อนที่ประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ เช่นกลุ่มเกษตรกรกลุ่มต่างๆ ที่มีวิธีการในการผลิตที่แตกต่างกัน หรือประเด็นเกี่ยวกับการเลี้ยงกุ้งในนาข้าว การเผาตอซังในนาข้าว และที่สำคัญที่สุดคือสื่อมวลชนมักจะไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มชายขอบหรือกลุ่มคนด้อยโอกาส เช่นกลุ่มคนยากจนหรือกลุ่มคนในชนบทห่างไกลได้อย่างทั่วถึงโดยภาพรวมแล้วสื่อประเภทต่างๆ ของสื่อมวลชนจะเป็นสื่อที่มีราคาแพงเพราะต้องใช้ทั้งบุคลากรที่มีความสามารถและมีทักษะเฉพาะด้าน เพราะจำเป็นต้องมีการใช้เครื่องมือใช้เทคโนโลยีต่างๆ ตลอดจนระบบโครงข่ายโทรคมนาคมที่มีความพร้อมเมื่อมีการนำสื่อมวลชนมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือเพื่อการพัฒนาการเกษตรได้ในระยะหนึ่งแล้วพบว่ายังมีปัญหาอยู่มาก โดยเฉพาะการเปิดรับและนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ๆ ไปใช้ทั้งนี้เพราะการเปิดรับเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเกษตรในบางประเด็นและในบางโอกาสจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการตอบรับนวัตกรรมนั้นๆ นับชั่วอายุคนไม่ใช่แค่เพียงช่วงเวลาสั้นๆ ของการส่งผ่านจากผู้ส่งนวัตกรรมสู่กลุ่มผู้รับที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเท่านั้น

สื่อประเภทต่างๆ ภายใต้ระบบของสื่อมวลชนที่นักส่งเสริมการเกษตรมักจะใช้เพื่อเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมการเกษตรสู่เกษตรกรมักจะประกอบด้วยสื่อประเภทหลักๆ ดังต่อไปนี้เช่น

1. สื่อที่รับได้ด้วยการได้ยินเช่นวิทยุกระจายเสียง
2. สื่อที่รับได้ทั้งการเห็นและการได้ยินเช่น โทรทัศน์
3. สื่อที่รับได้ด้วยการเห็นคือสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทต่างๆ เช่นฟาร์มแม่กาจีน
4. สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จตุพล ทองบุตร (2553) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรในจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 92.64 มีอายุ ระหว่าง 36 ปี ถึง 45 ปี ร้อยละ 49.05 และมีสถานภาพสมรสแล้ว ร้อยละ 88.56 มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 56.13 มีรายได้มากกว่า 35,000 บาท ร้อยละ 39.78 มีสมาชิกในครัวเรือน 4 คน ร้อยละ 26.16 มีแรงงานในครัวเรือนส่วนใหญ่ 1 คน ร้อยละ 40.33 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปลูกยางพารา 6-10 ปี ร้อยละ 47.68 ส่วนใหญ่มีขนาดสวนยางพาราขนาดกลาง (16-30 ไร่) ร้อยละ 70.03 รองลงมาคือ มีสวนยางพาราขนาดเล็ก (2-15 ไร่) ร้อยละ 18.80 เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 96.19 ได้แหล่งเงินทุนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์(ธ.ก.ส.) เกษตรกรได้รับข่าวสารยางพาราจากผู้นำในท้องถิ่นมากที่สุด คือ ร้อยละ 47.68 รองลงมาได้แก่เจ้าหน้าที่ส่งเสริม ร้อยละ 37.61 อาชีพเดิมของเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 48.50 ประกอบอาชีพเกษตรกรรวม เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกยางพารา พันธุ์ RRIM 600 รองลงมาคือพันธุ์ RRIT 251 ร้อยละ 10.08

ฉลาด นันทโพธิ์เดช (2546) ศึกษาสภาพการผลิตและความต้องการบริการส่งเสริมการผลิตยางพาราของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในจังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีพื้นที่ทำการเกษตรต่อครัวเรือนโดยเฉลี่ย 46.26 ไร่ มีรายได้จากยางพารามากกว่าร้อยละ 75 ของรายได้รวม แหล่งเงินทุนที่ใช้ทำสวนยางของเกษตรกรคือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่มีหนี้สิน 55,440.94 บาท/ครัวเรือน ระยะเวลาปลูกยางพาราเฉลี่ย 6.87 ปี ขนาดพื้นที่ปลูกยางพาราเฉลี่ย 23.18 ไร่/ครัวเรือน ปัญหาที่สำคัญในการผลิตยางพาราได้แก่ มีเงินทุนไม่เพียงพอ สวนยางมีวัชพืชมาก ไฟไหม้สวนยางพาราและแรงงานกรีดยางขาดความชำนาญ ความต้องการของเกษตรกรต่อการบริการส่งเสริมการผลิตยางพารานั้น เกษตรกรมีความต้องการความรู้ การคัดชั้นยาง การผลิตยางแผ่นคุณภาพดี การรักษายาง การผสมปุ๋ยใช้เองกับสวนยาง และระบบการกรีดยางที่เหมาะสม โดยต้องการได้รับการส่งเสริม วิธีการไปเยี่ยมที่สวนยาง การใช้สื่อโทรทัศน์ การใช้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเป็นศูนย์กลางการส่งเสริม การฝึกอบรม และการทัศนศึกษาดูงาน เกษตรกรต้องการได้รับการสนับสนุนและบริการเกี่ยวกับการให้ห้อยคักรเกษตรกรเป็นแหล่งรับซื้อยางในท้องถิ่น การประกันราคาขาย การแทรกแซงราคา ในช่วงราคายางตกต่ำ การสนับสนุนโรงรมยาและโรงเก็บยางแก่กลุ่มปรับปรุงคุณภาพยางและจัดตั้งตลาดกลางยางพาราในท้องถิ่น

รัตนวรรณ รุณภัย และ เอมอร อังสุรัตน์ (2530) ได้ศึกษาถึงปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการส่งเสริมการปลูกยางพาราในจังหวัดระยอง ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนมากเป็นชาย อยู่ในวัยแรงงาน มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดที่เคยปลูกยาง จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 1-3 คน พื้นที่ถือครองส่วนมากมีขนาด 26-50 ไร่ การกรีดยางใช้ระบบกรีดยางวันเว้นวัน ปีละ 8-10 เดือน ผลผลิตยางแผ่นที่ได้ไม่ต่ำกว่า 10 แผ่นต่อวัน ขายผลผลิตให้พ่อค้าเร่ในราคากิโลกรัมละ 16-20 บาท รายได้จากยางพาราไม่ต่ำกว่า 30,000 ต่อปี เหตุผลในการปลูกยางพาราเนื่องจาก ขายผลผลิตได้ง่าย ไม่มีปัญหาเรื่องศัตรูพืช การลงทุนต่ำ และไม่ต้องใช้แรงงานมาก เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ และไม่ได้รับการฝึกอบรมด้านวิชาการยางพารา ปัญหาที่พบในการปลูกยางพารา ได้แก่ ขาดความรู้ในการใช้สารเคมี การป้องกันกำจัดศัตรูพืช ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ความต้องการในการเพิ่มผลผลิตและการปลูกยางพารา ได้แก่ ต้องการได้รับการฝึกอบรมด้านความรู้ทางวิชาการยางพารา ต้องการให้รัฐมีการประกันราคาขาย เกษตรกรส่วนมากมีความต้องการปลูกยางพาราเพิ่ม เพราะราคาขายได้ราคาขายดีกว่าพืชอื่นและต้องการได้รับเงินทุนสงเคราะห์

ประครอง ส่งเสริม (2541) ศึกษาถึงความต้องการของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการผลิตยางพาราในจังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรได้รับข่าวสารและแนะนำให้ปลูกยางพาราจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้รับการอบรม 1-2 ครั้ง/ปี ได้รับการส่งเสริมเป็นรายบุคคลและแบบกลุ่ม 1-2 ครั้ง/ปี ขนาดพื้นที่สวนยางของเกษตรกร 10-30 ไร่ ใช้ระยะปลูก 3x7 เมตร เกษตรกรใช้ใส่ปุ๋ยยางเฉลี่ย 22.30 กิโลกรัม/ไร่ ใส่ 2 ครั้ง/ปี กำจัดวัชพืชด้วยสารเคมี มีการตัดแต่งกิ่งยาง การกรีดยางใช้ระบบกรีดยางครั้งต้นวันเว้นวัน เวลากรีดยางตั้งแต่ 04.00-05.00 น. มีจำนวนเวลากรีดยาง 4-6 เดือน/ปี ผลผลิตยางเฉลี่ย 39 กิโลกรัม/ต้น ปัญหาที่สำคัญได้แก่ เงินทุนไม่เพียงพอ ไม่ทราบแหล่งรับซื้อยาง ราคาขายไม่ดี ยังขาดความรู้ด้านการผลิต ขาดแรงงานในการกรีดยาง ไม่มีการแนะนำติดตามจากเจ้าหน้าที่ ปัจจัยการผลิตยางพาราไม่เพียงพอ ไม่มีการจัดตั้งกลุ่มการผลิต ความรู้และการผลิตยางพาราที่เกษตรกรมีความต้องการระดับมาก ได้แก่ การปลูกด้วยยางชำถุง การตัดแต่งกิ่งยาง การขยายพันธุ์ยาง การกรีดยาง วิธีการทำยางแผ่นดิบ การทำยางแผ่นรมควัน การทำยางแท่ง การทำยางเคาพ การทำน้ำยางข้น โรคยางและการป้องกันรักษา รูปแบบและวิธีการส่งเสริมที่เกษตรกรต้องการระดับมาก ได้แก่ การเยี่ยม การประชุมกลุ่ม การอบรม การทัศนศึกษาดูงาน สำหรับการบริการและสนับสนุนการผลิตที่เกษตรกรต้องการระดับมาก ได้แก่ สินเชื่อเพื่อการเกษตร ปัจจัยการผลิต แหล่งรับซื้อผลผลิต การประกันราคาผลผลิต การรวมกลุ่มเพื่อการผลิต และแหล่งให้คำปรึกษา

เลิศ ประจันพล (2543) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรในอำเภอเมือง จังหวัดเลย ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นชาย จบการศึกษาต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อายุเฉลี่ย 47 ปี ไม่เคยเป็นผู้นำชุมชน เป็นสมาชิก ธกส. ระยะเวลาเฉลี่ยที่อาศัยในชุมชน 36 ปี สมาชิกในครัวเรือน 4 คน แรงงานในครัวเรือน เฉลี่ย 3 คน มีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 32 ไร่ เอกสารสิทธิ์ที่ดินเป็นประเภท ส.ป.ก. สค.1 ครอบครอง ไม่มีประสบการณ์ในการปลูกยางพารา

ก่อน ตัดสินใจปลูกยางพาราด้วยตนเอง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกยางพาราในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน คือ (1) ด้านสังคมเศรษฐกิจ ได้แก่ ชนิดประเภทเอกสารสิทธิ์ในการถือครองที่ดิน ภาวะหนี้สินของเกษตรกร จำนวนแรงงานในครอบครัว (2) ด้านกายภาพ ได้แก่ ระยะทางระหว่างที่พักถึงสวนยางพารา สภาพพื้นที่ปลูกยางพารา ขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา (3) ด้านการส่งเสริมและสื่อสาร ได้แก่ การติดต่อและรับบริการจากหน่วยงานส่งเสริมที่เกี่ยวข้อง การศึกษาดูงานด้านการเกษตร การฝึกอบรมด้านการเกษตร การได้รับข่าวสารจากสื่อต่างๆ

สุรจิต ภูภักดิ์ และคณะ (2550) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ระบบฟาร์มวนเกษตรที่มียางพาราเป็นพืชหลัก กรณีศึกษาแปลงยางพาราในจังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า ยางพารามีวงจรการผลิตหลายปีผลตอบแทนต้องรอปีที่ 9-12 หลังการปลูก เกษตรกรจำเป็นต้องมีเงินลงทุนมาก นอกจากนั้นยังมีการลงทุนที่สูงเมื่อเทียบกับพืชเดิมที่ปลูก เช่น ข้าว อ้อย ปอ มันสำปะหลัง ถ้าเกษตรกรใช้แรงงานในครัวเรือนจะมีรายได้เพิ่มขึ้นสองเท่า ถ้ามีแรงงานในครัวเรือน 2 คน ไม่ควรปลูกเกิน 15 ไร่

ประภาภรณ์ คำโอพาธ (2546) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุน ผลตอบแทนของการลงทุนระหว่างการปลูกยางพาราและอ้อยในอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรที่ใช้ทุนของตัวเองและได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาลมีความเป็นไปได้ในการลงทุนหรือ การปลูกยางพาราให้ผลตอบแทนคุ้มค่าต่อการลงทุน แต่ ในกรณีที่ไม่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาล หากดอกเบียสูงกว่าร้อยละ 10 ก็จะได้รับผลตอบแทนไม่คุ้มค่าการลงทุน

นิตยา รักศีล (2550) ได้ศึกษาสภาพการผลิตยางพาราและความต้องการการส่งเสริมผู้ปลูกยางพารา ในอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพารา พบว่าเกษตรกรมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ความต้องการวิธีการส่งเสริมและการถ่ายทอดความรู้ พบว่าเกษตรกรมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ความต้องการด้านการบริการและสนับสนุนด้านการผลิตและการตลาด พบว่าเกษตรกรมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบลักษณะพื้นฐานด้านสังคม เศรษฐกิจ และสภาพการผลิตยางพารากับความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราพบว่า เกษตรกรมีลักษณะพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ อายุ ประสบการณ์การปลูกยางพารา และสภาพการผลิตยางพารา ได้แก่ การปฏิบัติบำรุงรักษา การกรีดยาง แตกต่างกัน มีผลต่อความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05)

ฐิตินันท์ คชนิล (2551) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกยางพาราของเกษตรกรในจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรร้อยละ 51 เป็นชาย อายุเฉลี่ย 47.31 ปี เกษตรกรร้อยละ 80.40 แต่งงานแล้ว และร้อยละ 58.90 จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เกษตรกร

ร้อยละ 99.30 ได้เงินทุนทำสวนยางจาก ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ เกษตรกรมีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรเฉลี่ย 32.44 ไร่ และพื้นที่ปลูกยางพาราเฉลี่ย 13.15 ไร่ เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามีแรงงานเฉลี่ย 3.62 คน มีรายได้ในภาคการเกษตรเฉลี่ย 51,794.15 บาทต่อปี เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากเพื่อนบ้านเป็นส่วนใหญ่ เกษตรกรเข้าร่วมการฝึกอบรมของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การปลูกยางพารา ปีละ 3-4 ครั้ง พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกร ได้แก่ 1. จำนวนแรงงานในครัวเรือน 2. รายจ่ายในการลงทุนทำสวนยางในแต่ละปี 3.ทัศนคติของเกษตรกรต่อการทำสวนยาง

จากการตรวจเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผ่านมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2530-2553 ซึ่งในระยะเวลา 23 ปีที่ผ่านมา ผู้วิจัยสามารถสรุปปัจจัยที่น่ามีผลการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส ความรู้ในการผลิตยางพารา รายจ่ายต่อปีของครัวเรือน จำนวนพื้นที่ปลูกยางพารา จำนวนแรงงาน และการรับข้อมูลข่าวสาร

สมมติฐานการวิจัย

ในงานวิจัยครั้งนี้ มีสมมติฐานการวิจัย คือ

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร สามารถแยกเป็นสมมติฐานย่อยดังนี้ คือ

สมมติฐานที่ 1.1 เพศ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

สมมติฐานที่ 1.2 อายุ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

สมมติฐานที่ 1.3 สถานภาพการสมรส มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านความรู้ในการผลิตยางพารา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร สามารถแยกเป็นสมมติฐานย่อยดังนี้ คือ

สมมติฐานที่ 3.1 รายจ่ายต่อปีของครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

สมมติฐานที่ 3.2 จำนวนพื้นที่ปลูกยางพารา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

สมมติฐานที่ 3.3 จำนวนแรงงาน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยด้านสังคม มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

สมมติฐานที่ 4.1 การรับข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

สมมติฐานที่ 4.1.1 การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคล มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

สมมติฐานที่ 4.1.2 การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

สมมติฐานที่ 4.1.3 การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อกิจกรรม มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

สมมติฐานที่ 4.2 ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent variables) ประกอบด้วย

1.1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

1.1.1 เพศ

1.1.2 อายุ

1.1.3 สถานภาพการสมรส

1.2 ปัจจัยด้านความรู้ในการผลิตยางพารา

1.3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

1.3.1 รายจ่ายต่อปีของครัวเรือน

1.3.2 จำนวนพื้นที่ปลูกยางพารา

1.3.3 จำนวนแรงงาน

1.4 ปัจจัยด้านสังคม

1.4.1 การรับข้อมูลข่าวสาร

1.4.2 ระดับการศึกษา

2. ตัวแปรตาม (dependent variable) ได้แก่ การตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร ในอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน

2.1 ด้านผลผลิตยางพารา

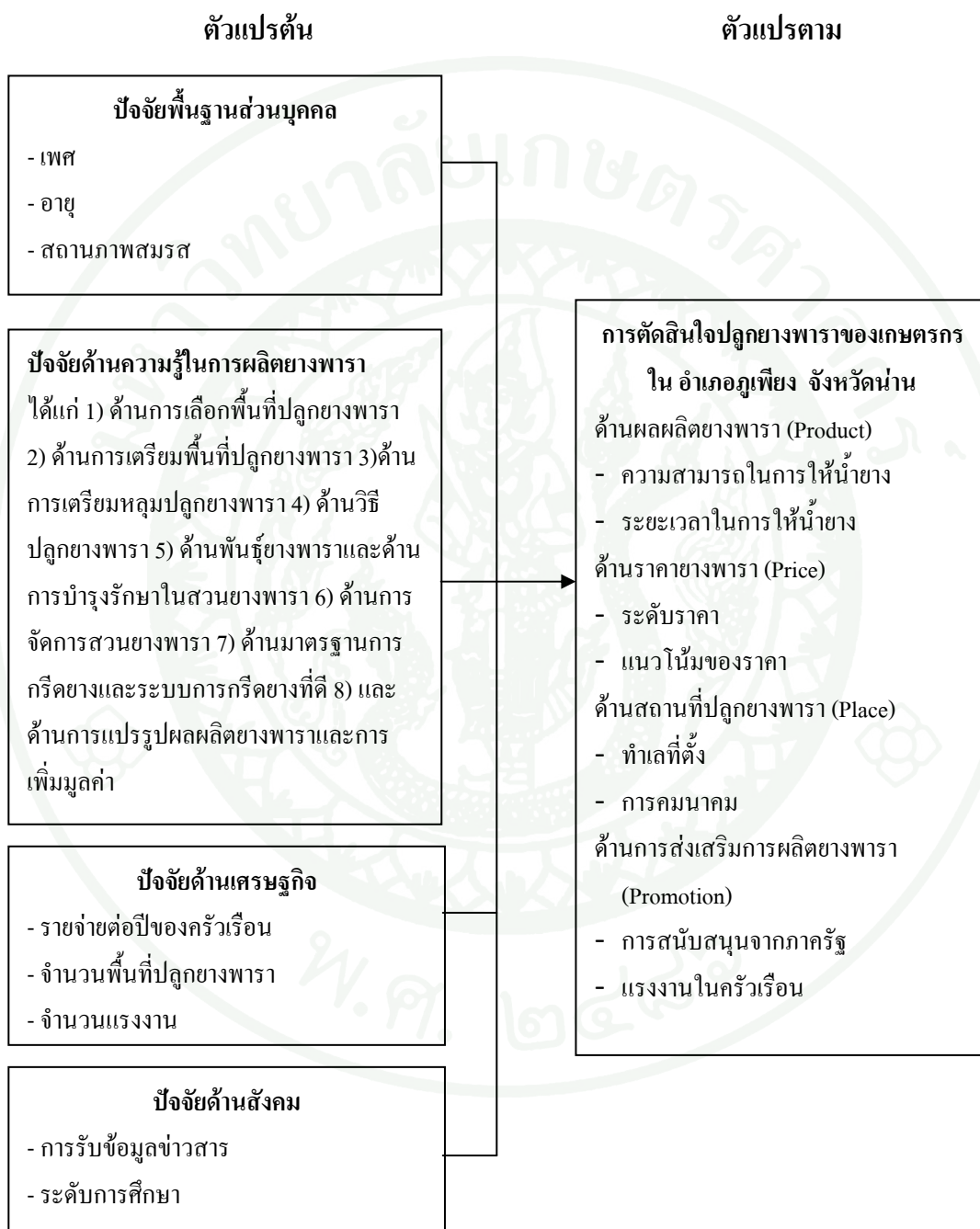
2.2 ด้านราคายางพารา

2.3 ด้านสถานที่

2.4 การส่งเสริมการผลิตยางพารา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการปลูกยางพาราของเกษตรกร อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในอำเภอภูเพียง ทั้งหมด 372 คน (สำนักงานเกษตรอำเภอภูเพียง, 2554)

กลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดจังหวัดที่จะใช้ในการวิจัย คือ จังหวัดน่าน ซึ่งประกอบด้วย 15 อำเภอ ดังนี้ อำเภอเมือง อำเภอแม่จริม อำเภอบ้านหลวง อำเภอนาน้อย อำเภอปัว อำเภอท่าช้าง อำเภอเวียงสา อำเภอทุ่งช้าง อำเภอเชียงกลาง อำเภอนาหมื่น อำเภอสันติสุข อำเภอป่อเกล้า อำเภอสองแคว อำเภอภูเพียง และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ

ขั้นตอนที่ 2 คัดเลือกอำเภอที่จะใช้ในการวิจัย ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง Purposive sampling สำหรับอำเภอที่คัดเลือกได้ คือ อำเภอภูเพียง เนื่องจากในอดีตอำเภอภูเพียงปลูกข้าวโพดมากที่สุด แต่ในปัจจุบันเกษตรกรในอำเภอภูเพียงหันมาปลูกยางพารา มากที่สุดในจังหวัดน่าน ซึ่งในอำเภอภูเพียง ประกอบด้วย 7 ตำบล ดังนี้ ตำบลน้ำแก่น ตำบลนาบึง ตำบลท่าข้าว ตำบลฝานแก้ว ตำบลม่วงตึ๊ด ตำบลน้ำเกีฮัน และตำบลเมืองจัน มีประชากรรวมทั้งสิ้น 372 คน

ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยใช้วิธีการคำนวณขนาดตัวอย่าง (sample size) โดยใช้การคำนวณสูตรของ Cochran (1967) (สุรินทร์ นิชมาทกุล, 2548) จากขนาดตัวอย่างประชากรทั้งหมด 372 คน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1+d^2N}$$

เมื่อ n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนหน่วยประชากร (= 372)
 d = ความคลาดเคลื่อนเนื่องจากกลุ่มตัวอย่าง (= 0.05)

$$\text{แทนค่า } n = \frac{372}{1+(0.05)^2 372} = 193 \text{ คน}$$

ฉะนั้น ขนาดจำนวนประชากร 372 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ 193 คน

ขั้นตอนที่ 4 กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่ทำการศึกษจากจำนวนประชากรทั้งหมดในแต่ละตำบล กำหนดตามสูตรการหาจำนวนตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิชนิดสุ่มแบบสัดส่วน (Proportional Stratified Sampling) จากสูตร (สุรินทร์ นิชมาทกุล, 2548)

$$n_i = N_i \frac{n}{N}$$

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล
 n_i = ตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างที่เก็บรวบรวมข้อมูล
 N = จำนวนเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราทั้งหมด
 N_i = จำนวนประชากรแต่ละตำบล

ซึ่งได้เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 193 คน ปรากฏผลในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนประชากรและจำนวนตัวอย่างจำแนกเป็นรายตำบล

ตำบล	ประชากร(คน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
น้ำแก่น	129	67
นาบึง	13	7
ทำน้าว	3	1
ฝานแก้ว	130	67
ม่วงตีด	1	1
น้ำเกียน	62	32
เมืองจั่ง	34	18
รวม	372	193

ขั้นตอนที่ 5 สุ่มรายชื่อจำนวนตัวอย่างในแต่ละตำบลโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลากให้ได้กลุ่มตัวอย่าง 193

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview Schedule) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีลักษณะคำถามปลายปิด (Close Question) และคำถามปลายเปิด (Open-Ended Question) โดยแบ่งเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านความรู้ในการผลิตยางพารา

ตอนที่ 3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ตอนที่ 4 ปัจจัยด้านสังคม

ตอนที่ 5 การตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

ตอนที่ 6 ปัญหา และข้อเสนอแนะของเกษตรกร

การวัดตัวแปร

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

เพศ กำหนดวัดแบบสเกลนามบัญญัติ (Nominal Scale) วัดจากเพศของเกษตรกรผู้ที่ปลูกยางพารา

อายุ กำหนดการวัดแบบอัตราส่วน (Ratio Scale) วัดจากจำนวนปีเต็มของเกษตรกร ซึ่งนับจากปีที่เกิดจนถึงวันที่ให้ข้อมูล อายุเกิน 6 เดือนให้ปัดเป็น 1 ปีเต็ม หน่วยเป็นปี

สถานภาพการสมรส กำหนดการวัดแบบสเกลนามบัญญัติ (Nominal Scale) วัดจากสถานะการครองคู่ในปัจจุบันของเกษตรกร ได้แก่ โสด สมรส และหย่าร้าง/หม้าย

ระยะเวลาในการปลูกยางพารา กำหนดการวัดแบบอัตราส่วน (Ratio Scale) วัดจากระยะเวลาในการปลูกยางพาราของเกษตรกรตั้งแต่เริ่มปลูกจนถึงปี พ.ศ. 2556 มีหน่วยเป็นปี

ปัจจัยด้านความรู้ในการผลิตยางพารา หมายถึง ความสามารถในการจำแบ่งออกเป็นความรู้เกี่ยวกับเนื้อเรื่องซึ่งเป็นข้อเท็จจริง วิธีดำเนินงาน และหลักการเกี่ยวกับยางพารา ทั้งหมด 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการเลือกพื้นที่ปลูกยางพารา ด้านการเตรียมพื้นที่ปลูกยางพารา ด้านการเตรียมหลุมปลูกยางพารา ด้านวิธีปลูกยางพารา ด้านพันธุ์ยางพาราและด้านการบำรุงรักษาในสวนยางพารา ด้านการจัดการสวนยางพารา ด้านมาตรฐานการกรีดยางและระบบการกรีดยางที่ดี และด้านการแปรรูปผลผลิตยางพาราและการเพิ่มมูลค่า จำนวน 35 ข้อ โดยให้พิจารณาว่าคำตอบนั้นรู้หรือไม่รู้ และมีการกำหนดค่าคะแนน คือ

รู้ มีค่าคะแนน 1 คะแนน

ไม่รู้ มีค่าคะแนน 0 คะแนน

คำนวณช่วงกว้างระหว่างชั้น จากสูตร (สุรินทร์ นิยมางกูร, 2548)

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น} &= \text{พิสัย/จำนวนชั้น} \\ &= (\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด})/\text{จำนวนชั้น} \\ &= (35-0)/3 \\ &= 11.66 \end{aligned}$$

ดังนั้น จึงกำหนดช่วงคะแนนสำหรับพิจารณา ดังนี้

คะแนนระหว่าง	0.00 – 11.66	หมายถึง	ระดับความรู้น้อย
คะแนนระหว่าง	11.67 – 23.32	หมายถึง	ระดับความรู้ปานกลาง
คะแนนระหว่าง	23.33 – 35.00	หมายถึง	ระดับความรู้มาก

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

รายได้ต่อปีของครัวเรือน(ปี พ.ศ.2555) กำหนดวัดแบบอัตราส่วน (Ratio Scale) วัดจากรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนเกษตรกรซึ่งเป็นรายได้จากการขายผลผลิตยางพารา รายได้จากการประกอบอาชีพเสริมทางการเกษตร และอาชีพเสริมนอกภาคการเกษตร โดยไม่หักค่าใช้จ่ายในปีการผลิต ในปีพ.ศ. 2555 หน่วยบาทต่อปี

รายจ่ายต่อปีของครัวเรือน กำหนดวัดแบบอัตราส่วน (Ratio Scale) วัดจากค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนเกษตรกรที่ใช้ในปี พ.ศ. 2555 หน่วยบาทต่อปี

จำนวนพื้นที่ปลูกยางพารา กำหนดการวัดแบบอัตราส่วน (Ratio Scale) วัดจากปริมาณพื้นที่ทั้งหมดที่เกษตรกรปลูกยางพารา มีหน่วยเป็นไร่

จำนวนแรงงาน กำหนดการวัดแบบอัตราส่วน (Ratio Scale) วัดจากจำนวนแรงงานในการทำสวนยางพาราทั้งหมดในครัวเรือนของเกษตรกรและแรงงานที่เกษตรกรจ้างเพื่อทำสวนยางพารา มีหน่วยเป็นคน

ปัจจัยด้านสังคม

การรับข้อมูลข่าวสาร หมายถึง แหล่งข่าวสารเกี่ยวกับยางพาราที่เกษตรกรได้รับ ได้แก่ การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับยางพาราของเกษตรกรจากสื่อบุคคล สื่อมวลชน และสื่อกิจกรรม

1. สื่อบุคคล ได้แก่ เพื่อนเกษตรกร ผู้นำท้องถิ่น ญาติ/พี่น้อง และเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
2. สื่อมวลชน ได้แก่ รายการวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วารสารทางการเกษตร
3. สื่อกิจกรรม ได้แก่ การเข้ารับการฝึกอบรม การประชุม การสาธิต การศึกษาดูงาน และนิทรรศการที่จัดขึ้นในท้องถิ่น

ระดับการศึกษา กำหนดการวัดแบบเรียงลำดับ (ordinal Scale) วัดจากระดับการศึกษาสูงสุดของเกษตรกร ได้แก่ ต่ำกว่าประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา โดยแบ่งเป็น

ต่ำกว่าประถมศึกษา	คือ	ไม่ได้เรียน
ประถมศึกษา	คือ	ประถมศึกษาปีที่ 1-6
มัธยมศึกษา	คือ	มัธยมศึกษาปีที่ 1-6 หรือเทียบเท่า
อุดมศึกษา	คือ	ปริญญาตรีขึ้นไปหรือเทียบเท่า

การเป็นสมาชิกกลุ่ม กำหนดวัดแบบสเกลนามบัญญัติ (Nominal Scale) วัดจากการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มของเกษตรกร ได้แก่ กลุ่มสมาชิก ธ.ก.ส. กลุ่มสมาชิกเกษตรกร กลุ่มสมาชิกสหกรณ์การเกษตร และกลุ่มสมาชิกกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สทย.)

การตัดสินใจในการปลูกยางพาราของเกษตรกร กำหนดวัดแบบสเกลอันดับ (Interval Scale) วัดจากระดับความคิดเห็นในการตัดสินใจของเกษตรกร ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 3 ระดับโดยให้คะแนนดังนี้

มาก	=	3	คะแนน
ปานกลาง	=	2	คะแนน
น้อย	=	1	คะแนน

คำนวณช่วงกว้างระหว่างชั้น จากสูตร (สุรินทร์ นียมามงกูร, 2548)

$$\begin{aligned} \text{อันดับภาคชั้น} &= \text{พิสัย/จำนวนชั้น} \\ &= (\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด})/\text{จำนวนชั้น} \\ &= (3-1)/3 = 0.66 \end{aligned}$$

ดังนั้น จึงกำหนดช่วงคะแนนสำหรับพิจารณา ดังนี้

คะแนนระหว่าง	2.33-3.00	มีผลต่อการตัดสินใจมาก
คะแนนระหว่าง	1.67-2.32	มีผลต่อการตัดสินใจปานกลาง
คะแนนระหว่าง	1.00-1.66	มีผลต่อการตัดสินใจน้อย

การทดสอบเครื่องมือ

1. ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์จากข้อมูลเกี่ยวกับยางพาราจากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) สถาบันวิจัยยางพารา กรมส่งเสริมการเกษตร โดยใช้ GAP (Good Agricultural Practice) เป็นกรอบแนวคิดหลักในการวิจัย เพื่อใช้รวบรวมข้อมูลต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ จากนั้นได้นำเสนอเครื่องมือต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความตรงของเนื้อหาและแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ

2. การทดสอบความเชื่อมั่น เพื่อให้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมีความถูกต้องและสมบูรณ์ เพื่อหาข้อบกพร่องของแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยจึงได้นำแบบสัมภาษณ์ไปทดสอบกับเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในอำเภอเพียง จังหวัดน่าน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน แล้วนำผลการวิเคราะห์มาหาค่าความเชื่อมั่น Kuder - Richardson และ Cronbach -Alpha (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ในส่วนของความรู้ในการผลิตยางพารามีค่าเท่ากับ 0.731 และส่วนของการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรมีค่าเท่ากับ 0.708

3. นำผลการทดสอบที่ได้มาทำการปรับปรุงแก้ไขและตรวจสอบโดยคณะกรรมการที่ปรึกษา คือรองศาสตราจารย์สุวิสา พัฒนเกียรติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์ ดร.พัฒนา สุขประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์อีกครั้งก่อนที่จะนำไปสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการสัมภาษณ์เบื้องต้นกับเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในอำเภอ ในอำเภอเพียง จังหวัดน่าน

2. ข้อมูลทุติยภูมิ ได้ค้นคว้าจากตำรา วารสาร รายงาน เอกสารวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้

3. หลังจากได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เบื้องต้น ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในอำเภอเพียง จังหวัดน่าน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยนำหนังสือราชการขอความอนุเคราะห์อำนาจความสะดวก ในการรวบรวม ข้อมูลที่ออกโดยภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ในการวิจัยแก่เกษตรกรอำเภอ อำเภอเพียง จังหวัดน่าน

3.2 ผู้วิจัยประสานงานแก่เกษตรกรอำเภอ อำเภอเพียง จังหวัดน่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการประสานงานและนัดหมายเกษตรกร

3.3 ผู้วิจัยชี้แจงทำความเข้าใจกับเกษตรกร เพื่อให้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย พร้อมทั้งได้อธิบายถึงคำถามเป็นรายข้อ แล้วดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน โดยวิธีการสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายบุคคล จนครบตามเป้าหมาย คือ 193 คน

4. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ แปลผล สรุป และรายงานผลการวิจัยทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บมาได้มาทำการวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยด้านความรู้ในการผลิตยางพารา ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคม และการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การวิเคราะห์เชิงอนุมาน โดยใช้ค่าไคสแควร์ (Chi-square test) เพื่อวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ความรู้ในการผลิตยางพารา รายจ่ายต่อปีของครัวเรือน จำนวนพื้นที่ในการปลูกยางพารา จำนวนแรงงาน การรับข้อมูลข่าวสาร และระดับการศึกษา กับการตัดสินใจในการปลูกยางพาราของเกษตรกร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และ 0.05

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตามรายชื่อจากสำนักงานเกษตรอำเภอกู่เพียง ได้แบ่งผลการวิจัยออกเป็น 7 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกร

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านความรู้ในการผลิตยางพารา

ตอนที่ 3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของเกษตรกร

ตอนที่ 4 ปัจจัยด้านสังคมของเกษตรกร

ตอนที่ 5 การตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

ตอนที่ 6 การทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 7 ปัญหา และข้อเสนอแนะของเกษตรกร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

(n = 193)

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	178	92.2
หญิง	15	7.8
อายุ		
น้อยกว่า 40 ปี	56	29.0
40 – 50 ปี	56	29.0
มากกว่า 50 ปี	81	42.0
Mean = 46.91ปี S.D. = 11.71ปี Minimum = 26ปี Maximum = 70ปี		
สถานภาพสมรส		
โสด/หย่าร้าง/หม้าย	46	23.8
สมรส	147	76.2
ระยะเวลาในการปลูกยางพารา		
1– 4 ปี	70	36.2
5 – 8 ปี	48	24.9
8 ปีขึ้นไป	75	38.9
Mean = 6.42ปี S.D. = 2.95ปี Minimum = 1ปี Maximum = 19ปี		

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในตารางที่ 8 สรุปได้ดังนี้ คือ

เพศ พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 92.2) และเพศหญิง (ร้อยละ 7.8)

อายุ พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีอายุมากกว่า 50 ปี (ร้อยละ 42.0) รองลงมา คือ มีอายุน้อยกว่า 40 ปี และ 40 - 50 ปี (ร้อยละ 29.0) โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 46.91 ปี

สถานภาพสมรส พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส (ร้อยละ 76.2) และ โสด/หย่าร้าง/หม้าย (ร้อยละ 23.8)

ระยะเวลาในการปลูกยางพารา พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีระยะเวลาในการปลูกยางพารา 5-8 ปี (ร้อยละ 24.9) รองลงมา คือ มีระยะเวลาปลูก 1- 4 ปี และ 8 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 36.2 และ 38.9 ตามลำดับ) โดยมีระยะเวลาในการปลูกยางพาราเฉลี่ยเท่ากับ 6.42 ปี

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านความรู้ในการผลิตยางพารา

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลปัจจัยด้านความรู้ในการผลิตยางพารา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามปัจจัยด้านความรู้ในการผลิตยางพารา

(n = 193)

ปัจจัยด้านความรู้ในการผลิตยางพารา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความรู้ก่อนตัดสินใจปลูกยางพารา		
ไม่มี	21	10.9
มี	172	89.1
แหล่งความรู้ที่ได้รับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
สื่อเผยแพร่ทั่วไป	72	36.5
การฝึกอบรม	96	48.7
ประสบการณ์ตรงจากการทำสวนยาง	29	14.8

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านความรู้ในการผลิตยางพาราของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในตารางที่ 9 สรุปได้ดังนี้ คือ

ความรู้ก่อนตัดสินใจปลูกยางพารา พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ ก่อนตัดสินใจปลูกยางพารา (ร้อยละ 89.1) และไม่มีความรู้ (ร้อยละ 10.9)

แหล่งความรู้ที่ได้รับ พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากได้รับความรู้จากการฝึกอบรม (ร้อยละ 48.7) รองลงมา คือ ได้รับความรู้จากสื่อเผยแพร่ทั่วไป (ร้อยละ 36.5) และได้รับความรู้จาก ประสบการณ์ตรงจากการทำสวนยาง (ร้อยละ 14.8)

ตารางที่ 10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับการ ผลิตยางพาราของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

(n = 193)

ความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพารา	ตอบถูกต้อง (ร้อยละ)	ตอบผิด (ร้อยละ)	\bar{X}	S.D.
การเลือกพื้นที่ปลูกยางพารา				
1. พื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกยางพาราควรมี ความสูงจากระดับน้ำทะเลไม่เกิน 600 เมตร	186 (96.4)	7 (3.6)	0.96 ^{1/}	0.187
2. พื้นที่ปลูกยางพาราควรเป็นพื้นที่ราบหรือมี ความลาดเอียงไม่เกิน 35 องศา	186 (96.4)	7 (3.6)	0.96 ^{1/}	0.187
3. พื้นที่ปลูกยางพาราต้องไม่มีน้ำขัง การระบาย น้ำและการถ่ายเทอากาศดี	162 (83.9)	31 (16.1)	0.84 ^{6/}	0.368
4. ดินต้องมีความสมบูรณ์ หน้าดินลึกไม่น้อย กว่า 1 เมตร และไม่มีชั้นหินแข็งหรือดินดาน	102 (52.8)	91 (47.2)	0.53 ^{18/}	0.500
5. มีฝนตกเฉลี่ยอยู่ระหว่างปีละ 120-150 วัน	124 (64.2)	69 (35.8)	0.64 ^{13/}	0.481
ด้านการเลือกพื้นที่ปลูกยางพาราโดยเฉลี่ย			0.79	0.345

ตารางที่ 10 (ต่อ)

(n = 193)

ความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพารา	ตอบถูกต้อง (ร้อยละ)	ตอบผิด (ร้อยละ)	\bar{X}	S.D.
การเตรียมพื้นที่ปลูกยางพารา				
6. การวางแผนปลูกในพื้นที่ลาดเทหากพื้นที่ของท่านมีความลาดเอียงเกิน 15 องศา ต้องทำขั้นบันได	166 (86.0)	27 (14.0)	0.86 ^{5/}	0.348
7. การทำขั้นบันไดเป็นการป้องกันการพังทลายของหน้าดิน	174 (90.2)	19 (9.8)	0.90 ^{2/}	0.299
8. ระยะปลูกในบริเวณพื้นที่ราบ คือ 3x6 เมตร หรือ 3x7 เมตร	151 (78.2)	42 (21.8)	0.78 ^{8/}	0.414
9. ระยะปลูกในบริเวณพื้นที่ลาดเท คือ 3x8 เมตร	151 (78.2)	42 (21.8)	0.78 ^{8/}	0.414
ด้านการเตรียมพื้นที่ปลูกยางพาราโดยเฉลี่ย			0.83	0.369
การเตรียมหลุมปลูกยางพารา				
10. การเตรียมหลุมปลูก ควรมีขนาด เท่ากับ 50x50x50 เซนติเมตร (กว้างxยาวxลึก)	153 (79.3)	40 (20.7)	0.79 ^{7/}	0.406
11. เมื่อขุดหลุมให้แบ่งดินออกเป็น 2 กอง คือ ดินชั้นบนและดินชั้นล่าง ผึ่งแดดไว้ประมาณ 10 วัน เพื่อให้ดินแห้งก่อนการปลูก	100 (51.8)	93 (48.2)	0.52 ^{19/}	0.501
ด้านการเตรียมหลุมปลูกยางพาราโดยเฉลี่ย			0.66	0.454
วิธีปลูกยางพารา				
12. การปลูกยางพาราด้วยต้นตอตาและต้นยางชำถุง ปัจจุบันได้รับความนิยมมากกว่าการปลูกด้วยเมล็ดแล้วตัดตาในแปลงเนื่องจากมีความยุ่งยากและเสียค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา	109 (56.5)	84 (43.5)	0.56 ^{17/}	0.497
13. การปลูกยางพาราด้วยต้นตอตาและต้นยางชำถุง ควรนำดินที่ผสมปุ๋ยฟอสเฟตใส่รองก้นหลุมก่อนปลูก	96 (49.7)	97 (50.3)	0.50 ^{20/}	0.501

ตารางที่ 10 (ต่อ)

(n = 193)

ความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพารา	ตอบถูกต้อง (ร้อยละ)	ตอบผิด (ร้อยละ)	\bar{X}	S.D.
14. ก่อนการปลูกด้วยต้นยางชำถุงต้องนำต้นยางชำถุงไปตัดดินก้นถุงออกประมาณ 1 นิ้ว เพื่อตัดปลายรากที่คดงอ	152 (78.8)	41 (21.2)	0.79 ^{7/}	0.410
15. หลังจากที่ปลูกยางพาราแล้วอาจมีต้นยางพาราบางส่วนที่ตาย จึงควรมีการปลูกซ่อมให้เสร็จภายในฤดูฝนนั้น	145 (75.1)	48 (24.9)	0.75 ^{9/}	0.433
ด้านวิธีปลูกยางพาราโดยเฉลี่ย			0.65	0.460
พันธุ์ยางพาราและการบำรุงรักษาในสวนยางพารา				
16. ในการเลือกพันธุ์ยางพารามาปลูกควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการปลูก คือ ให้ผลผลิตสูง มีการเจริญเติบโตดี มีความเหมาะสมต่อสภาพพื้นที่ ด้านทานโรคและด้านทานลมได้ดี	136 (70.5)	57 (29.5)	0.70 ^{10/}	0.457
17. ควรหมั่นตัดแต่งกิ่งเป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ หลังจากปลูก 2 เดือน เพื่อให้ลำต้นเรียบ สะดวกต่อการเปิดกรีด	127 (65.8)	66 (34.2)	0.66 ^{12/}	0.476
18. ต้นยางที่เกิดความเสียหายจากแรงลม ควรตัดแต่งกิ่งที่ฉีกขาดออก เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายต่อไป	115 (59.6)	78 (40.4)	0.60 ^{16/}	0.492
19. หลังตัดแต่งกิ่งควรใช้ปูนขาว หรือปูนแดงทาบริเวณแผลที่ตัดเพื่อไม่ให้เชื้อราเข้าไปทำลายบาดแผล	77 (39.9)	116 (60.1)	0.40 ^{24/}	0.491
20. การใส่ปุ๋ยยางพาราก่อนเปิดกรีด ถ้าเป็นที่ราบควรใส่แบบหลุม แต่ถ้าเป็นที่ลาดชันควรใส่แบบหว่าน	132 (68.4)	61 (31.6)	0.68 ^{11/}	0.466
21. การใส่ปุ๋ยยางพาราก่อนเปิดกรีดควรใส่ปีละ 2 ครั้ง ครั้งแรกประมาณเดือนเมษายน - พฤษภาคม ครั้งที่สอง ใส่เดือน สิงหาคม - กันยายน	171 (88.6)	22 (11.4)	0.89 ^{3/}	0.319
ด้านพันธุ์ยางพาราและการบำรุงรักษาในสวนยางพาราโดยเฉลี่ย			0.66	0.450

ตารางที่ 10 (ต่อ)

(n = 193)

ความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพารา	ตอบถูกต้อง (ร้อยละ)	ตอบผิด (ร้อยละ)	\bar{X}	S.D.
การจัดการสวนยางพารา				
22. ในการกำจัดวัชพืชในสวนยางพารา หากเกษตรกรใช้สารเคมีอาจก่อให้เกิดมลพิษต่อสภาพแวดล้อม และเสียค่าใช้จ่ายสูงขึ้น	167 (86.5)	26 (13.5)	0.87 ^{4/}	0.342
23. การปลูกพืชคลุมดิน ในระยะแรกของการปลูกยางพารา จะช่วยเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน ป้องกันการพังทลายของดิน และช่วยควบคุมวัชพืช	128 (66.3)	65 (33.7)	0.66 ^{12/}	0.474
24. การป้องกันไฟในหน้าแล้งควรมีการทำแนวกันไฟโดยการไถหรือขุดตากวัชพืช หรือเศษซากพืชมีแนวกว้างไม่ต่ำกว่า 5 เมตรภายในสวนระหว่างแถวยาง	131 (67.9)	62 (32.1)	0.68 ^{11/}	0.468
25. ในกรณีที่สวนยางถูกไฟไหม้ควรรีบน้ำปูนขาวผสมเกลือแกงทาลำต้น	95 (49.2)	98 (50.8)	0.49 ^{21/}	0.501
ด้านการจัดการสวนยางพาราโดยเฉลี่ย			0.68	0.446
มาตรฐานการกรีดยางและระบบการกรีดยางที่ดี				
26. ขนาดของต้นยางที่จะเปิดกรีดได้วัดที่ระดับความสูงจากพื้นดิน 150 เซนติเมตร ต้องมีขนาดเส้นรอบต้น 50 เซนติเมตรขึ้นไป	101 (52.3)	92 (47.7)	0.52 ^{19/}	0.501
27. การกรีดยางเพื่อให้มีน้ำยางมากจะต้องกรีดให้ไกลเยื่อแคมเบียมมากที่สุด คือประมาณ 1 มิลลิเมตร	121 (62.7)	72 (37.3)	0.63 ^{14/}	0.485
28. ตัดรางรองน้ำยาง ห่างจากรอยกรีดด้านหน้าลงมา 30 เซนติเมตร และติดลวดรับถ้วยน้ำยางให้ห่างจากลิ้นรับน้ำยางลงประมาณ 10 เซนติเมตร	119 (61.7)	74 (38.3)	0.62 ^{15/}	0.487
29. เวลาที่เหมาะสมในการกรีดยางควรเป็นเวลาเช้าที่สามารถมองเห็นต้นยางได้ชัดเจน	103 (53.4)	90 (46.6)	0.53 ^{18/}	0.500
ด้านมาตรฐานการกรีดยางและระบบการกรีดยางที่ดีโดยเฉลี่ย			0.58	0.493

ตารางที่ 10 (ต่อ)

(n = 193)

ความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพารา	ตอบถูกต้อง (ร้อยละ)	ตอบผิด (ร้อยละ)	\bar{X}	S.D.
การแปรรูปผลผลิตยางพาราและการเพิ่มมูลค่า				
30. การรวบรวมน้ำยางไม่ควรใส่ขี้ยางและเศษไม้ลงในถังเก็บน้ำยาง เพราะจะทำให้น้ำยางสกปรก และจับตัวเป็นก้อนเร็วขึ้น	96 (49.7)	97 (50.3)	0.50 ^{20/}	0.501
31. เพื่อให้ยางแข็งตัวและได้ยางแผ่นคุณภาพดี ควรเลือกใช้กรดฟอร์มิคชนิดความเข้มข้นร้อยละ 90 ซึ่งมีข้อดี คือ ยางแผ่นแข็งตัวสม่ำเสมอ	94 (48.7)	99 (51.3)	0.49 ^{21/}	0.501
32. ขณะกวนน้ำยางจะมีฟองเกิดขึ้น ใช้ใบพายกวาดฟองออกจากตะกอนให้หมด ถ้าไม่กวาดฟองน้ำยางออก เมื่อนำยางแผ่นไปรมควัน จะทำให้เห็นเป็นรอยจุดอากาศในแผ่นยาง	92 (47.7)	101 (52.3)	0.48 ^{22/}	0.501
33. การนวดยางควรนวดแผ่นยางบนโต๊ะที่สะอาด ซึ่งปูด้วยอลูมิเนียมหรือสังกะสี นวดด้วยมือหรือไม้กลม นวดยางให้หนาประมาณ 1 เซนติเมตร	75 (38.9)	118 (61.1)	0.39 ^{25/}	0.489
34. นำแผ่นยางที่นวดแล้วเข้าเครื่องรีดเรียบ 3-4 ครั้ง โดยให้แผ่นยางบางประมาณ 3-4 มิลลิเมตร แล้วนำแผ่นยางเข้าเครื่องรีดดอก เพื่อช่วยให้แผ่นยางแห้งเร็วขึ้น	87 (45.1)	106 (54.9)	0.45 ^{23/}	0.499
35. หลังจากที่ยางพาราหมักอายุการให้ผลผลิต นอกจากจะขายต้นยางพาราแล้ว เกษตรกรอาจเพิ่มมูลค่า โดยการนำไม้ยางพารามาผลิตของเล่นเด็ก กรอบรูป พื้นไม้ปาร์เกต์ และเครื่องใช้ต่างๆ	116 (60.1)	77 (39.9)	0.60 ^{16/}	0.491
ด้านการแปรรูปผลผลิตยางพาราและการเพิ่มมูลค่าโดยเฉลี่ย			0.49	0.497
รวมทุกด้านโดยเฉลี่ย			0.67	0.439

ตารางที่ 11 สรุปความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละด้าน

(n = 193)

ความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพารา	ค่าเฉลี่ย
ด้านการเลือกพื้นที่ปลูกยางพารา	0.79 ^{2/}
ด้านการเตรียมพื้นที่ปลูกยางพารา	0.83 ^{1/}
ด้านการเตรียมหลุมปลูกยางพารา	0.66 ^{4/}
ด้านวิธีปลูกยางพารา	0.65 ^{5/}
ด้านพันธุ์ยางพาราและการบำรุงรักษาในสวนยางพารา	0.66 ^{4/}
ด้านการจัดการสวนยางพารา	0.68 ^{3/}
ด้านมาตรฐานการกรีดยางพาราและระบบการกรีดยางที่ดี	0.58 ^{6/}
ด้านการแปรรูปผลผลิตยางพาราและการเพิ่มมูลค่ายางพารา	0.49 ^{7/}
รวมทุกด้าน	0.67

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านความรู้ในการผลิตยางพาราของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในตารางที่ 10-11 สรุปได้ดังนี้ คือ ความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพบว่าความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกร อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน รวมทุกด้าน ($\bar{X} = 0.67$)

อภิปรายความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราในภาพรวมทั้งหมด 35 ข้อ พบว่า ข้อที่เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทราบมากที่สุด 5 อันดับแรก คือ ข้อ 1. พื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกยางพาราควรมีความสูงจากระดับน้ำทะเลไม่เกิน 600 เมตรและ ข้อ 2. พื้นที่ปลูกยางควรเป็นพื้นที่ราบหรือมีความลาดเอียงไม่เกิน 35 องศา มีจำนวนเท่ากัน ($\bar{X} = 0.96$) ข้อ 7. การทำชั้นบันไดเป็นการป้องกันการพังทลายของหน้าดิน ($\bar{X} = 0.90$) ข้อ 21.การใส่ปุ๋ยยางพาราก่อนเปิดกรีดควรใส่ปีละ 2 ครั้ง ครั้งแรกประมาณเดือนเมษายน - พฤษภาคม ครั้งที่สอง ใส่เดือน สิงหาคม - กันยายน ($\bar{X} = 0.89$) ข้อ 22. ในการกำจัดวัชพืชในสวนยางพารา หากเกษตรกรใช้สารเคมีอาจก่อให้เกิดมลพิษต่อสภาพแวดล้อมและเสียค่าใช้จ่ายสูงขึ้น ($\bar{X} = 0.87$) และข้อ 6. การวางแผนปลูกในพื้นที่ลาดเทหากพื้นที่ของท่านมีความลาดเอียงเกิน 15 องศา ต้องทำชั้นบันได ($\bar{X} = 0.86$) และข้อที่เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างไม่ทราบมากที่สุด 5 อันดับแรก คือ ข้อ 33. การนวดยางควรนวดแผ่นยางบน โต้ะที่สะดวก ซึ่งปู้ด้วยอลูมิเนียมหรือสังกะสี นวดด้วยมือหรือไม้กลม นวดยางให้หนาประมาณ 1 เซนติเมตร ($\bar{X} = 0.39$) ข้อ 19. หลังตัดแต่งกิ่งควรใช้ปูนขาว หรือปูนแดง ทาบริเวณแผลที่ตัดเพื่อไม่ให้เชื้อราเข้าไปทำลายบาดแผล ($\bar{X} = 0.40$) ข้อ 34. นำแผ่นยางที่นวดแล้วเข้าเครื่องรีดเรียบ 3-4 ครั้ง โดยให้แผ่นยางบาง

ประมาณ 3-4 มิลลิเมตร แล้วนำแผ่นยางเข้าเครื่องรีดดอก เพื่อช่วยให้แผ่นยางแห้งเร็วขึ้น ($\bar{X} = 0.45$)
 ข้อ 32. ขณะกวนน้ำยางจะมีฟองเกิดขึ้น ใช้ใบพายกวาดฟองออกจากตะกวงให้หมด ถ้าไม่กวาด
 ฟองน้ำยางออก เมื่อนำยางแผ่นไปรมควันจะทำให้เห็นเป็นรอยจุดอากาศในแผ่นยาง ($\bar{X} = 0.48$)
 และข้อ 31. เพื่อให้ยางแข็งตัวและได้ยางแผ่นคุณภาพดี ควรเลือกใช้กรดฟอร์มิคชนิดความเข้มข้น
 ร้อยละ 90 ซึ่งมีข้อดี คือ ยางแผ่นแข็งตัวสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 0.49$)

และพิจารณาผลการศึกษาคำแนะนำเกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกร อำเภอภูเพียง
 จังหวัดน่าน พบว่าด้านที่เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพารามากที่สุดคือ ด้านการเตรียม
 พื้นที่ปลูกยางพารา ($\bar{X} = 0.83$) และด้านที่เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราน้อยที่สุดคือ
 ด้านการแปรรูปผลผลิตยางพาราและการเพิ่มมูลค่ายางพารา ($\bar{X} = 0.49$) โดยมีรายละเอียดแต่ละด้าน
 ดังต่อไปนี้

ด้านการเลือกพื้นที่ปลูกยางพารา พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ($\bar{X} = 0.79$)
 โดยข้อที่เกษตรกรทราบมากที่สุดในด้านนี้ คือ ข้อ 1. พื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกยางพาราควรมี
 ความสูงจากระดับน้ำทะเลไม่เกิน 600 เมตร และ ข้อ 2. พื้นที่ปลูกยางพาราควรเป็นพื้นที่ราบหรือมี
 ความลาดเอียงไม่เกิน 35 องศา ($\bar{X} = 0.96$)

ด้านการเตรียมพื้นที่ปลูกยางพารา พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ($\bar{X} = 0.83$)
 โดยข้อที่เกษตรกรทราบมากที่สุดในด้านนี้ คือ ข้อ 7. การทำขั้นบันไดเป็นการป้องกันการพังทลาย
 ของหน้าดิน ($\bar{X} = 0.90$)

ด้านการเตรียมหลุมปลูกยางพารา พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ($\bar{X} = 0.66$)
 โดยข้อที่เกษตรกรทราบมากที่สุดในด้านนี้ คือ ข้อ 10. การเตรียมหลุมปลูก ควรมีขนาด เท่ากับ
 50x50x50 เซนติเมตร (กว้างxยาวxลึก) ($\bar{X} = 0.79$)

ด้านวิธีปลูกยางพารา พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ($\bar{X} = 0.65$) โดยข้อที่เกษตรกร
 ทราบมากที่สุดในด้านนี้ คือ ข้อ 14. ก่อนการปลูกด้วยต้นยางชำถุงต้องนำต้นยางชำถุงไปตัดดินก้นถุง
 ออกประมาณ 1 นิ้ว เพื่อตัดปลายรากที่คดงอ ($\bar{X} = 0.79$)

ด้านพันธุ์ยางพาราและการบำรุงรักษาในสวนยางพารา พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่ม
 ตัวอย่างมีความรู้ ($\bar{X} = 0.66$) โดยข้อที่เกษตรกรทราบมากที่สุดในด้านนี้ คือ ข้อ 21. การใส่ปุ๋ยยางพารา

ก่อนเปิดกรีดควรวีไต้ปีละ 2 ครั้ง ครั้งแรกประมาณเดือนเมษายน - พฤษภาคม ครั้งที่สองไต้เดือนสิงหาคม - กันยายน ($\bar{X} = 0.89$)

ด้านการจัดการสวนยางพารา พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ($\bar{X} = 0.68$) โดยข้อที่เกษตรกรทราบมากที่สุดในด้านนี้ คือ ข้อ 22. ในการกำจัดวัชพืชในสวนยางพารา หากเกษตรกรใช้สารเคมีอาจก่อให้เกิดมลพิษต่อสภาพแวดล้อม และเสียค่าใช้จ่ายสูงขึ้น ($\bar{X} = 0.87$)

ด้านมาตรฐานการกรีดยางและระบบการกรีดยางที่ดี พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ($\bar{X} = 0.58$) โดยข้อที่เกษตรกรทราบมากที่สุดในด้านนี้ คือ ข้อ 27. การกรีดยางเพื่อให้มีน้ำยางมากจะต้องกรีดยางให้ไกลเชื้อแคมเบียมากที่สุด คือประมาณ 1 มิลลิเมตร ($\bar{X} = 0.63$)

ด้านการแปรรูปผลผลิตยางพาราและการเพิ่มมูลค่า พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ($\bar{X} = 0.49$) โดยข้อที่เกษตรกรทราบมากที่สุดในด้านนี้ คือ ข้อ 35. หลังจากที่ยางพาราหมักคั่ว การให้ผลผลิต นอกจากจะขายต้นยางพาราแล้ว เกษตรกรอาจเพิ่มมูลค่า โดยการนำไม้ยางพารามาผลิตของเล่นเด็ก กรอบรูป พื้นไม้ปาร์เก้ และเครื่องใช้ต่างๆ ($\bar{X} = 0.60$)

การแบ่งกลุ่มคะแนนความรู้สำหรับการทดสอบสมมติฐาน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

ความรู้น้อย คือ กลุ่มของเกษตรกรที่ตอบคำถามได้คะแนนรวม 0.00 - 11.66 คะแนน
 ความรู้ปานกลาง คือ กลุ่มของเกษตรกรที่ตอบคำถามได้คะแนนรวม 11.67 - 23.32 คะแนน
 ความรู้มาก คือ กลุ่มของเกษตรกรที่ตอบคำถามได้คะแนนรวม 23.33 - 35.00 คะแนน

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพารา

ความรู้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อย	0	0.0
ปานกลาง	82	42.5
มาก	111	57.5

Mean = 23.01คะแนน S.D. = 4.35คะแนน

Minimum = 13คะแนน Maximum = 31คะแนน

หากพิจารณาจากคะแนนที่ได้จากการสัมภาษณ์ของเกษตรกรในตารางที่ 12 ก็จะสามารถจะจำแนกระดับความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราได้ดังนี้

ระดับความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราอยู่ในระดับมาก(ร้อยละ57.5) และมีความรู้ในระดับปานกลาง (ร้อยละ42.5) โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.01 คะแนน และมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 31คะแนน และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ13 คะแนน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

(n = 193)

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้ต่อปีของครัวเรือน		
รายได้รวมต่อปี		
ต่ำกว่า 100,000 บาท	30	15.5
100,000 - 200,000 บาท	99	51.3
มากกว่า 200,000 บาท	64	33.2
Mean = 184,580.31บาท S.D. = 115,879.90บาท		
Minimum = 50,000บาท Maximum = 1,300,000บาท		
รายได้จากการขายผลผลิตยางพาราต่อปี		
ต่ำกว่า 50,000 บาท	125	64.8
50,000 – 100,000 บาท	38	19.7
มากกว่า 100,000 บาท	30	15.5
Mean = 54,963.73บาท S.D. = 84,594.77บาท		
Minimum = 0บาท Maximum = 700,000บาท		

ตารางที่ 13 (ต่อ)

(n = 193)

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้จากอาชีพเสริมทางภาคการเกษตรต่อปี		
ต่ำกว่า 50,000 บาท	114	59.1
50,000 – 100,000 บาท	51	26.4
มากกว่า 100,000 บาท	28	14.5
Mean = 52,792.75บาท S.D. = 56,445.02บาท		
Minimum = 0บาท Maximum = 250,000บาท		
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้จากอาชีพเสริมนอกภาคการเกษตรต่อปี		
ต่ำกว่า 50,000 บาท	109	56.5
50,000 – 100,000 บาท	21	10.9
มากกว่า 100,000 บาท	63	32.6
Mean = 77,295.34บาท S.D. = 121,268.60บาท		
Minimum = 0บาท Maximum = 1,216,000บาท		
รายจ่ายต่อปีของครัวเรือน		
ต่ำกว่า 50,000 บาท	42	21.8
50,000 – 100,000 บาท	98	50.8
มากกว่า 100,000 บาท	53	27.4
Mean = 93,575.13บาท S.D. = 55,725.95บาท		
Minimum = 20,000บาท Maximum = 600,000บาท		
การกู้ยืมเงินและสถานะหนี้สินที่ใช้ในการปลูกยางพาราจนถึงปี พ.ศ. 2556		
ไม่กู้	193	100.0
เข้าร่วมโครงการ สกย.	78	40.4
เงินส่วนตัว	115	59.6

ตารางที่ 13 (ต่อ)

(n = 193)

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำนวนพื้นที่ในการปลูกยางพารา		
2-15 ไร่	149	77.2
16-30 ไร่	24	12.4
มากกว่า 30 ไร่	20	10.4
Mean = 12.14 ไร่ S.D. = 8.82 ไร่ Minimum = 2 ไร่ Maximum = 40 ไร่		
จำนวนแรงงานในการทำสวนยางพารา		
1 คน	44	22.8
2 คน	121	62.7
3 คนเป็นต้นไป	28	14.5
Mean = 1.95 คน S.D. = 0.71 คน Minimum = 1 คน Maximum = 5 คน		
การจ้างแรงงานในการกรีดยาง		
ไม่จ้างแรงงานในการกรีดยาง		
ยางยังกรีดไม่ได้	79	40.9
ใช้แรงงานในครัวเรือน	89	46.1
จ้างแรงงานกรีดยาง		
แบ่งเปอร์เซ็นต์ 50:50	4	2.1
แบ่งเปอร์เซ็นต์ 60:40	21	10.9

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านเศรษฐกิจของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในตารางที่ 13 สรุปได้ดังนี้ คือ

รายได้ต่อปีของครัวเรือน

รายได้รวมต่อปี พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้รวมต่อปี 100,000-200,000 (ร้อยละ 51.3) รองลงมา คือ มีรายได้รวมต่อปีมากกว่า 200,000 บาท และ ต่ำกว่า 100,000 บาท (ร้อยละ 33.2 และ 15.5 ตามลำดับ) โดยมีรายได้รวมต่อปีเฉลี่ยเท่ากับ 184,580.31 บาท

รายได้จากการขายผลผลิตยางพาราต่อปี พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้จากการขายผลผลิตยางพาราต่อปีต่ำกว่า 50,000 บาท (ร้อยละ 64.8) รองลงมา คือ มีรายได้จากการขายผลผลิตยางพาราต่อปี 50,000-100,000บาท และ มากกว่า100,000 บาท (ร้อยละ 19.7 และ 15.5 ตามลำดับ) โดยมีรายได้จากการขายผลผลิตต่อปีเฉลี่ยเท่ากับ 54,963.73บาท

รายได้จากอาชีพเสริมทางภาคการเกษตรต่อปี พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้จากอาชีพเสริมทางภาคการเกษตรต่อปีต่ำกว่า 50,000 บาท (ร้อยละ 59.1) รองลงมา คือ มีรายได้จากการขายผลผลิตยางพาราต่อปี 50,000-100,000 บาท และมากกว่า100,000 บาท (ร้อยละ 26.4 และ 14.5 ตามลำดับ) โดยมีรายได้จากอาชีพเสริมทางภาคการเกษตรต่อปีเฉลี่ยเท่ากับ 52,792.75 บาท

รายได้จากอาชีพเสริมนอกภาคการเกษตรต่อปี พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้จากอาชีพเสริมนอกภาคการเกษตรต่อปีต่ำกว่า 50,000 บาท(ร้อยละ 56.5) รองลงมา คือ มีรายได้จากอาชีพเสริมนอกภาคการเกษตรต่อปีมากกว่า100,000 บาทและ 50,000-100,000บาท (ร้อยละ 32.6 และ 10.9 ตามลำดับ) โดยมีรายได้จากอาชีพเสริมนอกภาคการเกษตรต่อปีเฉลี่ยเท่ากับ 77,295.34บาท

รายจ่ายต่อปีของครัวเรือน พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายจ่ายต่อปี 50,000-100,000 บาท (ร้อยละ 50.8) รองลงมา คือ มีรายจ่ายต่อปีมากกว่า 100,000 และต่ำกว่า 50,000บาท (ร้อยละ 27.4 และ 21.8 ตามลำดับ) โดยมีรายจ่ายต่อปีเฉลี่ยเท่ากับ 93,575.13บาท

การกู้ยืมเงิน พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดไม่กู้ยืมเงิน โดยส่วนใหญ่ใช้เงินส่วนตัว (ร้อยละ 59.6) และเข้าร่วมโครงการ สกย. (ร้อยละ 40.4)

จำนวนพื้นที่ในการปลูกยางพารา พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีจำนวนพื้นที่ในการปลูกยางพารา 2-15 ไร่ (ร้อยละ 77.2) รองลงมา คือ มีจำนวนพื้นที่ 16-30 ไร่ และมากกว่า 30ไร่ (ร้อยละ 12.4 และ 10.4 ตามลำดับ) โดยมีจำนวนพื้นที่ในการปลูกยางพาราเฉลี่ยเท่ากับ 12.14 ไร่

จำนวนแรงงานในการทำสวนยางพารา พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีจำนวนแรงงาน 2 คน(ร้อยละ 62.7) รองลงมา คือ มีจำนวนแรงงาน 1 คน และ 3 คนเป็นต้นไป (ร้อยละ 22.8 และ 14.5 ตามลำดับ) โดยมีจำนวนแรงงานในการทำสวนยางพาราเฉลี่ยเท่ากับ 1.95 คน

การจ้างแรงงานในการกรีดยาง พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีการจ้างแรงงานกรีดยาง (ร้อยละ 87.0) โดยแบ่งเป็นใช้แรงงานในครัวเรือนและข้างยังกรีดยางไม่ได้ (ร้อยละ 46.1 และ 40.9 ตามลำดับ)

และมีการจ้างแรงงานในการกรีดยาง (ร้อยละ 13) นั้นพบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีการแบ่งเปอร์เซ็นต์จ้างของคณงานกรีดยาง 60:40 (ร้อยละ 10.9) และ 50:50 (ร้อยละ 2.1) โดยร้อยละ 60 คือของเจ้าของสวนยางพารา และร้อยละ 40 คือของคณงานกรีดยางพารา

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านสังคม

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลปัจจัยด้านสังคม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยด้านสังคม

(n = 193)

ปัจจัยด้านสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคล		
ญาติ พี่น้อง	11	5.7
เพื่อนเกษตรกร	12	6.2
ผู้นำท้องถิ่น	23	11.9
เจ้าหน้าที่ทางการเกษตร	147	76.2
การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน		
หนังสือพิมพ์	1	0.5
วารสารทางการเกษตร	48	24.9
รายการวิทยุ	52	26.9
โทรทัศน์	92	47.7
การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อกิจกรรม		
นิทรรศการที่จัดขึ้นในท้องถิ่น	1	0.5
การศึกษาดูงาน	8	4.2
การประชุม	55	28.5
การเข้ารับการฝึกอบรม	129	66.8

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ปัจจัยด้านสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
(n = 193)		
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าประถมศึกษา	33	17.1
ประถมศึกษา	77	39.9
มัธยมศึกษา	30	15.5
อุดมศึกษา	53	27.5
การเป็นสมาชิกกลุ่ม		
ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม	0	0
เป็นสมาชิกกลุ่ม	193	100.0
เป็นสมาชิก 1 กลุ่ม	170	88.1
เป็นสมาชิก 2 กลุ่ม ขึ้นไป	23	11.9
Mean = 1.17 กลุ่ม S.D. = 0.51 กลุ่ม Minimum = 1 กลุ่ม		
Maximum = 4กลุ่ม		
สมาชิกกลุ่ม(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
กลุ่มเกษตรกร	7	3.2
สหกรณ์การเกษตร	19	8.4
สมาชิก (ธ.ก.ส.)	91	40.4
สกย.	108	48.0

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านสังคมของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในตารางที่ 14 สรุปได้ดังนี้ คือการได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคล พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ทางการเกษตร (ร้อยละ 76.2) รองลงมา คือ ผู้นำท้องถิ่น และเพื่อนเกษตรกร (ร้อยละ 11.9 และ 6.2 ตามลำดับ) นอกนั้นได้รับข่าวสารจากญาติ พี่น้อง (ร้อยละ 5.7)

การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์ (ร้อยละ 47.7) รองลงมา คือ รายการวิทยุ และวารสารทางการเกษตร (ร้อยละ 26.9 และ 24.9 ตามลำดับ) นอกนั้นได้รับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ (ร้อยละ 0.5)

การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อกิจกรรม พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากการเข้ารับการฝึกอบรม (ร้อยละ 66.8) รองลงมา คือ การประชุม และการศึกษาดูงาน (ร้อยละ 28.5 และ 4.2 ตามลำดับ) นอกนั้นได้รับข่าวสารจากนิตยสารที่จัดขึ้นในท้องถิ่น (ร้อยละ 0.5)

ระดับการศึกษา พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีระดับการศึกษาประถมศึกษา (ร้อยละ 39.9) รองลงมา คือ อุดมศึกษา และต่ำกว่าประถมศึกษา (ร้อยละ 27.5 และ 17.1 ตามลำดับ) นอกนั้น มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา (ร้อยละ 15.5)

การเป็นสมาชิกกลุ่ม พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่ม 1 กลุ่ม (ร้อยละ 88.1) และ 2 กลุ่มขึ้นไป (ร้อยละ 11.9) โดยมีการเป็นสมาชิกกลุ่มเฉลี่ยเท่ากับ 1.17 กลุ่ม

สมาชิกกลุ่ม พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นสมาชิกกลุ่ม สกย. (ร้อยละ 48.0) รองลงมา คือ เป็นสมาชิก (ธ.ก.ส.) และสหกรณ์การเกษตร (ร้อยละ 40.4 และ 8.4 ตามลำดับ) นอกนั้น เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร (ร้อยละ 3.2)

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

ตารางที่ 15 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

(n = 193)

สิ่งที่เป็นสาเหตุและสนับสนุน ในการปลูกยางพาราของเกษตรกร	ระดับการตัดสินใจของเกษตรกร			\bar{X}	S.D.	แปล ความ
	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
ด้านผลผลิตยางพารา						
1. การปลูกยางพารามีความเสี่ยงน้อยกว่าการปลูกพืชชนิดอื่น เนื่องจากยางพารามีอายุการให้ผลผลิตนาน 25-30 ปี	138 (71.5)	52 (26.9)	3 (1.6)	2.70	0.493	มาก
2. ในการปลูกยางพาราเมื่อยางพารามีอายุเพิ่มขึ้นปริมาณผลผลิตก็จะเพิ่มมากขึ้น	135 (69.9)	55 (28.5)	3 (1.6)	2.68	0.499	มาก

ตารางที่ 15 (ต่อ)

(n = 193)

สิ่งที่เป็นสาเหตุและสนับสนุน ในการปลูกยางพาราของเกษตรกร	ระดับการตัดสินใจของเกษตรกร			\bar{X}	S.D.	แปล ความ
	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
3. โอกาสที่จะขาดทุนจากการขาย ผลผลิตยางพารามีน้อยเนื่องจาก เกษตรกรสามารถเก็บยางพาราใน รูปร่างแผ่นเพื่อรอราคา	116 (60.1)	72 (37.3)	5 (2.6)	2.58	0.546	มาก
4. ยางพารา เป็นพืชที่ให้ผลผลิต สม่ำเสมอและต่อเนื่อง คือ จะให้ ผลผลิตเดือนละประมาณ 20 วัน (ในช่วงที่ฝนไม่ตก)	108 (56.0)	79 (40.9)	6 (3.1)	2.53	0.560	มาก
5. การปลูกยางพาราจะให้ผลผลิต คุ้มค่ามากกว่าการลงทุนปลูกพืช ชนิดอื่น	107 (55.4)	82 (42.5)	4 (2.1)	2.53	0.540	มาก
ด้านผลผลิตยางพาราโดยเฉลี่ย				2.60	0.528	มาก
ด้านราคายางพารา						
6. มีการประกันราคายางพาราของ รัฐบาล	104 (53.9)	79 (40.9)	10 (5.2)	2.49	0.596	มาก
7. ยางพาราเป็นพืชที่ให้ผลตอบแทน สูง	124 (64.2)	62 (32.2)	7 (3.6)	2.61	0.559	มาก
8. การปลูกพารามีความแน่นอนทาง ราคามากกว่าการปลูกพืชชนิดอื่นๆ	109 (56.5)	77 (39.9)	7 (3.6)	2.53	0.569	มาก
9. ตลาดรับซื้อยางพารามีมากเพียงพอ ทำให้โอกาสที่ผลผลิตจะล้นตลาด มีน้อย	109 (56.5)	76 (39.4)	8 (4.1)	2.52	0.578	มาก
10. แนวโน้มของราคายางพาราใน อนาคตน่าจะสูงกว่าในปัจจุบัน	107 (55.4)	77 (39.9)	9 (4.7)	2.51	0.587	มาก
ด้านราคายางพาราโดยเฉลี่ย				2.53	0.578	มาก

ตารางที่ 15 (ต่อ)

(n = 193)

สิ่งที่เป็นสาเหตุและสับสahun ในการปลูกยางพาราของเกษตรกร	ระดับการตัดสินใจของเกษตรกร			\bar{X}	S.D.	แปล ความ
	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
ด้านสถานที่						
11. ท่านคิดว่าพื้นที่ปลูกมีความ เหมาะสม คือ ดินมีความอุดม สมบูรณ์ และมีความลาดเอียงไม่ เกิน 35 องศา	68 (35.2)	121 (62.7)	4 (2.1)	2.33	0.514	ปาน กลาง
12. พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับการปลูก พืชชนิดอื่น	17 (8.8)	17 (8.8)	159 (82.4)	1.26	0.610	น้อย
13. ที่ตั้งสวนยางพารามีความสะดวก ในการคมนาคมขนส่ง ในการซื้อ ปัจจัยการผลิตต่างๆ หรือการนำ ผลผลิตยางพาราไปขาย	48 (24.8)	141 (73.1)	4 (2.1)	2.23	0.468	ปาน กลาง
14. พื้นที่ปลูกอยู่ใกล้แหล่งรับซื้อ ผลผลิตยางพารา	88 (45.6)	100 (51.8)	5 (2.6)	2.43	0.546	มาก
15. ในพื้นที่ปลูกมีแหล่งน้ำที่ เพียงพอในการปลูกยางพารา	110 (57.0)	79 (40.9)	4 (2.1)	2.55	0.539	มาก
ด้านสถานที่โดยเฉลี่ย				2.16	0.535	ปาน กลาง
ด้านการส่งเสริมการผลิต						
16. รัฐบาลสนับสนุนให้มีการจัดตั้ง กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา	146 (75.6)	42 (21.8)	5 (2.6)	2.73	0.500	มาก
17. ความต่อเนื่องในการออกติดตาม ประเมินผลของเจ้าหน้าที่ ส่งเสริมในการให้ความรู้กับ เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา	146 (75.6)	42 (21.8)	5 (2.6)	2.73	0.500	มาก

ตารางที่ 15 (ต่อ)

(n = 193)

สิ่งที่เป็นสาเหตุและสับสนุน ในการปลูกยางพาราของเกษตรกร	ระดับการตัดสินใจของเกษตรกร			\bar{X}	S.D.	แปล ความ
	มาก	ปาน กลาง	น้อย			
18. รัฐบาลมีการให้กองทุน สงเคราะห์การทำสวนยางพารา (สทย.) ดูแลในเรื่องการขาย ผลผลิตยางพาราของเกษตรกร	122 (63.2)	66 (34.2)	5 (2.6)	2.61	0.540	มาก
19. การปลูกยางพารานั้นสามารถใช้ แรงงานในครัวเรือนได้	118 (61.1)	69 (35.8)	6 (3.1)	2.58	0.554	มาก
20. การปลูกยางพาราใช้แรงงานน้อย กว่าการปลูกพืชชนิดอื่น	134 (69.4)	55 (28.5)	4 (2.1)	2.67	0.513	มาก
ด้านการส่งเสริมการผลิตโดยเฉลี่ย				2.66	0.521	มาก
รวมทุกด้านโดยเฉลี่ย				2.49	0.541	มาก

ตารางที่ 16 สรุประดับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละด้าน

สิ่งที่เป็นสาเหตุและสับสนุนในการปลูก ยางพาราของเกษตรกร	ค่าเฉลี่ย	แปลความ
ด้านผลผลิตยางพารา	2.60 ^{2/}	มาก
ด้านราคายางพารา	2.53 ^{3/}	มาก
ด้านสถานที่	2.16 ^{4/}	ปานกลาง
ด้านการส่งเสริมการผลิต	2.66 ^{1/}	มาก
รวมทุกด้าน	2.49	มาก

ระดับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในตารางที่ 16 พบว่า การตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน รวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.49$) เมื่อพิจารณาผลการศึกษาคัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน เป็นรายด้านมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ด้านผลผลิตยางพารา พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีระดับการตัดสินใจปลูกยางพาราอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.60$) โดยสิ่งที่เป็นสาเหตุและสนับสนุนในการปลูกยางพาราของเกษตรกรคือ ข้อ 1. ท่านคิดว่าการปลูกยางพารามีความเสี่ยงน้อยกว่าการปลูกพืชชนิดอื่น เนื่องจากยางพารามีอายุการให้ผลผลิตนาน 25-30 ปี โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 2.70$) และข้อที่มีระดับการตัดสินใจน้อยที่สุดคือ ข้อ 4. ท่านคิดว่ายางพารา เป็นพืชที่ให้ผลผลิตสม่ำเสมอและต่อเนื่อง คือ จะให้ผลผลิตเดือนละประมาณ 20 วัน (ในช่วงที่ฝนไม่ตก) และข้อ 5. ท่านคิดว่าการปลูกยางพาราจะให้ผลผลิตคุ้มค่ามากกว่าการลงทุนปลูกพืชชนิดอื่น ($\bar{X} = 2.53$)

ด้านราคาขายพารา พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีระดับการตัดสินใจปลูกยางพาราอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.53$) โดยสิ่งที่เป็นสาเหตุและสนับสนุนในการปลูกยางพาราของเกษตรกรคือ ข้อ 7. ท่านคิดว่ายางพาราเป็นพืชที่ให้ผลตอบแทนสูง โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 2.61$) และข้อที่มีระดับการตัดสินใจน้อยที่สุดคือ ข้อ 6. ท่านคิดว่ามีการประกันราคาขายพาราของรัฐบาล ($\bar{X} = 2.49$)

ด้านสถานที่ พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีระดับการตัดสินใจปลูกยางพาราอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.16$) โดยสิ่งที่เป็นสาเหตุและสนับสนุนในการปลูกยางพาราของเกษตรกรคือ ข้อ 15. ในพื้นที่ของท่านมีแหล่งน้ำเพียงพอเพื่อใช้ในการปลูกยางพารา โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 2.55$) และข้อที่มีระดับการตัดสินใจน้อยที่สุดคือ ข้อ 12. พื้นที่ของท่านไม่เหมาะสมกับการปลูกพืชชนิดอื่น ($\bar{X} = 1.26$)

ด้านการส่งเสริมการผลิต พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีระดับการตัดสินใจปลูกยางพาราอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.66$) โดยสิ่งที่เป็นสาเหตุและสนับสนุนในการปลูกยางพาราของเกษตรกรคือ ข้อ 16. รัฐบาลมีสนับสนุนให้เกษตรกรมีการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา และข้อ 17. ความต่อเนื่องในการออกติดตาม ประเมินผลของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมในการให้ความรู้กับเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 2.73$) และข้อที่มีระดับการตัดสินใจน้อยที่สุดคือ ข้อ 19. การปลูกยางพารานั้นสามารถใช้แรงงานในครัวเรือนได้ ($\bar{X} = 2.58$)

ตอนที่ 6 ผลการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยด้านความรู้ในการผลิตยางพารา ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านสังคมกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาระดับการตัดสินใจของเกษตรกร 4 ด้าน คือ ด้านผลผลิตยางพารา ด้านราคาขายพารา ด้านสถานที่

และด้านการส่งเสริมการผลิต โดยแต่ละด้านมีจำนวน 5 ข้อ จึงคำนวณระดับการตัดสินใจของเกษตรกร ในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

คำนวณช่วงกว้างระหว่างชั้น จากสูตร (สุรินทร์ นิยมางกูร, 2548)

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น} &= \text{พิสัย/จำนวนชั้น} \\ &= (\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด})/\text{จำนวนชั้น} \\ &= (15-5)/2 \\ &= 5 \end{aligned}$$

ดังนั้น จึงกำหนดช่วงคะแนนสำหรับพิจารณา ดังนี้

คะแนน 5.00 - 10.00 ระดับการตัดสินใจน้อย
คะแนน 10.01 - 15.00 ระดับการตัดสินใจมาก

และคำนวณระดับการตัดสินใจของเกษตรกรด้านภาพรวม จำนวน 20 ข้อ ได้ดังนี้

คำนวณช่วงกว้างระหว่างชั้น จากสูตร (สุรินทร์ นิยมางกูร, 2548)

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น} &= \text{พิสัย/จำนวนชั้น} \\ &= (\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด})/\text{จำนวนชั้น} \\ &= (60-20)/2 \\ &= 20 \end{aligned}$$

ดังนั้น จึงกำหนดช่วงคะแนนสำหรับพิจารณา ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	20.00 - 40.00	ระดับการตัดสินใจน้อย
คะแนนเฉลี่ย	40.01 - 60.00	ระดับการตัดสินใจมาก

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร สามารถแยกเป็นสมมติฐานย่อยดังนี้ คือ

สมมติฐานที่ 1.1 เพศ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านภาพรวม

(n = 193)

เพศ	การตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านภาพรวม		รวม	χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	มาก	น้อย				
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)				
ชาย	98 (55.1)	80 (44.9)	178 (100.0)	4.474*	0.034	มี
หญิง	4 (26.7)	11 (73.3)	15 (100.0)			
รวม	102 (52.8)	91 (47.2)	193 (100.0)			

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านภาพรวม ในตารางที่ 16 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 4.474$ โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.034 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ เพศมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านภาพรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

เกษตรกรที่เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านผลผลิตยางพารา อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 55.1) และระดับน้อย (ร้อยละ 44.9)

เกษตรกรที่เป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านผลผลิตยางพารา อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 73.3) และระดับมาก (ร้อยละ 26.7)

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านผลผลิตยางพารา

(n = 193)

เพศ	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านผลผลิตยางพารา		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
ชาย	140 (78.7)	38 (21.3)	178 (100.0)	4.960*	0.050	มี
หญิง	8 (53.3)	7 (46.7)	15 (100.0)			
รวม	148 (76.7)	45 (23.3)	193 (100.0)			

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

หมายเหตุ โดยค่า p-value นำมาจากการทดสอบ Fisher's Exact Test

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านผลผลิตยางพารา ในตารางที่ 17 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 4.960$ โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.050 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ เพศมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านผลผลิตยางพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

เกษตรกรที่เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านผลผลิตยางพารา อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 78.7) และระดับน้อย (ร้อยละ 21.3)

เกษตรกรที่เป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านผลผลิตยางพารา อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 53.3) และระดับน้อย (ร้อยละ 46.7)

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านราคาขายพารา

(n = 193)

เพศ	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านราคาขายพารา		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
ชาย	121 (68.0)	57 (32.0)	178 (100.0)	0.011 ^{ns}	1.000	ไม่มี
หญิง	10 (66.7)	5 (33.3)	15 (100.0)			
รวม	131 (67.9)	62 (32.1)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

หมายเหตุ โดยค่า p-value นำมาจากการทดสอบ Fisher's Exact Test

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านราคาขายพารา ในตารางที่ 18 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 0.011$ โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 1.000 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ เพศไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านราคาขายพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและการตัดสินใจปลูกยางพาราตามสถานที่

(n = 193)

เพศ	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านสถานที่		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
ชาย	17 (9.6)	161 (90.4)	178 (100.0)	0.136 ^{ns}	1.000	ไม่มี
หญิง	1 (6.7)	14 (93.3)	15 (100.0)			
รวม	18 (9.3)	175 (90.7)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

หมายเหตุ โดยค่า p-value นำมาจากการทดสอบ Fisher's Exact Test

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านสถานที่ ในตารางที่ 19 จำนวนได้ค่า $\chi^2 = 0.136$ โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 1.000 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ เพศไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านสถานที่ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านการส่งเสริมการผลิต

(n = 193)

เพศ	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านการส่งเสริมการผลิต		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
ชาย	142 (79.8)	36 (20.2)	178 (100.0)	0.349 ^{ns}	0.518	ไม่มี
หญิง	11 (73.3)	4 (26.7)	15 (100.0)			
รวม	153 (79.3)	40 (20.7)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

หมายเหตุ โดยค่า p-value นำมาจากการทดสอบ Fisher's Exact Test

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านการส่งเสริมการผลิต ในตารางที่ 20 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 0.349$ โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.518 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ เพศไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านการส่งเสริมการผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

สมมติฐานที่ 1.2 อายุ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านภาพรวม

(n = 193)

อายุ	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านภาพรวม		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
น้อยกว่า 40 ปี	31 (55.4)	25 (44.6)	56 (100.0)	0.695 ^{ns}	0.707	ไม่มี
40 - 50 ปี	27 (48.2)	29 (51.8)	56 (100.0)			
มากกว่า 50 ปี	44 (54.3)	37 (45.7)	81 (100.0)			
รวม	102 (52.8)	91 (47.2)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านภาพรวม ในตารางที่ 22 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 0.695$ โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.707 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ อายุไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านภาพรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุและการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านผลผลิตยางพารา

(n = 193)

อายุ	การตัดสินใจปลูก ยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านผลผลิตยางพารา		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
น้อยกว่า 40 ปี	39 (69.6)	17 (30.4)	56 (100.0)	4.193 ^{ns}	0.123	ไม่มี
40 - 50 ปี	48 (85.7)	8 (14.3)	56 (100.0)			
มากกว่า 50 ปี	61 (75.3)	20 (24.7)	81 (100.0)			
รวม	148 (76.7)	45 (23.3)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านผลผลิตยางพารา ในตารางที่ 23 จำนวนได้ค่า $\chi^2 = 4.193$ โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.123 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ อายุไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านผลผลิตยางพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ตารางที่ 24 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านราคาขายพารา

(n = 193)

อายุ	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านราคาขายพารา		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
น้อยกว่า 40 ปี	44 (78.6)	12 (21.4)	56 (100.0)	4.183 ^{ns}	0.124	ไม่มี
40 - 50 ปี	35 (62.5)	21 (37.5)	56 (100.0)			
มากกว่า 50 ปี	52 (64.2)	29 (35.8)	81 (100.0)			
รวม	131 (67.9)	62 (32.1)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านราคาขายพารา ในตารางที่ 24 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 4.183$ โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.124 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ อายุไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านราคาขายพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ตารางที่ 25 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุและการตัดสินใจปลูกยางพาราตามสถานที่

(n = 193)

อายุ	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านสถานที่		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
น้อยกว่า 40 ปี	1 (1.8)	55 (98.2)	56 (100.0)	6.661 *	0.036	มี
40 - 50 ปี	5 (8.9)	51 (91.1)	56 (100.0)			
มากกว่า 50 ปี	12 (14.8)	69 (85.2)	81 (100.0)			
รวม	18 (9.3)	175 (90.7)	193 (100.0)			

*หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านสถานที่ ในตารางที่ 25 จำนวนได้ค่า $\chi^2 = 6.661$ โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.036 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ อายุมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านสถานที่ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

เกษตรกรที่มีอายุน้อยกว่า 40 ปี ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราตามสถานที่ อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 98.2) และระดับมาก (ร้อยละ 1.8)

เกษตรกรที่มีอายุระหว่าง 40 - 50 ปี ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราตามสถานที่อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 91.1) และระดับมาก (ร้อยละ 8.9)

เกษตรกรที่มีอายุมากกว่า 50 ปี ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราตามสถานที่อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 85.2) และระดับมาก (ร้อยละ 14.8)

ตารางที่ 26 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านการส่งเสริมการผลิต

(n = 193)

อายุ	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านการส่งเสริมการผลิต		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
น้อยกว่า 40 ปี	48 (85.7)	8 (14.3)	56 (100.0)	1.992 ^{ns}	0.369	ไม่มี
40 - 50 ปี	43 (76.8)	13 (23.2)	56 (100.0)			
มากกว่า 50 ปี	62 (76.5)	19 (23.5)	81 (100.0)			
รวม	153 (79.3)	40 (20.7)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านการส่งเสริมการผลิต ในตารางที่ 26 จำนวนได้ค่า $\chi^2 = 1.992$ โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.369 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ อายุไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านการส่งเสริมการผลิต(ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

สมมติฐานที่ 1.3 สถานภาพการสมรส มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

ตารางที่ 27 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพการสมรส และการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านภาพรวม

(n = 193)

สถานภาพ การสมรส	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p- value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านภาพรวม		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
โสด/หย่าร้าง/ หม้าย	29 (63.0)	17 (37.0)	46 (100.0)	2.518 ^{ns}	0.113	ไม่มี
สมรส	73 (49.7)	74 (50.3)	147 (100.0)			
รวม	102 (52.8)	91 (47.2)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการสมรสกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านภาพรวม ในตารางที่ 27 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 2.518$ โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.113 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ สถานภาพการสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านภาพรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ตารางที่ 28 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพการสมรส และการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านผลผลิตยางพารา

(n = 193)

สถานภาพ การสมรส	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านผลผลิตยางพารา		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
โสด/หย่าร้าง/ หม้าย	29 (63.0)	17 (37.0)	46 (100.0)	6.285*	0.012	มี
สมรส	119 (81.0)	28 (19.0)	147 (100.0)			
รวม	148 (76.7)	45 (23.3)	193 (100.0)			

*หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการสมรสกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านผลผลิตยางพารา ในตารางที่ 28 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 6.285$ โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.012 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ สถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านผลผลิตยางพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

เกษตรกรที่มีสถานภาพโสด หย่าร้าง และหม้าย ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านผลผลิตยางพารา อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 63.0) และระดับน้อย (ร้อยละ 37.0)

เกษตรกรที่มีสถานภาพสมรส ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านผลผลิตยางพารา อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 81.0) และระดับน้อย (ร้อยละ 19.0)

ตารางที่ 29 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพการสมรส และการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านราคาขายพารา

(n = 193)

สถานภาพ การสมรส	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านราคาขายพารา		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
โสด/หย่าร้าง/ หม้าย	36 (78.3)	10 (21.7)	46 (100.0)	2.987 ^{ns}	0.084	ไม่มี
สมรส	95 (64.6)	52 (35.4)	147 (100.0)			
รวม	131 (67.9)	62 (32.1)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการสมรสกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านราคาขายพารา ในตารางที่ 29 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 2.987$ โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.084 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ สถานภาพการสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านราคาขายพารา(ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ตารางที่ 30 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพการสมรส และการตัดสินใจปลูกยางพาราตามสถานที่

(n = 193)

สถานภาพ การสมรส	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านสถานที่		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
โสด/หย่าร้าง/ หม้าย	2 (4.3)	44 (95.7)	46 (100.0)	1.770 ^{ns}	0.251	ไม่มี
สมรส	16 (10.9)	131 (89.1)	147 (100.0)			
รวม	18 (9.3)	175 (90.7)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

หมายเหตุ โดยค่า p-value นำมาจากการทดสอบ Fisher's Exact Test

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการสมรสกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านสถานที่ ในตารางที่ 30 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 1.770$ โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.251 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ สถานภาพการสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านสถานที่ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ตารางที่ 31 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพการสมรส และการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านการส่งเสริมการผลิต

(n = 193)

สถานภาพ การสมรส	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านการส่งเสริมการผลิต		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
โสด/หย่าร้าง/ หม้าย	41 (89.1)	5 (10.9)	46 (100.0)	3.571 ^{ns}	0.059	ไม่มี
สมรส	112 (76.2)	35 (23.8)	147 (100.0)			
รวม	153 (79.3)	40 (20.7)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการสมรสกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านการส่งเสริมการผลิต ในตารางที่ 31 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 3.571$ โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.059 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ สถานภาพการสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านการส่งเสริมการผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านความรู้ในการผลิตยางพารา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

การศึกษาปัจจัยด้านความรู้ในการผลิตยางพารา ได้ทำการจัดระดับความรู้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

คำนวณช่วงกว้างระหว่างชั้น จากสูตร (สุรินทร์ นิยมางกูร, 2548)

$$\begin{aligned}
 \text{อันตรภาคชั้น} &= \text{พิสัย/จำนวนชั้น} \\
 &= (\text{คะแนนสูงสุด-คะแนนต่ำสุด})/\text{จำนวนชั้น} \\
 &= (35-0)/2 \\
 &= 17.50
 \end{aligned}$$

ดังนั้น จึงกำหนดช่วงคะแนนสำหรับพิจารณา ดังนี้

คะแนนระหว่าง 0.00 – 17.50	หมายถึง	ระดับความรู้น้อย
คะแนนระหว่าง 17.51 – 35.00	หมายถึง	ระดับความรู้มาก

ตารางที่ 32 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความรู้ในการผลิต
ยางพาราและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านภาพรวม

(n = 193)

ความรู้ ในการผลิต ยางพารา	การตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านภาพรวม		รวม	χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	มาก	น้อย				
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)				
น้อย	32 (39.0)	50 (61.0)	82 (100.0)	10.936**	0.001	มี
มาก	70 (63.1)	41 (36.9)	111 (100.0)			
รวม	102 (52.8)	91 (47.2)	193 (100.0)			

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในการผลิตยางพารากับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านภาพรวม ในตารางที่ 32 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 10.936$ โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.001 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ ความรู้ในการผลิตยางพารามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านภาพรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

เกษตรกรที่มีความรู้ในการผลิตยางพาราน้อย ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 61.0) และระดับมาก (ร้อยละ 39.0)

เกษตรกรที่มีความรู้ในการผลิตยางพารามาก ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 63.1) และระดับน้อย (ร้อยละ 36.9)

ตารางที่ 33 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความรู้ในการผลิต
ยางพาราและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านผลผลิตยางพารา

(n = 193)

ความรู้ ในการผลิต ยางพารา	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านผลผลิตยางพารา		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
น้อย	50 (61.0)	32 (39.0)	82 (100.0)	19.677**	0.000	มี
มาก	98 (88.3)	13 (11.7)	111 (100.0)			
รวม	148 (76.7)	45 (23.3)	193 (100.0)			

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในการผลิตยางพารากับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านผลผลิตยางพารา ในตารางที่ 33 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 19.677$ โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.000 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ ความรู้ในการผลิตยางพารามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านผลผลิตยางพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

เกษตรกรที่มีความรู้ในการผลิตยางพาราน้อย ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านผลผลิตยางพาราอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 61.0) และระดับน้อย (ร้อยละ 39.0)

เกษตรกรที่มีความรู้ในการผลิตยางพารามาก ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านผลผลิตยางพารา อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 88.3) และระดับน้อย (ร้อยละ 11.7)

ตารางที่ 34 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความรู้ในการผลิต
ยางพาราและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านราคายางพารา

(n = 193)

ความรู้ ในการผลิต ยางพารา	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านราคายางพารา		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
น้อย	49 (59.8)	33 (40.2)	82 (100.0)	4.311*	0.038	มี
มาก	82 (73.9)	29 (26.1)	111 (100.0)			
รวม	131 (67.9)	62 (32.1)	193 (100.0)			

*หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในการผลิตยางพารากับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านราคายางพารา ในตารางที่ 34 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 4.311$ โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.038 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ ความรู้ในการผลิตยางพารามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านราคายางพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

เกษตรกรที่มีความรู้ในการผลิตยางพาราน้อย ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านราคายางพารา อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 59.8) และระดับน้อย (ร้อยละ 40.2)

เกษตรกรที่มีความรู้ในการผลิตยางพารามาก ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านราคายางพารา อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 73.9) และระดับน้อย (ร้อยละ 26.1)

ตารางที่ 35 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความรู้ในการผลิต
ยางพาราและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านสถานที่

(n = 193)

ความรู้ ในการผลิต ยางพารา	การตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านสถานที่			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	มาก	น้อย	รวม			
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)				
น้อย	3 (3.7)	79 (96.3)	82 (100.0)	5.416*	0.020	มี
มาก	15 (13.5)	96 (86.5)	111 (100.0)			
รวม	18 (9.3)	175 (90.7)	193 (100.0)			

*หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในการผลิตยางพารากับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านสถานที่ ในตารางที่ 35 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 5.416$ โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.020 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ ความรู้ในการผลิตยางพารามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านสถานที่ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

เกษตรกรที่มีความรู้ในการผลิตยางพาราน้อย ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านสถานที่อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 96.3) และระดับมาก (ร้อยละ 3.7)

เกษตรกรที่มีความรู้ในการผลิตยางพารามาก ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านสถานที่ อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 86.5) และระดับมาก (ร้อยละ 13.5)

ตารางที่ 36 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความรู้ในการผลิต
ยางพาราและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านการส่งเสริมการผลิต

(n = 193)

ความรู้ ในการผลิต ยางพารา	การตัดสินใจปลูกยางพารา		รวม	χ^2	p- value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านการส่งเสริมการผลิต					
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
น้อย	64 (78.0)	18 (22.0)	82 (100.0)	0.130 ^{ns}	0.718	ไม่มี
มาก	89 (80.2)	22 (19.8)	111 (100.0)			
รวม	153 (79.3)	40 (20.7)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในการผลิตยางพารากับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านการส่งเสริมการผลิต ในตารางที่ 36 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 0.130$ โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.718 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ ความรู้ในการผลิตยางพาราไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านการส่งเสริมการผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร สามารถแยกเป็นสมมติฐานย่อยดังนี้ คือ

สมมติฐานที่ 3.1 รายจ่ายต่อปีของครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

ตารางที่ 37 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายจ่ายต่อปีของครัวเรือน และการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านภาพรวม

(n = 193)

รายจ่ายต่อปีของ ครัวเรือน	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความ สัมพันธ์
	ด้านภาพรวม		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
ต่ำกว่า 50,000 บาท	14 (33.3)	28 (66.7)	42 (100.0)	8.207*	0.017	มี
50,000 – 100,000 บาท	57 (58.2)	41 (41.8)	98 (100.0)			
มากกว่า 100,000 บาท	31 (58.5)	22 (41.5)	53 (100.0)			
รวม	102 (52.8)	91 (47.2)	193 (100.0)			

*หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายต่อปีของครัวเรือนกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านภาพรวม ในตารางที่ 37 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 8.207$ โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.017 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ รายจ่ายต่อปีของครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านภาพรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

เกษตรกรที่มีรายจ่ายต่อปีของครัวเรือนต่ำกว่า 50,000 บาท ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านภาพรวม อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 66.7) และระดับมาก (ร้อยละ 33.3)

เกษตรกรที่มีรายจ่ายต่อปีของครัวเรือนระหว่าง 50,000 – 100,000 บาท ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 58.2) และระดับน้อย (ร้อยละ 41.8)

เกษตรกรที่มีรายจ่ายต่อปีของครัวเรือนมากกว่า 100,000 บาท ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 58.5) และระดับน้อย (ร้อยละ 41.5)

ตารางที่ 38 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายจ่ายต่อปีของครัวเรือน และการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านผลผลิตยางพารา

(n = 193)

รายจ่ายต่อปีของ ครัวเรือน	การตัดสินใจปลูก ยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความ สัมพันธ์
	ด้านผลผลิตยางพารา		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
ต่ำกว่า 50,000 บาท	25 (59.5)	17 (40.5)	42 (100.0)	9.384**	0.009	มี
50,000 – 100,000 บาท	78 (79.6)	20 (20.4)	98 (100.0)			
มากกว่า 100,000 บาท	45 (84.9)	8 (15.1)	53 (100.0)			
รวม	148 (76.7)	45 (23.3)	193 (100.0)			

**หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายต่อปีของครัวเรือนกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านผลผลิตยางพารา ในตารางที่ 38 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 9.384$ โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.009 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ รายจ่ายของครัวเรือนต่อปีมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านผลผลิตยางพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

เกษตรกรที่มีรายจ่ายต่อปีของครัวเรือนต่ำกว่า 50,000 บาท ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านผลผลิตยางพารา อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 59.5) และระดับน้อย (ร้อยละ 40.5)

เกษตรกรที่มีรายจ่ายต่อปีของครัวเรือนระหว่าง 50,000–100,000 บาท ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านผลผลิตยางพารา อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 79.6) และระดับน้อย (ร้อยละ 20.4)

เกษตรกรที่มีรายจ่ายต่อปีของครัวเรือนมากกว่า 100,000 บาท ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านผลผลิตยางพารา อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 84.9) และระดับน้อย (ร้อยละ 15.1)

ตารางที่ 39 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายจ่ายต่อปีของครัวเรือน และการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านราคาขายพารา

(n = 193)

รายจ่ายต่อปีของ ครัวเรือน	การตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านราคาขายพารา		รวม	χ^2	p-value	สรุปผล ความ สัมพันธ์
	มาก	น้อย				
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)				
ต่ำกว่า 50,000 บาท	22 (52.4)	20 (47.6)	42 (100.0)	6.122*	0.047	มี
50,000 – 100,000 บาท	72 (73.5)	26 (31.5)	98 (100.0)			
มากกว่า 100,000 บาท	37 (69.8)	16 (30.2)	53 (100.0)			
รวม	131 (67.9)	62 (32.1)	193 (100.0)			

*หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายต่อปีของครัวเรือนกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านราคาขายพารา ในตารางที่ 39 จำนวนได้ค่า $\chi^2 = 6.122$ โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.047 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ รายจ่ายของครัวเรือนต่อปีมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านราคาขายพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

เกษตรกรที่มีรายจ่ายต่อปีของครัวเรือนต่ำกว่า 50,000 บาท ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านราคาขายพารา อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 52.4) และระดับน้อย (ร้อยละ 47.6)

เกษตรกรที่มีรายจ่ายต่อปีของครัวเรือนระหว่าง 50,000 – 100,000 บาท ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านราคาขายพาราอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 73.5) และระดับน้อย (ร้อยละ 31.5)

เกษตรกรที่มีรายจ่ายต่อปีของครัวเรือนมากกว่า 100,000 บาท ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านราคาขายพาราอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 69.8) และระดับน้อย (ร้อยละ 30.2)

ตารางที่ 40 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายจ่ายต่อปีของครัวเรือน และการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านสถานที่

(n = 193)

รายจ่ายต่อปีของ ครัวเรือน	การตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านสถานที่		รวม	χ^2	p-value	สรุปผล ความ สัมพันธ์
	มาก	น้อย				
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)				
ต่ำกว่า 50,000 บาท	8 (19.0)	34 (81.0)	42 (100.0)	6.088*	0.048	มี
50,000 – 100,000 บาท	7 (7.1)	91 (92.9)	98 (100.0)			
มากกว่า 100,000 บาท	3 (5.7)	50 (94.3)	53 (100.0)			
รวม	18 (9.3)	175 (90.7)	193 (100.0)			

*หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายต่อปีของครัวเรือนกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านสถานที่ ในตารางที่ 40 จำนวนได้ค่า $\chi^2 = 6.088$ โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.048 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ รายจ่ายต่อปีของครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านสถานที่ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

เกษตรกรที่มีรายจ่ายต่อปีของครัวเรือนต่ำกว่า 50,000 บาท ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านสถานที่ อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 81.0) และระดับมาก (ร้อยละ 19.0)

เกษตรกรที่มีรายจ่ายต่อปีของครัวเรือนระหว่าง 50,000 – 100,000 บาท ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านสถานที่ อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 92.9) และระดับมาก (ร้อยละ 7.1)

เกษตรกรที่มีรายจ่ายต่อปีของครัวเรือนมากกว่า 100,000 บาท ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านสถานที่อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 94.3) และระดับมาก (ร้อยละ 5.7)

ตารางที่ 41 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายจ่ายต่อปีของครัวเรือน และการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านการส่งเสริมการผลิต

(n = 193)

รายจ่ายต่อปีของ ครัวเรือน	การตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านการส่งเสริมการผลิต		รวม	χ^2	p- value	สรุปผล ความ สัมพันธ์
	มาก	น้อย				
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)				
ต่ำกว่า 50,000 บาท	24 (57.1)	18 (42.9)	42 (100.0)	16.293 **	0.000	มี
50,000–100,000 บาท	85 (86.7)	13 (13.3)	98 (100.0)			
มากกว่า 100,000 บาท	44 (83.0)	9 (17.0)	53 (100.0)			
รวม	153 (79.3)	40 (20.7)	193 (100.0)			

**หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายต่อปีของครัวเรือนกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านการส่งเสริมการผลิต ในตารางที่ 41 จำนวนได้ค่า $\chi^2 = 16.293$ โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.000 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ รายจ่ายต่อปีของครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านการส่งเสริมการผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

เกษตรกรที่มีรายจ่ายต่อปีของครัวเรือนต่ำกว่า 50,000 บาท ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านการส่งเสริมการผลิต อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 57.1) และระดับน้อย (ร้อยละ 42.9)

เกษตรกรที่มีรายจ่ายต่อปีของครัวเรือนระหว่าง 50,000–100,000 บาท ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านการส่งเสริมการผลิต อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 86.7) และระดับน้อย (ร้อยละ 13.3)

เกษตรกรที่มีรายจ่ายต่อปีของครัวเรือนมากกว่า 100,000 บาท ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านการส่งเสริมการผลิต อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 83.0) และระดับน้อย (ร้อยละ 17.0)

สมมติฐานที่ 3.2 จำนวนแรงงาน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

ตารางที่ 42 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนแรงงานและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านภาพรวม

(n = 193)

จำนวน แรงงาน	การตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านภาพรวม		รวม	χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	มาก	น้อย				
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)				
1 คน	24 (54.5)	20 (45.5)	44 (100.0)	7.889*	0.019	มี
2 คน	70 (57.9)	51 (42.1)	121 (100.0)			
3 คนขึ้นไป	8 (28.6)	20 (71.4)	28 (100.0)			
รวม	102 (52.8)	91 (47.2)	193 (100.0)			

*หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านภาพรวม ในตารางที่ 42 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 7.889$ โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.019 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ จำนวนแรงงานมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านภาพรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

เกษตรกรที่มีจำนวนแรงงาน 1 คน ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 54.5) และระดับน้อย (ร้อยละ 45.5)

เกษตรกรที่มีจำนวนแรงงาน 2 คน ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 57.9) และระดับน้อย (ร้อยละ 42.1)

เกษตรกรที่มีจำนวนแรงงาน 3 คนขึ้นไป ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านภาพรวม อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 71.4) และระดับน้อย (ร้อยละ 28.6)

ตารางที่ 43 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนแรงงานและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านผลผลิตยางพารา

(n = 193)

จำนวน แรงงาน	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านผลผลิตยางพารา		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
1 คน	35 (79.5)	9 (20.5)	44 (100.0)	0.405 ^{ns}	0.817	ไม่มี
2 คน	91 (75.2)	30 (24.8)	121 (100.0)			
3 คนขึ้นไป	22 (78.6)	6 (21.4)	28 (100.0)			
รวม	148 (76.7)	45 (23.3)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านผลผลิตยางพารา ในตารางที่ 43 จำนวนได้ค่า $\chi^2 = 0.405$ โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.817 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ จำนวนแรงงานไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านผลผลิตยางพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ตารางที่ 44 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนแรงงานและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านราคาขายพารา

(n = 193)

จำนวน แรงงาน	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านราคาขายพารา		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
1 คน	25 (56.8)	19 (43.2)	44 (100.0)	3.939 ^{ns}	0.140	ไม่มี
2 คน	88 (72.7)	33 (27.3)	121 (100.0)			
3 คนขึ้นไป	18 (64.3)	10 (35.7)	28 (100.0)			
รวม	131 (67.9)	62 (32.1)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านราคาขายพารา ในตารางที่ 44 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 3.939$ โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.140 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ จำนวนแรงงานไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านราคาขายพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ตารางที่ 45 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนแรงงานและการตัดสินใจปลูกยางพาราตามสถานที่

(n = 193)

จำนวน แรงงาน	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	สถานที่		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
1 คน	4 (9.1)	40 (90.9)	44 (100.0)	0.211 ^{ns}	0.900	ไม่มี
2 คน	12 (9.9)	109 (90.1)	121 (100.0)			
3 คนขึ้นไป	2 (7.1)	26 (92.9)	28 (100.0)			
รวม	18 (9.3)	175 (90.7)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรตามสถานที่ ในตารางที่ 45 จำนวนได้ค่า $\chi^2 = 0.211$ โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.900 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ จำนวนแรงงานไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรตามสถานที่ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ตารางที่ 46 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนแรงงานและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านการส่งเสริมการผลิต

(n = 193)

จำนวน แรงงาน	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านการส่งเสริมการผลิต		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
1 คน	36 (81.8)	8 (18.2)	44 (100.0)	1.310 ^{ns}	0.520	ไม่มี
2 คน	93 (76.9)	28 (23.1)	121 (100.0)			
3 คนขึ้นไป	24 (85.7)	4 (14.3)	28 (100.0)			
รวม	153 (79.3)	40 (20.7)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านการส่งเสริมการผลิต ในตารางที่ 46 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 1.310$ โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.520 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ จำนวนแรงงานไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านการส่งเสริมการผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

สมมติฐานที่ 3.3 จำนวนพื้นที่ปลูกยางพารา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

ตารางที่ 47 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนพื้นที่ปลูก
ยางพาราและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านภาพรวม

(n = 193)

จำนวนพื้นที่ ปลูกยางพารา	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านภาพรวม		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
2-15 ไร่	77 (51.7)	72 (48.3)	149 (100.0)	2.917 ^{ns}	0.233	ไม่มี
16-30 ไร่	11 (45.8)	13 (54.2)	24 (100.0)			
มากกว่า 30 ไร่	14 (70.0)	6 (30.0)	20 (100.0)			
รวม	102 (52.8)	91 (47.2)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพื้นที่ปลูกยางพารากับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านภาพรวม ในตารางที่ 47 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 2.917$ โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.233 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ จำนวนพื้นที่ปลูกยางพาราไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านภาพรวม(ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ตารางที่ 48 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนพื้นที่ปลูกยางพารา และการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านผลผลิตยางพารา

(n = 193)

จำนวนพื้นที่ ปลูกยางพารา	การตัดสินใจปลูกยางพารา		รวม	χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านผลผลิตยางพารา					
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
2-15 ไร่	114 (76.5)	35 (23.5)	149 (100.0)	0.117 ^{ns}	0.943	ไม่มี
16-30 ไร่	19 (79.2)	5 (20.8)	24 (100.0)			
มากกว่า 30 ไร่	15 (75.0)	5 (25.0)	20 (100.0)			
รวม	148 (76.7)	45 (23.3)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพื้นที่ปลูกยางพารากับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านผลผลิตยางพารา ในตารางที่ 48 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 0.117$ โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.943 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ จำนวนพื้นที่ปลูกยางพาราไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านผลผลิตยางพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ตารางที่ 49 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนพื้นที่ปลูกยางพารา และการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านราคายางพารา

(n = 193)

จำนวนพื้นที่ ปลูกยางพารา	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านราคายางพารา		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
2-15 ไร่	103 (69.1)	46 (30.9)	149 (100.0)	1.151 ^{ns}	0.563	ไม่มี
16-30 ไร่	14 (58.3)	10 (41.7)	24 (100.0)			
มากกว่า 30 ไร่	14 (70.0)	6 (30.0)	20 (100.0)			
รวม	131 (67.9)	62 (32.1)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพื้นที่ปลูกยางพารากับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านราคายางพารา ในตารางที่ 49 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 1.151$ โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.563 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ จำนวนพื้นที่ปลูกยางพาราไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านราคายางพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ตารางที่ 50 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนพื้นที่ปลูกยางพารา และการตัดสินใจปลูกยางพาราตามสถานที่

(n = 193)

จำนวนพื้นที่ ปลูกยางพารา	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านสถานที่		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
2-15 ไร่	12 (8.1)	137 (91.9)	149 (100.0)	1.333 ^{ns}	0.514	ไม่มี
16-30 ไร่	3 (12.5)	21 (87.5)	24 (100.0)			
มากกว่า 30 ไร่	17 (85.0)	3 (15.0)	20 (100.0)			
รวม	18 (9.3)	175 (90.7)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพื้นที่ปลูกยางพารากับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านสถานที่ ในตารางที่ 50 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 1.333$ โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.514 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ จำนวนพื้นที่ปลูกยางพาราไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านสถานที่ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ตารางที่ 51 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนพื้นที่ปลูกยางพารา และการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านการส่งเสริมการผลิต

(n = 193)

จำนวนพื้นที่ ปลูกยางพารา	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านการส่งเสริมการผลิต		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
2-15 ไร่	119 (79.9)	30 (20.1)	149 (100.0)	1.472 ^{ns}	0.479	ไม่มี
16-30 ไร่	17 (70.8)	7 (29.2)	24 (100.0)			
มากกว่า 30 ไร่	17 (85.0)	3 (15.0)	20 (100.0)			
รวม	153 (79.3)	40 (20.7)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพื้นที่ปลูกยางพารากับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร ด้านการส่งเสริมการผลิต ในตารางที่ 51 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 1.472$ โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.479 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ จำนวนพื้นที่ปลูกยางพาราไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านการส่งเสริมการผลิต(ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยด้านสังคม มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

สมมติฐานที่ 4.1 การรับข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

สมมติฐานที่ 4.1.1 การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคล มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

ตารางที่ 52 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับข้อมูลข่าวสาร จากสื่อบุคคลและการตัดสินใจปลูกยางพาราในด้านภาพรวม

(n = 193)

การรับข้อมูล ข่าวสารจาก สื่อบุคคล	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านภาพรวม		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
เพื่อนเกษตรกร/ ผู้นำท้องถิ่น/ ญาติพี่น้อง	16 (34.8)	30 (65.2)	46 (100.0)	7.911**	0.005	มี
เจ้าหน้าที่ทาง การเกษตร	86 (58.5)	61 (41.5)	147 (100.0)			
รวม	102 (52.8)	91 (47.2)	193 (100.0)			

**หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านภาพรวมในตารางที่ 52 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 7.911$ โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.005 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านภาพรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

เกษตรกรที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนเกษตรกร ผู้นำท้องถิ่น และญาติพี่น้องส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราในด้านภาพรวม อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 65.2) และระดับมาก (ร้อยละ 34.8)

เกษตรกรที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราในด้านภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 58.5) และระดับน้อย (ร้อยละ 41.5)

ตารางที่ 53 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับข้อมูลข่าวสาร จากสื่อบุคคลและการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านผลผลิตยางพารา

(n = 193)

การรับข้อมูล ข่าวสารจาก สื่อบุคคล	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านผลผลิตยางพารา		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
เพื่อนเกษตรกร/ ผู้นำท้องถิ่น/ ญาติพี่น้อง เจ้าหน้าที่ทาง การเกษตร	34 (73.9)	12 (26.1)	46 (100.0)	0.259 ^{ns}	0.611	ไม่มี
รวม	148 (76.7)	45 (23.3)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านผลผลิตยางพารา ในตารางที่ 53 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 0.259$ โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.611 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านผลผลิตยางพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ตารางที่ 54 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับข้อมูลข่าวสาร จากสื่อบุคคลและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านราคายางพารา

(n = 193)

การรับข้อมูล ข่าวสารจาก สื่อบุคคล	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านราคายางพารา		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
เพื่อนเกษตรกร/ ผู้นำท้องถิ่น/ ญาติพี่น้อง	29 (63.0)	17 (37.0)	46 (100.0)	0.647 ^{ns}	0.421	ไม่มี
เจ้าหน้าที่ทาง การเกษตร	102 (69.4)	45 (30.6)	147 (100.0)			
รวม	131 (67.9)	62 (32.1)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านราคายางพารา ในตารางที่ 54 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 0.647$ โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.421 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านราคายางพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ตารางที่ 55 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับข้อมูลข่าวสาร จากสื่อบุคคลและการตัดสินใจปลูกยางพาราตามสถานที่

(n = 193)

การรับข้อมูล ข่าวสารจาก สื่อบุคคล	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านสถานที่		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
เพื่อนเกษตรกร/ ผู้นำท้องถิ่น/ ญาติพี่น้อง เจ้าหน้าที่ทาง การเกษตร	6 (13.0)	40 (87.0)	46 (100.0)	0.987 ^{ns}	0.383	ไม่มี
รวม	18 (9.3)	175 (90.7)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านสถานที่ ในตารางที่ 55 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 0.987$ โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.383 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านสถานที่ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ตารางที่ 56 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับข้อมูลข่าวสาร จากสื่อบุคคลและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านการส่งเสริมการผลิต

(n = 193)

การรับข้อมูล ข่าวสารจาก สื่อบุคคล	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านการส่งเสริมการผลิต		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
เพื่อนเกษตรกร/ ผู้นำท้องถิ่น/ ญาติพี่น้อง	37 (80.4)	9 (19.6)	46 (100.0)	0.049 ^{ns}	0.824	ไม่มี
เจ้าหน้าที่ทาง การเกษตร	116 (78.9)	31 (21.1)	147 (100.0)			
รวม	153 (79.3)	40 (20.7)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านการส่งเสริมการผลิตในตารางที่ 56 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 0.049$ โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.824 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านการส่งเสริมการผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

สมมติฐานที่ 4.1.2 การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจ
ปลูกยางพาราของเกษตรกร

ตารางที่ 57 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับข้อมูลข่าวสาร
จากสื่อมวลชนและการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านภาพรวม

(n = 193)

การรับข้อมูล ข่าวสารจาก สื่อมวลชน	การตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านภาพรวม			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านภาพรวม		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
รายการวิทยุ/ โทรทัศน์	73 (50.7)	71 (49.3)	144 (100.0)	1.057 ^{ns}	0.304	ไม่มี
หนังสือพิมพ์/ วารสารทาง การเกษตร	29 (59.2)	20 (40.8)	49 (100.0)			
รวม	102 (52.8)	91 (47.2)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนกับการตัดสินใจ
ปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านภาพรวม ในตารางที่ 57 จำนวนได้ค่า $\chi^2 = 1.057$ โดยมี d.f. = 1
และได้ค่า p-value = 0.304 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ การรับข้อมูลข่าวสาร
จากสื่อมวลชนไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านภาพรวม (ที่ระดับ
นัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ตารางที่ 58 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับข้อมูลข่าวสาร จากสื่อมวลชนและการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านผลผลิตยางพารา

(n = 193)

การรับข้อมูล ข่าวสารจาก สื่อมวลชน	การตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านผลผลิตยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านผลผลิตยางพารา		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
รายการวิทยุ/ โทรทัศน์	115 (79.9)	29 (20.1)	144 (100.0)	3.202 ^{ns}	0.074	ไม่มี
หนังสือพิมพ์/ วารสารทาง การเกษตร	33 (67.3)	16 (32.7)	49 (100.0)			
รวม	148 (76.7)	45 (23.3)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านผลผลิตยางพารา ในตารางที่ 58 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 3.202$ โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.074 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านผลผลิตยางพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ตารางที่ 59 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับข้อมูลข่าวสาร จากสื่อมวลชนและการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านราคายางพารา

(n = 193)

การรับข้อมูล ข่าวสารจาก สื่อมวลชน	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านราคายางพารา		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
รายการวิทยุ/ โทรทัศน์	96 (66.7)	48 (33.3)	144 (100.0)	0.380 ^{ns}	0.537	ไม่มี
หนังสือพิมพ์/ วารสารทาง การเกษตร	35 (71.4)	14 (28.6)	49 (100.0)			
รวม	131 (67.9)	62 (32.1)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านราคายางพารา ในตารางที่ 59 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 0.380$ โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.537 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านราคายางพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ตารางที่ 60 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับข้อมูลข่าวสาร จากสื่อมวลชนและการตัดสินใจปลูกยางพาราตามสถานที่

(n = 193)

การรับข้อมูล ข่าวสารจาก สื่อมวลชน	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านสถานที่		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
รายการวิทยุ/ โทรทัศน์	18 (12.5)	126 (87.5)	144 (100.0)	6.755**	0.008	มี
หนังสือพิมพ์/ วารสารทาง	0 (0.0)	49 (100.0)	49 (100.0)			
การเกษตร						
รวม	18 (9.3)	175 (90.7)	193 (100.0)			

**หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านสถานที่ ในตารางที่ 60 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 6.755$ โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.008 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร ด้านสถานที่ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

เกษตรกรที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากรายการวิทยุ และ โทรทัศน์ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราตามสถานที่ อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 87.5) และระดับมาก (ร้อยละ 12.5)

เกษตรกรที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ และวารสารทางการเกษตร ทั้งหมดมีการตัดสินใจปลูกยางพาราตามสถานที่ อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 100.0)

ตารางที่ 61 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับข้อมูลข่าวสาร จากสื่อมวลชนและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านการส่งเสริมการผลิต

(n = 193)

การรับข้อมูล ข่าวสารจาก สื่อมวลชน	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านการส่งเสริมการผลิต		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
รายการวิทยุ/ โทรทัศน์	109 (75.7)	35 (24.3)	144 (100.0)	4.425*	0.035	มี
หนังสือพิมพ์/ วารสารทาง การเกษตร	44 (89.8)	5 (10.2)	49 (100.0)			
รวม	153 (79.3)	40 (20.7)	193 (100.0)			

*หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านการส่งเสริมการผลิต ในตารางที่ 61 จำนวนได้ค่า $\chi^2 = 4.425$ โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.035 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร ด้านการส่งเสริมการผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

เกษตรกรที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากรายการวิทยุ และ โทรทัศน์ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านการส่งเสริมการผลิต อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 75.7) และระดับน้อย (ร้อยละ 24.3)

เกษตรกรที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ และวารสารทางการเกษตร ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านการส่งเสริมการผลิต อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 89.8) และระดับน้อย (ร้อยละ 10.2)

สมมติฐานที่ 4.1.3 การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อกิจกรรม มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

ตารางที่ 62 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับข้อมูลข่าวสาร จากสื่อกิจกรรมและการตัดสินใจปลูกยางพาราในด้านภาพรวม

(n = 193)

การรับข้อมูล ข่าวสารจาก สื่อกิจกรรม	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านภาพรวม		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
การเข้ารับการ ฝึก อบรม	66 (51.2)	63 (48.8)	129 (100.0)	0.444 ^{ns}	0.505	ไม่มี
การประชุม/ การศึกษาดูงาน/ นิทรรศการ	36 (56.3)	28 (43.8)	64 (100.0)			
รวม	102 (52.8)	91 (47.2)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อกิจกรรมกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านภาพรวมในตารางที่ 62 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 0.444$ โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.505 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อกิจกรรมไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านภาพรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ตารางที่ 63 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับข้อมูลข่าวสาร จากสื่อกิจกรรมและการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านผลผลิตยางพารา

(n = 193)

การรับข้อมูล ข่าวสารจาก สื่อกิจกรรม	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านผลผลิตยางพารา		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
การเข้ารับการ ฝึก อบรม	103 (79.8)	26 (20.2)	129 (100.0)	2.174 ^{ns}	0.140	ไม่มี
การประชุม/ การศึกษาดูงาน/ นิทรรศการ	45 (70.3)	19 (29.7)	64 (100.0)			
รวม	148 (76.7)	45 (23.3)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อกิจกรรมกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านผลผลิตยางพารา ในตารางที่ 63 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 2.174$ โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.140 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อกิจกรรมไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านผลผลิตยางพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ตารางที่ 64 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับข้อมูลข่าวสาร จากสื่อกิจกรรมและการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านราคายางพารา

(n = 193)

การรับข้อมูล ข่าวสารจาก สื่อกิจกรรม	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านราคายางพารา		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
การเข้ารับการ ฝึกอบรม	80 (62.0)	49 (38.0)	129 (100.0)	6.127*	0.013	มี
การประชุม/ การศึกษาดูงาน/ นิทรรศการ	51 (79.7)	13 (20.3)	64 (100.0)			
รวม	131 (67.9)	62 (32.1)	193 (100.0)			

*หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อกิจกรรมกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร ด้านราคายางพารา ในตารางที่ 64 จำนวนได้ค่า $\chi^2 = 6.127$ โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.013 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อกิจกรรมมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร ด้านราคายางพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

เกษตรกรที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากการเข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านราคายางพารา อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 62.0) และระดับน้อย (ร้อยละ 38.0)

เกษตรกรที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากการประชุม การศึกษาดูงาน และนิทรรศการส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านราคายางพารา อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 79.7) และระดับน้อย (ร้อยละ 20.3)

ตารางที่ 65 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับข้อมูลข่าวสาร จากสื่อกิจกรรมและการตัดสินใจปลูกยางพาราตามสถานที่

(n = 193)

การรับข้อมูล ข่าวสารจาก สื่อกิจกรรม	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านสถานที่		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
การเข้ารับการฝึก อบรม	16 (12.4)	113 (87.6)	129 (100.0)	4.254*	0.037	มี
การประชุม/ การศึกษาดูงาน/ นิทรรศการ	2 (3.1)	62 (96.9)	64 (100.0)			
รวม	18 (9.3)	175 (90.7)	193 (100.0)			

*หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อกิจกรรมกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านสถานที่ ในตารางที่ 65 จำนวนได้ค่า $\chi^2 = 4.254$ โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.037 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อกิจกรรมมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร ด้านสถานที่ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

เกษตรกรที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากการเข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราตามสถานที่ อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 87.6) และระดับมาก (ร้อยละ 12.4)

เกษตรกรที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากการประชุม การศึกษาดูงาน และนิทรรศการส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราตามสถานที่ อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 96.9) และระดับมาก (ร้อยละ 3.1)

ตารางที่ 66 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการรับข้อมูลข่าวสาร จากสื่อกิจกรรมและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านการส่งเสริมการผลิต

(n = 193)

การรับข้อมูล ข่าวสารจาก สื่อกิจกรรม	การตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านการส่งเสริมการผลิต			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	มาก	น้อย	รวม			
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)				
การเข้ารับการ ฝึกอบรม	95 (73.6)	34 (26.4)	129 (100.0)	7.508**	0.006	มี
การประชุม/ การศึกษาดูงาน/ นิทรรศการ	58 (90.6)	6 (9.4)	64 (100.0)			
รวม	153 (79.3)	40 (20.7)	193 (100.0)			

**หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อกิจกรรมกับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านการส่งเสริมการผลิต ในตารางที่ 66 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 7.508$ โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.006 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อกิจกรรมมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร ด้านการส่งเสริมการผลิต(ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

เกษตรกรที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากการเข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านการส่งเสริมการผลิต อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 73.6) และระดับน้อย (ร้อยละ 26.4)

เกษตรกรที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากการประชุม การศึกษาดูงาน และนิทรรศการส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านการส่งเสริมการผลิต อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 90.6) และระดับน้อย (ร้อยละ 9.4)

สมมติฐานที่ 4.2 ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

ตารางที่ 67 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษาและการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านภาพรวม

(n = 193)

ระดับการศึกษา	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านภาพรวม		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
ต่ำกว่า	10	23	33	9.515**	0.009	มี
ประถมศึกษา	(30.3)	(69.7)	(100.0)			
ประถมศึกษา	48	29	77			
	(62.3)	(37.7)	(100.0)			
มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา	44	39	83			
	(53.0)	(47.0)	(100.0)			
รวม	102	91	193			
	(52.8)	(47.2)	(100.0)			

*หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านภาพรวม ในตารางที่ 67 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 9.515$ โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.009 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านภาพรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านภาพรวม อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 69.7) และระดับมาก (ร้อยละ 30.3)

เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 62.3) และระดับน้อย (ร้อยละ 37.7)

เกษตรกรที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพารา อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 53.0) และระดับน้อย (ร้อยละ 47.0)

ตารางที่ 68 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษาและการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านผลผลิตยางพารา

(n = 193)

ระดับการศึกษา	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านผลผลิตยางพารา		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
ต่ำกว่า	23 (69.7)	10 (30.3)	33 (100.0)	5.868 ^{ns}	0.053	ไม่มี
ประถมศึกษา	66 (85.7)	11 (14.3)	77 (100.0)			
มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา	59 (71.1)	24 (28.9)	83 (100.0)			
รวม	148 (76.7)	45 (23.3)	193 (100.0)			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านผลผลิตยางพารา ในตารางที่ 68 จำนวนได้ค่า $\chi^2 = 5.868$ โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.053 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร ด้านผลผลิตยางพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ตารางที่ 69 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษาและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านราคายางพารา

(n = 193)

ระดับการศึกษา	การตัดสินใจปลูกยางพารา			χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านราคายางพารา		รวม			
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
ต่ำกว่า	16 (48.5)	17 (51.5)	33 (100.0)	7.495*	0.024	มี
ประถมศึกษา	53 (68.8)	24 (31.2)	77 (100.0)			
มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา	62 (74.7)	21 (25.3)	83 (100.0)			
รวม	131 (67.9)	62 (32.1)	193 (100.0)			

*หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านราคายางพารา ในตารางที่ 69 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 7.495$ โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.024 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านราคายางพารา(ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านราคายางพารา อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 51.5) และระดับมาก (ร้อยละ 48.5)

เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านราคายางพารา อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 68.8) และระดับน้อย (ร้อยละ 31.2)

เกษตรกรที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านราคายางพารา อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 74.7) และระดับน้อย (ร้อยละ 25.3)

ตารางที่ 70 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษาและการตัดสินใจปลูกยางพาราตามสถานที่

(n = 193)

ระดับการศึกษา	การตัดสินใจปลูกยางพารา		รวม	χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านสถานที่					
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
ต่ำกว่า	6	27	33	15.163**	0.001	มี
ประถมศึกษา	(18.2)	(81.8)	(100.0)			
ประถมศึกษา	12	65	77			
	(15.6)	(84.4)	(100.0)			
มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา	0	83	83			
	(0.0)	(100.0)	(100.0)			
รวม	18	175	193			
	(9.3)	(90.7)	(100.0)			

**หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านสถานที่ ในตารางที่ 70 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 15.163$ โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.001 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร ด้านสถานที่ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านสถานที่ อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 81.8) และระดับมาก (ร้อยละ 18.2)

เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านสถานที่ อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 84.4) และระดับมาก (ร้อยละ 15.6)

เกษตรกรที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ทั้งหมดมีการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านสถานที่ อยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 100.0)

ตารางที่ 71 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษาและการตัดสินใจปลูกยางพาราด้านการส่งเสริมการผลิต

(n = 193)

ระดับการศึกษา	การตัดสินใจปลูกยางพารา		รวม	χ^2	p-value	สรุปผล ความสัมพันธ์
	ด้านการส่งเสริมการผลิต					
	มาก (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)				
ต่ำกว่า	22	11	33	6.343*	0.042	มี
ประถมศึกษา	(66.7)	(33.3)	(100.0)			
ประถมศึกษา	59	18	77			
	(76.6)	(23.4)	(100.0)			
มัธยมศึกษา	72	11	83			
และอุดมศึกษา	(86.7)	(13.3)	(100.0)			
รวม	153	40	193			
	(79.3)	(20.7)	(100.0)			

*หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านการส่งเสริมการผลิต ในตารางที่ 71 จำนวนได้ค่า $\chi^2 = 6.343$ โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.042 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร ด้านการส่งเสริมการผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านการส่งเสริมการผลิต อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 66.7) และระดับน้อย (ร้อยละ 33.3)

เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านการส่งเสริมการผลิต อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 76.6) และระดับน้อย (ร้อยละ 23.4)

เกษตรกรที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ส่วนใหญ่มีการตัดสินใจปลูกยางพารา ด้านการส่งเสริมการผลิตอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 86.7) และระดับน้อย (ร้อยละ 13.3)

ตอนที่ 7 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการปลูกยางพาราของเกษตรกร

การวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการจำแนกปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผลผลิตยางพารา ด้านราคาขายพารา ด้านสถานที่ปลูกยางพารา และด้านการส่งเสริมการผลิต เกษตรกรที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปลูกยางพาราจำนวน 32 คน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการปลูกยางพาราจำนวน 45 คน

ปัญหาในการปลูกยางของเกษตรกร

ปัญหาด้านผลผลิตยางพารา

เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราพบปัญหาเกี่ยวกับปริมาณผลผลิตน้ำยางน้อย เนื่องจากการเปิดกรีดยางพาราก่อนกำหนด และเกษตรกรขาดทักษะในการกรีดยางที่ถูกต้อง

ปัญหาด้านราคาขายพารา

เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราพบปัญหาเกี่ยวกับตลาดรับซื้อผลผลิตยางพารามีน้อย เนื่องจากจังหวัดน่านเป็นพื้นที่ปลูกยางใหม่เลยทำให้มีตลาดรับซื้อยางพารามีน้อย

ปัญหาด้านสถานที่ปลูกยางพารา

1. เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราพบปัญหาเกี่ยวกับลมแรงทำให้ต้นยางพาราหักโค่น
2. เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราพบปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ปลูกยางพาราไม่เพียงพอ เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกรมีน้อย อีกทั้งยังใช้พื้นที่ปลูกพืชชนิดอื่นๆ

ปัญหาด้านการส่งเสริมการผลิต

พบว่าเกษตรกรผู้ปลูกยางพารามีโอกาสได้พบปะพูดคุย และปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐน้อยเกินไป

ข้อเสนอแนะในการปลูกยางพาราของเกษตรกร

ข้อเสนอแนะด้านผลผลิตยางพารา

อยากให้ทางภาครัฐมีการเปิดอบรมความรู้เกี่ยวกับยางพาราทั้งในภาคทฤษฎี ในเรื่องของการปลูกยางพารา การดูแลรักษา รวมถึงเรื่องโรคและวิธีการป้องกันโรคที่เกิดขึ้นกับยางพารา และมีการฝึกอบรมในภาคปฏิบัติในส่วนของกรกรีดยาง การแปรรูปผลผลิตยางพาราให้มากกว่านี้ เพื่อให้เกษตรกรเกิดความรู้ความชำนาญในการประกอบอาชีพ

ข้อเสนอแนะด้านราคายางพารา

1. อยากให้ทางภาครัฐมาดูแลปัญหาเรื่องผลผลิตราคายางพาราตกต่ำ
2. อยากให้ภาครัฐช่วยสนับสนุนด้านต้นทุนทางปัจจัยทางการผลิต เช่น ปุ๋ย ยารักษาหน้ายาง และข่าฆ่าแมลง หรือแนะนำวิธีการทำปุ๋ยใช้เองเพื่อลดต้นทุนในการผลิต

ข้อเสนอแนะด้านสถานที่ปลูกยางพารา

อยากให้ภาครัฐมาช่วยแนะนำพืชที่ปลูกเพื่อป้องกันลม

ข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมการผลิต

อยากให้ภาครัฐเข้ามาเยี่ยมชมเกษตรกรมากขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่ได้พบปะเจ้าหน้าที่ปีละ 2 ครั้ง ทำให้เวลาเกิดปัญหาเกษตรกรไม่มีที่ปรึกษา และผู้ที่ให้คำแนะนำวิธีการที่ถูกต้อง

ข้อวิจารณ์

จากการศึกษาการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตามรายชื่อจากสำนักเกษตรอำเภอภูเพียง ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกร

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเกษตรกรเพศชายซึ่งมีอายุเฉลี่ย 46.91 ปี โดยมีอายุน้อยที่สุดคือ 26 ปีไปจนถึงอายุมากที่สุด 70 ปี จากผลการวิจัยจะเห็นว่าเกษตรกรที่ปลูกยางพาราจัดอยู่ในวัยทำงานทั้งนี้อาจเป็นเพราะคนรุ่นใหม่กำลังอยู่ในวัยเรียนหรือออกไปทำงานต่างจังหวัดมากขึ้น อีกทั้งเกษตรกรไม่มีการสนับสนุนให้ลูกหลานทำการเกษตรเพราะการเกษตรเป็นอาชีพที่ต้องใช้แรงงานและเสี่ยงกับเรื่องการลงทุนเนื่องจากสภาพดินฟ้าอากาศในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป เกิดภัยธรรมชาติทำให้ไม่มีความแน่นอนต่อการประกอบอาชีพ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รัตนวรรณ รุณภัย และเอมอร อังสุรัตน์(2530) ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการส่งเสริมการปลูกยางพาราจังหวัดระยอง พบว่าเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราส่วนมากเป็นเพศชาย และอยู่ในวัยทำงานทุกคน

สถานภาพสมรส พบว่าเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สมรสแล้ว ร้อยละ 76.2 สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จิตินันท์ คชนิล(2551) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกยางพาราของเกษตรกรในจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 85.40 สมรสแล้ว

ระยะเวลาในการปลูกยางพารา พบว่าเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการปลูกยางพาราเฉลี่ย 6.42 ปี โดยมีระยะเวลาในการปลูกยางพาราน้อยที่สุดคือ 1 ปีไปจนถึงระยะเวลาในการปลูกยางพารามากที่สุด 19 ปี เนื่องจากการปลูกยางพาราในจังหวัดน่านนั้น ทางภาครัฐเพิ่งเข้ามาส่งเสริมเมื่อปี พ.ศ. 2547 และในสวนของเกษตรกรที่ปลูกยางพารามากถึง 19 ปี นั้นพบเพียง 2 คนเท่านั้น เนื่องจากเกษตรกรเหล่านี้เคยไปทำงานรับจ้างที่ภาคใต้ และได้เห็นถึงการปลูกยางพาราในภาคใต้ รวมถึงเห็นถึงรายได้จากการขายผลผลิตยางพารา จึงได้ศึกษาหาความรู้ เก็บเกี่ยวประสบการณ์ มาปลูกในอำเภอภูเพียงจังหวัดน่านต่อไป

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านความรู้ในการผลิตยางพารา

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 57.5) และมีความรู้ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 42.5) โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.01 คะแนน และมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 31 คะแนน และคะแนนต่ำสุด 13 คะแนน จากการวิจัยจะเห็นได้ว่าเกษตรกรได้เข้าร่วมฝึกอบรมเกี่ยวกับการผลิตยางพาราเป็นประจำทุกปี ปีละ 2 ครั้ง และประกอบกับทำสวนยางพาราถือว่าเป็นอาชีพใหม่สำหรับเกษตรกรในอำเภอภูเพียง ดังนั้นทำให้เกษตรกรมีการตื่นตัวในการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพารา เพื่อมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงสวนยางของตนเองให้ดี มีคุณภาพ ได้ปริมาณผลผลิตมากยิ่งขึ้น

ตอนที่ 3 ข้อมูลปัจจัยด้านเศรษฐกิจของเกษตรกร

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าเกษตรกร มีรายได้ของครัวเรือนเฉลี่ย 184,580.34 บาท/ปี ซึ่งรายได้ของครัวเรือนแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ รายได้จากการขายผลผลิตยางพารา รายได้จากอาชีพเสริมทางภาคการเกษตร และรายได้จากอาชีพเสริมนอกภาคการเกษตร

รายได้จากการขายผลผลิตยางพารา พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้จากการขายผลผลิตยางพาราเฉลี่ย 54,963.73 บาท/ปี รายได้จากอาชีพเสริมทางภาคการเกษตร เฉลี่ย 52,792.75 บาท/ปี และรายได้จากอาชีพเสริมนอกภาคการเกษตร เฉลี่ย 77,295.34 บาท/ปี

รายจ่ายต่อปีของครัวเรือน พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีรายจ่ายของครัวเรือนเฉลี่ย 93,575.13 บาท/ปี

การกู้ยืมเงิน พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดไม่กู้ยืมเงิน โดยส่วนใหญ่ใช้เงินส่วนตัว (ร้อยละ 59.6) และเข้าร่วมโครงการ สกย. (ร้อยละ 40.4) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาภรณ์ คำโอพาธ (2546) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุน ผลตอบแทนของการลงทุนระหว่างการปลูกยางพาราและอ้อยในอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรที่ใช้ทุนของตัวเองและได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาลมีความเป็นไปได้ในการลงทุน หรือ การปลูกยางพาราให้ผลตอบแทนคุ้มค่าต่อการลงทุน แต่ ในกรณีที่ที่ไม่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาล หากดอกเบี้ยสูงกว่าร้อยละ 10 ก็จะได้รับผลตอบแทนไม่คุ้มค่าการลงทุน

จำนวนพื้นที่ปลูกยางพารา พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพื้นที่ปลูกยางพาราเฉลี่ย 12.14 ไร่ โดยมีพื้นที่ทำสวนยางพาราน้อยที่สุด 2 ไร่ ไปจนถึงมากที่สุด 40 ไร่ จากการวิจัยจะเห็นว่า การที่เกษตรกรมีพื้นที่การทำสวนยาง 2 – 15 ไร่ นั้น เนื่องจากการปลูกยางพาราต้องใช้เงินลงทุนสูง การปลูกยางพาราที่หลายๆ ไร่ทำให้เกษตรกรไม่มีเงินลงทุน เกษตรกรหลายรายจึงแบ่งพื้นที่บางส่วนปลูกยางพารารวมกับการปลูกพืชชนิดอื่นด้วย เช่น ข้าวโพด สอดคล้องกับงานวิจัยของจิตตินันท์ คชนิล (2551) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกยางพาราของเกษตรกรในจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรมีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรเฉลี่ย 32.44 ไร่ และมีพื้นที่ปลูกยางพาราเฉลี่ย 13.15 ไร่

จำนวนแรงงานในการทำสวนยางพารา พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีจำนวนแรงงาน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 62.7 จากการวิจัยครั้งนี้จะเห็นว่าเกษตรกรใช้แรงงานในครัวเรือนในการทำสวนยางพารา เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตและแรงงานในการกรีดยางพาราที่มีฝีมือหายาก

ค่าแรงงานในการกรีดยาง เก็บยาง และทำยางแผ่น พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากไม่มีการจ้างแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 87.0

การแบ่งเปอร์เซ็นต์จ้างของคณงานกรีดยาง พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีการแบ่งเปอร์เซ็นต์ผลผลิต 60:40 คิดเป็นร้อยละ 10.92

ตอนที่ 4 ปัจจัยด้านสังคมของเกษตรกร

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับยางพาราจากสื่อบุคคลผ่านทางเจ้าหน้าที่ทางการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 76.2 เนื่องจากในทุกปีจะมีเจ้าหน้าที่ทางการเกษตร(สกกย.) มาเปิดอบรมในเรื่องการกรีดยางพาราและได้เผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับยางพาราด้วย ปีละ 2 ครั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของประครอง ส่งเสริม (2541) ศึกษาถึงความต้องการของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการผลิตยางพาราในจังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรได้รับข่าวสารและแนะนำให้ปลูกยางพาราจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้รับการอบรม 1-2 ครั้ง/ปี

เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับยางพาราจากสื่อมวลชนผ่านโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 47.7 เนื่องจากสื่อทางด้านโทรทัศน์เป็นสื่อที่เกษตรกรสามารถเข้าใจได้

ง่าย ประกอบกับเกษตรกรบางรายที่มีอายุมาก การรับรู้ทางการได้ยิน/ภาพอาจน้อยลง เกษตรกรเหล่านี้จึงเลือกรับรู้ได้ เพราะสื่อทางโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีทั้งภาพและเสียง เพื่อเป็นการประกอบความเข้าใจ

เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับยางพาราจากสื่อกิจกรรมผ่านการเข้ารับการฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 66.8 เนื่องจากในพื้นที่ที่เกษตรกรอาศัยอยู่มีสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ที่มีการเปิดจัดฝึกอบรมการกรีดยาง ทำแผ่นยาง ปีละ 2 ครั้ง โดยในการฝึกอบรมก็จะมีเจ้าหน้าที่ของรัฐ และวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้แก่เกษตรกร ทำให้เกษตรกรได้รับข่าวสารจากช่องทางนี้ รวมถึงระหว่างการฝึกอบรมเกษตรกรมีช่วงเวลาวางอาจมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ข่าวสารเกี่ยวกับเพื่อนเกษตรกรด้วยกันเอง

ระดับการศึกษา พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 39.9 จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า เนื่องจากหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับในสมัยก่อน กำหนดการศึกษาเพียงแค่ระดับประถมศึกษา สอดคล้องกับผลงานวิจัยของพันธิตา พิษคุณ (2545) แนวทางการผลิตยางพาราแผ่นดิบ เพื่อพัฒนาคุณภาพในอำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าของสวนยางพารา และแรงงานส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับประถมศึกษา

การเป็นสมาชิกกลุ่ม พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นสมาชิกกลุ่ม 1 กลุ่ม ร้อยละ(88.1) โดยกลุ่มที่เกษตรกรเป็นสมาชิกส่วนมาก คือการเป็นสมาชิกกลุ่ม สกย. (ร้อยละ48.0) เนื่องจาก สกย. จะทำหน้าที่ทั้งให้ความรู้ ให้คำแนะนำปรึกษาปัญหาต่างๆที่เกี่ยวกับการปลูกยางพารา และยังเป็นสถานที่ในการรับซื้อผลผลิตยางพาราของเกษตรกร

ตอนที่ 5 การตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

จากการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งด้านที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรเป็น 4 ด้าน คือ ด้านผลผลิตยางพารา ด้านราคายางพารา ด้านสถานที่ ด้านการส่งเสริมผลผลิต และมีการพิจารณาในด้านภาพรวมพบว่าเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการตัดสินใจปลูกยางพาราอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.49 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านได้ดังนี้

ด้านการผลิตยางพารา พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตัดสินใจปลูกยางพาราอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.60) โดยเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การปลูกยางพารามีความเสี่ยงน้อยกว่าการปลูกพืชชนิดอื่น เนื่องจากยางพารามีอายุการให้ผลผลิตนาน 25-30 ปี

ด้านราคาขายพารา พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ก่อนตัดสินใจปลูกยางพารา อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.53) โดยเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ยางพาราเป็นพืชที่ให้ผลตอบแทนสูง

ด้านสถานที่ พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ก่อนตัดสินใจปลูกยางพาราจะ พิจารณาอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.16) โดยเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ พื้นที่มีแหล่งน้ำ เพียงพอเพื่อใช้ในการปลูกยางพารา

ด้านการส่งเสริมการผลิต พบว่า เกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ก่อนตัดสินใจปลูกยางพาราจะพิจารณาอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.66) โดยเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ รัฐบาลมี สนับสนุนให้เกษตรกรมีการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา และความต่อเนื่องในการออกติดตาม ประเมินผลของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมในการให้ความรู้กับเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา

จากการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรที่พิจารณาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านผลผลิตยางพารา ด้านราคาขายพารา ด้านสถานที่ ด้านการส่งเสริมการผลิต พบว่าการตัดสินใจปลูกยางพารานั้น เกษตรกร ต้องพิจารณาองค์ประกอบหลายด้านด้วยกัน เนื่องจากการปลูกยางพาราเป็นการลงทุนที่สูง และมี ระยะเวลายาวนานกว่าที่จะได้รับผลผลิต ดังนั้นถ้าเกษตรกรพิจารณาไม่ถี่ถ้วนหรือพิจารณาเพียงด้าน ใดด้านหนึ่ง เกษตรกรอาจเกิดสถานะเสี่ยงในการลงทุน เกิดหนี้สิน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุรจิต ภูภักดิ์ และคณะ (2550) ศึกษาถึงเรื่องระบบสนับสนุนการตัดสินใจในการปลูกยางพาราในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ:กรณีศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ยางพารามีวงจรการผลิตหลายปี ผลตอบแทนต้องรอปีที่ 9-12 หลังการปลูก เกษตรกรจำเป็นต้องมีเงินทุนมาก นอกจากนั้นยังมีการ ลงทุนที่สูงเมื่อเทียบกับพืชเดิมที่ปลูกเช่น ข้าว อ้อย ปอ มันสำปะหลัง

ตอนที่ 6 ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรอำเภอ ภูเพียง จังหวัดน่าน แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการผลิตยางพารา ด้านราคาขายพารา ด้านสถานที่ ด้านการส่งเสริมการผลิต และด้านภาพรวม

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพารา ของเกษตรกร สามารถแยกเป็นสมมติฐานย่อยดังนี้ คือ

สมมติฐานที่ 1.1 เพศ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าเพศมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านผลผลิตยางพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) เนื่องจากเกษตรกรที่เป็นเพศชายเป็นหัวหน้าครอบครัวและเป็นผู้ที่ลงมือทำโดยตรงในการปลูกยางพารามากกว่าเพศหญิง ดังนั้นเพศมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านผลผลิตยางพารา

สมมติฐานที่ 1.2 อายุ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าอายุมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรในด้านสถานที่ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) เนื่องจากเกษตรกรที่มีอายุมากเป็นผู้ที่คุ้นเคยกับพื้นที่มานาน รวมไปถึงเคยใช้ประโยชน์ในพื้นที่นี้มานานไม่ว่าจะเป็นการทำไร่และทำสวน เกษตรกรในกลุ่มนี้จึงรู้จักสภาพพื้นที่เป็นอย่างดี ดังนั้นอายุมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านสถานที่

สมมติฐานที่ 1.3 สถานภาพการสมรส มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าสถานภาพการสมรสมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรในด้านผลผลิตยางพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) เนื่องจากเกษตรกรที่สมรสแล้ว เกษตรกรเหล่านั้นก็อยากสร้างครอบครัวที่มั่นคง เพราะต้องมีลูกชายจ่ายก็ต้องเพิ่มขึ้น จึงทำอาชีพที่ยั่งยืนด้วยการตัดสินใจปลูกยางพารา ดังนั้นสถานภาพการสมรสมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านผลผลิตยางพารา

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านความรู้ในการผลิตยางพารา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าปัจจัยด้านความรู้มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรในด้านภาพรวม(ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) ด้านการผลผลิตยางพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) ด้านราคาขายพารา(ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) และด้านสถานที่ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) เนื่องจากเกษตรกรที่มีความรู้อยู่ในระดับมากนั้นส่วนใหญ่

ความรู้ได้มาจากการฝึกอบรมกับเจ้าหน้าที่ทางการเกษตรไม่ว่าจะเป็นความรู้ในด้านการผลิตยางพารา ด้านราคายางพารา และด้านสถานที่ ดังนั้นโอกาสที่เกษตรกรเหล่านี้จะใช้ประสบการณ์ด้านความรู้ในการคิดพิจารณาจึงมีมากกว่าคนที่มีความรู้ที่น้อยดั่งนั้น ปัจจัยด้านความรู้ในการผลิตยางพารา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านภาพรวม ด้านการผลิตยางพารา ด้านราคายางพารา และด้านสถานที่

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร สามารถแยกเป็นสมมติฐานย่อยดังนี้ คือ

สมมติฐานที่ 3.1 รายจ่ายต่อปีของครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่ารายจ่ายต่อปีของครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านภาพรวม(ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) ด้านผลผลิตยางพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) ด้านราคายางพารา(ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) ด้านสถานที่ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) และด้านการส่งเสริมการผลิต(ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) เนื่องจากรายจ่ายต่อปีของครัวเรือนถือว่าเป็นเรื่องที่เกษตรกรให้ความสำคัญอีกประการหนึ่ง เพราะถ้ารายจ่ายภายในครอบครัวของเกษตรกรสูงการที่เกษตรกรจะนำเงินไปลงทุนนั้นก็ต้องคิดพิจารณาอย่างถี่ถ้วน ว่าการลงทุนคุ้มค่าหรือมีการสนับสนุนของภาครัฐเข้ามาช่วยหรือไม่ ดังนั้นรายจ่ายต่อปีของครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านภาพรวม ด้านผลผลิตยางพารา ด้านราคายางพารา ด้านสถานที่ และด้านการส่งเสริมการผลิต

สมมติฐานที่ 3.2 จำนวนพื้นที่ปลูกยางพารา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าจำนวนพื้นที่ปลูกยางพาราไม่ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

สมมติฐานที่ 3.3 จำนวนแรงงาน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า จำนวนแรงงาน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านภาพรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) เนื่องจากการปลูกยางพารานั้น ดูแลง่ายไม่ยุ่งยากเหมือนการปลูกพืชชนิดอื่น และประกอบกับเกษตรกรปลูกในเนื้อที่ไม่กี่ไร่ ดังนั้นการใช้แรงงานในครัวเรือนจึงเพียงพอ ดังนั้น จำนวนแรงงาน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านภาพรวม

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยด้านสังคม มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

สมมติฐานที่ 4.1 การรับข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

สมมติฐานที่ 4.1.1 การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคล มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับยางพาราจากสื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านภาพรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) เนื่องจากเกษตรกรที่มีโอกาสพบปะพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ทางการเกษตร ก็จะมีโอกาสซักถามเกี่ยวกับปัญหา ข้อเสนอแนะต่างๆเกี่ยวกับยางพารากับเจ้าหน้าที่ทางการเกษตร ทำให้เกษตรกรเหล่านี้เกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกยางพารามากขึ้น ดังนั้น การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับยางพาราจากสื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านภาพรวม

สมมติฐานที่ 4.1.2 การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับยางพาราจากการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านสถานที่ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) และด้านการส่งเสริมการผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) เนื่องจากการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับยางพาราจากสื่อมวลชนในด้านสถานที่เกษตรกรมีความสะดวกที่จะเข้าถึงแหล่งข่าวสารเกี่ยวกับการปลูกยางพาราในเลือกพิจารณาพื้นที่ที่เหมาะสม ผ่านทางสื่อรายการวิทยุและโทรทัศน์เป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากรายการวิทยุและโทรทัศน์เป็นสื่อที่เข้าใจง่ายกว่าสื่ออื่นๆ เช่น ถ้าเป็นสื่อประเภทวิทยุ จะพกพาสะดวก และมีราคาไม่แพง และถ้าเป็นสื่อโทรทัศน์จะ

เห็นภาพ เสียง วิธีการ และสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในรายการได้ทาง sms หรือทางการโทรศัพท์เข้าไปพูดคุยในรายการ โดยสื่อเหล่านี้จะมีการแนะนำและเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับการปลูกยางพาราอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านสถานที่ และด้านการส่งเสริมการผลิต

สมมติฐานที่ 4.1.3 การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อกิจกรรม มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับยางพาราจากการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อกิจกรรม มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านราคาขายพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) ด้านสถานที่ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) และด้านการส่งเสริมการผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) เนื่องจากเกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมจะมีโอกาสพบปะพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ทางการเกษตร วิทยากร หรือแม้กระทั่งเพื่อนเกษตรกรด้วยกันเอง ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ต่างๆ ในการปลูก ดังนั้นการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อกิจกรรม มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรด้านราคาขายพารา ด้านสถานที่ และด้านการส่งเสริมการผลิต

สมมติฐานที่ 4.2 ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรในด้านภาพรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) ด้านราคาขายพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) ด้านสถานที่ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) และด้านการส่งเสริมการผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) เนื่องจากเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราจบการศึกษาภาคบังคับคือ ระดับประถมศึกษา และเมื่อจบการศึกษาก็มาช่วยเหลือพ่อแม่ทำอาชีพการเกษตร และเมื่อมีครอบครัวก็ยังคงยึดอาชีพทางการเกษตรอยู่ เมื่อมีการส่งเสริมการปลูกยางพาราซึ่งเป็นพืชใหม่เกษตรกรกลุ่มนี้ก็สามารถคิดวิเคราะห์ได้ว่าพืชตัวใหม่มีความเหมาะสมกว่าพืชตัวเก่าที่เกษตรกรเคยปลูกหรือไม่ ดังนั้นระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรในด้านภาพรวม ด้านราคาขายพารา ด้านสถานที่ และด้านการส่งเสริมการผลิต

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรอำเภอภูเพียง จังหวัดน่านสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล พบว่า เกษตรกรเป็นเพศชาย (ร้อยละ 92.2) มีอายุเฉลี่ย 46.91 ปี เกษตรกรสมรสแล้ว (ร้อยละ 76.2) ระยะเวลาในการปลูกยางพาราเฉลี่ย (6.42) ปี

ปัจจัยด้านความรู้ในการผลิตยางพารา

ความรู้ในการผลิตยางพารา พบว่า เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพาราอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 57.5) ข้อที่เกษตรกรตอบมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ข้อ 1. พื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกยางพาราควรมีความสูงจากระดับน้ำทะเลไม่เกิน 600 เมตร และข้อ 2. พื้นที่ปลูกยางพาราควรเป็นพื้นที่ราบหรือมีความลาดเอียงไม่เกิน 35 องศา มีจำนวนเท่ากัน (ร้อยละ 96.4) ข้อ 7. การทำขั้นบันไดเป็นการป้องกันการพังทลายของหน้าดิน (ร้อยละ 90.2) ข้อ 21. การใส่ปุ๋ยยางพาราก่อนเปิดกรีดควรใส่ปีละ 2 ครั้ง ครั้งแรกประมาณเดือนเมษายน-พฤษภาคม ครั้งที่สอง ใส่เดือนสิงหาคม – กันยายน (ร้อยละ 88.6)

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ข้อมูลปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่า เกษตรกรมีรายได้รวมต่อปีเฉลี่ย 184,580.31 บาท/ปี รายได้จากการขายผลผลิตยางพารา เฉลี่ย 54,963.73 บาท/ปี รายได้จากอาชีพเสริมทางภาคการเกษตร เฉลี่ย 52,792.75 บาท/ปี รายได้จากอาชีพเสริมนอกภาคการเกษตร เฉลี่ย 77,295.34 บาท/ปี รายจ่ายของครัวเรือน เฉลี่ย 93,575.13 บาท/ปี การกู้ยืมเงินของเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่กู้ โดยใช้เงินส่วนตัว (ร้อยละ

59.6) และเข้าร่วมโครงการ สกย. (ร้อยละ 40.4) จำนวนพื้นที่ปลูกยางพาราของเกษตรกร เฉลี่ย 12.14 ไร่ มีจำนวนแรงงานในการทำสวนยางพารา เฉลี่ย 1.95 คน การจ้างแรงงานในการกรีดยาง ส่วนมาก ไม่มีการจ้าง (ร้อยละ 87.0) และมีการจ้างแรงงานกรีดยาง (ร้อยละ 13)

ปัจจัยด้านสังคม

การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยางพารา พบว่า เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคล ผ่านทางเจ้าหน้าที่ทางการเกษตร (ร้อยละ 76.2) จากสื่อมวลชนส่วนมากได้รับข้อมูลผ่านทางโทรทัศน์ (ร้อยละ 47.7) จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ส่วนมากได้รับข้อมูลข่าวสารผ่านทาง การเข้ารับการฝึกอบรม (ร้อยละ 66.8) ระดับการศึกษาส่วนมากอยู่ในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 39.9) การเป็นสมาชิกกลุ่มส่วนมาก เป็นสมาชิกกลุ่ม 1 กลุ่ม (ร้อยละ 88.1) และ 2 กลุ่มขึ้นไป (ร้อยละ 11.9) สมาชิกกลุ่มส่วนมากเกษตรกร เป็นสมาชิกกลุ่ม สกย. (ร้อยละ 48.0)

การตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

ระดับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร พบว่า การตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร อำเภอเพียง จังหวัดน่าน รวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.49) เมื่อพิจารณาผลการศึกษาคัดตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร อำเภอเพียง จังหวัดน่าน เป็นรายด้านมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ด้านการผลิตยางพารา พบว่า เกษตรกรมีระดับการตัดสินใจปลูกยางพาราอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.60)

ด้านราคายางพารา พบว่า เกษตรกรมีระดับการตัดสินใจปลูกยางพาราอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.53)

ด้านสถานที่ พบว่า เกษตรกรมีระดับการตัดสินใจปลูกยางพาราอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.16)

ด้านการส่งเสริมการผลิต พบว่า เกษตรกรมีระดับการตัดสินใจปลูกยางพาราอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.66)

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรในอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน ในด้านภาพรวม(ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) และด้านผลผลิตยางพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

อายุ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรในอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน ในด้านสถานที่ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

สถานภาพการสมรส มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรในอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน ในด้านผลผลิตยางพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับยางพารา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรในอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน ในด้านภาพรวม(ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) ด้านผลผลิตยางพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) ด้านราคาขายพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) และด้านสถานที่ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายจ่ายต่อปีของครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรในอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน ในด้านภาพรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) ด้านผลผลิตยางพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) ด้านราคาขายพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) ด้านสถานที่ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) และด้านการส่งเสริมการผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

จำนวนพื้นที่ปลูกยางพารา ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรในอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน

จำนวนแรงงาน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรในอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน ในด้านภาพรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับยางพาราจากสื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรในอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน ในด้านภาพรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับยางพาราจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรในอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน ในด้านสถานที่ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) และด้านการส่งเสริมการผลิต(ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับยางพาราจากสื่อกิจกรรมมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรในอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน ในด้านราคายางพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) ด้านสถานที่ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) และด้านการส่งเสริมการผลิต(ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกรในอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน ในด้านรวม(ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) ราคายางพารา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) ด้านสถานที่ (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) และด้านการส่งเสริมการผลิต(ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ตารางที่ 72 สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร		
ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล		
-เพศ	ชาย	ร้อยละ 92.2
-อายุ	อายุเฉลี่ย 46.91 ปี	
-สถานภาพสมรส	สมรส	ร้อยละ 76.2
-ระยะเวลาในการปลูกยางพารา	ระยะเวลาเฉลี่ย 6.42 ปี	
ปัจจัยด้านความรู้ในการผลิตยางพารา		
- ความรู้ก่อนตัดสินใจปลูก	มีความรู้ก่อนตัดสินใจปลูก	ร้อยละ 89.1
- แหล่งความรู้ที่ได้รับ	การฝึกอบรม	ร้อยละ 48.7
- ระดับความรู้เกี่ยวกับการผลิตยางพารา	ความรู้อยู่ในระดับมาก	ร้อยละ 57.5

ตารางที่ 73 สรุปผลการวิจัยจากข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร

ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร		
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ		
-รายได้ต่อปีของครัวเรือน	เฉลี่ย 184,580.31บาท	
-จำนวนพื้นที่ในการปลูกยางพารา	เฉลี่ย 12.14ไร่	
-จำนวนแรงงานในการทำสวนยางพารา	เฉลี่ย 1.95 คน	
ปัจจัยด้านสังคม		
-การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อบุคคล	เจ้าหน้าที่ทางการเกษตร	ร้อยละ 76.2
-การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน	โทรทัศน์	ร้อยละ 47.7
-การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อกิจกรรม	การเข้ารับการฝึกอบรม	ร้อยละ 66.8
-ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	ร้อยละ 39.9
สิ่งที่เป็นสาเหตุและสนับสนุนการตัดสินใจปลูกยางพารา		
-ด้านผลผลิตยางพารา	ระดับมาก	ค่าเฉลี่ย 2.60
-ด้านราคายางพารา	ระดับมาก	ค่าเฉลี่ย 2.53
-ด้านสถานที่	ระดับปานกลาง	ค่าเฉลี่ย 2.16
-ด้านการส่งเสริมการผลิต	ระดับมาก	ค่าเฉลี่ย 2.66
รวมทุกด้าน	ระดับมาก	ค่าเฉลี่ย 2.49

ตารางที่ 74 สรุปผลการวิจัยจากการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบ สมมติฐาน	ข้อมูลจากการทดสอบสมมติฐาน					
	ระดับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร					
	ไม่มี ความสัมพันธ์	มีความสัมพันธ์				
	ด้าน ภาพรวม	ด้าน ผลผลิต ยางพารา	ด้าน ราคา ยางพารา	ด้าน สถานที่	ด้าน การ ส่งเสริม การ ผลิต	
1. เพศมีความสัมพันธ์ กับการตัดสินใจ ปลูกยางพาราของ เกษตรกร		✓ ระดับ นัยสำคัญ 0.05	✓ ระดับ นัยสำคัญ 0.05	-	-	-
2. อายุมีความสัมพันธ์ กับการตัดสินใจ ปลูกยางพาราของ เกษตรกร		-	-	-	✓ ระดับ นัยสำคัญ 0.05	-
3. สถานภาพการ สมรส มี ความสัมพันธ์กับ การตัดสินใจปลูก ยางพาราของ เกษตรกร		-	✓ ระดับ นัยสำคัญ 0.05	-	-	-
4. ปัจจัยด้านความรู้มี ความสัมพันธ์กับ การตัดสินใจปลูก ยางพาราของ เกษตรกร		✓ ระดับ นัยสำคัญ 0.01	✓ ระดับ นัยสำคัญ 0.01	✓ ระดับ นัยสำคัญ 0.05	✓ ระดับ นัยสำคัญ 0.05	-

ตารางที่ 74 (ต่อ)

ข้อมูลจากการทดสอบสมมติฐาน						
ระดับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร						
การทดสอบสมมติฐาน	ไม่มี ความสัมพันธ์	มีความสัมพันธ์				ด้านกร ส่งเสริม การผลิต
		ด้าน ภาพรวม	ด้าน ผลผลิต ยางพารา	ด้าน ราคา ยางพารา	ด้าน สถานที่	
5. รายจ่ายต่อปีของ ครัวเรือนมี ความสัมพันธ์กับ การตัดสินใจปลูก ยางพาราของ เกษตรกร		✓ ระดับ นัยสำคัญ 0.05	✓ ระดับ นัยสำคัญ 0.01	✓ ระดับ นัยสำคัญ 0.05	✓ ระดับ นัยสำคัญ 0.05	✓ ระดับ นัยสำคัญ 0.01
6. จำนวนแรงงาน มี ความสัมพันธ์กับ การตัดสินใจปลูก ยางพาราของ เกษตรกร		✓ ระดับ นัยสำคัญ 0.05	-	-	-	-
7. จำนวนพื้นที่ปลูก ยางพารามี ความสัมพันธ์กับ การตัดสินใจปลูก ยางพาราของ เกษตรกร	✓					
8. การรับข้อมูล ข่าวสารจากสื่อ บุคคลมีความ สัมพันธ์กับการ ตัดสินใจปลูก ยางพาราของ เกษตรกร		✓ ระดับ นัยสำคัญ 0.01	-	-	-	-

ตารางที่ 74 (ต่อ)

ข้อมูลจากการทดสอบสมมติฐาน						
ระดับการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร						
การทดสอบสมมติฐาน	ไม่มี ความสัมพันธ์	มีความสัมพันธ์				ด้านการ ส่งเสริม การผลิต
		ด้าน ภาพรวม	ด้าน ผลผลิต	ด้าน ราคา ยางพารา	ด้าน สถานที่ ยางพารา	
9. การรับข้อมูล ข่าวสารจาก สื่อมวลชนมี ความสัมพันธ์กับ การตัดสินใจปลูก ยางพาราของ เกษตรกร	-	-	-	-	✓ ระดับ นัยสำคัญ 0.01	✓ ระดับ นัยสำคัญ 0.05
10. การรับข้อมูล ข่าวสารจากสื่อ กิจกรรมมีความ สัมพันธ์กับการ ตัดสินใจปลูก ยางพาราของ เกษตรกร	-	-	✓ ระดับ นัยสำคัญ 0.05	✓ ระดับ นัยสำคัญ 0.05	✓ ระดับ นัยสำคัญ 0.01	
11. ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับ การตัดสินใจปลูก ยางพาราของ เกษตรกร	✓ ระดับ นัยสำคัญ 0.01	-	✓ ระดับ นัยสำคัญ 0.05	✓ ระดับ นัยสำคัญ 0.01	✓ ระดับ นัยสำคัญ 0.05	

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. การตัดสินใจปลูกยางพาราในภาพรวม (จากตารางที่ 15) พบว่า เกษตรกรมีการตัดสินใจปลูกยางพาราอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการส่งเสริมการผลิตเป็นด้านที่เกษตรกรให้ความสำคัญมากที่สุดก่อนตัดสินใจปลูกยางพารา และด้านที่เกษตรกรให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ ด้านสถานที่ ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าการที่เกษตรกรให้ความสำคัญกับด้านการส่งเสริมการผลิตที่ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุนนั้นอาจไม่มีเพียงพอ เพราะการปลูกยางพารานั้นต้องใช้ระยะเวลากว่า 7 ปีกว่าจะให้ผลผลิต ซึ่งเป็นการลงทุนที่สูง เกษตรกรจึงต้องพิจารณาในเรื่องสถานที่ปลูกยางพารา วิธีการปลูกยางพารา การเลือกพันธุ์ที่มีความเหมาะสม รวมถึงเทคนิคในการกรีดยางและทำแผ่นยางพารา รวมถึงการศึกษาในส่วนของแนวโน้มราคายางพารา ซึ่งข้อมูลต่างๆเหล่านี้เกษตรกรอาจหาข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ทางการเกษตร เพื่อให้ความเสี่ยงในการปลูกยางพาราน้อยลง

2. ปัญหาด้านราคายางพารา พบว่าเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราพบปัญหาเกี่ยวกับตลาดรับซื้อผลผลิตยางพารามีน้อย เนื่องจากจังหวัดน่านเป็นพื้นที่ปลูกยางใหม่เลยทำให้มีตลาดรับซื้อยางพารามีน้อย จึงทำให้มีการผูกขาดราคายางพารา ดังนั้น เกษตรกรควรมีการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราเพื่อที่สามารถต่อรองราคากับพ่อค้าคนกลางได้ ในกลุ่มมีระบบการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารกับตลาดกลาง และมีกฎระเบียบควบคุมการซื้อขายที่เปิดกว้างเป็นธรรมทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาถึงความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐที่มีกับเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน และพื้นที่ปลูกยางในเขตภาคเหนือ
2. ศึกษาการใช้เทคโนโลยีในการผลิตยางพาราของเกษตรกร อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน
3. ศึกษาการส่งเสริมของภาครัฐในเรื่อง การปลูกพืชแซมในสวนยางพาราของเกษตรกร อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร. ม.ป.ป. บทบาทหน้าที่ ความรู้ความชำนาญและคุณสมบัติพิเศษของนักส่งเสริมการเกษตร. (Online). http://e-learning.doae.go.th/courseware/doae/exe/_1.html, 12 มิถุนายน 2554.

ชนงกรณ์ คุณทลบุตร. 2547. หลักการจัดการ: องค์กรและการจัดการแนวคิดการบริหารธุรกิจในสถานการณ์ปัจจุบัน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรยงค์ โตจินดา. 2548. องค์กรและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: รวมสาส์น.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2546. การจัดการเชิงกลยุทธ์. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์. 2540. องค์กรและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

สมชาย หิรัญกิตติ. 2556. นโยบายธุรกิจและการบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพมหานคร: ธีระการพิมพ์และไอทีเก็ซ จำกัด.

สมคิด บางโม. 2548. องค์กรและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: วิทย์พัฒนา.

ฉลาด นันทโพธิ์เดช. 2546. สภาพการผลิตและความต้องการบริการส่งเสริมการผลิตยางพาราของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ทำนอง สิงคาลวณิช. 2521. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์การพิมพ์.

- นิตยา รักศิลป์. 2550. สภาพการผลิตยางพาราและความต้องการการส่งเสริมผู้ปลูกยางพาราใน
เขตทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริม
การเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญธรรม จิตต์อนันต์. 2536. ส่งเสริมการเกษตร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประครอง ส่งเสริม. 2541. ความต้องการของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการผลิตยางพาราในจังหวัด
หนองคาย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร, มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น.
- รักษ์ พุกษชาติ. 2552. คู่มือการปลูกยางพารา พืชเศรษฐกิจเงินล้าน. กรุงเทพมหานคร:
นีออน บุ๊ค มีเดีย.
- รัตนวรรณ รุณภัย และเอมอร อังสุรัตน์. 2530. ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการส่งเสริมการปลูก
ยางพาราในจังหวัดระยอง. กรุงเทพมหานคร. (เอกสารอัดสำเนา).
- สุรินทร์ นิยมางกูร. 2548. สถิติวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง. 2554. การดำเนินงานของสำนักงานกองทุน
สงเคราะห์การทำสวนยาง. (Online). <http://www.rubber.co.th/web/about11.php>, 15
มิถุนายน 2554.
- อดุลย์ จาตุรงค์กุล และ ดลยา จาตุรงค์กุล. 2550. พฤติกรรมผู้บริโภค. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร: บริษัทวิรัตน์ เอ็ดดูเคชั่น จำกัด.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

เลขที่แบบสัมภาษณ์.....

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน

ชื่อ.....นามสกุล.....

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / หน้าข้อความที่ต้องการในตาราง หรือเติมคำในช่องว่างที่กำหนดให้

ตอนที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกร

1) เพศ

 ชาย หญิง

2) อายุ ปี เดือน

3) สถานภาพการสมรส

 โสด สมรส หย่าร้าง/หม้าย

4) ระยะเวลาในการปลูกยางพารา(จนถึงปี พ.ศ. 2556)ปี

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านความรู้ในการผลิตยางพารา

โปรดกาเครื่องหมาย / (ถูก) หน้าข้อความที่ถูกต้อง และกาเครื่องหมาย x (ผิด) หน้าข้อความที่ผิด

คำถาม	
การเลือกพื้นที่ปลูกยางพารา	
()	1. พื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกยางพาราควรมีความสูงจากระดับน้ำทะเลไม่เกิน 500 เมตร
()	2. พื้นที่ปลูกยางควรเป็นพื้นที่ราบหรือมีความลาดเอียงไม่เกิน 35 องศา
()	3. พื้นที่ต้องไม่มีน้ำขัง การระบายน้ำและการถ่ายเทอากาศดี
()	4. ดินต้องมีความสมบูรณ์ หน้าดินลึกไม่น้อยกว่า 1 เมตร และไม่มีชั้นหินแข็งหรือดินดาน
()	5. มีปริมาณน้ำฝนไม่น้อยกว่า 1,250 มิลลิเมตรต่อปี และมีจำนวนฝนตกเฉลี่ยอยู่ระหว่างปีละ 120-150 วัน
การเตรียมพื้นที่ปลูกยางพารา	
()	6. การวางแผนปลูกในพื้นที่ลาดเทหากพื้นที่ของท่านมีความลาดเอียงเกิน 15 องศา ต้องทำขั้นบันได
()	7. การทำขั้นบันไดเป็นการป้องกันการพังทลายของหน้าดิน
()	8. ระยะปลูกที่ราบ 3x6 เมตร หรือ 3x7 เมตร
()	9. ระยะปลูกที่ลาดเท 3x7 เมตร
()	10. การเตรียมหลุมปลูก ควรมีขนาด เท่ากับ 50x50x50 (กว้างx ยาว x ลึก)
()	11. เมื่อขุดหลุมให้แบ่งดินออกเป็น 2 กอง คือดินชั้นบนและดินชั้นล่าง ผึ่งแดดไว้ประมาณ 10 วัน เพื่อให้ดินแห้งวิธีปลูก
วิธีปลูกยางพารา	
()	12. ดินที่ใช้รองก้นหลุมในการปลูกยางพาราควรมีการผสมกับปุ๋ยโพแทสเซียม
()	13. การปลูกด้วยต้นตอตา ต้องใช้ไม้แหลมปักเป็นรูตรงกลางหลุมให้ลึกเท่ากับความยาวของรากแก้ว แล้วนำต้นตอปักลงไป
()	14. ก่อนการปลูกด้วยต้นยางชำถุงต้องนำต้นยางชำถุงไปตัดดินก้นถุงออกประมาณ 1 นิ้ว เพื่อตัดปลายรากที่คดงอ
()	15. หลังจากทีปลูกยางพาราแล้วอาจมีต้นยางพาราบางส่วนที่ตาย จึงควรมีการปลูกซ่อมให้เสร็จภายในฤดูร้อน

คำถาม	
การเลือกพื้นที่ปลูกยางพารา	
พันธุ์ยางพาราและการบำรุงรักษาในสวนยางพารา	
()	16. การเลือกพันธุ์ยางพาราควรเลือกให้เหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศ สภาพความลาดชันและสภาพลม
()	17. ควรหมั่นตัดแต่งกิ่งเป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ หลังจากปลูก 2 เดือน เพื่อให้ลำต้นเรียบ สะดวกต่อการเปิดกรีด
()	18. ต้นยางที่เกิดความเสียหายจากแรงลม ควรตัดแต่งกิ่งที่นึกขาดออก เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายต่อไป
()	19. หลังตัดแต่งกิ่ง ควรใช้ปูนขาว หรือปูนแดง ทาบริเวณแผลที่ตัดเพื่อไม่ให้เชื้อราเข้าไปทำลายบาดแผล

ตอนที่ 3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของเกษตรกร

- รายได้ต่อปีของครัวเรือน(ไม่หักค่าใช้จ่ายในปี พ.ศ. 2555) จำนวน.....บาท/ปี
 - รายได้จากการขายผลผลิตยางพารา จำนวน.....บาท/ปี
 - รายได้จากอาชีพเสริมทางภาคการเกษตร จำนวน.....บาท/ปี
 - รายได้จากอาชีพเสริมนอกภาคการเกษตร จำนวน.....บาท/ปี
- 2) รายจ่ายต่อปีของครัวเรือน(ในปี พ.ศ. 2555) จำนวน.....บาท/ปี
- 3) การกู้ยืมเงินและสภาวะหนี้สินที่เป็นค่าใช้จ่ายในปลูกยางพาราตั้งแต่เริ่มจนถึงปี พ.ศ. 2556

☐ ไม่กู้	☐ เข้าร่วมโครงการสกย.
☐ เงินส่วนตัว	☐ กู้
☐ ธ.ก.ส.	☐ ธนาคารไทยพาณิชย์
☐ สหกรณ์การเกษตร	☐ พ่อค้าหรือนายทุน
☐ ญาติ/พี่น้อง	☐ อื่นๆ
- 4) พื้นที่ปลูกยางพารา จำนวน.....ไร่
- 5) จำนวนแรงงานในการทำสวนยางพารา.....คน

6) ค่าแรงงานในการกรีดยาง เก็บยาง และทำแผ่นยาง

5.1) ค่าแรงในการกรีดยาง

5.1.1) ท่านจ้างคนงานกรีดยางใช่หรือไม่

[] ไม่ใช่ กรีดยางด้วยตัวเอง

[] ใช่

5.1.2) การแบ่งเปอร์เซ็นต์จ้างของคนงานกรีดยาง

[] 50:50

[] 60:40

[] 65:35

[] 70:30

ตอนที่ 4 ปัจจัยด้านสังคมของเกษตรกร

1) ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปลูกยางพาราจากสื่อบุคคล จากแหล่งใดมากที่สุด (เลือกตอบได้เพียง 1 ข้อ)

[] เพื่อนเกษตรกร

[] ผู้นำท้องถิ่น

[] ญาติ พี่น้อง

[] เจ้าหน้าที่ทางการเกษตรที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

2) ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปลูกยางพาราจากสื่อมวลชน จากแหล่งใดมากที่สุด (เลือกตอบได้เพียง 1 ข้อ)

[] รายการวิทยุ

[] โทรทัศน์

[] หนังสือพิมพ์

[] วารสารทางการเกษตร

3) ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปลูกยางพาราจากสื่อกิจกรรม แหล่งใดมากที่สุด (เลือกตอบได้เพียง 1 ข้อ)

[] การเข้ารับการฝึกอบรม

[] การประชุม

[] การสาธิต

[] การศึกษาดูงาน

[] นิทรรศการที่จัดขึ้นในท้องถิ่น

4) ระดับการศึกษา

- [] ต่ำกว่าประถมศึกษา [] ประถมศึกษา
[] มัธยมศึกษา [] อุดมศึกษา

5) ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มของสถาบันการเกษตรหรือไม่

- [] ไม่เป็น [] เป็น
[] เป็นสมาชิก (รทส.) [] เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร
[] เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร [] เป็นสมาชิกกองทุนส่งเสริมการทำสวนยาง (สทย.)
[] เป็นสมาชิกอื่นๆ.....

ตอนที่ 5 การตัดสินใจปลูกยางพาราของเกษตรกร

โปรดกาเครื่องหมาย / (ถูก) หน้าข้อความที่ท่านต้องการ

สิ่งที่เป็นสาเหตุและสนับสนุนในการปลูก ยางพาราของเกษตรกร	ระดับการตัดสินใจ ของเกษตรกร		
	มาก	ปาน กลาง	น้อย
ด้านผลผลิตยางพารา			
1. ท่านคิดว่าการปลูกยางพารามีความเสี่ยงน้อยกว่าการปลูกพืชชนิดอื่น เนื่องจากยางพารามีอายุการให้ผลผลิตนาน 25-30 ปี			
2. ท่านคิดว่าในการปลูกยางพาราเมื่อยางพารามีอายุเพิ่มขึ้น ปริมาณผลผลิตก็จะเพิ่มมากขึ้น			
3. ท่านคิดว่าโอกาสที่จะขาดทุนจากการขายผลผลิตยางพารามี น้อยเนื่องจากเกษตรกรสามารถเก็บยางพาราในรูปร่างแผ่น เพื่อรอราคา			
4. ท่านคิดว่ายางพารา เป็นพืชที่ให้ผลผลิตสม่ำเสมอและต่อเนื่อง คือ จะให้ผลผลิตเดือนละประมาณ 20 วัน (ในช่วงที่ฝนไม่ตก)			
5. ท่านคิดว่าการปลูกยางพาราจะให้ผลผลิตคุ้มค่ามากกว่าการลงทุนปลูกพืชชนิดอื่น			

สิ่งที่เป็นสาเหตุและสนับสนุนในการปลูก ยางพาราของเกษตรกร	ระดับการตัดสินใจ ของเกษตรกร		
	มาก	ปาน กลาง	น้อย
ด้านราคาขายพารา			
6. ท่านคิดว่าการประกันราคาขายพาราของรัฐบาล			
7. ท่านคิดว่ายางพาราเป็นพืชที่ให้ผลตอบแทนสูง			
8. ท่านคิดว่าการปลูกยางพารามีความแน่นอนทางราคามากกว่า การปลูกพืชชนิดอื่นๆ			
9. ท่านคิดว่าตลาดรับซื้อยางพารามีมากเพียงพอ ทำให้โอกาสที่ ผลผลิตจะล้นตลาดมีน้อย			
10. ท่านคิดว่าแนวโน้มของราคาขายพาราในอนาคตน่าจะสูงขึ้น กว่าในปัจจุบัน			
ด้านสถานที่			
11. ท่านคิดว่าพื้นที่ของท่านมีความเหมาะสมคือ ดินมีความ อุดมสมบูรณ์ และมีความลาดเอียงไม่เกิน 35 องศาเซลเซียส			
12. พื้นที่ของท่านไม่เหมาะสมกับการปลูกพืชชนิดอื่น			
13. ที่ตั้งสวนยางพาราของท่านมีความสะดวกในการคมนาคม ขนส่ง ในการซื้อปัจจัยการผลิตต่างๆ หรือการนำผลผลิต ยางพาราไปขาย			
14. พื้นที่ของท่านอยู่ใกล้แหล่งรับซื้อผลผลิตยางพารา			
15. ในพื้นที่ของท่านมีแหล่งน้ำเพียงพอเพื่อใช้ในการปลูกยางพารา			
ด้านการส่งเสริมการผลิต			
16. รัฐบาลมีสนับสนุนให้เกษตรกรมีการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร ผู้ปลูกยางพารา			
17. ความต่อเนื่องในการออกติดตามและประเมินผลของเจ้าหน้าที่ ส่งเสริมในการให้ความรู้กับเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา			
18. รัฐบาลมีการให้กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางพารา (สกย.) ดูแลในเรื่องการขายผลผลิตยางพาราของเกษตรกร			
19. การปลูกยางพารานั้นสามารถใช้แรงงานในครัวเรือนได้			
20. การปลูกยางพารานั้นใช้แรงงานน้อยกว่าการปลูกพืชชนิดอื่น			

ตอนที่ 6 ปัญหา และข้อเสนอแนะของเกษตรกร

ท่านมีปัญหาในการทำสวนยางพารา

[] ปัญหาด้านผลผลิตยางพารา

.....

[] ปัญหาด้านราคายางพารา

.....

[] ปัญหาด้านสถานที่ปลูกยางพารา

.....

[] ปัญหาด้านการส่งเสริมการผลิต

.....

ข้อเสนอแนะ

[] ข้อเสนอแนะด้านผลผลิตยางพารา

.....

[] ข้อเสนอแนะด้านราคายางพารา

.....

[] ข้อเสนอแนะด้านสถานที่ปลูกยางพารา

.....

[] ข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมการผลิต

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ตอบแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัย

ภาคผนวก ข
ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์

การหาค่าความเชื่อมั่นของความรู้

วิธีของ Kuder - Richardson ใช้สำหรับข้อสอบที่มีระบบการให้คะแนนแบบ 0 - 1

สูตร KR - 20

$$r_{tt} = \left(\frac{k}{k-1} \right) \left(1 - \frac{\sum pq}{s^2} \right)$$

เมื่อ r_{tt} แทน ความเที่ยงของแบบทดสอบ
 k แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ
 s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ = 24.57 จาก โปรแกรม SPSS
 p แทน สัดส่วนของคนทำถูกแต่ละข้อ
 q แทน สัดส่วนของคนทำผิดแต่ละข้อ ($q = 1 - p$)

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า} &= \{35 / (35-1)\} * \{ 1 - (7.16/24.57) \} \\ &= 35 / (35-1) * \{ 1 - 0.29 \} \\ &= 1.03 * 0.71 \\ &= 0.731 \end{aligned}$$

N	Valid	30
	Missing	0
Variance		22.57333

ข้อ /30 คน	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
ถูก	29	29	26	21	21	27	24	27	24	25	19	24	17	20	24	21	17	16	15	16
pi	29	29	26	21	21	27	24	27	24	25	19	24	17	20	24	21	17	16	15	16
	/30	/30	/30	/30	/30	/30	/30	/30	/30	/30	/30	/30	/30	/30	/30	/30	/30	/30	/30	/30
qi	1	1	4	9	9	3	6	3	6	5	11	6	13	10	6	9	13	14	15	14
	/30	/30	/30	/30	/30	/30	/30	/30	/30	/30	/30	/30	/30	/30	/30	/30	/30	/30	/30	/30
piqi	29	29	104	189	189	81	144	81	144	125	209	144	221	200	144	189	221	224	225	224
	/900	/900	/900	/900	/900	/900	/900	/900	/900	/900	/900	/900	/900	/900	/900	/900	/900	/900	/900	/900

ข้อ /30คน	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	รวม
ถูก	24	26	18	19	17	19	19	19	15	14	12	11	15	13	17	
pi /30	24 /30	26 /30	18 /30	19 /30	17 /30	19 /30	19 /30	19 /30	15 /30	14 /30	12 /30	11 /30	15 /30	13 /30	17 /30	
qi /30	6 /30	4 /30	12 /30	11 /30	13 /30	11 /30	11 /30	11 /30	15 /30	16 /30	18 /30	19 /30	15 /30	17 /30	13 /30	
piqi /900	144 /900	144 /900	216 /900	209 /900	221 /900	209 /900	209 /900	209 /900	225 /900	224 /900	216 /900	209 /900	225 /900	221 /900	221 /900	6443 =7.16 /900

การหาความเชื่อมั่นของการตัดสินใจปลูกยางพารา

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

- a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.708	20

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
d1	42.7667	29.495	.209	.702
d2	42.7333	27.926	.433	.683
d3	42.9667	30.240	.101	.712
d4	43.0000	27.586	.435	.681
d5	42.8667	28.809	.280	.696
d6	43.3333	27.264	.443	.679
d7	43.2000	27.200	.532	.673
d8	43.2000	29.683	.179	.705
d9	43.0000	28.690	.262	.698
d10	43.2667	28.616	.270	.697
d11	42.7667	29.357	.258	.698
d12	42.9667	30.102	.103	.713
d13	42.8667	28.740	.290	.695
d14	42.9000	27.541	.458	.679
d15	43.1000	30.300	.111	.710
d16	42.9333	29.582	.164	.707
d17	43.1000	29.541	.195	.704
d18	43.2000	27.200	.585	.671
d19	42.9667	28.516	.279	.696
d20	42.9333	31.168	-.020	.723

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ-นามสกุล	นายพัฒนพงศ์ ดีปานา
วัน เดือน ปี ที่เกิด	วันที่ 2 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2530
สถานที่เกิด	จังหวัดน่าน
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต (เทคโนโลยีการเกษตร) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

